

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

راهنمای زیارت عتبات عالیات

نجف اشرف ، کربلای معلی ، کاظمین
سامرا ، بغداد ، مدائن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دیدار با عترت (راهنمای زیارت عتبات عالیات)

نویسنده:

سید محمدرضا هاشم زاده

ناشر چاپی:

نقش نگین

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۱۲	دیدار با عترت (راهنمای زیارت عتبات عالیات)
۱۲	مشخصات کتاب
۱۲	اشاره
۱۶	فهرست مطالب
۲۶	پیشگفتار
۲۶	اشاره
۲۹	فضیلت زیارت ائمه
۳۲	آداب سفر و زیارت
۳۴	احکام حرم امامان
۳۷	آداب زیارت
۳۹	دعای سفر
۴۲	معرفت در زیارت
۴۶	زیارت نیابتی
۵۶	عراق
۵۸	اماکن متبرکه بغداد
۵۸	آرامگاه نواب اربعه امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
۶۰	مرقد مطهر شیخ کلینی قدس سره
۶۰	ابوبکر بن علی بن ابی طالب (علیه السلام)
۶۱	سلمان فارسی
۶۲	حذیفه یمانی
۶۴	فضیلت مسجد برائنا
۶۶	فصل اول : نجف اشرف
۶۶	اشاره

۶۸ سرزمین نجف
۶۹ وادی التّلام
۷۰ مرقد حضرت هود
۷۱ مرقد حضرت صالح
۷۴ مقام امام صادق (علیه السلام)
۷۴ مقام امام زمان (علیه السلام)
۷۶ زیارت حضرت علی (علیه السلام)
۸۰ فضائل زیارت و پاداش زائرین
۸۶ مرقد حضرت آدم
۸۸ مرقد حضرت نوح
۸۹ محل دو انگشت امام علی
۹۰ قبور علما در حرم امیرالمؤمنین
۹۱ مقبره شیخ طوسی
۹۲ قبرستان وادی السلام
۹۲ اشاره
۹۳ ا. مرقد مطهر حضرت هود (علیه السلام) حضرت صالح (علیه السلام)
۹۳ اشاره
۹۳ ۱ - حضرت هود (علیه السلام)
۹۴ ۲- حضرت صالح (علیه السلام)
۹۴ اشاره
۹۵ زیارت حضرت هود و حضرت صالح (علیه السلام)
۹۵ ب - مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و مقام امام صادق (علیه السلام)
۹۵ اشاره
۹۵ ۱ - مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
۹۷ ۲ - مقام امام صادق (علیه السلام)
۹۸ فصل دوم : کربلا

۹۸	اشاره
۱۰۰	کربلا
۱۰۱	فضیلت خاک کربلا و ثواب زیارت امام حسین (علیه السلام)
۱۰۳	فضیلت زیارت امام حسین (علیه السلام)
۱۰۶	آداب زیارت امام حسین (علیه السلام)
۱۰۷	آب فرات
۱۱۰	زیارت حضرت ابا الفضل العباس
۱۱۲	گریه بر امام حسین
۱۱۳	گودال قتلگاه
۱۱۳	شهدای کربلا
۱۱۳	سید ابراهیم مُجاب
۱۱۴	حبیب بن مظاهر اسدی
۱۱۴	خیمه گاه
۱۱۴	تل زینبیه
۱۱۵	مکان های زیارتی کربلا
۱۱۵	قبور علما در کربلا
۱۱۵	حضرت حرّ
۱۱۶	مصیبت خواندن ائمه برای امام حسین
۱۱۸	زیارت امام حسین (علیه السلام)
۱۳۰	وداع
۱۳۳	زیارت حضرت علی اکبر (علیه السلام)
۱۳۳	اشاره
۱۳۷	زیارت شهداء کربلا
۱۴۲	زیارت حضرت ابوالفضل
۱۵۵	وداع
۱۶۱	مزار شریف ابن فهد حلی رحمه الله

- ۱۶۳ ----- محل شهادت حضرت علی اکبر (علیه السلام)
- ۱۶۴ ----- محل شهادت حضرت علی اصغر (علیه السلام)
- ۱۶۵ ----- مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
- ۱۶۵ ----- زیارت در بیرون شهر کربلا
- ۱۶۵ ----- ۱- زیارتگاه منسوب به عون بن عبدالله بن جعفر
- ۱۶۵ ----- اشاره
- ۱۶۶ ----- عون بن عبد الله بن جعفر (علیه السلام)
- ۱۶۷ ----- ۲- مرقد مطهر طفلان مسلم
- ۱۶۸ ----- ۳- مرقد مطهر حزن بن یزید ریاحی
- ۱۷۴ ----- فصل سوم : سامرا
- ۱۷۴ ----- اشاره
- ۱۷۶ ----- سامراء
- ۱۷۸ ----- خلاصه ای از زندگی امام علی النقی (علیه السلام)
- ۱۷۹ ----- خلاصه ای از زندگی امام حسن عسکری (علیه السلام)
- ۱۸۱ ----- فضیلت زیارت امام عسکری (علیه السلام)
- ۱۸۲ ----- زیارت امام هادی (علیه السلام) و امام عسکری (علیه السلام)
- ۱۸۸ ----- وداع
- ۱۹۱ ----- زیارت حضرت نرجس خاتون علیها السلام
- ۲۰۱ ----- زیارت حضرت حکیمه خاتون علیها السلام
- ۲۱۰ ----- امامزاده سید حسین
- ۲۱۰ ----- زیارت امام زاده سید محمد
- ۲۱۱ ----- زیارت حضرت سید محمد (علیه السلام)
- ۲۱۳ ----- سرداب غیبت
- ۲۱۶ ----- اعمال و زیارت سرداب مقدس
- ۲۲۴ ----- دعای امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
- ۲۲۶ ----- زیارت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) (آل یاسین)

۲۳۹	اعمال سرداب مطهر
۲۵۲	زیارت امین الله
۲۵۸	زیارت عاشورا
۲۷۳	زیارت جامعه
۳۰۷	زیارت توسل
۳۲۰	دعای کمیل
۳۵۰	دعای ندبه
۳۸۶	فصل چهارم : کاظمین
۳۸۶	اشاره
۳۸۸	کاظمین
۳۸۹	مختصری از زندگی امام کاظم (علیه السلام)
۳۹۲	فضیلت زیارت امام کاظم و امام جواد علیهما السلام
۳۹۳	قبول علما در کاظمین
۳۹۴	گوشه ای از زندگی امام محمدتقی حضرت جواد الائمه (علیه السلام)
۳۹۶	زیارت امام کاظم (علیه السلام)
۴۱۴	صلوات امام کاظم (علیه السلام)
۴۱۹	زیارت امام جواد (علیه السلام)
۴۲۲	صلوات امام جواد (علیه السلام)
۴۲۵	وداع
۴۲۸	زیارت امیر المؤمنین (علیه السلام)
۴۶۳	زیارت حضرت آدم (علیه السلام)
۴۶۵	زیارت حضرت نوح (علیه السلام)
۴۶۶	نماز زیارت
۴۶۶	۱- نماز زیارت امیر المؤمنین (علیه السلام)
۴۶۸	ب - نماز زیارت حضرت آدم (علیه السلام) و حضرت نوح (علیه السلام)
۴۷۱	سرزمین و مسجد کوفه

۴۷۱	* وجه تسمیه کوفه
۴۷۱	* تاریخچه کوفه
۴۸۱	نماز حاجت در مسجد کوفه
۴۸۱	مختار ثقفی
۴۸۲	هانی بن عروه
۴۸۲	مسلم بن عقیل
۴۸۳	دارالاماره کوفه
۴۸۴	میثم تمار
۴۸۶	کمیل بن زیاد نخعی
۴۸۷	مسجد سهله
۴۹۱	مسجد حنانه
۴۹۱	مسجد صعصعة بن صوحان
۴۹۲	مسجد زید بن صوحان
۴۹۲	مرقد انبیا در کوفه
۴۹۳	مرقد حضرت یونس
۴۹۵	مرقد حضرت ذی الکفل
۴۹۷	زیارت و اعمال مسجد کوفه
۴۹۷	اشاره
۵۰۲	۱- اعمال ستون چهارم یا ستون حضرت ابراهیم (علیه السلام)
۵۰۸	۲- اعمال «دَكَّةُ القِضاء»
۵۱۰	۳- اعمال «مقام بیت الطشت»
۵۱۳	۴- اعمال «دَكَّةُ المعراج» یا «مقام النبی صلی الله علیه وسلم صَلَّى اللهُ
۵۱۴	۵- اعمال «مقام امیرمؤمنان (علیه السلام) یا «مقام آدم (علیه السلام)»
۵۲۶	۶- اعمال مقام جبرائیل (علیه السلام) یا ستون پنجم
۵۳۰	اعمال مقام امام سجاد (علیه السلام)
۵۳۷	اعمال مقام نوح (علیه السلام)

۵۴۵	اعمال محراب امیرمؤمنان علی (علیه السلام)
۵۴۶	اعمال «مقام امام صادق (علیه السلام)»
۵۴۸	جایگاه امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
۵۵۰	مسجد سهله
۵۵۰	فضیلت مسجد سهله
۵۵۱	مکان استجابت دعا
۵۵۱	جایگاه انبیای الهی
۵۵۲	اعمال مسجد سهله
۵۵۲	اشاره
۵۵۶	۱- مقام امام صادق (علیه السلام)
۵۶۱	۲- مقام حضرت ابراهیم (علیه السلام)
۵۶۳	۳- مقام حضرت ادريس (علیه السلام)
۵۶۴	۴- مقام حضرت خضر (علیه السلام)
۵۶۶	۵- مقام انبیای صالحین (علیهم السلام)
۵۶۸	۶- مقام حضرت زین العابدین (علیه السلام)
۵۶۹	۷- مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
۵۷۲	زیارت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
۵۷۸	زیارت عالیة المضامین
۵۹۷	تعقیب نماز صبح
۶۰۲	تعقیب نماز ظهر
۶۰۵	تعقیب نماز عصر
۶۰۶	تعقیب نماز مغرب
۶۰۸	تعقیب نماز عشاء
۶۱۱	درباره مرکز

دیدار با عترت (راهنمای زیارت عتبات عالیات)

مشخصات کتاب

دیدار با عترت : راهنمای زیارات عتبات عالیات

سید محمدرضا هاشم زاده

انتشارات نقش نگین

هاشم زاده سید محمدرضا، 1362 - .

دیدار با عترت راهنمای زیارات عتبات و عالیات / سید محمدرضا هاشم زاده - اصفهان: نقش نگین 1391

136 ص.

فهرستتویسی بر اساس اطلاعات فیپا

--ISBN: 978-964-2616

رده بندی کنگره : BP267/8 ق8 الف43 1390

رده بندی دیویی : 297/777

خیراندیش دیجیتال: انجمن مددکاری امام زمان (عج) اصفهان

ویراستار کتاب : خانم نرگس قمی

ص: 1

اشاره

دیدار با عترت

راهنمای زیارات عتبات و عالیات

اسماعیل ابوترابی

ناشر / نقش نگین ناشر همکار / کهن دژ امام عصر مدیر تولید / مهدی نقش صفحه آرا / مهدی نحوی حروفچین / مریم شهبابی [ویراستار
/ نسرین زارع طرح جلد / ندا نقیه شمارگان / 3000 نوبت چاپ / اول، 1390

چاپخانه / حافظ صحافی / بهار شایک / - - 978-964-2616

قیمت /

حق چاپ محفوظ است

اصفهان / خیابان حکیم / ساختمان دقیق / پلاک 116 ملفن : 61 - 2236260 شماره : 2204933 همراه : 61 - 09392236260

Email: Naghshnegin@gmail.com WWW.Naghshnegin.com

ص: 2

بسم الله الرحمن الرحيم

ص: 3

فهرست مطالب

پیشگفتار... 15

فضیلت زیارت ائمه... 18

آداب سفر و زیارت... 21

احکام حرم امامان... 23

آداب زیارت... 26

دعای سفر... 28

معرفت در زیارت... 31

زیارت نیابتی... 35

نقشه عراق... 44

عراق... 45

اماکن متبرکه بغداد... 47

آرامگاه نواب اربعه امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)... 47

مرقد مطهر شیخ کلینی قدس سره... 49

ص: 5

ابوبکر بن علی بن ابی طالب علیهم السلام... 49

سلمان فارسی... 50

حُدَیْفَه یمانی... 51

فضیلت مسجد براثا... 53

فصل اول نجف اشرف

سرزمین نجف... 58

وادی السلام... 59

مرقد حضرت هود... 60

مرقد حضرت صالح... 61

مقام امام صادق (علیه السلام)... 64

مقام امام زمان (علیه السلام)... 64

زیارت حضرت علی (علیه السلام)... 6

فضائل زیارت و پاداش زائرین... 70

مرقد حضرت آدم... 76

مرقد حضرت نوح... 78

محل دو انگشت امام علی... 79

قبور علما در حرم امیرالمؤمنین... 80

مقبره شیخ طوسی... 81

قبرستان وادی السلام... 82

أمرقد مطهر حضرت هود (عليه السلام) و حضرت صالح (عليه السلام) 83...

1- حضرت هود (عليه السلام) 83...

2- حضرت صالح (عليه السلام) 84...

زيارت حضرت هود و حضرت صالح (عليه السلام) 85...

ب - مقام امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) و مقام امام صادق (عليه السلام) 85...

1- مقام امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) 85...

2- مقام امام صادق (عليه السلام) 87...

فصل دوّم كربلا

راهنمای حرم امام حسين (عليه السلام) 90...

كربلا 91...

فضيلت خاک كربلا و ثواب زيارت امام حسين (عليه السلام) 92...

فضيلت زيارت امام حسين (عليه السلام) 94...

آداب زيات امام حسين (عليه السلام) 97...

آب فرات 98...

زيارت حضرت اباالفضل العباس 101...

گریه بر امام حسين 103...

گودال قتلگاه 104...

شهدای كربلا 104...

سید ابراهيم مُجاب 104...

ص: 7

حبيب بن مظاهر اسدى... 105

خيمه گاه... 105

تل زينبيه... 105

مکانهای زیارتی کربلا... 106

قبور علما در کربلا... 106

حضرت حرّ... 106

مصیبت خواندن ائمه برای امام حسین... 107

فلک به مردم نادان دهد زمام امور تاوהל دانش و فضلى همين... 108

زیارت امام حسین (علیه السلام)... 109

وداع... 121

(2) حضرت على اکبر (علیه السلام)... 122

زیارت حضرت على اکبر (علیه السلام)... 124

(3) شهداء کربلا... 126

زیارت شهداء کربلا... 128

(4) حبيب بن مظاهر... 129

(5) قتلگاه... 130

(6) ابراهيم مجاب... 131

(1) حضرت ابوالفضل (علیه السلام)... 132

زیارت حضرت ابوالفضل... 134

وداع... 146

(2) مقام دست راست حضرت ابوالفضل (علیه السلام) ... 149

(3) مقام دست چپ حضرت ابوالفضل (علیه السلام) ... 150

(4) خیمه گاه ... 151

مزار شریف ابن فهد حلی؛ ... 152

(5) تل زینبیه ... 152

محل شهادت حضرت علی اکبر (علیه السلام) ... 154

محل شهادت حضرت علی اصغر (علیه السلام) ... 155

مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) ... 156

زیارت در بیرون شهر کربلا ... 156

1- زیارتگاه منسوب به عون بن عبدالله بن جعفر ... 156

عون بن عبدالله بن جعفر (علیه السلام) ... 157

2- مرقد مطهر طفلان مسلم ... 158

3- مرقد مطهر حر بن یزید ریاحی ... 159

فصل سوّم: سامرا

راهنمای حرم عسکرین علیهما السلام ... 167

سامراء ... 168

خلاصه ای از زندگی امام علی النقی (علیه السلام) ... 170

خلاصه ای از زندگی امام حسن عسکری (علیه السلام) ... 171

فضیلت زیارت امام عسکرس (علیه السلام) ... 173

زيارت امام هادى (عليه السلام) و امام عسكرى (عليه السلام) ... 174

وداع... 180

(3) حضرت نرجس خاتون عليها السلام ... 181

زيارت حضرت نرجس خاتون عليها السلام ... 183

(4) حضرت حكيمه خاتون عليها السلام ... 192

زيارت حضرت حكيمه خاتون عليها السلام ... 193

(5) سرداب مطهر ... 201

امام زاده سيد حسين ... 202

زيارت امام زاده سيد محمد ... 202

زيارت حضرت سيد محمد عليه السلام ... 203

سرداب غيبت ... 205

اعمال و زيارت سرداب مقدس ... 208

دعاى امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) ... 216

زيارت امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) آل ياسين ... 218

اعمال سرداب مطهر ... 231

صلوات بر امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) ... 240

زيارت امين الله ... 244

زيارت عاشورا ... 250

زيارت جامعه ... 265

زيارت توسل ... 299

دعای کمیل... 312

دعای ندبه... 342

فصل: چهارم کاظمین

راهنمای حرم کاظمین علیهما السلام... 381

کاظمین... 382

مختصری از زندگی امام کاظم علیه السلام... 383

فضیلت زیارت امام کاظم و امام جواد علیهما السلام... 386

قبول علما در کاظمین... 387

گوشه ای از زندگی امام محمد تقی حضرت جواد الائمه (علیه السلام)... 388

زیارت امام کاظم علیه السلام... 390

صلوات امام کاظم علیه السلام... 408

زیارت امام جواد (علیه السلام)... 413

صلوات امام جواد (علیه السلام)... 416

وداع... 419

نقشه راهنمای مسجد کوفه... 421

زیارت امیر المؤمنین (علیه السلام)... 422

زیارت حضرت آدم (علیه السلام)... 457

زیارت حضرت نوح (علیه السلام)... 459

نماز زیارت... 460

1- نماز زیارت امیر المؤمنین (علیه السلام) ... 460

ب - نماز زیارت حضرت آدم (علیه السلام) و حضرت نوح (علیه السلام) ... 462

سرزمین و مسجد کوفه ... 465

وجه تسمیه کوفه ... 465

تاریخچه کوفه ... 465

نماز حاجت در مسجد کوفه ... 475

مختار ثقفی ... 475

هانی بن عروه ... 476

مسلم بن عقیل ... 476

دارالاماره کوفه ... 477

میثم تمار ... 478

کمیل بن زیاد نخعی ... 480

مسجد سهله ... 481

مسجد حنانه ... 485

مسجد صعصعة بن صوحان ... 485

مسجد زید بن صوحان ... 486

مرقد انبیا در کوفه ... 486

مرقد حضرت یونس ... 487

مرقد حضرت ذی الکفل ... 489

راهنمای مسجد کوفه ... 490

1- اعمال ستون چهارم يا ستون حضرت ابراهيم (عليه السلام) ...496

2- اعمال «دَكَّةُ القضاء» ...502

اعمال مقام بيت الطشت ...504

صلا الله . 4 اعمال دكة «المعراج» يا «مقام النبي (صلى الله عليه وآله وسلم)» ...507

5- اعمال مقام امير مؤمنان (عليه السلام) « يا «مقام آدم (عليه السلام)» ...508

ع- اعمال مقام جبرائيل (عليه السلام) يا ستون پنجم ...520

اعمال «مقام امام سجّاد (عليه السلام)» ...524

اعمال «مقام نوح (عليه السلام)» ...531

اعمال محراب امير مؤمنان على (عليه السلام) ...539

اعمال مقام امام صادق (عليه السلام) ...540

جاىگاه امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) ...542

مسجد سهله ...544

فضيلت مسجد سهله ...544

مكان استجابت دعا ...545

جاىگاه انبياء الهى ...545

اعمال مسجد سهله ...546

1 - مقام امام صادق (عليه السلام) ...550

2- مقام حضرت ابراهيم (عليه السلام) ...555

3- مقام حضرت ادريس (عليه السلام) ...557

4 مقام حضرت خضر (عليه السلام) ... 558

5 - مقام انبيای صالحين عليهم السلام ... 560

6 مقام حضرت زين العابدين (عليه السلام) ... 562

7- مقام امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) ... 563

زيارت امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) ... 566

زيارت عالية المضامين ... 572

تعقيب نماز صبح ... 591

تعقيب نماز ظهر ... 596

تعقيب نماز عصر ... 599

تعقيب نماز مغرب ... 600

تعقيب نماز عشاء ... 602

ص: 14

آفریدگار جهان را سپاسگزاریم که بر ما منت گذاشت و قرآن و عترت را به وسیله ی پیامبر بزرگوارش رسول گرامی (صلی الله علیه وآله وسلم) برای ما به ارمغان آورد و دوستی و پیروی از اهل بیتش علیهم السلام را موجب کمال و نجات انسان قرار داد

،اسلام آیین محبت و رحمت است و پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) جلوه ی رحمت و عشق الهی است خدای سبحان در قرآن بر اساس آیه 23 سوره شورا به سلمان دستور داده و قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ بگو هیچ پاداش از شما برای رسالتم نمیخواهم جز دوستی نزدیکانم

به ،راستی این دوستی چه سودی دارد که پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) آن را مزد رسالتش میدانند؟ لذا قرآن دو آیه دیگر به این پرسش پاسخ میدهد و سود دوستی اهل بیت علیهم السلام را متوجه خود مسلمانان میدادند.

خداوند به پیامبرش دستور میدهد که قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنَّ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ . (1)

بگو» هر اجر و پاداشی از شما خواسته ام برای خود شماست اجر من تنها بر خداست.

بنابراین چون دوستی اهل بیت علیهم السلام راهی به سوی ارزشمند است و نبایه به آن تنها از دیدگاه احساسی و عاطفی نگریست. این دوستی سرچشمه ی اعمال صالح و راه صحیح هدایت است.

پیامبر گرامی با معرفی اسوه های آرمانی و سفارش به دوستی و الگو داشتن آنها در زندگی راهکار عمل هدایت مردم را بنیان نهاده است. به هر ترتیب دوستی و پیروی از اهل بیت علیهم السلام نعمتی است ارزشمند که صاحبش را به بهشت برین میرساند و از عذاب دوزخ رهایی میبخشد

محبت خاندان پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) گوهری است گرانبها که هیچ کالایی با آن برابری نمیکند

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) : فرمود: هر که دوست دارد همانند من زندگی کند و چون من بمیرد و در بهشتی که پروردگار وعده فرموده جای گیرد آنجا که پروردگار بزرگ با دست قدرت خود نهالهایش را کاشته است باید

ص: 16

پس از من دوستدار علی (علیه السلام) و دوستدار دوستانش باشد و به امامان پس از او اقتدا کند. آنان عترت من هستند از سرشت من آفریده شده و از فیض فهم و دانش برخوردار شده اند عذاب الهی برای کسانی از امتم خواهد بود که برتری آنان را تکذیب کنند و پیوندشان را با من ببرند؛ خداوند شفاعت مرا شامل حال آنان قرار نخواهد داد. (1)

لذا یکی از راه های اظهار دوستی و محبت آنها زیارت آن بزرگواران است زیارت اظهار عشق و محبت باطنی عبد به مولا و محبت به محبوب است، زیارت، رویکرد جزء و پیوند آن با کل است و زائر چون قطره ی سرگردان خود را در بیکران هستی محبوب خویش، غرق میکند

، زیارت کلمه ای است که جان افراد عاشق و دل سوخته از شنیدنش حیاتی تازه می یابد.

در زیارت جامعه کبیره میخوانیم: «مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بَدَأَ بِكُمْ»؛ هرکس خداخواه باشد به شما اقتدا میکند

آغاز حرکت انسان به سوی کمال مطلق و رسیدن به مقامهای عالی تنها از طریق اهل بیت میسر است و زیارت نقطه ی وصل و سکون

ص: 17

انسان شیفته ای است که در پس قرب به حق و سعادت ابدی است.

فضیلت زیارت ائمه

از حضرت رضا (علیه السلام) روایت است که فرمودند:

1. «إِنَّ لِكُلِّ إِمَامٍ عَهْدًا أَوْلِيَايَهِ وَشَرِيْعَتَهُ وَإِنْ مِنْ تَمَامِ الْوَفَاءِ بِالْعَهْدِ وَحُسْنِ الْأَدَاءِ زِيَارَةُ قُبُورِهِمْ، فَمَنْ زَارَهُمْ رَغْبَةً فِي زِيَارَتِهِمْ وَتَصَدِيقًا بِمَا رَغَبُوا فِيهِ كَانَ أَنْتَهُمْ شَفَعَاتُهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ» (1).

به راستی برای هر امامی عهد و پیمانی برگردن دوستان و شیعیان اوست و از جمله چیزهایی که باعث وفای به عهد و تکمیل و به سر رساندن آن پیمان، است زیارت قبور آن ائمه است؛ پس هر کس که از روی میل و رغبت و گواهی به آنچه آن بزرگواران میپسندند به زیارت آنها برود ائمه علیهم السلام در روز قیامت شفاعت کنندگان آنها خواهند بود.

2. پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم فرمود: زیارت ائمه علیهم السلام موجب آمرزش گناهان میشود و ثوابش برابر با هفتاد حج است. (2)

3. پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود: من زائران ائمه علیهم السلام را از وحشت قیامت نجات میدهم (3)

ص: 18

1- علل الشرایع، ج 2 ص 162، ح 3.

2- بحار، ج 100 ص 121، ح 22

3- کامل الزیارات: ص 56، ح 6.

4. پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمود زائران ائمه علیهم السلام به شفاعت من میرسند و مرا در بهشت زیارت میکنند (1).

آنچه در این مجموعه فراهم آمده است در باب آداب زیارت و مسافرت همراه با راهنمایی عتبات عالیات نجف کربلا کاظمین سامرا و مشاهد و اماکن متبرکه عراق و زیارت هر یک از این مشاهد امید است که به درگاه خداوند منان و نایب برحقش امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) مقبول افتد و زائران عزیز و محترم را در بهره برداری هرچه بیشتر در این سفر نورانی یاری دهد در انتها از همه ی کسانی که از این کتاب استفاده میکنند تمنای عاجزانه دارم که در زیارات و ادعیه ی ، خود بنده و تمام حقداران را از دعا و زیارت خیرشان فراموش نکنند از ایزد متعال خواهان زیارتی با معرفت کامل و توشه ی فراوان و شور عبادی و منش معرفی و تحول معنوی همراه با عشق توجه مراقبه دعا و خلوص کامل به همه ما مرحمت فرماید.

آمین رب العالمین

مطابق با اول رجب 1431

اقل الطلاب - سید محمدرضا هاشم زاده

ص: 19

1- بحار، ج 100 ص 121، ح 22.

زائران عزیزی که رهسپار دیار پاکان هستند و عزم دیدار با عترت و وصال یار دارند باید قبل از سفر جسم و جان خود را پاک و پاکیزه کنند تا لیاقت حضور پیدا کنند

لذا در این بخش گوشه ای از آداب سفر را با استفاده از منابع روایی و فقهی به صورت اجمال یادآور می‌شویم

پیش از سفر این کارها پیش از سفر و هنگام آغاز آن مستحب است

1. طلب خیر از خداوند؛ بدین معنی که از خداوند، خیر و خوبی در این سفر را درخواست کند.

2. اطلاع دادن به دوستان و بستگان و حلالیت طلبیدن از آنان خداحافظی

3. وصیت کردن؛ به خصوص نسبت به امور واجب.

4. انتخاب همسفران مناسب و هم شأن خود از نظر اخلاقی و اقتصادی

5. انتخاب زمان مناسب برای سفر که در ایام هفته روزهای شنبه سه شنبه و پنجشنبه مستحب است. اگر در سایر ایام هفته سفر کند با صدقه و دعا برود.

7. صدقه دادن در آغاز سفر و هنگام سوار شدن به وسیله ی نقلیه مستحب است.

8. غسل کردن و نماز خواندن پیش از بیرون رفتن برای زیارت

هنگام سفر هر چند احکام و آداب این سفر بسیار است و به تناسب افراد و مکانها نیز احکام و آداب خاصی دارد ولی گوشه ای از آن بدین شرح است:

1. مستحب است زاد و توشه لازم و کافی به همراه داشته باشد.

2. با همسفران خود با اخلاق نیکو رفتار کند

3. به افراد ضعیف و مریض در طول سفر کمک کند

4. به خدمتکاران آستانه مقدسه در صورت نیاز کمک و انفاق کند

5. به فقرا و مساکین محل صدقه بدهد.

ص: 22

6. به نکات بهداشتی و تذکرات مدیران کاروانها و راهنمایی آنها توجه داشته باشد

7 در سفر با همراهان هماهنگ باشد

8. با کسی دشمنی و خصومت نداشته باشد.

9. جدال، نکند قسم بیجا نخورد و مرتکب گناه نشود

10. در سفر سخاوتمند باشد

احکام حرم امامان

شش تن از امامان معصوم علیهم السلام در کشور عراق مدفونند و از آنجا که حرم آنها احکام خاصی دارد باید زائران عزیز قبل از زیارت این مسائل را بدانند.

1. حفظ احترام حرم واجب است و هر کاری که بی احترامی به آن اماکن باشد حرام است مثل فریاد کشیدن آب دهان انداختن یا با کفش وارد شدن و نظایر آن

2 توقف جنب و حائض و نفسا در حرم امامان معصوم علیهم السلام حرام است؛ ولی عبور از آن به طوری که از یک در وارد و از در دیگر خارج شود اشکال ندارد و احتیاط مستحب است در آن حال از داخل حرم عبور نکند

ص: 23

این حکم اختصاص به اطراف ضریح روضه شریفه و رواقها دارد؛ ولی صحنها و حرم امامزاده ها این حکم را ندارد

4. زن مستحاضه میتواند به مسجد یا حرم امامان معصوم علیهم السلام وارد شود و در آنجا توقف کند؛ حتی مستحاضه متوسطه و کثیره؛ ولی احتیاط مستحب است اگر غسلهایی را که برای نماز گفته شده انجام نداده در آنجا توقف نکند (1)

5. مسافری که میخواهد ده روز در محلی بماند در صورتی باید نماز را تمام بخواند که بخواند تمام ده روز را در یک جا بماند؛ پس اگر بخواند به طور مثال ده روز در نجف و کوفه، بماند، باید نماز را شکسته بخواند.

6 مسافر میتواند در مسجد الحرام و مسجدالنبی (صلی الله علیه وآله وسلم) و مسجد کوفه و حرم امام حسین (علیه السلام) نماز را تمام یا شکسته بخواند؛ ولی در غیر از روضه شریفه، یعنی در رواقها و مسجد متصل به آن احتیاط مستحب است که مسافر نماز را شکسته بخواند.

6. مسافر میتواند در این اماکن بدون نیت تمام و شکسته نماز را شروع کند و در وسط آن یکی را اختیار کند و بر همان اساس نماز را به

ص: 24

1- تحریر الوسيله، ج 1 فصل في الاستحاضه، ص 59، م 8

پایان ببرد و حتی در اثنای نماز میتواند نیت را برگرداند؛ به طور مثال به نیت شکسته خواندن نماز را شروع کند؛ ولی در اثنای نماز قصد کند که نماز را چهار رکعتی تمام کند و همچنین به عکس تا وقتی که محل عدول نگذشته باشد؛ پس اگر به نیت چهار رکعتی نماز را شروع کرد و در رکعت اول یا دوم تصمیم گرفت که نماز را شکسته بخواند اشکال ندارد.

7 حکم تخیر بین تمام و شکسته مخصوص نماز است؛ بنابراین شخص مسافر حتی اگر تمام روز را در حرم امام حسین (علیه السلام) مسجدکوفه بماند نمیتواند روزه بگیرد. مگر روزه مستحبی باشد که حکم آن در رساله ها آمده است. [\(1\)](#)

8. چون برنامه سفر زائران عزیز به گونه ای تنظیم شده است که کمتر از ده روز در یک محل می، مانند لذا نمازهای چهار رکعتی را باید دو رکعتی به جا آورند؛ حتی افرادی که پیش از این به جهت آنکه شغلشان یا مقدمه کارشان سفر بوده است؛ مانند خلبانان و ملوانان و برخی از رانندگان و کسانی که برای انجام کار زیاد به سفر میروند؛ ولی این سفر آنان زیارتی است و شغل نیست باید نمازهای چهار رکعتی را شکسته بخوانند

ص: 25

آری اگر افرادی بدانند که میتوانند حداقل ده روز در یک محل به طور مثال در کربلا یا نجف بمانند و با قصد ماندن حداقل ده روز به آنجا بروند، نماز را شکسته بخوانند.

آداب زیارت

برای تشریف به حرم مطهر ائمه اطهار علیهم السلام و در حال زیارت قبور، آنان این کارها مستحب است

1 غسل، زیارت که همین نیت انجام شود و کیفیت آن با سایر غسلها فرق ندارد

2 با طهارت و وضو باشد.

3 پوشیدن لباسهای پاک و تمیز بهتر است که سفید باشد.

4. عطر زدن و خوشبو کردن خود به جز برای زیارت حضرت امام حسین (علیه السلام) که این عمل مستحب نیست.

5. با آرامش و وقار حرکت کردن و گام را کوتاه برداشتن.

6. مشغول بودن به، ذکر به خصوص ذکر «الله» «اکبر» و «الحمدلله در حال رفتن به زیارت گویا باشد و زیاد صلوات بفرستد.

7. مقابل درب حرم باشد و اذن دخول را با معرفت و دل شکسته و قلبی سرشار از محبت بخواند.

ص: 26

8. بوسیدن آستانه و درگاه حرم در صورتی که مزاحمت ایجاد نکند جایز است؛ ولی سجده کردن اشکال دارد؛ مگر سجده ی شکر که به جهت توفیق این زیارت باشد
9. وارد شدن به حرم با پای راست
10. نزدیک شدن به حرم به طوری که بتواند در کنار ضریح قرار گیرد و خود را به آن بچسباند؛ در صورتی که مزاحمتی برای زائران نداشته باشد و سبب اختلاط با نامحرم نباشد
11. ایستاده زیارت بخواند مگر مغرور باشد.
12. تکبیر گفتن پیش از زیارت وقتی قبر مطهر را میبیند
13. خواندن زیارت هایی که از معصومین علیهم السلام رسیده است.
14. آهسته زیارت خواندن و پرهیز از صدای بلند
15. خواندن دو رکعت نماز زیارت سپس اتمام نماز و هدیه ی آن به امام (علیه السلام) یا صاحب مزار
16. در زیارت معصومین علیهم السلام مستحب است که پشت به قبله و رو به قبر زیارت بخواند.
17. خواندن دعا و قرآن و هدیهی ثواب آن به صاحب مزار.
18. توبه از گناهان؛ زیرا آن اماکن محل پذیرش توبه است

19. پرهیز از سخنان ناشایست و لغو و بیهوده و امور دنیایی در اماکن مقدس

20 بیرون رفتن از آنجا پس از زیارت تا جا برای دیگران باشد و از زیارت ملول و خسته نشود و شوق و عشق زیارت همچنان در دلش زنده بماند.

دعای سفر

وقتی مسافر آمده سفر شد، غسل کند پس از آن دو رکعت نماز بگذارد و از خدا خیر خود را طلب نماید و آیه الکرسی بخواند و حمد و ثنای الهی بجا آورد و صلوات بر حضرت رسول و آل او بفرستد سپس این دعا را بخواند

لِّلّهُمَّ إِنِّي أَسْتَوْدِعُكَ الْيَوْمَ نَفْسِي وَأَهْلِي وَ

خدایا به من بعنوان ودیعت به تو سپردم در این روز

نالی وولدي وَمَنْ كَانَ مِنِّي بِسَبِيلِ

خودم و خاندانم و مال و فرزندانم و هر که را با من

الشَّاهِدَ مِنْهُمْ وَالْغَائِبَ اللّهُمَّ احْفَظْنَا بِحِفْظِ

راهی دارد حاضرشان و غائبشان را! خدایا حفظ کن ما را به حفظ ایمان

ص: 28

الْأَيْمَانَ وَاحْفَظْ عَلَيْنَا اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا فِي

و نگهبان بر ما .. باش! خدایا ما را در کنف رحمت خویش قرار ده فضلت

رَحْمَتِكَ وَلَا تَسْلُبْنَا فَضْلَكَ إِنَّا

را از ما سلب که مفر ما ما تو مشتاقیم؛

إِلَيْكَ رَاغِبُونَ اللَّهُمَّ إِنَّا نَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْتَاءِ

خدایا! به تو پناه بریم از رنج سفر و اندوهناک

السَّفَرِ وَكَآبَةِ الْمُنْقَلَبِ وَسُوءِ الْمُنْظَرِ فِي

برگشتن و بدی دیدار در خاندان مال و فرزند در دنیا

الْأَهْلِ وَالْمَالِ وَالْوَالِدِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

آخرت! خدایا من به تو رو کنم در این رو کردن

اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ هَذَا التَّوَجُّهُ طَلَبًا

به خاطر اینکه جویای خوشنودی تو و تقرب جستن

لِمَرْضَاتِكَ وَتَقَرُّبًا إِلَيْكَ اللَّهُمَّ فَبَلِّغْنِي مَا

به درگاہت هستم. خدایا! پس برسانم به آرزویم

أَوْمَلُهُ وَأَرْجُوهُ فَيْكَ وَفِي أَوْلِيَانِكَ يَا

و آنچه از تو و اولیائت امید دارم ای

أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

مهربانترین مهربانان

مسافر پس از این دعا تسبیحات حضرت فاطمه علیها السلام بگوید و سوره حمد را از پیش رو و از جانب راست و از جانب چپ بخواند و همچنین آیه الکرسی را از سه جانب بخواند و بگوید

اللَّهُمَّ إِلَيْكَ وَجَّهْتُ وَجْهِي وَعَلَيْكَ خَلَّفْتُ

خدایا بسوی تو گرداندم رویم را و امید به تو بجای گذاردم

أَهْلِي وَمَالِي وَمَا خَوَّلْتَنِي وَقَدْ وَثِقْتُ

خانواده و مالم و آنچه را به من مرحمت فرمودی و به تو اطمینان کردم پس

بِكَ فَلَا تُخَيِّبْنِي يَا مَنْ لَا يُخَيِّبُ مَنْ أَرَادَهُ وَ

ناامیدم مکن ای که نا امید نکند هر که را به او توجه کند ضایع نکند هر که را او

لَا يُضَيِّعُ مَنْ حَفِظَهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ

محافظتش کند خدایا درود فرست بر محمد و آلش محافظت کن

ص: 30

آلِهِ وَاحْفَظْنِي فِيمَا غَبْتُ عَنْهُ وَلَا تَكِلْنِي

آنچه را مربوط به من است و من از آنها دورم و مرا بخودم و امگذار

إِلَى نَفْسِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ای مهربانترین مهربانان

سپس مسافر سوره توحید را یازده مرتبه و سوره انا انزلناه و آیه الکرسی و سوره ناس و سوره فلق را بخواند و صدقه بدهد و سفر را آغاز کند

معرفت در زیارت

معرفت از مهمترین مفاهیمی است که تأثیرگذاری زیارت را تضمین میکنند. کسی که گوهر معرفت را به همراه نداشته باشد، از دیدار و زیارت معصومین علیهم السلام چندان ثمری نمی چیند و بهره ای نمی برد؛ چرا که زیارت و بلکه هیچ عمل بدون معرفت ارزشی ندارد و مقبول درگاه الهی نمیافتد چنانچه امام صادق (علیه السلام) می فرمایند: لا يَقْبَلُ اللَّهُ عَمَلًا إِلَّا بِمَعْرِفَةٍ (1). «خداوند هیچ عملی را بدون معرفت پذیرا نمی شود»

اما وقتی درک عظمت نرود و امام صورت گیرد و شرافت آن برای زائر

ص: 31

آشکار شود ارزش و اهمیت و قدر زیارت خودنمایی میکند.

به این ترتیب زائر با معرفت با فراهم کردن دیگر مقدمات قبولی زیارت به پذیرش آن و بهره برداری از آن امید می یابد. پس از این است که زائر رخصت حضور یافتن در نزد امام را لطف و فضل الهی می شمرد. و در پی آن نعمت بودن زیارت را در می یابد و سپس در پرتو نور تحمل لزوم شکرگزاری در برابر آن را تصدیق مینماید و با قلب و زبان و عمل به شکر این نعمت اقدام می کند.

مراد از شناخت و معرفت امام این است که او را اشرف خلائق و عصاره عالم هستی و هدف نهایی وجود و مظهر اسمای حسناى الهی و تجلیگاه صفات کمال و جمال خداوندی و محل نزول اراده و مشیت ربوبی و فرمانده کل هستی به اذن حق بدانیم.

البته در بعضی از روایات به موضوع معرفت امام و زیارت آگاهانه حضرت اشاره شده است؛ به طور مثال در روایتی از معصوم (علیه السلام) آمده مراد از زیارت با معرفت این است که بدانند او حجت خدا بر تمام مردم است و او تنها راه معرفت حق و رسیدن به صراط مستقیم است. (1)

و در روایتی از حضرت صادق (علیه السلام) آمده که «هر کس فرزندم علی بن

ص: 32

موسی الرضا (علیه السلام) را آگاهانه زیارت کند در قیامت دست او را میگیرم و وارد بهشت میکنم راوی میپرسد منظور از زیارت آگاهانه چیست؟

حضرت پاسخ میدهد: «عقیده داشتن به اینکه اطاعت از دستورات او لازم و واجب است و آگاهی از این که حکومت استبدادی او را در سرزمین غربت و دور از اهل و عیال به شهادت رسانده است. (1)

و نیز در روایتی امام هفتم (علیه السلام) به زیارت با معرفت را قرین تسلیم اوامر و فرامین مکتوب امامان راستین، بحق اعلام فرموده است. (2)

در حدیث دیگر امام صادق (علیه السلام) تأکید بر معرفت امام را چنین بیان کرده اند: «کسی که گمان کند بدون معرفت، پیامبر حلال را حلال و حرام را حرام دانسته است چنین کسی در حقیقت هیچ حلال خدا را حلال و هیچ حرام او را حرام ندانسته و کسی که عمل نماز و زکات و حج و عمره انجام دهد و همه ی اینها را به جا آورد، اما بدون معرفت کسی که خداوند طاعتش را بر او واجب کرده در واقع هیچ یک از اینها را انجام نداده است... همه ی اینها نیست مگر به واسطه و همراه با معرفت کسی که به خاطر وجوب اطاعتش خدای بلند مرتبه بر مردم منت نهاده و دستور پیروی از او داده است بنابراین کسی که معرفت او را داشته باشد

ص: 33

1- همان ص 38، ح 17

2- همان ص 41، ح 43.

و آنچه او میگوید بپذیرد در واقع اطاعت خدا را کرده است. (1)

به طور اساسی اعتقاد و معرفت به امام (علیه السلام) است که انسان اهلیت و لیاقت آن را مییابد که خدا به او نظر کند و او را از درگاه خود نراند پذیرش امام به عنوان ولی خدا شرط جلب توجه الهی به بندگان است.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) در این باره میفرماید

وَلَا اسْتَأْهَلَ خَلْقَ مِنَ اللَّهِ النَّظَرَ إِلَيْهِ إِلَّا بِالْعُبُودِيَّةِ لَهُ وَالْإِقْرَارَ لِعَلِيٍّ بَعْدِي. (2)

و هیچ یک از مخلوقات شایستگی مورد عنایت خدا قرار گرفتن نیافت مگر به سبب بندگی برای او و اعتراف به ولایت علی (علیه السلام) پس از من

در روایت دیگر از حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) آمده: «اگر بنده ای هزار سال خدا را عبادت کند و اعمالی همانند اعمال هفتاد و دو پیغمبر داشته باشد ولی آگاه به ولایت ما اهل بیت نباشد از او پذیرفته نمی شود بلکه با سر وارد آتش دوزخ خواهد شد. (3)

در روایتی دیگر از رسول گرامی (صلی الله علیه وآله وسلم) آمده که به حضرت امیرمؤمنان فرمودند سوگند یاد میکنم که به بهشت قدم نمیگذارد مگر کسی که تو را بشناسد.

ص: 34

1- کفایة الاثر: ص 262 263

2- بحار، ج 40 ص 96

3- بحار الانوار، ج 27 ص 196

چون نامه جرم ما به هم پیچیدند *** بردند و به میزان عمل سنجیدند

بیش از همه کس گناه ما بود، ولی *** ما را به محبت علی بخشیدند

زیارت نیابتی

اللَّهُمَّ مَا أَصَابَنِي مِنْ تَعَبٍ أَوْ نَصَبٍ أَوْ

خدایا! آن چه به من رسیده از تعب یا رنجی یا

شَعَثٍ أَوْ لُغُوبٍ فَأَجْرُ فُلَانٍ بِنِ فُلَانٍ فِيهِ وَ

گرد و غبار یا خستگی پس مزدش را به فلانی پسر فلان بده

اجْرُنِي فِي قَضَائِي عَنْهُ

و مرا هم در انجام دادن به جای او مزد ده.

پس چون زیارت کند در آخر زیارت بگوید اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

سلام بر تو ای

مَوْلَايَ عَنْ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ اَتَيْتُكَ زَائِرًا عَنْهُ

مولای من از طرف فلانی پسر فلان من از طرف او به زیارت آمده ام

ص: 35

فَاشْفَعْ لَهُ عِنْدَ رَبِّكَ

پس برای او نزد پروردگارت شفاعت کن

پس هر دعا که خواهد از برای او بکند و نیز فرموده است که: چون کسی خواهد

که به نیابت دیگری زیارت کند بگوید: اللَّهُمَّ إِنَّ فُلَانَ بْنَ فُلَانٍ

خدایا همانا فلانی پسر فلان

أَوْفَدَنِي إِلَى مَوَالِيهِ وَ مَوَالِيِّي لِأُزَوِّرَ عَنْهُ

مرا روانه کرده به درگاه سروران خودش و سروران من تا از طرف او زیارت کنم

رَجَاءً لِيَجْزِيَ لِي الثَّوَابَ وَ فِرَاراً مِنْ سُوءِ

به امید پاداش شایان و فرار از بدی

الْحِسَابِ اللَّهُمَّ إِنَّهُ يَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِأَوْلِيَانِهِ

حساب روز قیامت! خدایا به راستی او رو کند به درگاهت به وسیله سرورانش که

الدَّالِّينَ عَلَيْكَ فِي غُفْرَانِكَ ذُنُوبَهُ وَ حَطَّ

بر تو راهنمایی کنند در مورد آمرزش گناهایش و ریختن

سَيِّئَاتِهِ وَ يَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِهِمْ عِنْدَ مَشْهَدِ

کارهای بدش و توسل جوید به آستانت به وسیله ایشان

إِمَامِهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمُ اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْ مِنْهُ

در نزد زیارتگاه امام خود - که درودهای تو بر ایشان باد خدایا پس بپذیر

وَاقْبَلْ شَفَاعَةَ أَوْلِيَائِهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمُ

از او و بپذیر شفاعت سرورانش را که درودهای تو بر ایشان باد

اللَّهُمَّ جاز جازِهِ عَلَى عَلَى حُسْنِ نِيَّتِهِ وَ

درباره اش خدایا! پاداشش ده بر این خوش نیتی و

صَحِيحِ عَقِيدَتِهِ وَصِحَّةِ مُوَالَاتِهِ أَحْسَنَ مَا

عقیده صحیح و دوستی درستش بهترین پاداشی که

جَازَيْتَ أَحَدًا مِنْ عِبِيدِكَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِذْ

عطا کنی به یکی از بندگان با ایمانت و ادامه بده

لَهُ مَا خَوَّلْتَهُ وَاسْتَعْمَلَهُ صَالِحًا فِيمَا عَايَنْتَهُ

برای او هر نعمتی را که به او ارزانی داشته ای و به شایستگی

لَا تَجْعَلْنِي ءَاخِرَ وَاوْفِدِ لَهُ يُوفِدُهُ اللَّهُمَّ

و ادارش در آنچه به او داده ای و مرا آخرین نماینده ای که میفرستد فرارم مده! خدایا

أَعْتَقَ رَقَبَتَهُ مِنَ النَّارِ وَأَوْسَعَ عَلَيْهِ مِنْ

آزاد کن او را از آتش دوزخ و فراخ گردان بر او

رَزَقَكَ الْحَلَالَ الطَّيِّبِ وَاجْعَلْهُ مِنْ رُفَقَاءِ

روزی حلال پاکیزه ات و او را از رفقای

مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ بَارِكْ لَهُ فِي وُلْدِهِ وَ

محمد و آتش ده قرار ده برکت و به او در فرزندان و

مَالِهِ وَ أَهْلِهِ وَ مَا مَلَكَتْ يَمِينُهُ اللَّهُمَّ صَلِّ

دارایی و خانواده اش و آنچه مالک را آن است. خدایا! درود فرست

عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ حُلِّ بَيْنَهُ وَ

محمد بر و آل محمد و حایل شو میان او

بَيْنَ مَعْصِيكَ حَتَّى لَا يَعْصِيكَ وَ أَعْنَهُ

میان نافرمانی هایت تا این که نافرمانی تو را نکند ده کمکش و

عَلَى طَاعَتِكَ وَ طَاعَةِ أَوْلِيَائِكَ حَتَّى لَا

فرمانبرداری بر خودت و فرمانبرداری اولیانت تا که بدان جا

تَفْقِدَهُ حَيْثُ أَمَرْتَهُ وَ لَا تَرَاهُ حَيْثُ نَهَيْتَهُ

او را حاضر بینی در هر جا که دستور دادی و نبینی او را در هر جا

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اغْفِرْ

که نهی فرموده ای فرموده ای! خدایا درود فرست بر محمد و آل محمد و بیامرزش

لَهُ وَأَرْحَمُهُ وَأَعْفُ عَنْهُ وَعَنْ جَمِيعٍ

او را و مورد رحمت قرارش ده و در گذر از او و از همه

الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى

مردان و زنان با ایمان! خدایا درود فرست

مُحَمَّدٍ وَالِإِئْتَابِ مُحَمَّدٍ وَأَعِزَّهُ مِنْ هَوْلِ

محمد آل و پناهش ده از هراس روز جزا

الْمُطَّلَعِ وَمِنْ فَرْعِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ الْقِيَامَةِ وَسُوءِ

که بر احوال خود آگاه شود و از بیم و ترس روز قیامت و از بدی

الْمُنْتَقَلِبِ وَمِنْ ظُلْمَةِ الْقَبْرِ وَوَحْشَتِهِ وَمِنْ

جای بازگشت و از تاریکی قبر وحشت آن و آن و توفقگاه هایی که موجب

تَوَاقِفِ الْخِزْيِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ اللَّهُمَّ

خواری است در دنیا و آخرت. خدایا!

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَالِإِئْتَابِ مُحَمَّدٍ وَاجْعَلْ

درود فرست بر محمد و آل محمد و جایزه او را

جَائِزَتَهُ فِي مَوْقِفِي هَذَا غُفْرَانَكَ وَتُحَفَّتَهُ

این جایی که ایستاده ام برای او آمرزشت قرار ده و تحفه اش

في مقامي هذا عند إمامي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

این مقامی که هستم در نزد امامم که درود تو بر او باد

أَنْ تُقِيلَ عَشْرَتَهُ وَ تُقْبَلَ مَعْدِرَتَهُ وَ تَتَجَاوَزَ

این باشد که تو از لغزشش چشم پوشی کنی و عذرش را بپذیری و از خطایش درگذری

عَنْ خَطِيئَتِهِ وَ تَجْعَلَ التَّقْوَى زَادَهُ وَ مَا

تقوی و پرهیزکاری را توشه اش قرار دهی و آنچه در پیش تو است

عِنْدَكَ خَيْرًا لَهُ فِي مَعَادِهِ وَ تَحْشُرُهُ فِي

و روز معاد برایش خیر و خوبی گردانی و محسورش کنی در

زُمرَةَ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ

گروه محمد و آل محمد صلیالله علیه آله

وَالِهِ وَ تَغْفِرَ لَهُ وَ لِقَوْلِهِ فَإِنَّكَ خَيْرٌ

بپامرزی او را و پدر و مادرش را که تو بهترین کسی هستی که به سویت میل کنند

غُوبٍ إِلَيْهِ وَ أَكْرَمُ إِلَيْهِ وَ أَكْرَمُ مَسْئُولٍ اعْتَمَدَ الْعِبَادَ

بزرگوارترین درخواست شده ای که هستی بندگان بر اعتماد تو کنند

عَلَيْهِ اللَّهُمَّ وَلِكُلِّ مُؤَفِّدٍ جَائِزَةٌ وَلِكُلِّ

خدایا! و برای شخصی هر که کسی را به نمایندگی به جایی فرستد

زَائِرٍ كَرَامَةٍ فَاجْعَلْ جَائِزَتَهُ فِي مَوْقِفِي

جایزه ای مقرر است و هر زائری را کرامتی است پس جایزه او را در

هَذَا غُفْرَانِكَ وَالْجَنَّةَ لَهُ وَلِجَمِيعِ

اینجا که ایستاده ام آمرزش و بهشتت برای او مقرر فرما

الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ اللَّهُمَّ وَأَنَا عَبْدُكَ

هم چنین برای همه مردان و زنان با ایمان! خدایا ضمناً من هم بنده

الْخَاطِئِ الْمَذْنُوبِ الْمُتَّوِّبِ بِذُنُوبِهِ فَاسْتَلِّكَ

خطاکار گنهکار معترف به گناهانم هستم که) به درگاہت آمده ام

يَا اللَّهُ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ أَنْ لَا

از تو خواهم خدایا به حق محمد و آل محمد که

تَحْرِمَنِي بَعْدَ ذَلِكَ الْأَجْرِ وَالْثَوَابِ مِنْ

پس از مزد پاداش و او مرا از هم فزونی عطا

فَضْلَ عَطَائِكَ وَكَرَمَ تَفَضُّلِكَ

و بزرگواری نعمت بخشیت محروم نکنی

پس برود به نزد ضریح مقدس و دستها را به سوی آسمان بلند کند رو به قبله و بگوید: یا مَوْلایِ یا اِمَامِی عِبْدُكَ فُلانُ بَنُ

ای مولای من ای امام و پیشوایم بنده ات فلانی پسر

فُلان اَوْفَدَنی زائِرًا لِمَشْهَدِكَ یَتَقَرَّبُ اِلی

فلان مرا به زیارت قبرت فرستاده و بدین وسیله به درگاه

اللّه عَزَّوَجَلَّ بِذَلِكَ وَ اِلی رَسولِهِ وَ اِلیكَ

خدای عزوجل و به پیشگاه رسول خدا و به آستان تو

یَرْجُو بِذَلِكَ فَكَأَنَّ رَقَبَتَهُ مِنَ النَّارِ مِنْ

تقرب جسته و از این راه امید دارد که خود را از آتش دوزخ و از

العُقُوبَةِ فَاعْفِرْ لَهُ وَ لَجَمِیعِ الْمُؤْمِنِیْنَ

کیفر آزاد کند پس ای خدا بیامرزش او همه را و مردان و

وَالْمُؤْمِنَاتِ یا اللّهُ یا اللّهُ یا اللّهُ یا اللّهُ یا اللّهُ

زنان با ایمان خدا، را ای ای خدا ای خدا ای خدا ای خدا

یا اللّهُ یا اللّهُ لا اِلهَ اِلاّ اللّهُ الحَلِیْمُ الكَرِیْمُ لا

ای خدا ای خدا! معبودی نیست جز خدای بردبار بزرگوار معبودی نیست

إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ أَسْتَتْلِكَ أَنْ تُصَلِّيَ

خدای جز والای، بزرگ از تو که خواهم درود فرستی بر

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَسْتَجِيبَ لِي

محمد و آل محمد و اجابت کنی دعایم را درباره او

فِيهِ وَفِي جَمِيعِ إِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي وَوَلَدِي

و درباره همه برادرانم و خواهرانم و فرزندان

و أَهْلِي بِجُودِكَ وَكَرَمِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

و خاندانم به جود و کرم خودت ای مهربانترین مهربانان

ص: 43

کشور عراق با 438/317 کیلومتر مربع وسعت پنجاه و هشتمین کشور (جهان در نیم کره شمالی در جنوب غربی قاره آسیا در منطقه خاورمیانه برکناره شمال غربی خلیج فارس و در همسایگی آن کشور ایران در شرق ترکیه در شمال سوریه و اردن در غرب و عربستان سعودی و کویت در جنوب واقع شده. اند عراق کشوری کم ارتفاع است و کوه های آن در نواحی شمالی و شمال غربی آن یعنی در مرزهای عراق با ایران و ترکیه واقع شده‌اند و از جمله رودهای مهم آن میتوان به، فرات دجله زاب کوچک زاب بزرگ و دیاله اشاره کرد. آب و هوای عراق در نواحی شمالی، معتدل کوهستانی؛ در نواحی مرکزی، گرم و مرطوب و در نواحی غربی گرم و خشک است بلندترین نقطه آن 3/607 متر

ارتفاع دارد و رود فرات با 2/696 کیلومتر و دجله با 1851 کیلومتر طویل ترین رودهای آن به شمار میروند جمعیت آن طبق آمار سال 1386 م بالغ بر 30 میلیون نفر است 66 مردم کشور ساکن شهرها هستند و بغداد پرجمعیت ترین شهر، آن حدود 25٪ جمعیت کشور را تشکیل میدهد نژاد مردم آن 71 عرب 18 کرد، 1 ایرانی 1/2 ترک و 5 آشوری است 95 مردم آن مسلمان دو سوم شیعه یک سوم سنی و 3 مسیحی هستند. زبان رسمی آن عربی، ولی کردی نیز رایج است بندر مهم، عراق بصره است که در کنار اروندرود (شطّ العرب در شمال غربی خلیج فارس قرار دارد حکومت این کشور جمهوری است و براساس آخرین تقسیمات کشوری عراق از شانزده استان تشکیل شده که زیر نظر فرماندار دولت مرکزی اداره میشود استانها عبارتند از 1. اربیل 2. انبار 3. بابل 4. بصره 5. بغداد 6. دهوک 7. دیاله 8. ذی قار 9. سلیمانیه 10. قادسیه 11. کربلا 12. کرکوک 13. مثنی 14. میسان 15. نینوا 16 واسط

عراق در سال 1932 م از انگلستان استقلال یافت و روزهای ملی آن برابر با 14 ژوئیه روز جمهوری و 17 ژوئیه روز انقلاب است. در سال 1945 م به عضویت سازمان ملل متحد درآمد. مهمترین صنایع آن

عبارتند از تصفیه نفت؛ مواد غذایی چرم؛ نساجی؛ سیمان؛ آجر؛ کبریت سازی؛ خرما؛ گندم؛ پشم و پوست واحد پول آن دینار عراقی است نامهای قدیم کشور عراق عرب عراقان، عراقین، سواد و سورستان بوده است پایتخت کشور عراق بغداد و فاصله ی آن تا تهران 900 کیلومتر است بغداد در سال 145 ق به دستور منصور دوانیقی به دلیل سرکشی تعرض و نافرمانی مردم کوفه ساخته شد و منصور آنجا را محلّ خلافت خود قرار داد در شهر بغداد اماکن زیارتی و

سیاحتی فراوانی وجود دارد که به برخی از آنها اشاره میشود

اماکن متبرکه بغداد

آرامگاه نواب اربعه امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

در شهر ،بغداد قبور نواب خاص امام عصر (صلوات الله علیه واقع شده است. این بزرگواران از اصحاب خاص و بزرگان شیعیان ائمه علیهم السلام بودند و قریب هفتاد سال در ایام غیبت صغری به منصب سفارت و وساطت میان امام (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و رعیت فائز شدند و بر دست ایشان کرامات بسیار و خوارق عادات بی شمار جاری شد؛ و از جمله مناصب ایشان رسانیدن عریضه ها و رقعه های حاجت خلق به آن حضرت بود این بزرگواران به ترتیب ایام نیابت از ولی عصر ارواحنا فداه عبارتند از:

ص: 47

1. جناب عثمان بن سعید العمری قبر مطهر آن بزرگوار در مسجدی نزدیک رود دجله در قسمت غرب بازار میدان قرار گرفته است

جناب ابوجعفر محمد بن عثمان: العمری این بزرگوار در منزل

2. خود قبوری آماده کرده بود و در آن قبر به عبادت می پرداخت پس از وفاتش پیکر مطهرش در همان قبر به خاک سپرده شد. قبر مطهر ایشان در شرق رود دجله کنار بازار عطاران در کنار مسجد خلانی واقع شده است

3. جناب شیخ ابوالقاسم حسین بن روح نوبختی مرقد مطهر این بزرگوار در محله نوبختی بغداد سمت شرقی بازار عطاران قرار دارد.

4. جناب شیخ جلیل ابوالحسن علی بن محمد سمیری این شخصیت برجسته شیعه آخرین نایب امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) است که با وفات آن بزرگوار ایام غیبت صغری به پایان رسید و غیبت کبری شروع شد و به حسب ظاهر دیگر واسطه ای میان خلق و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) وجود نداشت

مرقد مطهر آن بزرگوار نزدیک رود دجله و غرب مدرسه مستنصریه در بازار کمالیات و در کنار مسجد قبلانیه قرار دارد.

مرفد مطهر شیخ کلینی قدس سره

ثقة الاسلام کلینی (محمد بن یعقوب بن اسحق الکلینی) رازی در زمان خودش رئیس شیعه و موثقتترین و استوارترین آنها در نقل حدیث بوده و کتاب شریف «کافی راکه یکی از منابع مهم حدیث شیعه است، در مدت بیست سال، تألیف کرد که جمعا شامل حدود 16000 روایت است. او در سال 3295 قمری رحلت کرد زاروی در محله شورجه شارع الجمهوری در مسجد بنام جامع الأص-ن-ی-ه قرار دارد. آرامگاه شیخ کلینی قدس سره، شرق رود دجله، ابتدای بازار در تکیه مولویه قرار دارد.

ابوبکر بن علی بن ابی طالب (علیه السلام)

از مرز خسروی ایران و مندریه عراق که به طرف بغداد حرکت میکنیم حدود یک ساعت مانده به بغداد امامزاده ای قرار دارد به نام ابوبکر بن علی (علیه السلام) که مادرش لیلی دختر مسعود بن خالد است ابوبکر در واقعه کربلا- حضور داشت و در رکاب امام حسین (علیه السلام) مبارزه کرد تا به شهادت رسید از این که چرا ایشان از شهدای کربلا جدا است چیزی معلوم نیست؛ ولی گفته اند که بدنش را به صورت پنهان به این مکان انتقال داده‌اند؛ همچنین نقل شده که ایشان در واقعه ی کربلا مجروح

شد و در این مکان به شهادت رسید و بعدها مزارش محلّ زیارت علاقه مندان قرار گرفت جا دارد که زائران، محترم با ذکر فاتحه یادی از این شهید راه خدا به عمل آورند

سلمان فارسی

در نزدیکی بغداد در شهر مدائن آرامگاه صحابی باوفای پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم)، یعنی سلمان، فارسی یا بهتر بگوییم سلمان محمدی قرار دارد که به شرافت «سَلْمَانُ مِنْ أَهْلِ الْبَيْتِ» نائل آمده و پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) خدا در فضیلت او فرموده اند: «سَلْمَانُ بَحْرٌ لَا يُتْرَفُ، وَكَتْرٌ لَا يُنْفَدُ»؛ یعنی سلمان دریایی است که نمی خشکد و گنجی است که تمام نمی شود.

امام علی (علیه السلام) او را همانند لقمان حکیم؛ بلکه امام صادق (علیه السلام) او را بهتر از لقمان دانسته و از روایات استفاده میشود که آن جناب، اسم اعظم را میدانسته است از برای ایمان ده درجه است و او در درجه دهم بود؛ از تحف بهشت در دنیا میل فرموده بود؛ بهشت مشتاق و عاشق او بود؛ خدا و پیامبر او را دوست میداشتند حق تعالی پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) را به محبت چهار نفر امر فرمود به محبت چهار نفر که سلمان یکی از ایشان است. پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) و امام (علیه السلام) چیزهایی از مخزون و مکنون علم الله به او تعلیم فرمودند.

سلمان به توصیه‌ی امیرالمؤمنین (علیه السلام) حکومت مدائن را به دست گرفت و تا زمان وفاتش در مدائن بود و بعد از وفات در خانه‌ی خود به خاک سپرده شد. امام علی (علیه السلام) به قدرت الهی در یک شب از مدینه به مدائن رفت و به دست مبارکش او را غسل داد و کفن کرد و بر او با صفوفی از ملائکه نماز کرد و همان شب به مدینه مراجعت فرمود؛ لذا این محل شاهد حضور امیر عالم امیرالمؤمنین (علیه السلام) است.

زهی شرافت و محبت به خانواده رسالت که انسان را به این مرتبه از جلال و عظمت میرساند. حقیر معتقدم که هر کسی به این خانوادگی نزدیک شود و ارتباط برقرار کند خیر دنیا و آخرت نصیبش میشود.

حذیفة یمانی

در کنار قبر، سلمان قبر حذیفة یمانی عنسی قرار دارد حذیفة از بزرگان اصحاب پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) و از یاران و خاصان امام علی (علیه السلام) بود. او یکی از آن هفت نفری است که بر حضرت فاطمه زهرا نماز گزارد. این صحابی بزرگوار پس از رحلت پیامبر در کوفه اقامت گزید سپس عنوان استاندار در مدائن مشغول به خدمت شد در همان جا وفات کرد و در کنار قبر سلمان فارسی به خاک سپرده شد.

علاوه بر حذیفة قبر عبدالله بن جابر، انصاری و طاهر بن محمد

باقر (علیه السلام) در کنار قبر سلمان فارسی دیده میشود

از جمله مکانهای دیدنی مدائن میتوان به مسجد جامع مدائن همچنین کاخ و ایوان کسری اشاره کرد. این ایوان از آثار بی نظیر معماری جهان و بر جای مانده از دوران ساسانی است

از دیگر اماکنی که در بغداد وجود دارد به این موارد میتوان اشاره کرد:

1. آرامگاه ادریس حسنی از نوادگان امام مجتبی (علیه السلام) که در محله کراده بغداد است.

2. قبر قنبر (خدمتگزار امام هادی (علیه السلام)).

3. ابراهیم بن مالک اشتر، فرزند یار وفادار امیرالمؤمنین (علیه السلام) که مرقدش در بزرگراه بغداد - سامراء و در نزدیکی شهر بلد در 50 کیلومتری شهر بغداد قرار دارد

4. قبر بشر حافی که پس از توبه تا پایان عمر کفش به پا نکرد

5. شیخ عبدالقادر گیلانی از مشایخ صوفیه ملقب به غوث اعظم متوفای سال 560 ق.

6. قبر بهلول

7. ابوحنیفه رئیس فرقه حنفی که قبرش بین بغداد و کاظمین است

ص: 52

فضیلت مسجد برائا

مسجد «برائا» از مساجد معروف و متبرکی است که بین بغداد و کاظمین در مسیر زوّار قرار گرفته و با همه شرافت و فضایی که دارد، نسبت به آن توجه نمیشود و از فیض آن محرومند.

حموی، در معجم البلدان مینویسد

«برائا» پیش از بنای شهر، بغداد قریه ای بود که گمان مردم آن بر این بود که علی (علیه السلام) از این قریه زمانی که برای جنگ با خوارج نهروان مرفت، عبور کرد و در مسجد مزبور نماز خواند و در حمام آن قریه استحمام نمود. از جمله از کسانی که به این مسجد، منسوبند، «ابو شعیب» برائی عابد است که اول کسی است که در برائا، در کوخی که از نی ساخته بود ساکن شد و در آن عبادت میکرد و به همین دلیل شیعیان به این مسجد اهمیت فراوان میدادند

آنچه برای ما قابل اعتماد است روایاتی است که مرحوم علامه مجلسی در ارتباط با فضیلت این مسجد و سابقه تاریخی آن نقل میکند که از مجموع، آن نکات فراوانی به دست می آید از جمله

1. در این مکان خانه حضرت مریم (علیه السلام) و زمین حضرت عیسی (علیه السلام)

قرار داشت.

2. حضرت امیر مؤمنان (علیه السلام) چشمهای به اعجاز در آنجا ظاهر ساخت

3. امیر المؤمنین (علیه السلام) پس از بازگشت از نهران چند روز در این مکان اقامت فرمودند.

4. در این مکان انبیای قبل از عیسی (علیه السلام) از جمله ابراهیم خلیل (علیه السلام) نیز نماز به جای آوردند

5. صومعه ای در این مکان قرار داشت که راهب آن با مشاهده امیرالمؤمنین (علیه السلام) و دیدن معجزات مزبور اسلام آورد

6. از روایت دیگر به دست می آید که در این مکان قبر پیامبری واقع شده است و مرحوم محدث قمی میگوید شاید آن پیامبر، حضرت یوشع (علیه السلام) باشد.

علامه مجلسی پس از نقل این روایات مینویسد:

این مسجد الآن موجود است و به وسط راه بغداد - کاظمین نزدیک است و در آن خواندن نماز و طلب حوائج از خداوند، مستحب است.

ص: 54

فصل اول : نجف اشرف

اشاره

ص: 55

راهنمای حرم حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام)

1. ضریح حضرت علی (علیه السلام) و مدفن حضرت نوح و آدم

2. مقبره علامه حلی و آیت الله سید مصطفی خمینی و شیخ محمد اصفهانی.

3. مقبره مقدس اردبیلی

ی

4. مقبره شیخ جعفر شوشتری

5. مقبره شیخ انصار

6. مقبره سید اسدالله شفتی

7. مقبره مرحوم آیت الله نائینی

8. مقبره سید ابو الحسن اصفهانی

9. مقبره آخوند خراسانی

10. مقبره شیخ طوسی.

11. به طرف مقام حضرت سجاد (علیه السلام) و صافی صفای یمانی از اصحاب امیرالمؤمنین مسجد و مقبره شیخ کاشف الغطاء و شیخ محمد صاحب جواهر.

ص: 56

امام صادق (علیه السلام) کوهی که در نجف است همان کوهی است که فرزند حضرت نوح علی نبینا و آله و علیه السلام برای گریز از آب بر فراز آن رفت؛ ولی خدا آن کوه را در آب فرو برد و در زمین پنهان کرد و رشته این کوه تا قبل از سرزمین شام بریده شد. (1)

امام صادق (علیه السلام) محل دفن حضرت علی (علیه السلام) «غری» نام دارد و حضرت موسی در این محل با خداوند متعال تکلم کرد، حضرت عیسی در این مکان تقدیس شد حضرت ابراهیم در این زمین خلیل الله شد حضرت محمد بن عبدالله (صلی الله علیه و آله وسلم) در این سرزمین، حبیب الله خوانده شد و همین مکان بود که خداوند آن را مسکن انبیا قرار داد (2)

ص: 57

1- بحار الانوار، ج 100 : ص 226 و 242

2- همان ص 232 و 258

این حدیث بیانگر این نکته است که نجف سرزمین بسیار مقدّس و منوّر است که خداوند تبارک و تعالی از میان همه مکانها آن را برای صحبت با پیامبر خود انتخاب کرده است.

امام علی (علیه السلام) اولین مکانی که خداوند در آن عبادت شد پشت کوفه (نجف) است هنگامی که خدای متعال به ملائکه دستور داد برای حضرت آدم علی نبینا و له و علیه السلام سجده کنند ملائکه پشت کوفه (نجف) به سجده رفتند. [\(1\)](#)

وادی السّلام

امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): اگر پرده ها از چشم های شما کنار می رفت، ارواح مؤمنین را مشاهده میکردید که گروه گروه در وادی السّلام نشسته اند و با هم صحبت میکنند بدانید هر مؤمنی در شرق یا غرب عالم از دنیا می رود روح او به وادی السّلام آورده میشود؛ چون وادی السّلام مکانی از بهشت عدن است.

و هر کافری از دنیا می رود روح او به برهوت برده می شود؛ چون برهوت از بدترین مکانهای جهنّم است [\(2\)](#)

ص: 58

1- بحار الانوار، ج 100 ص 233

2- بین این روایت ترکیب دو حدیث از کتاب بحار الانوار، ج 100: ص 233 و 234 است.

از این حدیث میفهمیم که باطن وادی السلام بهشت برزخی مؤمنین است و هر کس به این زمین، پاگذارد مییابد که این مکان با مکانهای دیگر کاملاً متفاوت است؛ گویا از این زمین، بوی بهشت استشمام میشود؛ این جا حقیقتاً روح و ریحان است.

روایات زیادی با همین مضمون در کتاب شریف (بحارالانوار علامه مجلسی نقل شده است).

مرقد حضرت هود

حضرت هود جانشین حضرت نوح است. حضرت نوح هنگام وفات پیروان خود را جمع کرد و فرمود: پس از من غیبتی خواهد بود و رسولی میان شما نیست و ظالمین بر شما حاکم خواهند شد تا آنکه هود، که مردی زیبا و خوش اخلاق و شبیه من، است ظهور کند و دشمنان شما را هلاک کند

حضرت هود در سن چهل سالگی به نبوت رسید و قبل از آن در میان قوم خود به عنوان امین و مورد اعتماد و شخصی صاحب شرافت و نسب و دارای مال و ثروت فراوان معروف بود ایشان در چهل سالگی قیام کرد و دشمنان را نابود ساخت؛ اما قوم ایشان که عاد نام داشت نبوت ایشان را تکذیب کردند و به پرستش بتها ادامه دادند قوم عاد افرادی

ص: 59

ثروتمند قوی هیکل و شیفته ی دنیا بودند و شهرهایی آباد و با خیر و برکت داشتند و چهارصد سال عمر کردند؛ اما خدا را فراموش کردند و به نعمتهای او مغرور شدند؛ تا اینکه بادی بسیار سرد به مدت چند شبانه روز برگناهکاران مسلط شد و هلاک شدند. اما نسیمی روح بخش حضرت هود و یارانشان را که در قطعه زمینی ساکن بودند - آرامش داد و همچنان از نعمتهای خدا بهره میبردند (1)

قبر حضرت هود - علی نبینا و آله و علیه السلام در نجف است. (2)

مرقد حضرت صالح

حضرت صالح در شانزده سالگی به مقام نبوت و هدایت خلق نایل شد. ایشان از خانوادهای اصیل و معروف در میان قوم خود به شمار میرفت.

قوم ایشان که ثمود نام داشت مردمی متمدن بودند و منازل زیبایی میساختند و بسیار آسوده زندگی میکردند عمر آنها بیش از سیصد سال بود و خداوند به آنها باغهای زیبا زمینهای حاصل خیز چشمه های جاری و نعمتهای فراوانی عطا کرده بود؛ اما متأسفانه

ص: 60

1- حیاة القلوب.

2- بحار الانوار، ج 100: ص 251 و 239.

کمکم خدا را از یاد بردند و به دنیا مشغول شده، بت پرست شدند. حضرت صالح نیز آنها را به اطاعت خدا و روز معاد یادآوری کرد؛ اما هیچ فایده ای نداشت آنها بر افکار خود تعصب ورزیده، با جناب صالح مخالفت کردند.

حضرت صالح در صد و بیست سالگی به آنها گفت:

ای مردم، من بیش از صد سال است که شما را به توحید و محبت خدا دعوت میکنم؛ اما شما نمی پذیرید هم شما از من خسته شده اید و هم من از شما رنجور شده ام یا شما چیزی بخواهید تا من از خدا درخواست کنم و او به شما بدهد و شما ایمان بیاورید؛ یا من از بتهای شما چیزی بخواهم که اگر آنها مرا اجابت کنند من از میان شما خواهم رفت.

مردم هم پذیرفتند و روزی با بتهای خود در محلی جمع شدند و به حضرت صالح گفتند که هر آنچه میخواهی از بت ها سؤال کن. حضرت صالح هرچه بتهای آنها را خواند آنها پاسخ ندادند و بی اعتبار شدند. آنگاه حضرت صالح به آنها فرمود شما هر چه میخواهید بگویید تا من از آفریدگار هستی طلب کنم و او به شما عطا کند.

در این هنگام هفتاد نفر از بزرگان آنها به نمایندگی از قوم ثمود انتخاب شدند و گفتند

ص: 61

اگر خدای تو پاسخ ما را بدهد ما پیرو تو خواهیم شد. پس از خدا بخواه که از این کوه، ماده شتری ده ماهه با رنگ قرمز و پر کرک بیرون آید.

در همان حال حضرت صالح از خدای مهربان تقاضا کرد که ناگاه صدای عجیبی از کوه به گوش رسید و شتری با همان مشخصات بیرون آمد.

از این هفتاد نفر شصت و چهار نفر گفتند سحر و جادو شده است. اما شش نفر قبول کردند. پس از مدتی یکی از آن شش نفر مرتد شد و پنج نفر ماندند مردم نیز معجزه را نپذیرفتند و بر عقاید و افکار متعصبانه ی خویش باقی ماندند خدا نیز وحی کرد که به این مردم بگو آب روستا یک روز برای شتر و یک روز برای شما باشد

آن روز که نوبت شتر بود او تمام آب موجود را مینوشید و به تمام مردم به هر اندازه که میخواستند شیر میداد و این از معجزات آن شتر بود.

حضرت صالح نیز به مردم گفت این شتر معجزه، است او را اذیت نکنید که به شما عذاب خواهد رسید اما این مردم ناسپاس شتر را آزار

دادند و سرانجام آن را کشتند و گوشتش را تقسیم کردند و خوردند. آنگاه نه نفر با هم پیمان بستند که حضرت صالح را نیز به قتل برسانند. این نه نفر در همان شب به عذاب الهی گرفتار شدند؛ سنگی بزرگ بر سر آنها فرود آمد و همگی کشته شدند و بقیه مردم نیز دچار صیحه آسمانی شدند و با آتشی که از آسمان به آنها برخورد کرد، نابود شدند اما حضرت صالح و پیروان راستین، او از عذاب الهی محفوظ ماندند و به زندگی خویش ادامه دادند. (1)

قبر حضرت صالح در نجف است. (2)

مقام امام صادق (علیه السلام)

حضرت صادق (علیه السلام) بنا بر روایات متعددی که در جلد صدم بحار الانوار نقل شده است برای زیارت حضرت علی (علیه السلام) به نجف آمدند و معروف است که در این مکان مستقر شدند

مقام امام زمان (علیه السلام)

چشم ما حلقه صفت شام و سحر *** هست در فکر تو پیوسته به در

ص: 63

1- تاریخ انبیاء

2- بحار الانوار، ج 100 ص 251

همچو یعقوب ز هجران پسر *** این نوشتیم ز خوناب : جگر

ای فروزنده تر از ماه بیا *** یوسف فاطمه از چاه درآ

در این مکان بعضی از صلحا، حضرت بقیة الله الاعظم (علیه السلام) را زیارت کرده اند و از آن حضرت معجزات و کراماتی در این مقام دیده شده است؛ از جمله میتوان به این حکایت اشاره کرد

آیت الله سید محمدحسن میرجهانی فرمودند: بنده مسؤول مکاتبات آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی بودم روزی نامه ای از عالمی سنی مذهب از اهل یمن رسید. او با اشعاری امام زمان را مسخره کرده و وجود ایشان را منکر شده و عقاید شیعه را باطل خوانده بود آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی گفتند به ایشان بنویسید به نجف بیاید تا امام زمان (علیه السلام) را به او نشان بدهم. آن عالم از یمن به نجف آمد آیت الله سید ابوالحسن اصفهانی وی را به مقام امام زمان در وادی السلام بردند پس از بازگشت آن عالم یمنی قضیه را این چنین تعریف کرد

به مقام امام زمان رفتیم سید وضویی گرفت و دو رکعت نماز خواند ناگاه نوری ظاهر شد و شخصی زیبا چهره داخل شدند که از بیت و

عظمت آن امام بی‌مثال فریادی کشیدم و بیهوش شدم و الحمد لله مستبصر شدم و فهمیدم که اشتباه می‌کرده‌ام.

علم و فصلی که چهل سال به دست آوردم *** ترسم آن نرگش مستانه به یغما ببرد

در وادی السلام علمای بزرگی دفن شده‌اند که از آنها میتوان به آیت الله سید علی قاضی که کوه معنویت و صفا بود، اشاره کرد.

زیارت حضرت علی (علیه السلام)

قبر حضرت علی (علیه السلام) تا زمان امام صادق (علیه السلام) مخفی بود و آن حضرت محل دفن را به بعضی شیعیان نشان دادند. (1)

مفتخرا متاب، روی از در او به هیچ سوی *** چون که مس وجود را فضا او طلا کند

روزی هارون الرشید برای شکار از کوفه خارج شد. در نزدیکی کوفه صحنه ای نظر او را جلب کرد. آهویی را دید که سگها و پرندگان شکاری در تعقیب او بودند تا اینکه آهوبه تپه ای پناه برد و در آنجا نشست. پرندگان شکاری و سگها دیگر او را تعقیب نکردند و برگشتند. پس از مدتی آهو از تپه پایین آمد سگها و پرندگان شکاری دوباره او را

ص: 65

تعقیب کردند. آهو دوباره بالای تپه رفت و این صحنه سه مرتبه تکرار شد. هارون الرشید از شدت تعجب دستور داد پیرمردی از قبیله بنی ساد را که ساکن آن اطراف بود آوردند تا علت این مسأله را از وی سؤال کند؛ پیرمرد از جان خود ترسید

هارون او را امان داد پیرمرد گفت که من از پدرم و پدرم از پدرش شنیده که این جا محل دفن مولای متقیان امام انس و جان حضرت علی بن ابیطالب (علیه السلام) است خداوند این جا را حرم امنی قرار داده است که هیچ کس به این جا پناهنده نمیشود مگر این که در امان مولا خواهد بود. هارون از اسب خود پیاده شد وضو گرفت و در آنجا نماز خواند و گریه کرد (1)

، یا، علی گفتی که توگر در بمانی من به فریادت رسم *** یا علی در مانده ام پس تو به فریادم برس

امیرالمؤمنین (علیه السلام) به امام حسن و امام حسین علیهما السلام فرمودند هنگامی که من از دنیا رفتم بالای سر من حنوط و سه کفن از بهشت میبینید پس مرا غسل دهید و حنوط و کفن کنید؛ آنگاه مرا در تابوتی بگذارید و حرکت کنید؛ هرکجا تابوت ایستاد همان جا قبر من است. امام حسن مجتبی (علیه السلام) فرمودند: هنگامی که تابوت ایستاد ابر و پرندگان

ص: 66

سفیدی بالای سر ما سایه افکندند و دختر امیرالمؤمنین حضرت امّ کلثوم میفرمایند: تابوت، ایستاد قبر شکافته شد و در آن نوشته ای به این شرح بود

بسم الله الرحمن الرحيم

این قبری است که نوح برای علی بن ابیطالب، وصی محمد هفتصد سال قبل از توفان حفر کرده است. (1)

شخصی در مدینه منوره نزد امام ششم (علیه السلام) مشرف میشود و خدمت آن حضرت عرض میکند

ای مولای، من خدمت شما مشرف شده ام ولی نزد قبر امام علی (علیه السلام) نرفته ام امام صادق (علیه السلام) با برخوردی عبرت آموز به او فرمودند

بِسْمِ مَا صَنَعْتَ لَوْلَا اِنَّكَ مِنْ شِيَعَتِنَا مَا نَظَرْتُ اِلَيْكَ. اَلَا تَزُوْرُ مَنْ يَزُوْرُهُ اللهُ مَعَ الْمَلَائِكَةِ وَيَزُوْرُهُ الْاَنْبِيَاءُ...».

ترجمه بدکاری کرده ای؛ اگر از شیعیان ما نبودی به تو نگاه نمی کردم آیا زیارت نکردی کسی را که خداوند همراه با فرشتگان او را زیارت میکند؟ یا زیارت نکردی کسی را که انبیا و مؤمنین زیارتش میکنند؟ بدان که امیرالمؤمنین (علیه السلام) نزد خدای تعالی از تمام ائمه الله

ص: 67

افضل است و ثواب اعمال ائمه برای امام علی (علیه السلام) منظور میشود در حالی که هر کدام از ائمه لا به مقدار اعمال خود فضیلت دارند. (1)

یک دهن خواهم به پهنای فلک *** تا که گویم مدح آن والا ملک

«مولوی»

در این روایت شریف چند نکته قابل اهمیت است

اول: نهبی که امام به خاطر ترک زیارت امیرالمؤمنین (علیه السلام) به او زدند؛ که نشانه اهمیت موضوع است

دوم: این که حضرت فرمودند که خداوند همراه ملائکه امام را زیارت میکند؛ یعنی خدا لطف خاص خود را بر امیرالمؤمنین (علیه السلام) و زائران قبر آن حضرت نازل میکند

سوم: اینکه انبیا حضرت علی را زیارت میکنند؛ یعنی قلب انبیا کانون توجه به مزار امیرالمؤمنین (علیه السلام) است.

امام صادق (علیه السلام) سر مبارک امام حسین (علیه السلام) را یکی از دوستان من در سرزمین شام ربود و به نجف آورد و در کنار امیرالمؤمنین (علیه السلام) دفن کرد؛

ص: 68

ولی بعد سر ، مطهر در کربلا به جسد ملحق شد. (1)

این هم شرفی دیگر برای سرزمین نجف است که سر مقدس حضرت اباعبدالله الحسین (علیه السلام) زمانی در آن سرزمین دفن بوده است.

فضائل زیارت و پاداش زائرین

امام صادق (علیه السلام) برای زائران حضرت علی (علیه السلام) درهای آسمان گشوده است (2)

امام صادق (علیه السلام) : والله قدمهایی که به زیارت امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) رود و در راه زیارت مولا غبارآلود شود به آتش جهنم نمیسوزد (3)

کاش معشوق ز عاشق طلب جان میکرد *** تا که هر بی سروپایی نشود یار کسی

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) : کسی که حضرت علی (علیه السلام) را در حیات یا ممات زیارت کند من در روز قیامت او را زیارت میکنم و از گناهان نجاتش میدهم (4)

ص: 69

1- این روایت ترکیبی از دو حدیث از کتاب بحار الانوار، ج 100 ص 241 و 243 است.

2- بحار الانوار، ج 100 ص 262

3- بحار الانوار، ج 100 : ص 260

4- همان: ج 100 ص 259

قابل توجه است که زیارت اهل بیت علیهم السلام در زمان حیات یا مماتشان تفاوتی ندارد اهل بیت زنده و مرده ندارند؛ ولی زیارت ایشان در زمان حیات بسیار با فضیلت تر از زمان ممات است؛ چراکه فیض حضور نیز خود فضیلتی گران مایه است

امام صادق (علیه السلام): کسی که حضرت علی (علیه السلام) را با پای پیاده زیارت کند

به هر قدمی یک حج و یک عمره برایش نوشته میشود و هنگام بازگشت از زیارت به هر قدمی دو حج و دو عمره برایش منظور میشود (1)

امام صادق (علیه السلام): هیچ انسان غمگین و گرفتاری نیست که چهار رکعت نماز نزد قبر امیرالمؤمنین (علیه السلام) بخواند مگر اینکه خداوند مشکلش را برطرف کرده حاجتش را روا کند (2)

امام صادق (علیه السلام): پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) به امام حسن مجتبی (علیه السلام): فرمودند ای فرزندم کسی که پدرت علی (علیه السلام) را زیارت کند بر خداست که در روز قیامت او را زیارت کند و از گناه پاکش کند (3)

این که خداوند زائر را زیارت میکند؛ یعنی پروردگار، رحمت ویژه

ص: 70

1- بحار الانوار، ج 100 ص 260

2- بحار الانوار، ج 100 ص 259

3- همان: ج 1:00 ص 259

خود را شامل حال او میگرداند

آلایشی به دامنم از هست باک نیست *** زیرا که از اصل پاکم و زائر حیدرم

امام صادق (علیه السلام) کسی که حضرت علی (علیه السلام) را با اختیار و بدون تکبر و در حالی که عارف به حق آن امام است زیارت کند، خداوند ثواب صد هزار شهید به او میدهد؛ گناهان گذشته و آینده ی او را می آمرزد؛ حساب را برای او آسان میگرداند؛ ملائکه هنگام زیارت به استقبال او میآیند و بعد از زیارت او را تا منزلش مشایعت میکنند و اگر مریض شود او را عیادت میکنند و اگر بمیرد او را تشییع و برای او استغفار میکنند (1)

* معرفت به حق امیرالمؤمنین (علیه السلام) یعنی اینکه معتقد باشیم ائمه معصومین علیهم السلام عالم به گذشته، حال و آینده ما هستند و تمام اعمال ما را میبینند و حتی از همه افکار و نیتهای ما باخبرند.

خرده بینانند در عالم بسی *** واقفند ز اسرار و کار هر کسی

آنها مثل اعلاى الهى و جانشینان خداوند بر روی زمین هستند.

ص: 71

ائمه، مخلوق هستند و خدا خالق و این تنها تفاوت خدا و ائمه است. باید بدانیم علم اولین و آخرین نزد آنها و بازگشت ما به سوی آنها و حساب ما با آنها است. باید آنها را تنها الگوی خود قرار دهیم تا به، مقصد که همان الله جل جلاله، است برسیم خدا روح ائمه را قبل از خلقت هر چیز خلق کرده و هر فیضی که خداوند به بندگان میرساند به وسیله اهل بیت است ایشان واسطه فیض هستند و هر کاری اراده کنند انجام میشود

گر فیض تو یک لحظه به عالم نرسد *** معلوم شود بود و نبود همه کس

آنها معصوم از گناه فکر گناه، خطا، سهو لغو فراموشی و اشتباه هستند؛ یعنی در طول عمر حتی یک مرتبه هم فکر گناه به ذهن مبارک آنها نیامده است؛ هیچ لغزش و اشتباهی در زندگی آنها نبوده است و تمام این کمالات را که خدا به آنها داده - خودشان با اراده و اختیار خود کسب کرده اند و خدا هم لطف خود را بر آنها افزون کرده است. این مطالب از ضروریات مذهب تشیع و از عقاید مسلّمه شیعیان است آنها فرموده اند: «ما همه ی کمالات را داریم اما خدا نیستیم؛ بلکه

عبد خدایم و در مقابل او سر به سجده میگذاریم و او همه کاره ماست.

ص: 72

جز ارادی او اختیار و اراده ای نداریم همه آنچه را خدا میداند میدانیم؛ معدن علم خدا و گنجینه اسرار الهی هستیم

چون نور که ز مهر جدا هست و جدا نیست *** عالم همه آیات خدا هست و خدا نیست

در آینه بینند اگر صورت خود را *** آن صورت آئینه شما هست و شما نیست

باید بدانیم اگر ما نیز تلاش کنیم که گناه نکنیم به اهل بیت نزدیک شده ایم و از دوستان و شیعیان واقعی آنان محسوب میشویم.

این مختصری از دریای عرفان و شناخت مولا امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) است مدرک و سند همه این، مطالب زیارت شریفه جامعه کبیره است که متن این زیارت از امام دهم، حضرت علی بن محمد الهادی (علیه السلام) صادر شده است و این حدیث شریف که میفرماید: زیارت امام علی (علیه السلام) ثواب صد هزار شهید دارد و خداوند گناهان گذشته و آینده را به واسطه این زیارت می آمرزد مشروط به آن است که زائر این عقاید را نسبت به ائمه داشته باشد

امام صادق (علیه السلام) هیچ مریضی نزد قبر علی (علیه السلام) نمی رود مگر اینکه

در ذیل این حدیث شریف این سؤال مطرح است که مگر حضرت صادق آل محمد (علیهم نفرمودند که اگر مریضی به زیارت قبر امیرالمؤمنین (علیه السلام) درود شفا پیدا میکند؛ پس چرا بعضی شفا نمی یابند؟

سخن دارم ز استادم نخواهد رفت از یادم *** که گفتا حل شود مشکل ولی آهسته آهسته

چون گاهی بنده ای چیزی را اراده کرده برای آن دعا میکند؛ ولی به مصلحت او نیست و خدای مهربان خیر و صلاح او را به گونه ای دیگر تقدیر فرموده است؛ پس به جای دعای او که مستجاب نشده، لطف و رحمت دیگری را شامل حال او خواهد کرد؛ مثلاً چند سال به عمر او می افزاید یا بعضی از عذاب هایی که در قیامت باید تحمل کند از او بر میدارد و... که همه ی اینها بهتر از استجاب دعا و شفای بیماری او است

نکته ی دیگر اینکه ما غیر از بیماریهای جسمی، بیماریهای روحی فراوانی داریم که درمان آنها بدون اراده خداوند و نظر اهل بیت محال است؛ مثل، تکبر کینه، حسد، بخل، ریا، عجب علاقه به گناه و... که

ص: 74

باید هنگام زیارت امیرالمؤمنین (علیه السلام) به آنها توجه داشته باشیم و از حضرت بخواهیم ما را شفا دهند؛ زیرا این امراض روحی اگر در دنیا درمان نشوند در آخرت به شکل عذابهای جهنم به سراغ ما می آیند و کاملاً روشن است که امراض روحی مهم تر از امراض جسمی هستند؛ زیرا بیماری جسمی فقط در دنیا است و نهایتاً صد سال به طول می انجامد ولی امراض روحی بعد از مرگ نیز ما را رها نکرده دچار غضب پروردگارمان خواهند کرد. باید آن قدر در عذاب بمانیم تا از این امراض نجات یابیم. پس چه بهتر که در همین دنیا به فکر علاج آن باشیم

مرقد حضرت آدم

امام صادق (علیه السلام) : خدا به حضرت نوح علی نبینا و له و علیه السلام در حالی که سوار بر کشتی بود وحی کرد که هفت بار دور بیت الله الحرام طواف کند حضرت نوح بعد از طواف از کشتی بیرون آمد و تابوتی را که در مسجد الحرام دفن شده بود و استخوانهای حضرت آدم علی نبینا و آله و علیه السلام در آن تابوت بود بیرون آورد و در کشتی گذاشت و دوباره خانه خدا را طواف کرد بعد به مسجد کوفه رفت خدا زمین کوفه را خشک کرد کشتی در وسط مسجد ایستاد؛ و حضرت نوح تابوت

حضرت آدم را در محل دفن امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) دفن کرد. (1)

آدم اولین انسان و اولین پیامبر و پدر تمامی بشریت است. ایشان اول ساکن بهشت بودند و بعد به زمین منتقل شدند و نهصد و سی سال عمر کردند و جبرئیل به همراه حضرت شیث نبی ایشان را غسل داد و جبرئیل و ملائکه به امامت شیث بر او نماز خواندند و او را در مسجد الحرام دفن کردند اما حضرت نوح استخوان های ایشان را به نجف منتقل کرد.

امام باقر و امام صادق علیهما السلام فرمودند:

خداوند همه خیر را برای حضرت آدم در چهار جمله شرح داد

1. مرارا پرستش کن و شریکی برای من در نظر نگیر

2. من پاداش تو را به بهترین شکل که تو به آن نیازمند هستی عطا میکنم

3. هرگاه دعا کنی آن را مستجاب میکنم

4. هر چه برای خود میپسندی برای مردم هم بپسند (2)

حضرت آدم در حرم حضرت علی (علیه السلام) مدفون هستند.

ص: 76

1- بحار الانوار، ج 100 ص، 258 کامل الزیارات باب 10 حدیث 2.

2- تاریخ انبیاء.

زائران عزیز باید هنگام زیارت حضرت علی (علیه السلام) توجه داشته باشند که حضرت آدم و حضرت نوح نیز کنار مرقد امیرالمؤمنین (علیه السلام) دفن شده اند و شایسته است که این دو پیامبر بزرگ خدا را نزد امام علی (علیه السلام) شفیع قرار دهند تا حضرت لطف ویژه ای به آنها بنمایند.

نام ایشان نوح است؛ چون زیاد نوحه و گریه میکردند ایشان نخستین پیامبر اولوالعزم بودند و مقامی بسیار بلند دارند حضرت نوح دو هزار و پانصد سال عمر کردند و میان ایشان و حضرت نوح هزار و پانصد سال فاصله بود در آیه سوم سوره اسراء در مدح ایشان آمده: «انه كان عبداً شكوراً».

:یعنی حضرت نوح همیشه بنده شکرگذاری بود

در سوره های انبیاء، صافات، قمر شعراء اسراء به صورت مکرر داستان حضرت نوح و قوم ایشان ذکر شده است

قوم او مردمی نافرمان و بیوفا بودند و عمر آنها حدود سیصد سال بود آنها حضرت نوح را خیلی اذیت میکردند حتی به ایشان سنگ پرتاب کرده، حضرتش را مسخره میکردند و در مدت نهصد و پنجاه سال دعوت ایشان به یکتاپرستی فقط عده بسیار کمی ایمان آوردند؛ به گونه ای که این فرستاده ویژه خدای تعالی ناراحت شد و قوم خود را

نفرین کرد و در اثر نفرین او اولین عذاب به زمین نازل شد. (1)

ایشان در حرم حضرت علی مدفون هستند.

امام صادق (علیه السلام): هرگاه اراده ی زیارت حضرت علی (علیه السلام) را کردید بدانید که استخوانهای حضرت آدم و همچنین بدن حضرت نوح علی نبینا و آله و علیهما السلام را نیز زیارت کرده اید (2)

محل دو انگشت امام علی

به مرة بن قیس که مردی کافر بود خبر دادند که امام علی (علیه السلام) بسیاری از آبا و اجداد تو را کشته است. او هم غضب کرد و با چند هزار لشکر به سمت نجف آمد داخل حرم شد و به مولا علی بن ابی طالب خطاب کرد آیا تو پدران مرا کشته ای؟ و قصد داشت قبر را بشکافد. مکه ناگهان دو انگشت مانند ذو الفقار از قبر بیرون آمد و بر کمر او زد و او را دو نیم کرد در همان وقت آن دو نیمه به دو سنگ سیاه تبدیل شد مردم نیز این دو سنگ را به پشت دروازه نجف انداختند هیچ حیوانی از نزد این دو سنگ عبور نمیکرد مگر اینکه بر آن بول میکرد در اثر مرور زمان آن دو سنگ از هم پاشید و از بین رفت به جهت اینکه این معجزه

ص: 78

1- حیاة القلوب

2- بحار الانوار، ج 100 ص 258

در این محل واقع شده در مکان دو انگشت امیرالمؤمنین (علیه السلام) سوراخی قرار داده اند که نشانه کرامت صاحب آن قبر منور است

شهی که زد به دو انگشت مره را به دو نیم *** برای قتل عدو ساخت ذوالفقار انگشت

(هدية الزائرین وبهجة الناظرین)

قبور علما در حرم امیرالمؤمنین

ابن فهد حلی در کتاب عدّة الداعی این روایت را نقل فرموده اند زیارت علما نزد خدا محبوبتر از هفتاد طواف خانه خدا و هفتاد حج و عمره مقبول است و موجب نزول رحمت و واجب شدن بهشت میشود.

نجف اشرف مهد علم و مرکز پرورش علمای بزرگ است و بدن مبارک بسیاری از آنها را در برگرفته است؛ از جمله ی این علما می توان از علامه حلی نام برد که صاحب تألیفات فراوان هستند و به محضر حضرت بقیة الله نیز مشرف شده. اند همچنین آیه الله شیخ جعفر شوشتری که از علما و عرفای بزرگ زمان خویش بوده و مقدس اردبیلی که از علمای صاحب علم و کرامت بوده اند و جناب عمدة العارفین ملافتحعلی سلطان آبادی و شیخ السالکین شیخ محمد جواد بیدآبادی

ص: 79

که از او تاد قرن چهاردهم هستند.

همچنین آخوند خراسانی آیه الله، نائینی آیه الله خوئی آیه الله سید مصطفی خمینی آیه الله شیخ محمد حسین، اصفهانی آیه الله میرزا حبیب الله، رشی آیه الله حاج میرزا حسین نوری طبرسی صاحب کتاب مستدرک الوسائل و محقق نراقی شیخ عباس قمی، شیخ انصاری، آیه الله سید ابوالحسن اصفهانی همگی در حرم مطهر امام امیرالمؤمنین (علیه السلام) دفن شده اند.

مقبره شیخ طوسی

شیخ طوسی عالمی بود که در رجال و حدیث و فقه و اصول و کلام تخصص داشت و حتی اهل تسنن نیز به درس او حاضر میشدند و از محضر ایشان استفاده میکردند.

او که حق عظیمی بر شیعیان و عالم اسلام دارد به دلیل مشکلات فراوان از بغداد به نجف هجرت کرد.

«تهذیب» و «استبصار» که دو کتاب از کتب اربعه هستند از آثار پربرکت او است. وی در سال 460 ه ق در منزل خود، که الان معروف به مسجد شیخ طوسی است دفن شد. [\(1\)](#)

ص: 80

همچنین در مسجد شیخ طوسی آیه الله سید مهدی بحر العلوم که صاحب تشرفات و کرامات متعدد بوده اند مدفون هستند

در خارج از حرم نیز مقبره آیه الله شیخ جعفر کاشف الغطاء و آیه الله شیخ محمد حسن نجفی (مؤلف) کتاب جواهر الکلام و علامه امینی (مؤلف کتاب ارزنده (الغدیر و فخر الدین طریحی صاحب کتاب مجمع البحرین قرار داد

قبرستان وادی السلام

اشاره

قبرستان وادی السلام در شمال نجف و نیز شمال حرم مطهر امیر المؤمنین (علیه السلام) قرار گرفته است

این سرزمین مقدس مرقد مطهر حضرت هود (علیه السلام)، حضرت صالح (علیه السلام) مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و آرامگاه شخصیت‌های بزرگ شیعه را در خود جای داده است.

گرچه تاریخ پیدایش این قبرستان به زمان بوجود آمدن شهر نجف بر میگردد اما پیشینه و فضائش فراتر از این حد است

1 امیر المؤمنین (علیه السلام) در این سرزمین ارواح مؤمنین دسته دسته با - یکدیگر صحبت میکنند و هر مؤمنین در هر جایی از زمین بمیرد به او گفته میشود به وادی السلام ملحق شو و وادی السلام جایگاهی از

2- امام صادق (علیه السلام) هر مؤمنی که در شرق یا غرب عالم بمیرد خداوند روحش را به وادی السلام میبرد (2)

أ. مرقد مطهر حضرت هود (علیه السلام) حضرت صالح (علیه السلام)

اشاره

در قبرستان واید، السلام ساختمانی کوچک با گنبدی متمایز از دیگر بناهای قبرستان ضریح کوچکی را در خود جای داده است که داخل آن قبور مطهر حضرت هود (علیه السلام) و حضرت صالح (علیه السلام) قرار دارد

1 - حضرت هود (علیه السلام)

حضرت هود (علیه السلام) در میان قوم عاد مبعوث برسالت شد آنها در سرزمین احقاف (یمن) زندگی میکردند و با قامتهای بلند و اندامی قوی دارای شهرهای، آباد قصرها و قلعه های زیبا و محکم و زمینها و باغهای سرسبز و پر طراوت بودند

حضرت هود (علیه السلام) آنها را به خدا پرستی و اطاعت از خالق یگانه دعوت نمود اما عده کمی به او ایمان آورده و بقیه با سرپیچی از فرمان حق

ص: 82

1- کافی، ج 3، ص 243، روایت 1.

2- کافی، ج 3، ص 243، روایت 2.

تعالی سبب نزول عذاب الهی شدند.

با ورزیدن تندباد سرد و وحشتناکی به مدت 7 شب و 8 روز تمام کافرین به هلاکت رسیدند و خداوند حضرت هود (علیه السلام) و مؤمنین را از این عذاب نجات داد. (1)

2- حضرت صالح (علیه السلام)

اشاره

حضرت صالح (علیه السلام) یکی از انبیاء الهی است که در میان قوم ثمود در سرزمین وادی القری میان مدینه و شام زندگی میکرد و سالها به فرمان الهی مردم را به اطاعت از خدا و استغفار از گناهان و دوری از اسراف کنندگان دعوت مینمود.

قوم ثمود که در داخل کوهها و صخره ها برای خود خانه میساختند و از باغها و چشمه های سرزمین خود استفاده میکردند، بدون توجه به نصیحتهای حضرت صالح (علیه السلام) بت میپرستیدند. تا اینکه کافرین از او درخواست معجزه کرده و گفتند: از میان کوه شتری خارج کند.

حضرت صالح (علیه السلام) خواسته آنها را از خدا تقاضا کرد و بلافاصله از میان کوه شتری بیرون آمد

با دیدن این معجزه الهی صدمه ای نزد اما کافرین با کشتن شتر

ص: 83

موجب نزول عذاب الهی شدند.

زمین لرزه سرزمین آنها را فرا گرفت و با فرود آمدن صاعقه همه کافرین به هلاکت رسیدند و خداوند متعال حضرت صالح (علیه السلام) و مؤمنین را نجات داد. (1)

زیارت حضرت هود و حضرت صالح (علیه السلام)

ب - مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و مقام امام صادق (علیه السلام)

اشاره

در قبرستان وادی السلام مکانی است با حیاطی کوچک که در گوشه آن دو شبستان در کنار هم قرار داد یکی از آنها به نام مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و دیگری به نام مقام امام صادق (علیه السلام) شهرت یافته است.

1 - مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

جایگاهی است که به امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) نسبت داده میشود و نقل شده افراد متعددی در این مکان مقدس خدمت آن حضرت رسیده اند

در زمان مرجعیت آقا سید ابوالحسن اصفهانی، یکی از علمای فرقه زیدیه در یمن به نام بحر العلوم، امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) را انکار میکرد و از علماء شیعه برای اثبات وجود حضرت دلیل میخواست تا اینکه به آقا

ص: 84

1- از سوره های هود شعراء ذاریات، بحار، ج 11، ص 377، حدیث 3.

سید ابو الحسن نامه، نوشت ایشان در جواب مرقوم داشت باید حضوراً جواب دهم.

بحر العلوم به همراهی فرزند و عده ای از نزدیکانش به نجف رفته و به منزل ایشان وارد شدند آقا سید ابو الحسن به همراهی بحر العلوم و فرزندش نیمه شب از خانه خارج شده و به طرف وادی السلام حرکت کردند تا اینکه به مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در وادی السلام رسیدند. ایشان از آب چاه وضو گرفت وارد مقام شد و چهار رکعت نماز خواند و کلماتی بر زبان جاری کرد، ناگاه فضا روشن شد

آقا سید ابوالحسن بحر العلوم را به داخل دعوت کرد. وقتی وارد مقام شد طولی نکشید که صدای گریه‌اش بلند شد و صیحه ای زد و بیهوش شد پدرش با شنیدن صدای پدر وارد مقام شد دید پدرش بیهوش، افتاده وقتی چشمهایش را باز کرد، گفت

امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) را دیدم و با دیدنش شیعه اثنی عشری شدم او به یمن بازگشت و چهار هزار نفر از مریدانش را شیعه کرد. (1)

ص: 85

2 - مقام امام صادق (عليه السلام)

مقام امام صادق (عليه السلام) جایگاهی است که گفته میشود منسوب به امام صادق (عليه السلام) است اما در کتب، معتبر درباره آن مطلبی گفته نشده است

ص: 86

فصل دوّم : كربلا

اشاره

ص: 87

بر مشامم میرسد هر لحظه بوی کربلا *** بر دلم ترسم بماند آرزوی کربلا

تشنه آب فراتم ای اجل مهلت بده *** تا بگیرم در بغل قبر شهید کربلا

کربلا در تاریخ نام سرزمینی کهن است که به دوران بابلها باز میگردد و واژه نویسه‌ها معانی مختلفی برای آن گفته اند؛ از جمله برخی گفته اند که کربلا- از واژه عربی «کور بابل» ک-ه-ن-ام مجموعه ای از دهکده های قدیمی بابل، بوده گرفته شده است که شامل این مناطق میشود

1. نینواکه در شمال شرقی کربلا قرار داشته است.

2. غاضریه منطقه کشاورزی و وسیعی بوده که بنی اسد در آنجا

کشاورزی میکرده اند و امروزه در شمال شرقی مقام امام صادق در انتهای خیابان صدر قرار دارد و به اراضی حسینی معروف است. حقیر این منطقه را از نزدیک مشاهده کردم

3. خود کربلا یا عقر بابل

4. نوامیس که خود آقا امام حسین (علیه السلام) در یکی از خطبه هایشان به این منطقه چنین اشاره میکنند گویا میبینم گرگهای بیابان میان نوامیس و کربلا بندبند استخوانهایم را قطع میکنند همچنین در تاریخ آمده است که وقتی اباعبدالله وارد سرزمین کربلا شدند، پرسیدند نام این سرزمین که در آن هستیم چیست؟ گفتند: «کربلا». حضرت فرمودند این جا سرزمین اندوه و بلا است کربلا از روز نخست در متون تاریخی و روایی دارای نامهای متعددی بوده است که عبارتند از:، غاضریه، نینوی، عمورا شاطی، الفرات نوامیس طفطف الفرات مشهدالحسین حائر و به نامهای دیگری نیز خوانده شده؛ ولی مهمترین آنها در آثار دینی همان حائر است

فضیلت خاک کربلا و ثواب زیارت امام حسین (علیه السلام)

خاک این سرزمین مقدس به خاطر قداست خاص و ویژه ای که دارد از دیگر خاکها امتیاز یافته است چون این سرزمین سرزمینی

ص: 90

است که سالار شهیدان حسین بن علی بر آن وارد شده و در آنجا هم به شهادت رسیده و این خاک به خون پاک آن حضرت و خاندان و فرزندان عزیزش آمیخته شده؛ تا جایی که تربتش برای شفا و درمان هر دردی مؤثر است. امام صادق (علیه السلام) در این زمینه فرموده اند: «خاک قبر حسین، درمان هر گونه بیماری است؛ همچنین فرمودند: «جایگاه قبر حسین (علیه السلام) از روزی که او در آن دفن شد بوستانی از بوستانهای بهشت است».

این، ترتب آن قدر با ارزش است که هر کس میتواند با آداب خاص و دعاهای ویژه به اندازه کمتر از یک نخود از آن را برای درمان بیماری خود بخورد با آن که میدانیم که خوردن گل به اتفاق همه ی علمای شیعه و به استناد روایات فراوان حرام است؛ ولی این حکم شامل ترتب قبر امام حسین (علیه السلام) نشده است.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) در این زمینه فرمودند: پسر حسین در سرزمینی به خاک سپرده میشود که به آن کربلا میگویند. زمین ممتازی که همواره بلندای اسلام بوده است؛ چنان که خدا یاران مؤمن حضرت نوح را در همان جا از توفان نجات داد.

همچنین آن حضرت فرمودند: بدانید که اجابت دعا، زیر گنبد

حرم او و شفا در ترتب او و امامان از فرزندان او است

امام باقر (علیه السلام) فرمودند: «اگر مردم میدانستند چه فضیلتی در زیارت مرقد امام حسین (علیه السلام) است، از شوق زیارت می مردند و هیچ کس در قیامت نمی ماند؛ مگر اینکه در آن روز آرزو میکند که ای کاش از زوّار قبر حسین بن علی میبود». امام صادق (علیه السلام) فرمود: «کسی که امام حسین (علیه السلام) را زیارت کند و رضای خدا را خواسته باشد، بدون غرور و تکبر و شهرت خواهی، گناهانش از او پاک می شود؛ همانگونه که لباس در آب پاک میشود و در نتیجه گناهی برای او باقی نمی ماند، و در عوض، هر قدمی که رفته یک حج نوشته میشود

همچنین امام صادق (علیه السلام) فرمودند: «کسی که دوست دارد در قیامت بر سر سفره های نور بنشیند باید از زائران امام حسین (علیه السلام) باشد؛ و زیارت امام حسین (علیه السلام) را ترک نکند و به دوستان و یاران نیز سفارش کند تا خدا عمر تو را طولانی و رزق تو را زیاد کند و خدا تو را با سعادت زنده بدارد و نمیری مگر شهید

فضیلت زیارت امام حسین (علیه السلام)

روایات و اخبار بسیاری در این زمینه وارد شده که زیارت امام حسین (علیه السلام) معادل حج و عمره و جهاد؛ بلکه بالاتر و افضل است
به

درجات و باعث مغفرت سبکی حساب بلندی درجات اجابت دعوات همچنین موجب طول عمر حفظ بدن، مال زیادتی، روزی برآمدن حاجات، و رفع هموم و کربات، است و ترک آن سبب نقصان دین و ایمان و ترک حق بزرگی از حقوق پیغمبر است و کمتر ثوابی که به زائر آن قبر شریف، رسد آن است که گناهانش آمرزیده شود، و آن که حق تعالی جان و مالش را حفظ کند تا او را به اهل خود بازگرداند و چون روز قیامت شود حق تعالی او را بیشتر از دنیا حفاظت خواهد فرمود. در روایات بسیار است که زیارت آن حضرت غم را زایل میکند و شدت جان کندن و هول قبر را برطرف میکند و هر مالی که در راه زیارت آن حضرت خرج شود برای او هر در همی به هزار در هم بلکه به ده هزار درهم حساب میشود و چون رو به قبر آن حضرت برود چهار هزار، ملک به استقبال او میروند و چون باز میگردد مشایعتش میکنند

پیامبران و اوصیای ایشان ائمه معصومین و ملائکه (علیه السلام) به زیارت آن حضرت میآیند و برای زوّار آن حضرت دعا میکنند و ایشان را بشارتها میدهند و حق تعالی به سوی زائران امام حسین بیش از اهل عرفات نظر رحمت می فرماید و هر کسی در روز قیامت آرزو میکند، کاش از زوّار آن حضرت بود از بس که از کرامت و بزرگواری ایشان در آن

روز مشاهده میکند و روایات در این باب زیاد است و ما برای اختصار از ذکر آنها صرف نظر میکنیم

همچنین پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمودند: ان الحسین مصباح الهدای و سفینة النجاة؛ به درستی که حسین چراغ هدایت و کشتی نجات است. آری امام حسین پیشوای بزرگ شیعیان اسطوره‌ی جاودانه‌ی از پاسداری از حرمت دین حق و حریم مسلمین است. او حج را نیمه تمام رها کرد تا به «جهاد» پردازد و جان عزیزش را در راه خدا فدای اسلام عزیز کرد تا دین جدش احیا شود شرافت این مکان مقدس از سایر مکانها بیشتر است؛ چراکه محل رفت و آمد ملائکه‌ی الهی است و در روایت چنین وارد شده است که خداوند سبحان در عوض شهادت

سید الشهداء (علیه السلام) چهار خصلت به او عطا کرده است اول اینکه شفا را در تربتش نهاد دوم این که اجابت دعا را زیر گنبدش قرار داد سوم این که ائمه‌ی بعدی را از فرزندان آن حضرت مقرر فرمود و چهارم اینکه مدت زمانی را که زائران برای زیارت آن حضرت میگذرانند جزو عمرشان به حساب نیاورد

خدای متعال اجر و پاداش زیادی برای زائران آن حضرت قائل شده و حساب ویژه‌ی برای آنان باز کرده؛ تا جایی که اگر کسی از روی اخلاص به زیارت اباعبدالله، رفت به فرموده شخص پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم): «هر که او را

پس از شهادت زیارت کند حق تعالی برای او یک حج از حج های من بنویسد تا آن جا که حضرت فرمود: «نود حج از حج های من که با هر حجی عمره بوده باشد نصیب و روزی اش میشود. ابی عبدالله آن قدر پیش خدا و پیامبر و همه اولیاء الله مقام و منزلت دارد که هر که برای مصائب و مظلومیت ابی عبدالله گریه کند و اشک بریزد خداوند بهشت را برای او واجب کرده است پس ای زائر کوی حسینی، قدر این لحظات طلایی را بدان و از این فرصتی که در زندگی ات پیدا کرده ای در جوار حرم شش گوشه اباعبدالله و سایر حریمهای شریفه نهایت استفاده را به صورت کافی و وافی ببر که هر چه هست همین حریمهای پاک و باصفای این بزرگواران است که به انسان نورانیت دل و پاکی و صفای جان میدهد، و باعث می شود که انسان بیشتر به خدای متعال نزدیک شود.

آداب زیات امام حسین (علیه السلام)

1. غسل در حدیثی از امام صادق (علیه السلام) آمده است که هر کس با آب فرات غسل کند و قبر امام حسین (علیه السلام) را زیارت کند از گناهان خالی شود؛ مانند روزی که از مادر متولد شده باشد؛ گرچه گناهان او از گناهان کبیره باشد.
2. این که در زیارت امام حسین (علیه السلام) متوجه شدائد و مصائب وارد بر

آن حضرت باشد و حتی المقدور با تحمل گرسنگی و تشنگی و دوری از افراط در خوراک و غذاهای لذیذ در غم شهادت آن حضرت خود را غمناک و محزون نشان دهد.

3. از مهمترین اعمال در روضه ی مطهره ی امام حسین (علیه السلام)، دعا است؛ زیرا اجابت دعا در زیر قبه ی مطهره ی آن حضرت یکی از چیزهایی است که خدای متعال در عوض شهادت آن حضرت به ایشان عطا کرده است و زائر باید در تضرع و دعا و توبه و بیان حاجات خود و پدر و مادر و شیعیان کوتاهی نکند خواندن دعاها ی صحیفه سجادیه بهترین دعاهاست.

4. خواندن نماز امام حسین (علیه السلام)؛ این نماز چهار رکعت است به صورت دو رکعتی خوانده میشود در هر رکعت سوره حمد پنجاه مرتبه و سوره ی توحید پنجاه مرتبه و در رکوع حمد و توحید هر یک ده مرتبه و بعد از هر رکوع هم هر یک را ده مرتبه میخوانیم و همچنین در سجده ی اول و در بین سجده و در سجده ی دوم هر یک ده مرتبه خوانده میشود

آب فرات

امام صادق (علیه السلام) فرات از شیعیان امیرالمؤمنین (علیه السلام) است. (1) چون

ص: 96

فرات از شعاع نور اهل بیت علیهم السلام خلق شده و تکویناً ولایت مولا- علی (علیه السلام) را قبول کرده است پس از شیعیان امیرالمؤمنین (علیه السلام) است.

امام صادق (علیه السلام) هر روز در رود فرات هفت قطره از آبهای بهشتی میریزند و اگر مردم به برکتی که در این آب هست واقف بودند در کنار آن خیمه میزدند و اگر گناهکاران در این آب داخل نشده بودند هر مریضی در آن میرفت شفا می‌یافت (1).

یعنی اگر فقط انسانهای عادل و یا گناهکارانی که توبه کرده اند در این آب میرفتند برای هر دردی شفابخشی بود؛ اما ورود گناهکاران ب-ه این آب اثر شفابخشی آن را کم کرده است.

امام سجّاد (علیه السلام): فرشته ای هر شب به زمین می‌آید و سه مثقال مشک از مشکهای بهشتی در آب فرات میریزد و هیچ نهری در شرق و غرب نیست که برکتش از فرات بیشتر باشد (2).

امام علی (علیه السلام) آب فرات سیّد و آقای بهترین شرابهای دنیا و آخرت است؛ فرات نهری بهشتی است که در دنیا قرار دارد. (3)

امام صادق (علیه السلام): هر که با آب فرات غسل کند و به زیارت امام

ص: 97

1- بحار الانوار، ج 100 ص 229

2- همان ص 228 و 229 و 230

3- این حدیث ترکیبی از دو روایت از کتاب بحار الانوار، ج 100 ص 226 و 227 است.

حسین (علیه السلام) رود از همه ی گناهان، حتی گناهان کبیره پاک می شود؛ مثل روزی که از مادر متولد شده است. (1)

امام صادق (علیه السلام) هیچ شخصی از آب فرات نمینوشد و هنگامی که متولد میشود به آن تحنیک نمیکند مگر این که ما را دوست میدارد. (2)

تحنیک یعنی هنگامی که بچه متولد میشود مقداری آب فرات به سقف دهان او بریزند. این یکی از نشانه های شیعیان است که فرزندان خود را به آب فرات تحنیک میکنند.

در قرآن کریم سوره قصص آیه 30 آمده است:

فَلَمَّا أَتَلَّهَا نُودِيَ مِنْ شَطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ يَمْوَسَىٰ إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

هنگامی که موسی به سراغ آتش آمد از کنار راست دره در آن سرزمین پربرکت از میان یک درخت ندا داده شد که ای موسی، من خدای پرورش دهنده جهانیان هستم

امام صادق (علیه السلام) منظور از شاطیء الواد الايمن فرات است. منظور از (البقعة المباركة كربلا). است منظور از من الشجرة) حضرت

ص: 98

1- بحار الانوار، ج 101 ص 143

2- همان ص 228 و 230

محمد (صلی الله علیه وآله وسلم) است. (1)

عقل، کشتی آرزو گرداب و دانش بادبان *** حق تعالی ساحل و عالم همه دریاستی

میرفندرسکی

زیارت حضرت ابا الفضل العباس

به هنگام ولادت، او علی بوسه بر دست و صورت عباس (علیه السلام) زدند و گریه کردند و فرمودند: میبینم این دو دست در روز عاشورا در کنار شریعه فرات (2) دریاری برادرش امام حسین (علیه السلام) جدا می شود.

حضرت علی (علیه السلام)، امام حسین و امام سجاد علیهما السلام بر دستهای حضرت ابا الفضل بوسه زدند (3).

امام صادق (علیه السلام): کان عمنا العباس نافذ البصیره، صلب الایمان، جاهد مع ابی عبد الله و ابلی بلاء حسنأ و مضی شهیدأ.

عموی ما عباس دارای نور قلبی نافذ و ایمانی قوی بود او همراه امام حسین (علیه السلام) جهاد کرد و به بلای نیکویی مبتلا شد (نعمت نیکویی به او

ص: 99

1- بحار الانوار، ج 100 ص، 229، کامل الزیارات باب 13 حدیث 10.

2- جای آب برداشتن از رودخانه

3- خصائص العباسیه

داده شد و به مقام شهادت رسید. (1)

در عظمت حضرت اباالفضل همین مقدار کافی است که امام حسین در هنگام شهادت ایشان گریه شدیدی کردند و فرمودند

الآن إنكسر ظهري و قلت حيلتي و شمتت بي عدوى (2)

امام سجاد (علیه السلام): إِنَّ لِعَبَّاسٍ عِنْدَ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى مَنْزِلَةً يُغْبِطُ بِهَا جَمِيعَ الشَّهَدَاءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

همانا برای حضرت اباالفضل (علیه السلام) نزد خدای تعالی مقام و منزلتی است که در روز قیامت همه شهدا به آن مقام غبطه میخورند.

(3)

امام صادق (علیه السلام) در زیارت حضرت عباس فرمودند:

لَعَنَ اللَّهُ مَنْ جَهِلَ حَقَّكَ.

خدا لعنت کند کسی که حق تو را نشناسد». (4)

بر صفحه دل غنچه احساس بروید *** برطرف چمن عطر گل یاس ببوید

بگشود خدا باب اباالفضل به عالم *** هر کار که دارید به عباس بگویند

ص: 100

1- قاموس الرجال، ج 6 ص 29

2- همان ص 31

3- قاموس الرجال، ج 6 ص 28

4- مفاتیح الجنان کامل الزیارات باب 85 حدیث 1.

امام صادق (علیه السلام) فرمودند: کسی که امام حسین (علیه السلام) را یاد کند و از چشمش به مقدار بال مگسی اشک، بیاید ثواب و اجر او بر خدا است و خدا به او کمتر از بهشت پاداش نمیدهد. (1)

امام صادق (علیه السلام) هر چیزی ثواب و اجر آن معین است، مگر اشک برای ما که ثوابش را هیچ کس نمیداند (2)

الهی سینه ای ده آتش افروز *** در آن سینه دلی آن دل همه سوز

امام رضا (علیه السلام): کسی که مصائب ما را یاد کند و به خاطر آنچه که بر ما گذشت گریه کند؛ روز قیامت با ما و درجه ما است و در آن روز گریان نمی شود (3)

امام رضا (علیه السلام) اگر بر حسین (علیه السلام) گریه کردید و اشک بر صورت شما جاری شد خداوند گناهان شما را کم باشد یا، زیاد صغیره باشد یا کبیره، می آمرزد. (4)

ص: 101

1- کامل الزیارات : باب 32 حدیث 3

2- بحار الانوار، ج 44 ص 287

3- بحار الانوار، ج 44 ص 278

4- همان: ج 44 ص 286

پیامبر اعظم (صلی الله علیه وآله وسلم) و هر چشمی روز قیامت گریان است مگر آن چشمی که بر مصائب حسین گریه کرده باشد که آن چشم به نعمتهای بهشتی خندان و شاد است (1)

گودال قتلگاه

گودال قتلگاه جلوتر از مدفن امام حسین (علیه السلام) است و آنجا همان محل شهادت ابی عبدالله است که نیازی به سخن ندارد

شهدای کربلا

شهدا پایین پای امام دفن هستند. اینها بهترین خلائق و مقرب ترین افراد به امام حسین (علیه السلام) هستند و در مقام عنداللهی به سر میبرند

سید ابراهیم مجاب

سید ابراهیم بن سید محمد عابد بن موسی بن جعفر اولین فرزند حضرت زهرا علیها السلام است که پس از متوکل عباسی به کربلا مشرف شده است

او به زیارت قبر امام حسین (علیه السلام) آمد سلام داد و جواب شنید به

ص: 102

همین جهت به او ابراهیم مجاب گویند (1)

حبیب بن مظاهر اسدی

او از سران کوفه و از اصحاب رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) بود. در جنگ صفین نهروان و جمل در رکاب مولا علی (علیه السلام) حاضر بود و از اصحاب خاص امیرالمؤمنین و شاگرد آن حضرت به شمار میرفت. او دارای علوم الهی بود و کیفیت شهادت خویش را می دانست.

خیمه گاه

خارج از حرم و محل خیمه های امام حسین (علیه السلام) و یارانشان در کربلا است.

تل زینبیه

آن بلندی است که حضرت زینب علیها السلام بر روی آن می ایستادند و واقعه روز عاشورا را تماشا میکردند

چه کربلاست که آدم به هوش می آید *** هنوز ناله زینب به گوش میآید

ص: 103

مکان های زیارتی کربلا

محل قطع شدن دست راست حضرت عباس (علیه السلام)

محل جدا شدن دست چپ حضرت عباس (علیه السلام)

محل شهادت حضرت علی اکبر (علیه السلام)

محل شهادت حضرت علی اصغر (علیه السلام)

مقام امام زمان (علیه السلام)

قبور علما در کربلا

سید مرتضی و سیدرضی که نزدیک قبر ابراهیم مجاب دفن هستند. آیه الله محمدباقر بهبهانی، سید علی طباطبایی (صاحب کتاب ریاض المسائل و محدث بحرانی صاحب حدائق پایین پای شهدای کربلا مدفون اند.

عارف بی بدیل احمد بن فهد حلی نزدیک خیمه گاه مدفون است. (1)

حضرت حرّ

حرّ هنگامی که از دارالاماره کوفه برای بستن راه حسین (علیه السلام) بیرون می آمد ندایی شنید که ای، حر مژده باد تو را بهشت (2)

ص: 104

1- هدیه الزائرین و بهجه الناظرین

2- قاموس الرجال، ج 3 ص 153 باب الحاء کلمه حرّ

امام حسین (علیه السلام) به او فرمودند تو در دنیا و آخرت آزاد و آزاده هستی (1)

هنگام شهادت به علت ضربه ای که به سر مبارک او خورده بود از سرش خون می آمد؛ امام حسین (علیه السلام) بر بالین او حاضر شدند و پارچه ای به سر مبارک او بستند. پس از عاشورا بنی تمیم او را دفن کردند

شاه اسماعیل صفوی او را نبش قبر کرد؛ دید بدنش سالم و به سرش دستمالی است هنگامی که آن پارچه را باز میکرد خون جاری میشد و هنگامی که آن را میبست خون قطع میشد. دستور داد قبر را تعمیر کردند و بقعه ای بر آن ساختند (2)

فدای کوچه ی عشقت که سنگ دیوارش *** سر هزار لیلی عشق باز میشکند

مصیبت خواندن ائمه برای امام حسین

از مداحان محترم و روحانیون عالی مقام عاجزانه و ملتسمانه تقاضا میشود که این مصیبت ها را در جلساتی که آمادگی و اقتضای آن نیست نخوانند؛ زیرا خواندن مصیبت مکشوف در جلسات بیحال موجب

ص: 105

1- بحار الانوار، ج 45 ص 14

2- قاموس الرجال، ج 3 ص 153 باب الحاء کلمه حرّ؛ سفینة البحار؛ ج 2 ص 147

امام صادق (علیه السلام) مصیبتی خوانده اند

حَتَّى قَتَلُوهُ وَضَيَعُوهُ وَعَرَضُوهُ لِلسَّبَاعِ وَمَنَعُوهُ شُرْبَ الْمَاءِ الْفَرَاتِ الَّذِي يَشْرَبُهُ الْكِلَابُ وَضَيَعُوا حَقَّ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَوَصِيَّتَهُ بِهِ
وَبِأَهْلِ بَيْتِهِ. (1)

امام حسین (علیه السلام) را کشتند و او را ضایع کردند و بدن مبارکش را در معرض درندگان قرار دادند؛ سگها حق آشامیدن از آب داشتند ولی یار و اهل و عیالش حق نوشیدن آب نداشتند حق رسول خدا را ضایع کردند و وصیت پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) را در مورد امام حسین (علیه السلام) و اهل بیت او ضایع کردند

فلک به مردم نادان دهد زمام امور تو *** اهل دانش و فضلی همین گناهت بس

ص: 106

زیارت امام حسین (علیه السلام)

پس بگو: اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا رَسُولَ اللّٰهِ

سلام بر تو ای رسول خدا

اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا نَبِيَّ اللّٰهِ السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا

سلام بر تو ای پیامبر خدا سلام بر تو ای

خَاتَمَ النَّبِيِّينَ السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا سَيِّدَ

خاتم پیامبران سلام بر تو ای آقای

الْمُرْسَلِينَ السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا حَبِيبَ اللّٰهِ

رسولان سلام بر تو ای خدا حبیب

السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ

سلام بر تو ای امیر مؤمنان سلام

عَلَیْكَ يَا سَيِّدَ الْوَصِيِّينَ السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا

بر تو ای آقای اوصیاء، سلام بر تو ای

فَأَيُّدِ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَنَ

پیشوای سفیدرویان (در محشر) سلام بر تو ای فرزند

فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ

فاطمه بانوی زنان جهانیان سلام بر تو

وَعَلَى الْأَيَّمَةِ مِنْ وُلْدِكَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

و بر امامان از فرزندان سلام بر تو ای

وَصِيَّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا

وصی امیر مؤمنان سلام بر تو ای

الصِّدِّيقِ الشَّهِيدِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا مَلَائِكَةَ

راستگوی شهید، سلام بر شما ای فرشتگان خدا که رحل

اللَّهِ الْمُقِيمِينَ فِي هَذَا الْمَقَامِ الشَّرِيفِ

اقامت افکنده اید در این جایگاه شریف

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا مَلَائِكَةَ رَبِّي الْمُحَدِّثِينَ

سلام بر شما ای فرشتگان پروردگار که من حلقه وار در برگرفته اید

الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ

قبر حسین علیه السلام را سلام شما بر

مَنِّي أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ

از من همیشه تا من هستم و شب روز برپا است.

پس از آن بگو: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

سلام تو بر ای اباعبدالله

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنَّ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ

سلام بر تو ای فرزند رسول خدا سلام

عَلَيْكَ يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَبْدُكَ وَابْنُ

بر تو ای فرزند امیر مؤمنان بنده ات و فرزند

عَبْدِكَ وَابْنُ أُمَّتِكَ الْمُقَرَّبِ بِالرَّقِّ وَالتَّارِكِ

بنده و فرزند که کنیزت اقرار به بندگی شما دارد و

لِلْخِلَافِ عَلَيْكُمْ وَالْمُؤَالَى لَوْلِيَّتِكُمْ

مخالفت با شما نکرده و دوست دوستدار شما

و الْمُعَادِي لِعَدُوِّكُمْ فَصَدَّ حَرَمَكَ وَاسْتَجَارَ

دشمن دشمنانتان آهنگ میباشد حرم تو را کرده

بِمَشْهَدِكَ وَتَقَرَّبَ إِلَيْكَ بِقَصْدِكَ وَأَدْخُلُ يَا

و پناه آورده به زیارتگاهت و تقرب جسته به درگاهت به همین آهنگ کردند

رَسُولَ اللَّهِ وَأَدْخُلُ يَا نَبِيَّ اللَّهِ وَأَدْخُلُ يَا

آیا داخل گردم ای رسول خدا؟ آیا داخل شوم ای شوم ای پیغمبر خدا؟ آیا

أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ أَدْخُلْ يَا سَيِّدَ الْوَصِيِّينَ

داخل گردم ای امیر مؤمنان؟ آیا داخل شوم ای آقای اوصیاء؟

أَدْخُلْ يَا فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ

آیا داخل شوم ای فاطمه بانوی زنان جهانیان؟

**

اگر دلت شکست و اشکت جاری شد بدان اجازه تشریف یافته ای پس داخل شو و بگو

وَأَدْخُلْ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَأَدْخُلْ

آیا داخل شوم ای مولای من ای عبدالله؟ ابا آیا داخل شوم ای

يَا مَوْلَايَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْوَاحِ

سرور من ای فرزند رسول خدا؟ ستایش از آن خدای یگانه یکتای فرد

الْأَحَدِ الْفَرْدِ الصَّمَدِ الَّذِي هَدَانِي لَوْلَايَتِكَ وَ

بی نیازی است که مرا به دوستی و ولایت تو راهنمایی فرمود و

خَصَّنِي بِزِيَارَتِكَ وَسَهَّلَ لِي قَصْدَكَ

به زیارتت مخصوصم داشت آسان ساخت و برایم آهنگ کردنت را

سپس وارد حرم مطهر شو و در برابر سر حضرت بایست و بگو

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عَادَمَ صَفْوَةَ اللَّهِ

سلام بر تو ای وارث آدم برگزیده خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ نُوحٍ نَبِيِّ

سلام بر تو ای وارث نوح پیغمبر خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ

سلام بر تو ای وارث ابراهیم خلیل خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ

سلام تو ای وارث موسی هم سخن با خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ عِيسَى رُوحِ اللَّهِ

سلام بر تو ای وارث خدا عیسی روح خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ مُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ

سلام بر تو ای وارث محمد حبیب خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَارِثَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ

سلام بر تو ای وارث امیر مؤمنان

السَّلَامُ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ مُحَمَّدٍ

علیه السلام سلام بر تو ای فرزند محمد

المُصْطَفَى السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ عَلِيٍّ

مصطفی سلام بر تو ای فرزند علی

المُرْتَضَى السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ فَاطِمَةَ

مرتضی سلام بر تو ای فرزند فاطمه

الزَّهْرَاءِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ خَدِيجَةَ

زهرا سلام بر تو ای فرزند خدیجه

الْكُبْرَى السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَارَ اللَّهِ وَابْنَ ثَارِهِ

، کبری سلام بر تو ای کسی که خدا خونخواهیش کند و فرزند چنین خونی

وَالْوَتْرَ الْمُؤْتُوْرُ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ أَقَمْتَ

و ای تک و تنها مانده ای که انتقام خونت گرفته نشد گواهی دهم که تو بیاداشتی

الصَّلَاةَ وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ وَأَمَرْتَ بِالْمَعْرُوفِ

نماز را و بدادی زکات را و امر کردی به معروف کار نیک و نهی کردی از

وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَطَعْتَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

منکر کار (زشت پیروی کردی از خدا و ورسولش تا به شهادت رسیدی

حَتَّىٰ آتَيْكَ الْيَقِينَ فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلْتَنِي وَ

پس خدا لعنت کند مردمی که تو را کشتند و خدا لعنت کند مردمی که به توستم

لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً ظَلَمْتَنِي وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ

کردند خدا لعنت کند و مردمی که این جریان را شنیدند

بِذَلِكَ فَرَضِيَتْ بِهِ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

و بدان راضی شدند ای مولای من ای ابا عبدالله

أَشْهَدُ أَنَّكَ كُنْتَ نُورًا فِي الْأَصْلَابِ

گواهی دهم که توبه راستی نوری بودی در صلبهای

الشَّامِخَةِ وَالْأَرْحَامِ الْمُطَهَّرَةِ لَمْ تُنَجِّسْكَ

شامخ (و) بلند و رحم های، پاک آلوده ات نکرد زمان جاهلیت به

الْجَاهِلِيَّةِ بِأَنْجَاسِهَا وَ لَمْ تُلْبَسْكَ مِنْ

پلیدی هایش و نپوشاندت از جامه های آلوده و چرکش و گواهی

مُدْلِهِمَاتِ ثِيَابِهَا وَأَشْهَدُ أَنْتَكَ مِنْ

که به راستی تو از جمله ستونهای دین و پایه های محکم

دَعَائِمِ الدِّينِ وَأَزْكَانِ الْمُؤْمِنِينَ وَأَشْهَدُ

مردان با ایمانی گواهی و دهم که به راستی تو پیشوایی

نَكَ الْإِمَامِ الْبَرِّ التَّقِيِّ الرَّضِيِّ الزَّكِيِّ

هستی نیکوکار و با تقوی و پسندیده و پاکیزه و

الْهَادِي الْمَهْدِي وَأَشْهَدُ أَنَّ الْأَثَمَةَ مِنْ

راهنمای راه یافته گواهی و دهم که امامان از فرزندان تو اساس

وَلَدِكَ كَلِمَةُ التَّقْوَى وَأَعْلَامُ الْهُدَى

و حقیقت تقوی و نشانه های هدایت و دستاویز محکم (حق)

وَالْعُرْوَةُ الْوُثْقَى وَالْحُجْبَةُ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا

و حجت هایی بر مردم دنیا هستند و گواه گیرم

وَأَشْهَدُ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَأَنْبِيََانَهُ وَرُسُلَهُ

خدا فرشتگانش و پیمبرانش و رسولانش را که من به

خود را به ضریح مطهر بچسبان و ببوس و سپس بگو

أَنِّي بِكُمْ مُؤْمِنٌ وَبِأَيَّابِكُمْ مُوقِنٌ

راستی به شما ایمان دارم و به بازگشتتان یقین دارم

بِشَرَائِعِ دِينِي وَخَوَاتِيمِ عَمَلِي وَقَلْبِي

طبق مقررات دین و مذهبم و پایان کردارم و دلم

لِقَلْبِكُمْ سَلَمٌ وَأَمْرِي لِأَمْرِكُمْ مُتَّبِعٌ

تسلیم دل شما است و کارم پیرو کار شما است.

صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ أَرْوَاحِكُمْ

درودهای خدا شما بر و بر روانهایتان و

عَلَىٰ أَجْسَادِكُمْ وَعَلَىٰ أَجْسَامِكُمْ وَعَلَىٰ

برجسدهاتان و بر پیکرتان و بر

شَاهِدِكُمْ وَعَلَىٰ غَائِبِكُمْ وَعَلَىٰ ظَاهِرِكُمْ وَ

حاضرتان و بر غائبتان و بر آشکارتان

عَلَىٰ بَاطِنِكُمْ يَا بَنِي أُمَّتِي يَا بَنِي

و بر نهانتان پدر و مادرم به فدای تو ای فرزند

رَسُولِ اللَّهِ بِأَبِي أَنْتَ وَ أُمِّي يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

رسول خدا پدر و مادرم فدای تو ای ابا عبدالله،

لَقَدْ عَظَمْتَ الرَّزِيَّةَ وَ جَلَّتِ الْمُصِيبَةُ بِكَ

به راستی بزرگ گشت عزایت و گران شد

عَلَيْنَا وَ عَلَى جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَوَاتِ

مصیبت تو بر ما بر همه و بر اهل آسمانها

وَالْأَرْضِ فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً أَسْرَجَتْ وَ

و زمین خدا لعنت کند پس مردمی را که اسبان را زین کردند و

الْجَمَّتْ وَ تَهَيَّأَتْ لِقِتَالِكَ يَا مَوْلَايَ يَا

دهانه زدند آماده و کشتارت شدند. ای مولای من! ای

أَبَا عَبْدِ اللَّهِ فَصَدْتُ حَرَمَكَ وَ أَتَيْتُ إِلَى

ابا عبدالله من اهنگ کردم حرم تو را

مَشْهَدِكَ أَسْأَلُ اللَّهَ بِالشَّانِ الَّذِي لَكَ

و آمدم به زیارتگاهت از خدا خواهم بدان

عِنْدَهُ وَبِالْمَحَلِّ الَّذِي لَكَ لَدَيْهِ أَنْ يُصَلِّيَ

منزلی که در پیش او داری بدان و مقامی که نزدش داری

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ يَجْعَلَني

که درود فرستد بر محمد و آل محمد قرار دهد

مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

مرا با شما در دنیا و آخرت.

سپس نزد سر مطهر حضرت دو رکعت نماز بخوان و بعد از آن بگو

اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ وَرَكَعْتُ وَسَجَدْتُ لَكَ

خدایا! من نماز خواندم و رکوع کردم و سجده بجا آوردم برای تو

وَحَدَاكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لِأَنَّ الصَّلَاةَ وَالرُّكُوعَ

تنها که شریک نداری؛ زیرا نماز و رکوع

وَالسُّجُودَ لَا يَكُونُ إِلَّا لَكَ لِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ

و سجده نیست برای جز تو که چون تویی خدایی که معبودی

إِلَّا أَنْتَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَ

جز تو نیست خدایا! درود فرست محمد و آل محمد

أَبْلِغُهُمْ عَنِّي أَفْضَلَ السَّلَامِ وَالتَّحِيَّةِ وَازْدُدْ عَلَيَّ

و برسان از جانب من بدانها بهترین سلام و تحیت را و بازگردان

مِنْهُمْ السَّلَامَ اللَّهُمَّ وَهَاتَانِ الرَّكْعَتَانِ

از جانب آنها نیز بر من سلام خدایا! و این دو رکعت نمازی

هَدِيَّةً مِنِّي إِلَى مَوْلَايَ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِمَا

که خواندم هدیه ای است از من به پیشگاه سرورم حضرت حسین بن علی - علیهما السلام

السَّلَامَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَيْهِ وَتَقَبَّلْ

خدایا درود فرست محمد بر و بر آن حضرت و بپذیر

مِنِّي وَأَجْرُنِي عَلَى ذَلِكَ بِأَفْضَلِ أَمَلِي

از من و پاداشم بده در برابر آن طبق بر آرزو بهترین

رَجَائِي فِيكَ وَفِي وَلِيِّكَ يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ

امیدی درباره ولی تو دارم ای سرپرست مؤمنان

ص: 118

هنگام بیرون رفتن از حرم خود را به ضریح مطهر بچسبان و بگو

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ السَّلَامُ عَلَيْكَ

يَا حُجَّةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفْوَةَ

اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَالِصَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ

عَلَيْكَ يَا قَتِيلِ الطُّمَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

غَرِيبِ الْغُرَبَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ سَلَامَ مُودِّعِ

لَا سَيِّمٍ وَلَا قَالَ فَإِنْ أَمْضِ فَلَا عَنْ مَلَائِكَةٍ،

وَ أَنْ أَقِيمَ فَلَا عَنْ سُوءِ ظَنِّ بَمَا وَعَدَ اللَّهُ

الصَّابِرِينَ لَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي

لِزِيَارَتِكَ، وَ رَزَقَنِي اللَّهُ الْعَوْدَ إِلَى

مَشْهَدِكَ، وَ الْمَقَامَ بِفِنَائِكَ، وَ الْقِيَامَ فِي

حَرَمِكَ، وَ إِيَاةَ أَسْأَلُ أَنْ يُسْعِدَنِي بِكُمْ، وَ

يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ.

(2) حضرت علی اکبر (علیه السلام)

حضرت علی اکبر (علیه السلام) فرزند بزرگ امام حسین (علیه السلام) یازدهم شعبان سال 33 هجری متولد شد و در دامن مادری چون

لیلی بنت ابی مرّة

ص: 120

جوانی زیبا شجاع و سخاوتمند بود و صفات پسندیده اش سبب شده بود حتی دشمنی چون معاویه او را لایق ترین فرد برای خلافت مسلمین بدانند.

او امام حسین (علیه السلام) را از مدینه تا کربلا همراهی میکرد و هیچگاه حضرت را تنها نگذاشت روز عاشورا از محضر امام حسین (علیه السلام) اجازه میدان گرفت و حرکت، نمود حضرت با دیدن قامت رعنای او رو به آسمان کرده و فرمود

خدایا شاهد باش جوانی بسوی این مردم می رود که شبیه ترین مردم به پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) است آنگونه که هرگاه مشتاق دیدار پیامبر است آنگونه که هرگاه مشتاق دیدار پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) می شدیم به او نگاه میکردیم

حضرت علی اکبر (علیه السلام) به دشمن حمله کرد و صد و بیست نفر را به هلاکت رساند تا اینکه خدمت امام حسین (علیه السلام) برگشت و سپس در حمله دوم هشتاد تن را کشت اما دشمن او را محاصره نمود و به شهادت رساند.

در آخرین لحظات که علی اکبر (علیه السلام) از اسب به زمین افتاد امام

حسین (علیه السلام) را صدا زد حضرت بلافاصله بر بالین او حاضر شد، صورت بر صورت او نهاد و علی اکبر (علیه السلام) جان به جان آفرین تسلیم نمود

بدن مطهر حضرت علی اکبر (علیه السلام) در پایین پای امام حسین (علیه السلام) نزدیک تر از شهدای دیگر به خاک سپرده شد. (1)

زیارت حضرت علی اکبر (علیه السلام)

اشاره

مقابل قبر مطهر حضرت علی اکبر (علیه السلام) بایست و بگو

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ

سلام بر تو ای فرزند رسول خدا سلام بر تو

يَا بَنَ نَبِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ أَمِيرِ

فرزند پیامبر خدا سلام بر تو ای فرزند امیر مؤمنان

الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ الْحُسَيْنِ

سلام بر تو ای فرزند حسین شهید سلام بر تو

الشَّهِيدِ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الشَّهِيدُ وَابْنُ

ای شهید سلام بر تو ای ستم رسیده و فرزند

ص: 122

الشَّهِيدِ... أَسْلَامٌ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْمَظْلُومُ وَ

آن امام ستمدیده خدا لعنت کند مردمی که تو را کشتند خدا لعنت کند

ابْنُ الْمَظْلُومِ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً

مردمی که به تو ستم کردند و خدا لعنت کند مردمی را که از این جریان اطلاع

ظَلَمْتَكَ وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً سَمِعَتْ بِذَلِكَ فَرَضِيَتْ

پیدا کرده و بدان راضی شدند.

سپس ضریح مطهر را ببوس و بگو

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ وَابْنَ وَوَلِيِّهِ لَقَدْ

سلام بر تو ای ولی خدا و فرزند ولی خدا

عَظُمَتِ الْمُصِيبَةُ وَ جَلَّتِ الرَّزِيَّةُ بِكَ عَلَيْنَا وَ

به راستی که بزرگ گشت مصیبت تو و گران شد عزای تو ما بر و

عَلَى جَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلَتْكَ

بر تمام مسلمانان خدا لعنت کند مردمی که تو را کشتند و بیزاری جویم

وَأَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكَ مِنْهُمْ

به سوی خدا و به سوی تو از آنها

اصحاب امام حسین (علیه السلام) در کربلا بندگان صالح خدا و شیعیان مخلصی بودند که شب عاشورا امام حسین (علیه السلام) فرمود

من یاران و اهلی بیتی برتر از شما نمیشناسم (1)

یاران باوفائی که لحظه ای امام زمان خود را تنها نگذاشته و شبی که یقین داشتند آخرین شب عمر آنها است به نجات خدا و رکوع و سجود

پرداختند بدین خاطر بفرموده امام صادق (علیه السلام): پرده ها کنار رفت و آنها جایگاهشان در بهشت را مشاهده نمودند. (2)

یاران امام حسین (علیه السلام) در کربلا عده ای از مدینه با حضرت حرکت نمودند بعضی در مسیر مدینه تا کربلا به حضرت پیوستند و

برخی نیز مخفیانه خود را از کوفه به کربلا رساندند و از علی اصغر ششماهه تا حبیب بن مظاهر جملگی برای دفاع از فرزند رسول الله

(صلی الله علیه و آله وسلم) جان خود را در طبق اخلاص نهادند.

درباره تعداد شهداء کربلا نظریات متعددی وجد دارد اما سید بن طاووس نقل کرده امام باقر (علیه السلام) فرمود:

ص: 124

1- لهوف، ص 90.

2- بحار الانوار، ج 44، ص 297، روایت 1.

اصحاب امام حسین (علیه السلام) در روز عاشورا چهل و پنج سواره و صد نفر پیاده بودند در حرم امام حسین (علیه السلام) نام صد و بیست تن از آنها بر روی تابلو بزرگی ثبت شده است.

درباره محل دفن شهداء کربلا تاریخ نویسان شیعه و عامه اتفاق نظر دارند

هنگامی که سپاه کوفه سرزمین کربلا را ترک کرد قبیله بنی اسد که نزدیک کربلا سکونت داشتند برای دفن بدنهای مطهر شهداء آمدند اما بدنهای قطعه قطعه و بدون سر وضع دلخراشی بوجود آورده بود که قادر به شناسایی بدنها نبودند.

تا اینکه حضرت زین العابدین (علیه السلام) به قدرت الهی از کوفه به کربلا آمد و بدن مطهر امام حسین (علیه السلام) و حضرت ابوالفضل (علیه السلام) را خود دفن نمود و با راهنمایی، حضرت بنی اسد بدن مطهر حضرت علی اکبر (علیه السلام) را نزدیک امام حسین (علیه السلام)، بدن مطهر حبیب بن مظاهر را کمی دورتر و بقیه شهداء را پایین پای امام حسین (علیه السلام) در کنار هم دفن نمودند لازم به تذکر است نه تنها قسمتی که ضریح نقره ای دارد بلکه تمام محوطه پایین پای امام حسین (علیه السلام) قبور شهداء کربلا است و رعایت حرمت آن لازم است.

ص: 125

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ وَ أَحِبَّائَهُ

سلام شما بر ای اولیاء خدا و دوستانش

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَصْفِيَاءَ اللَّهِ وَ أَوْدَاتَهُ

سلام شما بر ای برگزیدگان خدا و

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ دِينِ اللَّهِ السَّلَامُ

سلام شما بر ای یاران دین دوستدارانش

عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ

سلام بر شما ای یاران خدا رسول سلام بر شما

يَا أَنْصَارَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا

ای یاران امیر مؤمنان سلام شما ای

أَنْصَارَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ

یاران فاطمه بانوی زنان جهانیان سلام

عَلَيْكُمْ يَا أَنْصَارَ أَبِي مُحَمَّدٍ الْحَسَنِ بْنِ

شما بر ای یاران حضرت ابا محمد حسن بن

عَلَيْهِ الْوَلِيُّ النَّاصِحِ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا

علی آن دوست خیرخواه سلام بر شما ای

أَنْصَارَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ بِأَبِي أَنْتُمْ وَ أُمِّي طِبُّكُمْ

یاران حضرت اباعبدالله پدر مادرم فدای شما به راستی

طَابَتْ الْأَرْضُ أَنْتُمْ الَّتِي فِيهَا دُفِنْتُمْ وَ

پاکیزه شدید شما پاکیزه گشت آن زمینی که و در آن مدفون شدید

فُرْتُمْ فَوْزًا عَظِيمًا يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ

به رستگاری بزرگی رسیدید پس ای کاش من هم

فَأَفُوزَ مَعَكُمْ

که با شما رستگار گردم

(4) حبيب بن مظاهر

حبيب بن مظاهر یکی از اصحاب خاص امیرالمؤمنین (علیه السلام) بود او ساکن، کوفه از بزرگان بنی اسد و حافظ قرآن بود و هر شب یک ختم قرآن میخواند

او که از علوم اهل بیت علیهم السلام بهره برده بود هنگامی که میثم تمار را دید گفت: «میبینم شیخی را که بخاطر محبّ اهل بیت علیهم السلام او را به دار

میزند و این چنین از آینده میثم خبر داد

امام حسین (علیه السلام) روز عاشورا، حبیب بن مظاهر را به فرماندهی جناح چپ سپاه منصوب نمود او با شجاعتی بینظیر با دشمن میجنگید و پس از به هلاکت رساندن شصت و دو نفر از دشمن به شهادت رسید.

بنی اسد هنگام دفن پیکرهای مطهر، شهداء، حبیب بن مظاهر را چون بزرگ قبیله آنها بود در جنوب قبرم مطهر امام حسین (علیه السلام) دفن نمودند (1)

(5) قتلگاه

قتلگاه مکان مقدسی است که روز عاشورا پیکر مطهر امام حسین (علیه السلام) بر زمین افتاد و با سپری شدن آخرین لحظات عمر، شریفش روح مطهرش به اعلیٰ علین منتقل شد

روز عاشورا پس از شهادت، اصحاب امام حسین (علیه السلام) بتنهایی با دشمن حمله نمود با شجاعتی بینظیر نظم سپاه دشمن را بهم ریخت و عده زیادی از آنها را به هلاکت رساند اما آنها حضرت را محاصره کرده و ضربات بسیاری بر بدن حضرت وارد کردند بحدی که از شدت جراحات بدن نیمه جان حضرت برگودال قتلگاه افتاد

ص: 128

1- منتهی الآمال، ج اول

و پس از ضربات دیگر شمر (لعنة الله عليه سر از بدن امام حسين (ع) جدا نمود.

پس از شهادت هنگامی که پیکر مطهر حضرت در گودال قتلگاه افتاده بود بدستور عمر سعد ده نفر با اسب بر بدن امام حسین (علیه السلام) تاختند و بدن مطهر حضرت را لگدکوب سم اسبان خود کردند. (1)

بر بارگاه قدس که جای ملال نیست *** سرهای قدسیان همه بر زانوی غم است

جن و ملک بر آدمیان نوحه میکنند گویا عزای اشرف اولاد آدم است امام صادق (علیه السلام) فرمود: هنگامی که امام حسین (علیه السلام) به شهادت رسید ملائکه به گریه درآمدند و عرضه داشتند بار الها این حسین برگزیده تو و فرزند دختر پیغمبر تو است.

خداوند متعال سایه قائم (عجل الله تعالی فرجه الشریف) را بر پاداشت و فرمود بوسیله قائم (عجل الله تعالی فرجه الشریف) برای او انتقام میگیرم (2)

(6) ابراهیم مجاب

ابراهیم مجاب فرزند محمد فرزند امام کاظم (علیه السلام) است پدرش

ص: 129

1- ارشاد شیخ مفید، ج 2، ص 116

2- لهوف، ص 127.

محمد بخاطر شد زهد و تقوی و عبادت به محمد عابد شهرت یافته بود.

ابراهیم سال 247 هجری در دوران حکومت منتصر عباسی کربلا- را وطن خویش قرار داد و پس از سکونت در کربلا- به ابراهیم مجاب (جواب داده شده) شهرت یافت زیرا:

روزی ابراهیم به زیارت قبر امام حسین (علیه السلام) آمد: بر حضرت سلام کرد و گفت السّلام علیک یا ابا پدرم سلام بر شما باد در جواب او صدایی بلند شد و فرمود

وعلیک السلام یا ولدی فرزندم سلام بر تو (1)

نقشه راهنمای میدان بین الحرمین

(1) حرم حضرت ابوالفضل (علیه السلام)

(2) مقام دست راست حضرت ابوالفضل (علیه السلام)

(3) مقام دست چپ حضرت ابوالفضل (علیه السلام)

(4) خیمه گاه

(5) تل زینیه

(1) حضرت ابوالفضل (علیه السلام)

حضرت ابوالفضل (علیه السلام) فرزند امیرالمؤمنین، (علیه السلام) سال چهارم شعبان سال

ص: 130

هنگامی که مادرش ام البنین او را بدست امیرالمؤمنین (علیه السلام) داد حضرت او را عباس، نامید دستهایش را بوسید و یادآور مصائب عباس در کربلا شد

او تحت تعالیم، پدر، صاحب علم ادب، زهد و تقوی و ایثار شد و شجاعت و دلاوری او زبانزد خاص و عام بود با امام حسین (علیه السلام) از مدینه حرکت کرد و لحظه ای آن حضرت را تنها نگذاشت. در کربلا هنگامی که شمر برای او امان نامه، آورد او حتی حاضر به جواب دادن نبود و دشمن را مأیوس نمود.

روز عاشورا امام حسین (علیه السلام) پرچم سپاه را بدست او داد.

پس از شهادت اصحاب بعنوان آخرین نفر از محضر امام حسین (علیه السلام) برای نبرد اجاز، درخواست حضرت برای کودکان از او تقاضای آب نمود حضرت ابا الفضل (علیه السلام) مشکل آب را برداشت و به سمت نهر علقمه (1) حرکت نمود.

گرچه آب توسط چهار هزار نفر محافظت میشد اما حضرت با حمله به آنها خود را به آب رساند مشک را پر از آب نمود و برگشت در

ص: 131

1- رود فرات از چند کیلومتری کربلا میگذرد و در طول تاریخ نهرهای

مسیر بازگشت بدن او را تیرباران کردند ابتدا دست راست و سپس چپ حضرت را قطع، نمودند، حضرت مشک را به دندان گرفته و به جلو حرکت میکرد تا اینکه با عمود آهنین بر سر حضرت کوبیدند و از اسب به زمین افتاد و با گفتن علیک منی السلام یا ابا عبدالله با برادرش وداع نمود امام حسین (علیه السلام) خود را به بالین ابا الفضل (علیه السلام) رساند و فرمود اکنون پشت من شکست هنگام دفن شهداء امام سجاد (علیه السلام) خود پیکر مطهر حضرت ابا الفضل (علیه السلام) را در محلی که بدنش از اسب به زمین افتاده بود دفن نمود. (1)

امام سجاد (علیه السلام): فرمود عباس در پیشگاه خدا جایگاهی دارد که روز قیامت تمام شهداء به او غبطه میخورند (2)

زیارت حضرت ابوالفضل

هنگامی که به درب حرم رسیدی بایست و بگو

سَلَامُ اللَّهِ وَ سَلَامٌ مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَ

سلام خدا و سلام فرشتگان مقربش و

ص: 132

1- بحار الانوار، ج 45

2- عوالم العلوم، ج 17، ص 349

أَنْبِيَائِهِ الْمُرْسَلِينَ وَعِبَادِهِ الصَّالِحِينَ وَ

پیامبران فرستاده اش و بندگان شایسته اش و

جَمِيعِ الشُّهَدَاءِ وَالصِّدِّيقِينَ وَالزَّكَايَاتُ

تمام شهیدان و راستگویان و درودهای پاکیزه

الطَّيِّبَاتُ فِيمَا تَعْتَدِي وَ تَرُوْحُ عَلَيْكَ يَا بَنَ

و پاک در هر با مداد و پسین بر تو ای فرزند

أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ أَشْهَدُ لَكَ بِالتَّسْلِيمِ

امیر مؤمنان گواهی دهم برایت که تو تسلیم بودی

والتَّصْدِيقِ وَالْوَفَاءِ وَالتَّصِيْحَةَ لِخَلْفِ النَّبِيِّ

و تصدیق نمودی و وفاء و خیرخواهی کردی نسبت به حضرت ابا عبدالله یادگار پیامبر

صَلَى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْمُرْسَلِ وَالسَّبِيْطِ

صلی الله علیه وآله (آن) پیامبر مرسل و نوه

الْمُنْتَجَبِ وَالدَّلِيْلِ الْعَالِمِ وَالْوَصِيِّ الْمُبَلِّغِ

برگزیده آن (حضرت) و راهنمای دانشمند که و وصیی رساننده

وَالْمُظْلُومِ الْمُهْتَضَمِ فَجَزَاكَ اللَّهُ عَنْ رَسُولِهِ

احکام خدا بود و آن ستم‌دیده ای که حقش پایمال شد پس خداوند پاداشت دهد از جانب رسولش

وَعَنْ الْمُؤْمِنِينَ وَعَنِ الْحَسَنِ

و از امیر مؤمنان و از حسن

وَالْحُسَيْنِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَفْضَلُ

و حسین درودهای خدا بر ایشان بهترین پاداشها را

لُجْزَاءِ بِمَا صَبَرْتَ وَاحْتَسَبْتَ وَأَعْنَتَ

به خاطر آن بردباریت پاداش و خوبی و کمکی که کردی و

فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ لَعَنَ اللَّهُ مَنْ قَتَلَكَ وَلَعَنَ

و چه نیکو است سرانجام خانه ات خدا لعنت کند کسی که تو را کشت خدا و

اللَّهُ مَنْ جَهَلَ حَقَّكَ وَاسْتَحَفَّ بِحُرْمَتِكَ وَ

لعنت کند کسی که جهل ورزید درباره حق تو و سبک شمرد حرمت تو را

لَعَنَ اللَّهُ مَنْ حَالَ بَيْنَكَ وَبَيْنَ مَاءِ الْفُرَاتِ

خدا لعنت کند کسی که شد حائل میان تو و میان آب فرات

أَشْهَدُ أَنَّكَ قُتِلْتَ مَظْلُومًا وَأَنَّ اللَّهَ مُنْجِبٌ

گواهی دهم که به راستی تو مظلوم کشته شدی و به راستی که خدا وفا کند

كُم مَّا وَعَدَكُم حِثُّكَ يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ

و عده ای که به شما داده آمده ام آمده ام به درگاہت ای پسر امیر مؤمنان

وَإِذَا إِلَيْكُمْ وَقَلْبِي مُسَلِّمٌ لَكُمْ وَتَابِعٌ وَأَنَا

واردم و شما بر و دلم تسلیم شما و پیروتان هست و خودم

لَكُمْ تَابِعٌ وَنُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتَّى

نیز پیرو شمایم و یاریم برای شما آماده است تا هنگامی که

يَحْكُمَ اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ فَمَعَكُمْ

خدا حکم کند و او بهترین حکم کنندگان است و من طرفدار شما

مَعَكُمْ لَا مَعَ عَدُوِّكُمْ إِلَيَّ بِكُمْ وَبِأَبَائِكُمْ

شما با هستم نه یا دشمن من و نسبت به شما و

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَبِمَنْ خَالَفَكُمْ وَقَتَلَكُمْ

به بازگشتتان در زمان رجعت ایمان دارم و نسبت به هر کس که با شما مخالفت کرده

مِنَ الْكَافِرِينَ قَتَلَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلْتَكُمْ

و شما کشته را کافر و ، منکرم شما را کشتند

بِالْأَيْدِي وَاللِّسَانِ

به دست و زبان

سپس داخل شو و خود را به ضریح مطهر بچسبان و در حالیکه رو به قبله ایستاده ای بگو

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَبْدُ الصَّالِحُ الْمُطِيعُ لِلَّهِ

سلام بر تو ای بنده شایسته پیرو خدا

وَلِرَسُولِهِ وَلَا مِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْحَسَنِ

و رسولش و پیرو امیر مؤمنان و حسن

وَالْحُسَيْنِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَسَلَّم السَّلَام

و حسین درود خدا و سلامش ایشان باد سلام

عَلَيْكَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ وَمَغْفِرَتُهُ وَ

بر تو و رحمت خدا و برکاتش و آمرزش و خوشنودیش و

رِضْوَانُهُ وَعَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ أَشْهَدُ وَ

بر روح تو و بدنت. گواهی دهم خدا و را نیز به

أَشْهَدُ اللَّهَ أَنَّكَ مَضَيْتَ عَلَيَّ مَا مَضَى بِهِ

گواهی گیرم که به راستی تو برفتی به همان راهی که

لِبَدْرِيُونَ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

رفتند بدان راه جنگجویان بدر و پیکار کنندگان در خدا راه

الْمُنَاصِحُونَ لَهُ فِي جِهَادِ أَعْدَائِهِ الْمُبَالِغُونَ

و خیر خواهان او پیکار در دشمنانش و کوشایان

فِي نُصْرَةِ أَوْلِيَائِهِ الدَّابُّونَ عَنْ أَحْبَابِهِ

یاری دوستانش و دفاع کنندگان از دوستانش

فَجَزَاكَ اللَّهُ أَفْضَلَ الْجَزَاءِ وَ أَكْثَرَ الْجَزَاءِ وَ

خداوند پس دهد پاداشت به بهترین پاداش و بیشترین پاداش و

وَفَرَ الْجَزَاءِ وَ أَوْفَى جَزَاءِ أَحَدٍ مِمَّنْ وَفِي

شایان ترین پاداش و کامل ترین پاداشی که به هر یک از کسانی دهند

بِبَيْعَتِهِ وَاسْتَجَابَ لَهُ دَعْوَتَهُ وَأَطَاعَ وِلَاةَ

که به بیعت با او وفا کرد و دعوتش را پذیرفت و پیروی کرد از کاردارانش

أَمْرِهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَالِغْتَ فِي التَّصِيحَةِ وَ

گواهی دهم که تو به راستی کوشش خود را در خیرخواهی کردی و

أَعْطَيْتَ غَايَةَ الْمَجْهُودِ فَبِعَنَّاكَ اللَّهُ فِي

نهایت تلاش خود را در این راه مبذول داشتی خدایت در

الشَّهَدَاءِ وَجَعَلَ رُوحَكَ مَعَ أَرْوَاحِ

زمره شهیدان برانگیزد روح را با ارواح

السُّعْدَاءِ وَأَعْطَاكَ مِنْ جَنَانِهِ أَفْسَحَهَا مَنْزِلًا

نیکبختان قرار دهد عطا کند و بر تراز بهشت خویش فراخترین منزل

وَأَفْضَلَهَا عُرْفًا وَرَفَعَ ذِكْرَكَ فِي عَلِيَيْنِ وَ

بهترین غرفه ها را و بالا برد نام برد نام تورا در بالاترین جایگاه ها و

حَشْرَكَ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ

محشورت سازد با پیامبران و راستگویان و شهیدان

وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا أَشْهَدُ

شایستگان آنها نیکو رفیقانی هستند. گواهی دهم

أَنْتَ لَمْ تَهِنْ وَلَمْ تَتَّكُلْ وَأَنْتَ مَضَيْتَ

که به راستی تو سستی نکردی و سر نتافتی به راهی که رفتی

عَلَى بَصِيرَةٍ مِنْ أَمْرِكَ مُقْتَدِيًا بِالصَّالِحِينَ

از روی بصیرت بینایی کامل و رفتی اقتداء به مردم شایسته کردی و

وَمُتَّبِعًا لِلنَّبِيِّينَ فَجَمَعَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ وَ

پیروی از پیامبران نمودی پس گرد خداوند آورد میان ما و

بَيْنَ رَسُولِهِ رَسُولِهِ وَأَوْلِيَّائِهِ فِي مَنَازِلِ

تو و رسولش و دوستانش جایگاه های در فروتنان (حق)

الْمُحْسِنِينَ فَإِنَّهُ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

زیرا که او مهربانترین مهربانان است

نزد سر مطهر دو رکعت نماز بخوان و بگو

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَلَا

خدایا درود فرست بر محمد و آل محمد و

تَدَعُ لِي فِي هَذَا الْمَكَانِ الْمُكْرَمِ وَالْمَشْهَدِ

وامگذار برای من در این مکان گرامی زیارتگاه

الْمُعْظَمِ ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُ وَلَا هَمًّا إِلَّا فَرَّجْتَهُ

بزرگ گناهی جز آن که بیامرزش نه و اندوهی جز آن که برطرف کنی

وَلَا مَرَضًا إِلَّا شَفَيْتَهُ وَلَا عَيْبًا إِلَّا سَتَرْتَهُ

نه بیماری جز آن که بهبودیش دهی نه عیبی جز آن که پوشانیش

وَلَا رِزْقًا إِلَّا بَسَطْتَهُ وَلَا خَوْفًا إِلَّا أَمَنْتَهُ

نه و روزی جز آن که وسیعش کنی و نه ترسی جز آن که ایمنی بخشی

وَلَا شَمَلًا إِلَّا جَمَعْتَهُ وَلَا غَائِبًا إِلَّا حَفِظْتَهُ

و نه پراکندگی جز آنکه گردآوری و نه شخص دور از نظری را جز آن که نگاهداریش کنی

وَأَذْنَيْتَهُ وَلَا حَاجَةً مِنْ حَوَائِجِ الدُّنْيَا

دیدارش را نزدیک گردانی نه و حاجتی از حاجتهای دنیا

وَالْآخِرَةَ لَكَ فِيهَا رِضِي وَلِي فِيهَا صَلَاحُ

و آخرت که خوشنودی تو و صلاح من در آن باشد

إِلَّا فَضَيْتَهَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

جز آنکه برآوری آن را ای مهربانترین مهربانان

سپس پایین پایست و بگو

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا الْفَضْلِ الْعَبَّاسَ ابْنَ

سلام بر تو ای اباالفضل العباس فرزند امیر

الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ سَيِّدِ

مؤمنان سلام تو ای فرزند آقای

الْوَصِيِّ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ أَوْلَ الْقَوْمِ

اوصیاء، سلام بر ای تو فرزند نخستین که مردمی

إِسْلَامًا وَ أَقَدَّ مِهِمْ إِيْمَانًا وَ أَقْوَمِهِمْ بِدِينِ

مسلمان شد و جلوترین کسی که ایمان آورد و محکمترین مردم نسبت به دین

اللَّهِ وَ أَحْوَطِهِمْ عَلَى الْإِسْلَامِ أَشْهَدُ لَقَدْ

خدا و با احتیاط ترین افراد درباره اسلام گواهی دهم که تو

نَصَحْتَ لِلَّهِ وَ لِرَسُولِهِ وَ لِأَخِيكَ فَنَعْمَ الْأَخ

بخوبی خیرخواهی کردی درباره خدا و رسولش و درباره، برادرت پس چه نیکو برادر

الْمُؤَاسَى فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلْتِكَ وَ لَعَنَ اللَّهُ

همدردی بودی خدا لعنت کند که مردمی تو را کشتند و خدا لعنت کند

أُمَّةً ظَلَمْتِكَ ظَلَمْتِكَ وَ لَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً اسْتَحَلَّتْ مِنْكَ

که مردمی به تو ستم کردند خدا و لعنت کند مردمی که حرمت تو را

الْمَحَارِمَ وَأَنْتَهَكْتَ حُرْمَةَ الْإِسْلَامِ فَنِعَمَ

حلال شمردند و پایمال (کردند و دریدند نسبت به تو حرمت اسلام را

الصَّابِرِ الْمُجَاهِدِ الْمُحَامِي النَّاصِرِ وَالْأَخِ

و تو چه نیکو شکیبای مجاهد و حامی حامی و یاور یاور بودی و چه خوب برادری

الدَّافِعِ عَنْ أَخِيهِ الْمُجِيبِ إِلَى طَاعَةِ رَبِّهِ

که مدافع از برادرش بود و اطاعت پاسخ دهنده پروردگارش و

الرَّاعِبِ فِيمَا زَهَدَ فِيهِ غَيْرُهُ مِنْ مِّنَ الثَّوَابِ

و مشتاق بودی بدانچه کناره گیری کردند از آن دیگران از آن نیک پاداش

الْجَزِيلِ وَالْقَنَاءِ الْجَمِيلِ وَالْحَقِّكَ اللَّهُ

بسیار و ستایش زیبا ملحق ساخت و خداوند

بِدَرَجَةِ إِبْنِكَ فِي جَنَّاتِ التَّعِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي

به درجه پدران در بهشتهای پر نعمت! خدایا من اقدام

تَعَرَّضْتُ لِزِيَارَةِ أَوْلِيَائِكَ رَغْبَةً فِي ثَوَابِكَ

به زیارت دوستان کردم به خاطر اشتیاقی که در پاداش نیک تو دارم

و رَجَاءَ لِمَغْفِرَتِكَ وَ جَزِيلَ إِحْسَانِكَ

و به امید آمرزشت و بسیاری احسانت

فَاسْتُلْتُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ

پس از تو خواهم که اولاً درود فرستی بر محمد و آل پاکش و

الطَّاهِرِينَ وَ أَنْ تَجْعَلَ رِزْقِي بِهِمْ دَاراً وَ

دیگر آن که روزیم را به واسطه ایشان ریزان گردانی و

عَيْشِي بِهِمْ فَاراً وَ زِيَارَتِي بِهِمْ مَقْبُولَةً وَ

و خوشیم را بدانها ثابت زیارتم و را به خاطر آنها پذیرفته و

حَيَوَاتِي بِهِمْ طَيِّبَةً وَ أَدْرَجَنِي إِدْرَاجَ

زندگیم را بدیشان بدیشان دل پسند کنی و مرا در زمره گرامیان درج کنی

الْمُكْرَمِينَ وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ يَنْقَلِبُ مِنْ زِيَارَةِ

از کسانی که قرارم دهی چون از زیارت زیارتگاه دوستانت باز گردد

مُشَاهِدِ أَحِبَّائِكَ مُفْلِحًا مُنْجِحًا قَدْ

رستگار و کامیاب باشد چنان که مستوجب شده باشد

اسْتَوْجِبَ غُفْرَانَ الذُّنُوبِ وَ سَتْرَ الْعُيُوبِ

آمرزش گناهان و پوشیدن عیبها و برطرف شدن گرفتاریهایش

وَ كَشَفَ الْكُرُوبِ إِنَّكَ أَهْلُ التَّقْوَى وَ

را که به راستی تو شایسته هستی پرهیزکاری از) (تورا و

أَهْلُ الْمَغْفِرَةِ

اهل آمرزشی

وداع

هنگام، وداع نزد قبر مطهر بایست و بگو

اسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ وَ اسْتَرْعِيكَ وَ أَقْرَأُ عَلَيْكَ

خدا می سپارم و توجه و مراعات کردنت را خواهانم

ص: 144

السَّلَامَ أَمَّا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَبِكِتَابِهِ وَبِمَا

سلام بر تو میفرستیم ایمان داریم به خدا و رسولش و به کتابش و بدانچه

جَاءَ بِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ أَللَّهُمَّ فَكُنْ بِنَا مَعَ

او از نزد خدا آورده است. خدایا! بنویس نام ما را با

السَّاهِدِينَ أَللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنْ

گواهان خدایا! مگردان این زیارت را آخرین بار زیارتی از

زِيَارَتِي قَبْرِ ابْنِ أَخِي رَسُولِكَ صَلَّى اللَّهُ

قبر فرزند برادر پیغمبرت که درود تو

عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَارْزُقْنِي زِيَارَتَهُ أَبَدًا مَا

بر او و آتش باد و روزی من کن زیارتش را همیشه

أَبْقَيْتَنِي وَأَحْسُرُنِي مَعَهُ وَمَعَ آبَائِهِ فِي

تا زنده ام داری و من را محشور گردان با او با و پدرانش

الْجَنَّةِ وَعَرَفَ بَيْنِي وَبَيْنَهُ وَبَيْنَ رَسُولِكَ

در بهشت و شناسایی بر قرار کن میان من و او و پیامبرت

وَ أَوْلِيَانِكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَالِهِ

و دوستانت خدایا! درود فرست محمد بر و آل

مُحَمَّدٍ وَ تَوَفَّنِي عَلَى الْإِيمَانِ بِكَ

محمد و بمیرانم بر ایمان به خودت

والتَّصَدِيقِ بِرَسُولِكَ وَالْوَلَايَةِ لِعَلِيِّ بْنِ

و تصدیق به پیامبرت و بر ولایت علی بن

أَبِي طَالِبٍ وَالْأَيْمَةِ مِنْ وُلْدِهِ عَلَيْهِمُ

ابی طالب و امامان از فرزندانش علیهم السلام

السَّلَامُ وَالْبِرَّةَ مِنْ عَدُوِّهِمْ فَإِنِّي قَدْ

بیزاری از دشمنانشان زیرا که من ای پروردگار

رَضِيتُ يَا رَبِّي بِذَلِكَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى

مهربان به همین خوشنودم و درود خدا بر

مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

محمد و آل محمد

(2) مقام دست راست حضرت ابوالفضل (علیه السلام)

جایگاهی است که دست راست حضرت ابوالفضل (علیه السلام) از بدن جدا شد

هنگامی که حضرت ابوالفضل (علیه السلام) مشک را پر از آب کرد و سمت خیمه ها حرکت نمود سپاه دشمن او را تیرباران کردند و یکی از سربازان که در پشت نخلی کمین کرده بود هنگام عبور حضرت بیرون آمد و با شمشیر دست راست حضرت ابوالفضل (علیه السلام) را قطع نمود.

حضرت بلافاصله شمشیر را بدست چپ گرفت، مشک را بدوش چپ انداخت و این اشعار را می خواند

والله ان قطعتم یمینی *** انی احامی ابداء عن دینی

و عن امام صادق الیقین *** نجل النبی الطاهر الامین (1)

بخدا سوگند گرچه دست راستم را قطع کردید

اما همواره از دینم حمایت میکنم

و حمایت میکنم از امامی که یقیناً راستگو است

و فرزند پیغمبر پاک و امین است

ص: 147

1- بحار الانوار، ج 45، ص 40

(3) مقام دست چپ حضرت ابالفصل (علیه السلام)

جایگاهی است که دست چپ حضرت ابالفصل (علیه السلام) از بدن جدا شد. هنگامی که دشمن دست راست حضرت را از بدن جدا کرد، مأیوس نشد و به حرکت خود به سمت خیمه ها ادامه داد تا اینکه یکی از سربازان که در پشت نخلی کمین کرده بود بیرون آمد و با شمشیر دست چپ حضرت ابالفصل (علیه السلام) را قطع نمود حضرت مشک را به دندان گرفت

و این اشعار را زمزمه کرد

یا نفس لا تخشی من الکفار

ای نفس مترس از این کفار

و ابشری برحمة الجبار

ترا بشارت به رحمت پروردگار جبار

مع النبی السید المختار

بهمراه پیامبر مختار

قد قطعوا بیغیهم یساری

آنها دست چپم را قطع نمودند

فاصلهم یا ربّ حر النار (1)

خدایا آنها را در آتش جهنم قرار ده

ص: 148

مکانی است که شب و روز عاشورا خیمه های امام حسین (علیه السلام) در آن برپا بوده است البته بنای فعلی خیمه گاه اخیرا ساخته شده و قدمتی ندارد.

روز دوم، محرم امام حسین (علیه السلام) و اصحابش وارد سرزمین کربلا شدند. حر بن یزید ریاحی به همراه سپاه هزار نفری خود حضرت را مجبور به اقامت در این منطقه کرد و آنها بالا جبار برای اقامت خیمه های خود را بر پا نمودند.

شب عاشورا بدستور حضرت خیمه ها را نزدیک هم قرار دادند جلو خیمه ها سپاه امام حسین (علیه السلام) مستقر شده از خیمه ها محافظت می نمودند و پشت خیمه ها را خندقی حفر نمودند و با روشن کردن آتش از حمله دشمن جلوگیری کردند شب عاشورا از خیمه ها صدای مناجات اصحاب امام حسین (علیه السلام) بگوش میرسید و روز عاشورا زنها و کودکان در خیمه ها نگران و مضطرب شهادت یاران امام حسین (علیه السلام) را شاهد بودند تا اینکه با شهادت امام حسین (علیه السلام) سپاه دشمن خیمه ها را آتش زده و به زنان و کودکان حمله کردند آنها از ترس آتش و حمله دشمن پا به فرار گذاشته در میان نخلستانها آواره شدند (1)

ص: 149

جمال الدین احمد بن محمد بن فهد حلی سال 757 هجری در شهر حله نزدیک کربلا به دنیا آمد. نزد علماء بزرگ شیعه کسب فیض نمود. از اعظم علماء شیعه و صاحب نظر در علوم مختلف اسلامی بود و در زهد و تقوی و اخلاق شهرت زیادی داشت.

در موضوع امامت با سنی ها مناظره نمود پس از ثابت نمودن حق در این مناظره حاکم عراق شیعه شد و در سخنرانی خود از امیرالمؤمنین و ائمه علیهم السلام تجلیل نمود.

حدود 47 کتاب مانند عدّة الداعی در دعا تألیف نمود

سال 841 هجری در کربلا وفات یافت بدن شریفش در منزل خود نزدیک خیمه گاه به خاک سپرده شد. (1)

(5) تل زینبیه

مکانی است که مشهور است حضرت زینب علیها السلام بر آن ایستاد و شهادت برادرش امام حسین (علیه السلام) را شاهد بود.

روز عاشورا پس از شهادت اصحاب امام حسین (علیه السلام) با اهل بیت خود وداع کرده به میدان رفت و بر دشمن حمله نمود

ص: 150

با هر حمله ای سپاه دشمن پا به فرار گذاشته و عده ای از آنها به هلاکت میرسیدند و حضرت با صدای بلند میفرمود

لا حول ولا قوة الا بالله

اهل خيام حرم با شنیدن صدای امام حسین (علیه السلام) به زندن بودن حضرت دلگرم میشدند تا اینکه به دستور عمر سعد امام حسین (علیه السلام) را محاصره کرده تیرباران نمودند و از شدت جراحات، بدن نیمه جان حضرت از اسب به زمین افتاد

هنگامی که اسب صاحب خود را در خون غوطه ور دید آمد کنار گودال قتلگاه و یال و موهای سرش را به خون حضرت رنگین کرد و به طرف خیمه ها حرکت نمود زنان و کودکان با دیدن اسب بی صاحب و یال خونین و زین واژگونش بر سر و سینه زنان از خیمه ها بیرون دویدند و حضرت زینب علیهم السلام به سمت میدان حرکت نمود و در مکانی ایستاد که گودال قتلگاه را بهتر ببیند

حضرت زینب علیهم السلام با دیدن بدن نیمه جان برادرش که توسط دشمن محاصره و هدف ضربات شمشیر و نیزه آنها قرار گرفته بود، فریاد کشید و گفت: «ای برادر من ای کاش آسمان بر زمین فرو میریخت.....»

حضرت با دیدن عمر سعد فرمود: آیا حسین (علیه السلام) را میکشند و تو

ص: 151

نگاه میکنی؟ عمر سعد اعتنایی نکرد

حضرت زینب علیها السلام فرمود: وای بر شما آیا در بین شما مسلمانی نیست؟ عمر سعد در جواب زینب کبری علیهم السلام دستور دادکار را تمام کنید.

در حالی که حضرت زینب علیهم السلام با دل شکسته و پریشان و چشمان مضطرب بر تل زینبیه ایستاده و بدن غرقه به خون برادرش را می نگرد شمر لعنة الله علیه با خنجر برهنه وارد شد و سر از بدن امام حسین (علیه السلام) جدا کرد. (1)

استقامت در لغت صبر است و معنا زینب است *** صبر باشد قطره ای ناچیز و دریا زینب است

در جهان آفرینش بهترین زن فاطمه است *** بین زنها بهترین زن بعد زهراء زینب است

محل شهادت حضرت علی اکبر (علیه السلام)

حضرت علی اکبر (علیه السلام)، فرزند بزرگ امام حسین (علیه السلام)، اولین نفر از بنی هاشم بود که روز عاشورا به میدان جنگ آمد. او پس از کسب اجازه از پدر به دشمن حمله، برد شجاعانه جنگید و تعداد زیادی از آنها را به هلاکت رساند لشگر کوفه پس از محاصره و وارد کردن ضربات متعدد

ص: 152

1- لهوف، ص، 119 امالی صدوق، مجلس سی ام.

آن حضرت را ناجوانمردانه به شهادت رساند.

هنگامی که پیکر مطهر علی اکبر (علیه السلام) از اسب به زمین افتاد امام حسین (علیه السلام) با حضور در کنار او در حالی که اشک میریخت فرمود! سپرم خدا مردمی را که تو را کشتند بکشد چه چیز آنان را بر خدا و هتک حرمت رسولش جسارت و گستاخی داده است؟ پس از تو خاک بر سر دنیا.

حضرت زینب علیها السلام با دیدن این صحنه خود را بر روی پیکر مطهرش انداخت و با امام حسین (علیه السلام) همدردی نمود. جوانان بنی هاشم به دستور امام حسین (علیه السلام) بدن مطهرش را به کنار خیمه ها منتقل نمودند.

جایی که امروزه به محل شهادت حضرت علی اکبر (علیه السلام) شهرت دارد مکانی است که بدن مطهر آن حضرت از اسب به زمین افتاد. این محل شمال حرم مطهر امام حسین (علیه السلام) در خیابان مقابل باب السلام حرم مطهر قرار دارد

محل شهادت حضرت علی اصغر (علیه السلام)

حضرت علی اصغر (علیه السلام)، کودک شیرخوار امام حسین (علیه السلام)، مادرش، رباب دختر امرؤالقیس بود. هنگامی که امام حسین (علیه السلام) روز عاشورا علی اصغر (علیه السلام) را در بغل داشت، حرمله لعنة الله علیه، گلولی مبارکش

را هدف قرار داد با اصابت، تیر خون بر بدن مطهرش جاری شد و در آغوش پدر به شهادت رسید.

امروزه مکان منسوب به محل شهادت حضرت علی اصغر (علیه السلام)، شمال حرم مطهر امام حسین (علیه السلام) در خیابان مقابل باب السلام حرم مطهر قرار دارد.

مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

مقام امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) در شهر کربلا یکی از مکانهای مقدسی است که حضور وجود مبارک حضرت در آن معروف است. شایسته است با حضور در این مکان مقدس سلامتی و ظهور آن حضرت را از خداوند متعال مسألت نماییم.

زیارت در بیرون شهر کربلا

1- زیارتگاه منسوب به عون بن عبدالله بن جعفر

اشاره

زیارتگاهی است با ضریحی کوچک و بنای معمولی که در دوازده کیلومتری شمال، کربلا، کنار اتوبان کربلا - بغداد واقع شده و گفته می شود منسوب به عون بن عبدالله بن جعفر (علیه السلام) است

ص: 154

عون فرزند عبدالله فرزند جعفر طيار (برادر اميرالمؤمنين (عليه السلام)) به همراه مادرش حضرت زينب كبرى عليها السلام در كربلا حضور داشت و تا آخرين لحظه عمر خود از امام حسين (عليه السلام) دست برنداشت.

روز عاشورا پس از شهادت برادرش، محمد عازم ميدان شد و پس از به هلاکت رساندن بيست و يك نفر بدست عبد الله بن قطبه طائي به شهادت رسيد (1) لازم به تذكر است در منابع معتبر تاريخي درباره محل دفن عون بن عبدالله بن جعفر اظهار نظر نشده است و با استناد به نقل تاريخ مبنی بر دفن شهداء در پايين پای امام حسين (عليه السلام) ميتوان گفت قبر عون در ميان قبور شهداء كربلا است (2).

پس شايسته است زائران محترم علاوه بر زيارت عون بن عبدالله بن جعفر (عليه السلام) در اين مكان (رجاء) در حرم امام حسين (عليه السلام) (محل دفن شهداء نيز آن بزرگوار را زيارت .کنند

ص: 155

1- منتهی الآمال، ج 1، ص 456 ارشاد شيخ مفيد، ج 2، ص 111.

2- علاوه بر آن نقل شده در اين مكان قبر سيدی به نام عون از نواده های امام حسن مجتبی (عليه السلام) قرار دارد و شايد تشابه اسمی موجب شده به اشتباه اين مكان به عون فرزند حضرت زينب عليها السلام نسبت داده شود ميراث كربلا، ص 91.

در شمال کربلا، نزدیک شهر مسیب و کنار اتوبان کربلا-بغداد زیارتگاهی بر حاشیه رود فرات قرار گرفته که دارای صحن نسبتاً بزرگ و دو گنبد کنار هم میباشد. داخل بنای آن دو ضریح کوچک قرار دارد که متعلق به محمد و ابراهیم پسرهای خردسال مسلم بن عقیل است.

وقتی حضرت مسلم به امر امام حسین (علیه السلام) بسوی کوفه رفت فرزندان او همراه سیدالشهداء (علیه السلام) به کربلا رفتند.

دو پسر بزرگ مسلم به نامهای عبدالله و محمد روز عاشورا به شهادت رسیدند و دختر سیزده ساله او در سفر اسارت فرزندان امام حسین (علیه السلام) را همراهی میکرد

علاوه بر آن مسلم بن عقیل دارای دو پسر خردسال نامهای محمد و ابراهیم بود مادرشان از اولاد جعفر طیار و آنها همراه اهل بیت امام حسین (علیه السلام) [\(1\)](#)، به اسارت سپاه عبیدالله بن زیاد درآمدند.

آنها بدور از چشم سربازان گریختند و به خانه زنی نیکوکار پناه بردند، گرچه زن از آنها پذیرائی کرد اما دامادش با ورود به خانه و اطلاع پیدا کردن از حضور آنها به طمع جایزه عبیدالله بن زیاد، سر از بدنشان

ص: 156

جدا کرد و سرهای بریده را نزد عبیدالله برد و ماجرا را نقل کرد

عبیدالله بن زیاد از قساوت قلب او به خشم آمد و دستور داد تا سر از بدنش جداکنند. (1)

درباره کیفیت دفن بدنهای مطهر ایندو شهید مظلوم در منابع تاریخی اظهار نظر نشده است

3- مرقد مطهر حرّ بن یزید ریاحی

در حدود 10 کیلومتری غرب کربلا زیارتگاهی است با صحنی، بزرگ ایوانی بلند و بنایی زیبا که گنبد بر روی آن نشانگر ضریح حربن یزید ریاحی است

حربن یزید ریاحی بزرگ قبیله بنی تمیم و شجاع و دلاور کوفه بدستور عبیدالله بن زیاد با سپاه هزار نفری خود بقصد متوقف نمودن امام حسین (علیه السلام) از کوفه حرکت کرد، در بین راه با کاروان امام حسین (علیه السلام) روبرو شد و به همراه آنها حرکت میکرد تا اینکه در کربلا با رسیدن دستور، عبیدالله مانع حرکت آنها شد.

گرچه حرّ راه را بر امام حسین (علیه السلام) بسته بود اما همواره بر این اندیشه بود که این اقدامات پایانی صلح آمیز خواهد داشت ولی هنگامی

ص: 157

که حرّ صبح روز عاشورا اسباب شهادت فرزند رسول الله را مهیا دید به فکر فرورفت

آیا با ماندن در سپاه کوفه مقامها و جاذبههای دنیوی را جستجو کند یا اینکه با توبه حقیقی و حرکت بسوی امام حسین (علیه السلام) عزّت ابدی را برای خود تضمین کند

عقل و فطرت پاک و خداجوی، حرّ عزّت ابدی را برگزید و گرچه مرگ را در چند قدمی خود میدید

حرّ سوار بر اسب بسوی امام حسین (علیه السلام) حرکت نمود با دور شدن از سپاه کوفه دست بر سر نهاد و با خدا مناجات میکرد بارالها پشیمانم مرا ببخش باعث ترس و وحشت اولیاءت و فرزندان پیغمبرت شدم

هنگامی که به امام حسین (علیه السلام) نزدیک شد از اسب پیاده شد زمین را بوسید و پیشانی بر خاک نهاد حضرت فرمود:

چه کسی هستی سرت را بلندکن

حرّ عرض کرد: «جانم فدای تو باد پسر رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم)، من همانم که راه را بر تو بستم اکنون از کرده خود پشیمانم آیا توبه من پذیرفته میشود؟»

حضرت فرمود: خداوند میپذیرد و تو را میبخشد

ص: 158

با شروع، جنگ حربین یزید ریاحی پا به میدان گذاشت و جنگاوران نام آور سپاه کوفه را به هلاکت رساند تا اینکه عمر سعد دستور داد، دسته جمعی بر او حمله کرده او را تیرباران کنند

هنگامی که بدن نیمه جان حرّ بر روی زمین افتاد، اصحاب امام حسین (علیه السلام) او را نزد حضرت آوردند، حضرت با دست مبارکش بر صورت خون آلود حرّ کشید و فرمود: «به خدا سوگند در دنیا و آخرت آزادی». پس از خاتمه جنگ بستگان حرّ در سپاه کوفه نزد عمر سعد وساطت کردند و بدن مطهرش را بیرون از کربلا بخاک سپردند. (1) (2)

دارم بدل شها هوس خاک کوی تو *** ترسم بخاک تیره برم آرزوی تو

هرگز هوای کوی تو از سر نمیروم *** دارم همیشه من بزبان گفتگوی تو

گلزار عمر من که ز هجرت خزان شده *** خرم شود دمی که بیایم بسوی تو

دارم امید وصل تو را از خدای خویش *** دل از فراق گشته پریشان چو موی تو

ص: 159

1- امالی صدوق، مجلس سیام، منتهی الآمال، ج اول

2- فاصله «کربلا» تا «المنذریه» و خسروی حدود 300 کیلومتر است.

بیداری زمانه نخواهم اگر بخواب *** میشد نصیب دیدن روی نکوی تو
در دل نماندم بجهان هیچ آرزو *** وارد شوم چو در حرم مشک بوی تو
در روز حشر چوم ز لحد سر برآورم *** باشم به گفت وگویی تو و جستجوی تو
محروم از عطای تو هرگز نمیشوم *** منع عطا ز شاه و گدا نیست خوی تو
گر عاصیان خدا بتوبخشند روا بود *** بیش از گناه خلق بود آبروی تو
شستی ز ماسوی دل و جانرا براه دوست *** مانند ما سوای همه از شستسوی تو
برجد و مادر و پدرت رحمت خدا *** هم بر برادران تو هم بر عمومی تو
ای کاش روز قتل تو بودم بروزگار *** تا جان کنم فدای تو در پیش روی تو

ص: 160

آب فرات گشته گل آلود چون هنوز *** شرمنده است از لب خشک و گلوی تو

بهر نماز بود و مناجات با خدای *** گردید خون روی تو آب وضوی تو

از من سلام بر تو و بر یاوران تو *** هر دم هزار لعنت حق بر عدوی تو

شاهها اگر ز لطف به اصغر نظر کنی *** آن کلب آستان تو آید بکوی تو (1)

ص: 161

1- این شعر توسط مرحوم حجة الاسلام سید اصغر هاشم زاده پدر مؤلف در روز عاشورا با چشم گریان در زمان که راه کربلا بسته بوده سروده شده است.

فصل سوّم : سامرا

اشاره

ص: 163

در گذشته نام این منطقه را سام راه می‌گفته اند؛ چراکه «سام» فرزند حضرت نوح (علیه السلام) را از آن جا گذشته است. در سال 14 ق که عراق به دست سعد بن وقاص فتح شد نام این شهر «سَمَرَّ مَن رَّاهُ گذارده شد؛ یعنی شادمان میشود هر کس آن جا را ببیند و یا خوشحال مینماید آن، شهر هر کس آن را ببیند ابتدا معتصم عباسی به این شهر توجه کرد و پس از معتصم پسرش واثق عباسی خلیفه شد پس از واثق برادرش متوکل عباسی به مدت 14 سال در سامراء خلافت کرد و در مدت خلافتش انواع جنایات را مرتکب شد از آن جمله عده ای از سادات علوی را به شهادت رسانید و هفده مرتبه قبر حضرت سیدالشهداء را خراب کرد.

به دستور متوکل عباسی بود که امام هادی را از مدینه به سامراء

آوردند تا او را کاملاً و از نزدیک زیر نظر داشته باشند. سامراء تا بغداد 125 کیلومتر فاصله دارد. این شهر دارای آب و هوای نسبتاً خوب و زمینهای حاصل خیز است و رود دجله از میان آن میگذرد. این شهر در زمان متوکل عباسی دارای پادگان نظامی بود و امام حسن عسکری به دلیل حصر در این پادگان به عسکری مشهور شدند.

وقتی نزدیک شهر سامراء میشویم گنبدی بسیار با عظمت و دو مناره جلب توجه میکند که در داخل، آن مرقد مطهر و منور امام هادی علی النقی پشت سرشان مرقد نورانی امام حسن عسکری و پشت سر امام عسکری قبر جناب نرجس خاتون، همسر امام عسکری (علیه السلام) و مادر حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) قرار دارد. پایین پای این سه نفر قبر حکیمه خاتون دختر امام جواد؛ یعنی خواهر امام هادی (علیه السلام) و

عمه ی امام حسن عسکری (علیه السلام) قرار گرفته که به خاطر وجود این قبور مطهر ضریح شش گوشه دارد. همچنین قبر سمانه، خاتون مادر امام هادی؛ سوسن خاتون مادر امام عسکری و مرقد امام زاده حسین فرزند امام هادی در همین حرم مطهر است که نشان و علامتی از آنها وجود ندارد؛ ولی مناسب است زائران، محترم با تلاوت حمد و سوره ارواح طیبه آنها را شاد کنند

امام دهم حضرت علی بن محمد الهادی (علیه السلام) بنا به قول مشهور در تاریخ پانزدهم ذی حجه سال 212 ق در حوالی مدینه متولد شدند. بعضی ولادت آن حضرت را دوم و بعضی پنجم ماه رجب دانسته اند. مادر گرامی آن حضرت، سمانه مغربیه نام داشت که از زنان فاضله عصر خود بود و بسیار روزهی مستحبی میگرفت امام هادی در وصف مادر گرامی خویش فرمودند: «مادرم آشنا به حق من و از اهل بهشت است شیطان به او نزدیک نمی شود آزار ستمگران به او نمیرسد و

خداوند، حافظ او است...». نام امام دهم «علی» و کنیه آن حضرت «ابوالحسن (ثالث)» و «ابوالحسن ماضی» نیز گفته شده است.

مشهورترین القاب ایشان «هادی» و «نقی» است. از آن جاکه ایشان و فرزندشان امام حسن عسکری (علیه السلام) در محله ای از سامراء به نام «عسکر» (یعنی) لشکر و سپاه سکونت داشته و در حقیقت زیر نظر بوده اند به آن دو بزرگوار، لقب «عسکری» نیز داده بودند. بنابر برخی نقل ها، جمعی نزد متوکل دهمین و سفاک ترین خلیفه عباسی بدگویی امام هادی را کردند و گفتند که آن حضرت در منزل خود اسلحه ی زیادی مخفی کرده و قصد قیام دارد و از شیعیانش در قم نیز نامه های فراوانی دریافت میکند

به منظور تحقیق درباره ی این مسأله گروهی به دستور متوکل شبانه به خانه ی حضرت هجوم آوردند و خانه را بازرسی کردند؛ ولی سلاح و نامهای نیافتند و مشاهده کردند که آن حضرت در حالی که جامه پشمین بر تن دارد روی زمینی که پوشیده از شن و ریگ است نشسته و مشغول تلاوت قرآن هستند ایشان را با همان حالت نزد متوکل بردند.

با آنکه متوکل بارها درصدد بود تا به بهانه ی قیام مسلحانه امام دهم را از میان بردارد ولی هیچگاه به این بهانه دست نیافت با این حال نتوانست آن حضرت را که همچون ، مرکزی شیعیان پروانه وار بر گرد آن می چرخیدند، تحمل کند؛ لذا ایشان را بنا به روایتی، در تاریخ سوم رجب سال 254 ق به شهادت رساند. امام دهم در حالی که هشت سال و پنج ماه از عمر شریفشان میگذشت به مقام امامت نایل شده بودند و پس از سی و سه سال به شهادت رسیدند و در سامرا دفن شدند صلوات الله و سالمه علیه و علی آبائه الطاهرین.

خلاصه ای از زندگی امام حسن عسکری (علیه السلام)

پیشوای یازدهم حضرت امام حسن بن علی العسکری (علیه السلام) روز

ص: 168

جمعه هشتم ربیع الثانی سال 232 و بنا به قولی روز دهم یا چهارم ماه در مدینه متولد شدند. نام شریف آن حضرت «حسن»، کنیه ی ایشان «ابومحمد»، و مشهورترین القابشان «زکی» و «عسکری است. علت ملقب شدن ایشان و پدرشان امام هادی به «عسکری، محصور و زیر نظر بودن ایشان در سامرا در محلی که پادگان نظامی بود، ذکر شده است. نام مادر آن حضرت حدیث»، و به قولی «سلسل» بود.

امام حسن عسکری (علیه السلام) مدتی از عمر خود را در زندان خلفای بنی عباس به سر بردند و در آنجا همواره به عبادت مشغول بودند؛ به طوری که چون دو نفر از سختگیرترین مأموران را به عنوان زندانبان برگزیدند پس از مدتی هر دو نفر اهل نماز و روزه و عبادت شدند و میگفتند چه بگوییم در حق مردی که روزها، روزه میگیرد و شبها را تا صبح به عبادت خدا می پردازد. با کسی صحبت نمیکند و هرگاه نگاه ما به او می افتد بدنمان میلرزد؛ گویی مالک خود نیستیم و اختیارمان از کف میرود.

از آن جا که پیامبر اکرم و ائمه هدی علیهم السلام همواره از متولد شدن نوزادی خبر می دادند که دوازدهمین امام، و قائم آل محمد علیهم السلام و برچیننده ی بساط ظلم خواهد بود با گذشت زمان، سختگیری های

خلفا برای جلوگیری از تولد این فرزند بیشتر میشد و در زمان امام دهم و امام یازدهم این فشار به اوج خود رسید رفت و آمد شیعیان به نزد آن امامان به شدت محدود شد و جاسوسان خلیفه نیز همواره مراقب بودند تا اگر فرزندی زاده شد او را بکشند

معتمد عباسی خلیفه، وقت امام عسکری (علیه السلام) را با زهر به شهادت رساند و به دنبال آن عمّال وی در جستجوی فرزند ایشان برآمدند و زنان را نیز تفتیش میکردند تا مبادا کسی حامله باشد.

امام عسکری (علیه السلام) در روز هشتم ربیع الاول سال 260، ق، در سن 28 یا 29 سالگی پس از سپری شدن شش سال از امامتشان به شهادت رسیدند و در سامرا مدفون شدند پس از شهادت امام حسن عسکری منصب امامت و خلافت به دست فرزند برومندش، یعنی مهدی موعود (عجل الله تعالی فرجه الشریف) واگذار شد که تا به حال ادامه دارد. ان شاء الله با ظهورش خلافت ظاهری را هم انجام میدهد

فضیلت زیارت امام عسکری (علیه السلام)

امام عسکری (علیه السلام) فرمود با قبر من در سامرا، برای مردم شرق و غرب عالم، امان است از بلا و عذاب (1)

ص: 170

زیارت امام هادی (علیه السلام) و امام عسکری (علیه السلام)

هنگام تشریف به حرم عسکریین (علیه السلام) وقتی به درب حرم رسیدی بایست و اجازه تشریف بخواه و بگو

أَدْخُلْ يَا نَبِيَّ اللَّهِ وَأَدْخُلْ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ

آیا داخل شوم ای پیغمبر خدا؟ آیا داخل شوم ای امیر مؤمنان؟

أَدْخُلْ يَا فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةَ نِسَاءِ

داخل شوم ای فاطمه زهرا بانوی زنان

الْعَالَمِينَ أَدْخُلْ يَا مَوْلَايَ الْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ

جهانیان؟ آیا داخل شوم ای مولا و سرورم ای حسن بن علی؟

أَدْخُلْ يَا مَوْلَايَ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ أَدْخُلْ

آیا داخل شوم ای مولایم ای حسین بن علی؟ داخل شوم

يَا مَوْلَايَ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ أَدْخُلْ يَا

ای مولایم علی بن الحسین؟ آنا داخل شوم ای

مَوْلَايَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَأَدْخُلْ يَا مَوْلَايَ

مولایم محمد بن علی؟ آیا داخل شوم ای مولایم

جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ وَأَدْخُلُ يَا مَوْلَايَ مُوسَى

جعفر بن محمد؟ آیا داخل شوم ای مولایم موسی

بْنَ جَعْفَرٍ وَأَدْخُلُ يَا مَوْلَايَ عَلِيٍّ بْنَ مُوسَى

بن جعفر؟ آیا داخل شوم ای مولایم علی بن موسی؟ آیا داخل شوم

أَدْخُلُ يَا مَوْلَايَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَأَدْخُلُ يَا

ای مولایم محمد بن علی؟ آیا داخل شوم ای

مَوْلَايَ يَا أَبَا الْحَسَنِ عَلِيٍّ بْنَ مُحَمَّدٍ

مولایم ایا الحسن علی محمد؟ آیا بن

وَأَدْخُلُ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ الْحَسَنَ بْنَ

داخل شوم ای مولایم ای انا محمد حسن بن

عَلِيٍّ أَدْخُلُ يَا مَلَائِكَةَ اللَّهِ الْمُؤَكَّلِينَ

علی؟ آیا داخل شوم ای فرشتگان خدا که به این سپس

بِهَذَا الْحَرَمِ الشَّرِيفِ.

حرم شریف گماشته شده اید.

عتبه مبارکه را ببوس و داخل شو و بگو

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ

.

عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ

إِلَهُ الْأَلْهَمِ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَتُبْ عَلَيَّ

تَكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

بعد از ورود به داخل حرم در مقابل ضریح مطهر امام هادی (علیه السلام)، و امام عسکری (علیه السلام) بایست و بگو

السَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا وَلِيَّيَ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكُمَا

سلام بر شما ای دو ولی (و) دو نماینده خدا سلام شما بر

اللَّهُ السَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا نُورَيَ اللَّهِ

ای دو حجت خدا سلام بر شما ای دو نور خدا

ص: 173

فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ السَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا مَنْ

در تاریکی های، زمین سلام شما بر ای بزرگواری دو که

هَذَا اللَّهُ فِي شَأْنِكُمَا آتَيْتُكُمَا زَائِرًا غَارِقًا

نماین کرد خداوند اراده اش را درباره شما. آمده ام به زیارتتان با

بِحَقِّكُمَا مُعَادِيًّا لِأَعْدَائِكُمَا مُوَالِيًّا لِأَوْلِيَائِكُمَا

معرفت به حقتان و دشمنم با دشمنانتان و دوست دارم دوستانتان را

مُؤْمِنًا بِمَا عَامَنْتُمَا بِهِ كَافِرًا بِمَا كَفَرْتُمَا

و مؤمنم به آنچه شما به آن ایمان آوردید و کافرم بدانچه شما بدان کافر شدید.

مُحَقِّقًا لِمَا حَقَّقْتُمَا مُبْطِلًا لِمَا أَبْطَلْتُمَا

حق میدانم آنچه را شما حق دانید و باطل دانم آنچه را شما باطل دانستید

أَسْتَلُّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمَا أَنْ يَجْعَلَ حَظِّي مِنْ

درخواست کنم از خدا پروردگار خود و پروردگار شما که قرار دهد بهره مرا

زِيَارَتِكُمَا الصَّلَاةَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ أَنْ

از زیارت شما دو بزرگوار درود بر محمد و آلش دیگر آن که

يَرْزُقُنِي مُرَافَقَتِكُمَا فِي الْجَنَانِ مَعَ آبَائِكُمَا

روزی من کند رفاقت شما در را بهشت با پدران شما شایسته

الصَّالِحِينَ وَ أَسْأَلُهُ أَنْ يُعْتِقَ رَقَبَتِي مِنْ

از او که خواهم آزاد گرداند جانم را از

النَّارِ وَيَرْزُقُنِي شَفَاعَتِكُمَا وَمُصَاحَبَتِكُمَا وَ

آتش دوزخ و گرداند روزیم شفاعت شما همراهی شما و

يُعْرِفَ بَيْنِي وَبَيْنَكُمَا وَلَا يَسْلُبْنِي حُبَّكُمَا وَ

شناسایی و آشنایی برقرار کند میان من و شما و از من نگیرد دوستی شما و

حُبَّ آبَائِكُمَا الصَّالِحِينَ وَأَنْ لَا يَجْعَلَهُ

دوستی پدران شایسته شما را، و قرار ندهد این

اخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِكُمَا وَيَحْشُرَنِي

زیارتم را آخرین بار زیارت شما و محشور گرداند

مَعَكُمْ فِي الْجَنَّةِ بِرَحْمَتِهِ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي

مرا با شما در بهشت به رحمت خود خدایا! روزیم گردان

حُبُّهُمَا وَ تَوْفَى عَلَى مِلَّتِهِمَا اللَّهُمَّ الْعَن

دوستی این دو بزرگوار را و کیش آنان! خدایا بمیرانم لعنت کن بر

ظالمی الِ مُحَمَّدٍ حَقُّهُمْ وَأَنْتَقِمُ مِنْهُمْ

بر ستم کنندگان به حق آل محمد و انتقام گیر آنها از

لِلَّهِمَّ الْعَنِ الْأَوَّلِينَ مِنْهُمْ وَالْآخِرِينَ وَ

خدایا! لعنت لعنت کن بر اولین و آخرین آنها و دو چندان کن بر آنان

ضَاعِفٌ عَلَيْهِمُ الْعَذَابُ وَأَبْلُغْ بِهِمْ وَ

عذابت را و برسان آنها را و هم چنین پیروان و

بِأَشْيَاعِهِمْ وَ مُحِبِّهِمْ وَ مُتَّبِعِيهِمْ أَسْفَلَ دَرَكِ

دوستان و هم مسلکانشان را به پست ترین درجات

مِنَ الْجَحِيمِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

جهنم که به راستی تو بر هر چیز توانایی

اللَّهُمَّ عَجِّلْ فَرَجَ وَلِيِّكَ وَابْنِ وَلِيِّكَ

خدایا شتاب کن در فرج نماینده و فرزند نماینده ات

وَأَجْعَلْ فَرْجَنَا مَعَ فَرْجِهِمْ فَرْجِهِ يَا

وگشایشکار ما را با ظهور و فرج ایشان قرار ده،

أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ای مهربانترین مهربانان

بعد از زیارت چهار رکعت دو) نماز دو رکعتی نماز زیارت بخوان

وداع

هنگام وداع با امام هادی (علیه السلام) و امام عسکری (علیه السلام) را نزدیک ضریح مطهر بایست و بگو

السَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا وَلِيَّيَ اللّٰهِ اَسْتَوْدِعُكُمَا اللّٰهَ

سلام بر شما ای دو نماینده خدا شما را به خدا می سپارم

وَاقْرَأْ عَلَيْكُمَا السَّلَامَ ءَامَنَّا بِاللّٰهِ وَ

و بر شما سلام می رسانم ایمان داریم به خدا و

بِالرَّسُولِ وَبِمَا جِئْتُمَا بِهِ وَدَلَّلْتُمَا عَلَيْهِ

به رسول او و بدانچه شما آوردید و مردم را بدان راهنمایی کردید

ص: 177

اللَّهُمَّ اكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ اللَّهُمَّ لَا

اخدایا بنویس نام ما را در زمره گواهان به این مطلب) خدایا قرار مده

تَجْعَلُهُ وَآخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي إِيَّاهُمَا

این زیارت را آخرین بار زیارت من از این دو بزرگوار

وَأَرْزُقْنِي الْعُودَ إِلَيْهِمَا وَاحْشُرْنِي مَعَهُمَا وَ

و روزیم کن بازگشتن به زیارتشان را و محشورم گردان با این دو و

مَعَ آبَائِهِمَا الطَّاهِرِينَ وَالْقَائِمِ الْحُجَّةِ

پدران پاکشان و حضرت قائم و حجت

مِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

از، نژادشان ای مهربان ترین مهربانان

(3) حضرت نرجس خاتون علیها السلام

حضرت نرجس خاتون علیها السلام همسر امام عسکری (علیه السلام) و مادر امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) دختر یشوعا پسر قیصر پادشاه روم) و مادرش از نواده های شمعون وصی حضرت عیسی (علیه السلام) بوده است. وی قبل از ورود به خانه امام عسکری (علیه السلام) «ملیکه» نام داشت

جدش قیصر قصد داشت او را در 13 سالگی به ازدواج برادر زاده

خود در آورد بدین خاطر دستور به برپائی جشن ازدواج آنها داد. هنگام اجرای مراسم ازدواج توسط کشیشهای مسیحی، به یکباره اشیاء جلسه فرو ریخت و همه چیز شکست بار دیگر جلسه را آراستند، باز هم تکرار شد تا اینکه کشیشها به قیصر گفتند این ازدواج نباید انجام شود.

نرجس خاتون علیها السلام شبی در عالم رؤیا به خدمت پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) و حضرت عیسی (علیه السلام) رسید حضرت عیسی (علیه السلام) به او بشارت داد که تو باید به ازدواج فرزند خاتم الانبیاء در آیی و دین او را اختیار کنی وقتی بیدار شد بی صبرانه در انتظار دیدن فرزند پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) بود.

شبی دیگر در عالم رؤیا به او بشارت دادند که سپاه مسلمین به جنگ روم خواهد آمد و او باید خود را به شکل کنیزان در آورد و در میان آنها حرکت کند بعد از بیدار شدن منتظر زمان موعود بود و با انجام دستورات و قرار گرفتن در میان کنیزان به اسارت سپاه اسلام درآمد و در میان اسرا به بغداد منتقل شد

از طرف دیگر امام هادی (علیه السلام) یکی از نزدیکان خود را از سامرا با نامه ای به بغداد فرستاد فرستاده حضرت به محلی که امام فرموده بود آمد، مشاهده کرد اسرا را در معرض فروش گذاشته اند و در میان آنها کنیزی است که از فروش خود ممانعت میکند، نزدیک آمد و نامه امام

هادی (علیه السلام) را به او داد کنیز نامه را خواند و از صاحبش خواست او را فقط به حامل این نامه بفروشد فرستاده امام (علیه السلام) کنیز را خرید و به خانه امام هادی (علیه السلام) در سامرا آورد. این کنیز همان ملیکه بود

با ورود به خانه امام (علیه السلام)، مسلمان شد و نزد حکیمه خاتون (دختر امام جواد (علیه السلام) احکام و دستورات اسلام را فراگرفت و به ازدواج امام عسکری (علیه السلام) یا درآمد (1).

زیارت حضرت نرجس خاتون علیها السلام

در مقابل قبر مطهر حضرت نرجس خاتون علیها السلام بایست و بگو:

السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

وَالِهِ الصَّادِقِ الْأَمِينِ، السَّلَامُ عَلَى

وَلأَنَا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ، السَّلَامُ عَلَى

ص: 180

لأئمة الطاهرين الحُجج الميامين،
السلام على والدَةِ الإمام، وَالمُودَعَةِ
أَسْرَارِ الْمَلِكِ الْعَلَامِ، وَالحَامِلَةِ لِأَشْرَفِ
الْأَنْبَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الصِّدِّيقَةُ
الْمُرْصِيَّةُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا شَبِيهَةَ أُمِّ
مُوسَى وَابْنَةَ حَوَارِيِّ عِيسَى، السَّلَامُ
عَلَيْكَ أَيُّهَا التَّقِيَّةُ النَّقِيَّةُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ

ص: 181

أَيُّهَا الرِّضِيَّةُ الْمَرْضِيَّةُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
أَيُّهَا الْمَنْعُوتَةُ فِي الْإِنْجِيلِ الْمَخْطُوبَةُ مِنْ
رُوحِ اللَّهِ الْأَمِينِ وَ مَنْ رَغِبَ فِ وَصَلَتِهَا
مُحَمَّدُ سَيِّدُ الْمُرْسَلِينَ، وَ الْمُسْتَوْدِعَةُ
أَسْرَارِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ وَ
عَلَى آبَائِكَ الْحَوَارِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
وَ عَلَى بَعْلِكَ وَ وُلْدِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ

ص: 182

وَعَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ الطَّاهِرِ، أَشْهَدُ
أَنَّكَ أَحْسَنْتِ الْكِفَالََةَ، أَدَيْتِ الْأَمَانَةَ، وَ
اجْتَهَدْتِ فِي مَرُضَاةِ اللَّهِ، وَصَبَرْتِ فِي
ذَاتِ اللَّهِ، وَحَفِظْتِ سِرَّ اللَّهِ، وَحَمَلْتِ
وَلِيَّ اللَّهِ، وَبَالِغْتِ فِي حِفْظِ حَجَّةِ اللَّهِ
وَرَعَبْتِ فِي وُصْلَةِ أَبْنَاءِ رَسُولِ اللَّهِ،
غَارِفَةً بِحَقِّهِمْ، مُؤْمِنَةً بِصِدْقِهِمْ، مَعْتَرِفَةً

ص: 183

بِمَنْزِلَتِهِمْ، مُسْتَبْصِرَةً بِأَمْرِهِمْ، مُشْفِقَةً

عَلَيْهِمْ، مُؤَثِّرَةً هَوَاهُمْ، وَأَشْهَدُ أَنَّكَ

مَضَيْتِ عَلَى بَصِيرَةٍ مِنْ أَمْرِكَ مَقْتَدِيَةً

بِالصَّالِحِينَ رَاضِيَةً مَرْضِيَةً تَقِيَةً تَقِيَةً

رَكِيَّةً فَرَضِيَّ اللَّهُ عَنْكَ وَأَوْضَاكَ، وَ

جَعَلَ الْجَنَّةَ مَنْزِلَكَ وَمَأْوَاكَ، فَلَقَدْ

أَوْلَاكَ مِنَ الْخَيْرَاتِ مَا الْأَكْ، وَأَعْطَاكَ

ص: 184

مَنْ الشَّرِيفِ مَا بِهِ أَغْنَاكَ فَهَنَّكَ اللَّهُ بِمَا

مَنْحَكَ مِنَ الْكِرَامَةِ وَأَمْرًاكَ.

سپس سرت را بلند کن و بگو

اللَّهُمَّ إِنَّاكَ اعْتَمَدْتُ، وَلِرِضَاكَ طَلَبْتُ، وَ

بِأَوْلِيَانِكَ إِلَيْكَ تَوَسَّلْتُ، وَعَلَى

عُفْرَانِكَ وَحِلْمِكَ اتَّكَلْتُ وَبِكَ

عَتَصَمْتُ، وَبِقَبْرِ أُمَّ وَلِيِّكَ لُدْتُ، فَصَلِّ

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَانْفَعْنِي

ص: 185

بِزِيَارَتِهَا، وَتَبَسُّتِي عَلَيَّ مَحَبَّتِهَا، وَلَا
نَحْرُ مَنِي شَفَاعَتَهَا وَشَفَاعَةَ وَلَدِهَا، وَ
رُزُقْنِي مُرَافَقَتَهَا، وَاحْشُرْنِي مَعَهَا وَمَعَ
وَلَدِهَا، كَمَا وَقَّعْتَنِي لِرِيَاةِ وَلَدِهَا وَ
زِيَارَتِهَا. اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَتُوْجِهُ اِلَيْكَ بِالْاَيْمَةِ
الطَّاهِرِيْنَ، وَ اَتُوَسَّلُ اِلَيْكَ بِالْحُجَجِ
الْمَيَّامِيْنَ مِنْ اَلِ طِهْ وَ اِيْسَ اَنْ تُصَلِّيَ

ص: 186

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ الطَّيِّبِينَ، وَأَنْ
جَعَلَنِي مِنَ الْمُطْمَئِنِّينَ الْفَائِزِينَ
الْفَرِحِينَ الْمُسْتَبْشِرِينَ الَّذِينَ لَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ، وَاجْعَلْنِي مِمَّنْ
قَبْلَتْ سَعْيُهُ... وَيَسَّرَتْ أَمْرَهُ، وَكَشَفَتْ
ضُرَّهُ، وَأَمَّنَتْ خَوْفَهُ، اللَّهُمَّ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ
وَآلِ مُحَمَّدٍ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

ص: 187

وَلَا تَجْعَلْهُ أَخِرَ الْعَهْدِ مِنْ زِيَارَتِي إِيَّاهَا،

وَازْرُقْ فِي الْعُودِ إِلَيْهَا أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي، وَ

إِذَا تَوَفَّيْتَنِي فَاحْشُرْنِي فِي زُمْرَتِهَا... وَ

أَدْخِلْنِي فِي شَفَاعَةِ وَلَدِهَا وَشَفَاعَتِهَا، وَ

اعْفُزْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَ

الْمُؤْمِنَاتِ، وَأَتَنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي

الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ

ص: 188

الثَّارِ... وَ السَّلَامُ عَلَيْنِكُمْ يَا سَادَاتِي وَ

رَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

(4) حضرت حکیمه خاتون علیها السلام

حکیمه خاتون علیها السلام دختر امام جواد (علیه السلام) بود و از زمان پدرش تا دوران غیبت صغری محضر چهار امام را درک نمود

ا- امام هادی (علیه السلام) تعلیم احکام دین به نرجس خاتون علیها السلام را به او محول کرد

ب- امام عسکری (علیه السلام) در شب ولادت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) پرستاری از نرجس خاتون علیها السلام را به عهده او گذاشت. شایان توجه است که تا آن موقع بارداری نرجس خاتون علیها السلام از همه مخفی مانده بود و تنها حکیمه خاتون علیها السلام از این راز باخبر بود.

امام عسکری (علیه السلام) از او خواست تا نزد آنها بماند

او در آن شب از نرجس خاتون علیها السلام مراقبت کرد و بعد از ولادت، آن مولود مبارک را در بغل گرفته نزد امام عسکری (علیه السلام) آورد

ص: 189

ج - امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) بعد از شهادت امام عسکری (علیه السلام) غیبت صغری توقیعات شریفه را به او می سپرد تا به مردم برساند. (1)

زیارت حضرت حکیمه خاتون علیها السلام

السَّلَامُ عَلَيَّ أَدَمَ صَفْوَةَ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيَّ

سلام بر آدم برگزیده خدا سلام بر

نوح نبي الله السَّلَامُ عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلِ اللَّهِ

نوح پیامبر خدا سلام بر ابراهیم خلیل خدا

السَّلَامُ عَلَيَّ مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيَّ

سلام بر موسی هم سخن با خدا، سلام بر

عیسی رُوحِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا رَسُولَ

عیسی روح خدا سلام بر تو ای رسول

اللَّهُ السَّلَامُ عَلَيْنِكَ يَا خَيْرَ خَلْقِ اللَّهِ السَّلَامُ

خدا سلام بر تو ای بهترین خلق خدا سلام

ص: 190

عَلَيْكَ يَا صَفِيَّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ

بر تو ای برگزیده خدا سلام بر تو ای محمد

بْنِ عَبْدِ اللَّهِ خَاتَمِ النَّبِيِّينَ السَّلَامُ

بن عبدالله خاتم پیامبران سلام

عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ

بر تو ای امیر مؤمنان ای علی بن ابی طالب

وَصِيَّ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا فَاطِمَةَ

وصی رسول خدا سلام بر تو ای فاطمه

سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكُمَا يَا

بانوی زنان جهانیان سلام شما بر ای

سَيِّدِي الرَّحْمَةِ وَ سَيِّدِي شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ

دو سید (پیامبر) رحمت و دو آقای جوانان اهل بهشت،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ سَيِّدَ

سلام بر تو ای علی بن الحسین

الْعَابِدِينَ وَفُرَّةَ عَيْنِ التَّائِبِينَ السَّلَامُ

بزرگ عبادت کنندگان و نور چشم بینندگان سلام

عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ بَاقِرَ الْعِلْمِ بَعْدَ

بر ای تو محمد بن علی شکافنده علم پس

النَّبِيِّ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ

از پیامبر خدا سلام بر ای تو جعفر بن محمد

الصَّادِقَ الْبَارَ الْأَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

صادق امام نیکوکار، امین سلام تو ای

وَسَى بْنَ جَعْفَرَ الطَّاهِرِ الطَّهْرَ السَّلَامُ

موسی بن جعفر امام پاک پاکیزه سلام

عَلَيْكَ يَا عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرَّضَا الْمُرْتَضَى

بر تو ای علی بن موسی الرضا آن (بزرگوار) و پسندیده

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ التَّقِيَّ

سلام بر تو ای محمد بن علی تقی

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَلِيُّ بْنَ مُحَمَّدٍ النَّقِيُّ

سلام بر تو ای علی بن محمد نقی

التَّاصِحَ الْأَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَسَنَ بْنَ

آن خیر خواه، امین سلام بر تو ای حسن بن

عَلِيِّ السَّلَامُ عَلَيَّ الْوَصِيِّ مِنْ بَعْدِهِ اللَّهُمَّ

علی سلام بر وصی پس از او. خدایا!

صَلِّ عَلَيَّ نُورِكَ وَسِرَاجِكَ وَوَلِيِّ وَلِيِّكَ وَ

درود فرست بر نور و چراغ تابناکت بر نماینده نماینده ات و بر

وَصِيِّ وَصِيِّكَ وَحُجَّتِكَ عَلَيَّ خَلْقِكَ

و وصی وصی تو و حجت تو بر آفریدگانت

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنْتَ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ

سلام بر تو ای دختر رسول خدا سلام

عَلَيْكَ يَا بِنْتَ فَاطِمَةَ وَخَدِيجَةَ السَّلَامُ

بر تو ای دختر فاطمه و خدیجه سلام

عَلَيْكَ يَا بِنْتَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ

بر تو ای دختر امیر مؤمنان سلام بر تو

يَا بِنْتَ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

ای دختر حسن و حسین سلام بر تو ای

بِنْتُ وَلِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أُخْتَ وَلِيِّ

دختر ولی (و) نماینده خدا سلام ای تو بر خواهر ولی

اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَمَّةَ وَلِيِّ اللَّهِ السَّلَامُ

خدا سلام بر تو ای عمه ولی خدا سلام

عَلَيْكَ يَا بِنْتَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ التَّقِيِّ وَ

بر تو ای دختر محمد بن علی تقی

رَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْكَ عَرَفَ اللَّهُ

رحمت خدا و برکاتش بر تو باد سلام بر تو خداوند آشنایی برقرار کند

بَيْنَنَا وَوَيْبِنَكُمْ فِي الْجَنَّةِ وَحَشَرْنَا

میان ما و شما در بهشت و محشور گرداند ما را در

زُمرَّتِكُمْ وَأُورِدْنَا حَوْضَ نَبِيِّكُمْ وَسَقَانَا

گروه شما و درآورد ما در کنار حوض پیامبر و بنوشاندمان

كَأْسٍ جَدِّكُمْ مِنْ يَدِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ

از جام جدتان از دست (ساقی حوض) کوثر علی بن ابی طالب

صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يُرِينَا

درود خدا همه شما بر از خدا که خواهم سرور و حکومت

فِيكُمْ السُّرُورَ وَالْفَرَجَ وَأَنْ يَجْمَعَنَا وَإِيَّاكُمْ

پیروزمندانه شما را به ما بنماید و گرد آورد ما و شما را در

فِي زُمرَّةِ جَدِّكُمْ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ

گروه جدتان محمد صلی الله علیه وآله و نگیرد

قَالَ وَأَنْ لَا يَسْلُبَنَا مَعْرِفَتَكُمْ إِنَّهُ وَلِيِّ قَدِيرٍ

از ما معرفت شما که را به راستی او سرپرستی است توانا

أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ بِحُبِّكُمْ وَالْبِرَاءَةِ مِنْ

تقرب جویم به درگاه خدا به وسیله شما دوستی و بیزارگی جستن از

أَعِدَّائِكُمْ وَالتَّسْلِيمِ إِلَى اللَّهِ رَاضِيًا بِهِ غَيْرَ

دشمنانتان و تسلیم بودن در برابر خدا خوشنود و بدان بی آنکه بودن

مُنْكَرٍ وَلَا مُسْتَكْبِرٍ وَعَلَى يَقِينٍ مَا أَتَى بِهِ

انکار داشته باشم گردنکشی و کنم و یقین دارم به درستی آنچه

مُحَمَّدٌ وَبِهِ رَاضٍ نَطْلُبُ بِذَلِكَ وَجْهَكَ يَا

محمد آورده و بدان خوشنودم بدان خوشنودم و به وسیله آن می جوئیم خوشنودی تو را ای

سَيِّدِي اللَّهُمَّ وَرِضَاكَ وَالذَّارَ الْآخِرَةَ يَا

آقای ما و ای خدا همچین رضای تو و سرای آخرت را جوئییم ای

حَكِيمَةً أَشْفَعِي لِي فِي الْجَنَّةِ فَإِنَّ لَكَ

حکیمه شفاعت کن مرا درباره بهشت که به راستی تو

عِنْدَ اللَّهِ شَأْنَا مِنَ الشَّانِ اللَّهُمَّ إِنِّي

در نزد خدا مقامی شایسته داری خدایا! از تو

أَسْتُلُّكَ أَنْ تَخْتِمَ لِي بِالسَّعَادَةِ فَلَا تَسْلُبْ

خواهم که سرانجامم را به سعادت به پایان

مِنِّي مَا أَنَا فِيهِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا

رسانی از و من نگیری آنچه که را بدان معتقدم.

وَعَافِيَتِكَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ

جنش و نیرویی نیست جز به خدای والای بزرگ

أَجْمَعِينَ وَعَافِيَتِكَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

خدایا! دعایمان را اجابت فرما و بپذیر از ما

وَعَالِهِ أَجْمَعِينَ بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ اللَّهُمَّ

به بزرگواری و عزت و به مهر و

اسْتَجِبْ لَنَا وَتَقَبَّلْهُ بِكَرَمِكَ وَعِزَّتِكَ وَبِرَحْمَتِكَ

عافیتت و درود خدا بر محمد و آلش همگی

وَعَافِيَتِكَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ

و سلامی کامل بر آنها باد

أَجْمَعِينَ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ای مهربان ترین مهربانان

سرداب مطهر در حرم عسکریین علیهما السلام، سرداب منزل امام هادی (علیه السلام) بوده و آن بزرگوار در آنجا عبادت میکرده بعد از آن حضرت نیز محل عبادت امام عسکری (علیه السلام) و امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بوده است.

طالب سلام

این مکان مقدس که محل عبادت سه امام معصوم علیهم السلام بوده از معنویت خاصی برخوردار است. بدین خاطر مرحوم سید بحر العلوم فرموده: آنچه به من رسیده از برکت سرداب مطهر یا مسجد سهله بوده است. (1)

یکی از وقایعی که درباره سرداب مطهر نقل شده مربوط به حکومت معتضد عباسی (2) است

چند سال بعد از شهادت امام عسکری (علیه السلام) «معتضد دستور داد مأموران به طرف سامرا حرکت کنند و هرکسی را در خانه امام عسکری (علیه السلام) دیدند دستگیر کنند آنها شبانه به خانه امام عسکری (علیه السلام) وارد شدند و کسی را نیافتند اما از سرداب صدای تلاوت قرآن شنیدند، وارد سرداب شدند دیدند در سرداب آبی است و در میان آن حصیری پهن و شخصی بر روی آن به نماز ایستاده یکی از مأموران بقصد دستگیری، او

ص: 198

1- برای سرداب مطهر اعمال مخصوصی مانند زیارت آل یاسین میباشد

2- معتضد عباسی از سال 279 تا 289 هجری خلافت کرد و مرکز خلافت او بغداد بود.

خود را به آب انداخت ولی در میان آب غرق شد مأموران نجاتش دادند مأمور دیگری خود را به آب انداخت به همان سرنوشت مبتلا شد آنها وحشت زده به بغداد برگشتند و واقعه را برای معتضد نقل کردند

او از آنها تعهد گرفت این واقعه را برای کسی نگویند (1)

امامزاده سید حسین

وی فرزند امام هادی (علیه السلام) و سیدی جلیل القدر و عظیم الشان و از زاهدان و عارفان بود از حضرت سید حسین و امام عسکری تعبیر به سبطین شده است.

در حدیثی آمده است که صدای قطب عالم و محور ممکنات مولا امام، زمان ارواحنا له الفدا، شبیه صدای عمویشان سید حسین بوده است.

قبر ایشان در حرم عسکریین است اما مکان دقیق آن معلوم نیست (2)

زیارت امام زاده سید محمد

ایشان فرزند امام دهم حضرت علی النقی الهادی (،) هستند جلالت و شأن و بزرگی و مقام و کرامات مشهور هستند و اهل سنت نیز به این امامزاده احترام می. گزارند شیعیان تصور میکردند که ایشان بعد

ص: 199

1- هدیه الزائرین، ص 83.

2- منتهی الامان، ج 2

از امام هادی (علیه السلام)، امام باشند؛ اما آن بزرگوار در زمان حیات امام هادی (علیه السلام) از دنیا رفتند امامزاده سید محمد در مدینه ساکن بودند و برای مسافرت به سامرا آمدند که هنگام بازگشت به مدینه مریض شدند و وفات کردند و در همان جا به خاک سپرده شدند.

مرحوم حاج شیخ عباس قمی رضوان الله علیه صاحب کتاب شریف مفاتیح الجنان می فرماید

بس است در جلالت آن جناب که قابلیت و صلاحیت امامت را داشت و فرزند بزرگ امام هادی (علیه السلام) بود و در فوت او امام حسن عسکری (علیه السلام) گریبان خود را چاک کردند

زیارت حضرت سید محمد (علیه السلام)

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا السَّيِّدُ الزَّكِيُّ الطَّاهِرُ

لَوْلِيِّ، وَالِدَاعِي الْحَفِيِّ، أَشْهَدُ أَنَّكَ قُلْتَ

حَقًّا، وَنَطَقْتَ حَقًّا وَصِدْقًا، وَدَعَوْتَ إِلَيَّ

ص: 200

مَوْلَايَ وَ مَوْلَاكَ عَلَانِيَةً وَسِرًّا، فَازِ
مُتَّبِعِكَ، وَ نَجَا مُصَدِّقُكَ، وَ خَابَ وَ خَسِرَ
مُكَذِّبِكَ وَ الْمُتَخَلِّفُ عَنْكَ، أَشْهَدُ لِي
يَهْدِيهِ الشَّهَادَةَ لِكُونَ مِنَ الْفَائِزِينَ
بِمَعْرِفَتِكَ وَ طَاعَتِكَ وَ تَصَدِيقِكَ وَ
تَبَاعِكَ، وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدِي وَ ابْنَ
سَيِّدِي، أَنْتَ بَابُ اللَّهِ الْمُؤْتَى مِنْهُ، وَ

ص: 201

الْمَأْخُودُ عَنْهُ، أَتَيْتُكَ زَائِراً وَحَاجَاتِي لَكَ

مُسْتَوْدِعاً، وَهَا أَنَا ذَا أَسْتَوْدِعُكَ دِينِي وَ

أَمَانَتِي وَخَوَاتِيمَ عَمَلِي وَجَوَامِعَ أَمَلِي

إِلَى مُنْتَهَى أَجَلِي، وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ وَ

رَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

سرداب غیبت

تو که موعود ایل ایلیایی *** به قرآن منتظر هستم بیایی

جهان آینه حیرانی توست *** جعلنا «النور» در پیشانی توست

ص: 202

توکی ما بینو را می نوازی *** ایا خوش لهجه محبوب حجازی (1)

سرداب غیبت حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) جایگاه مقدسی است که بیرون از حرم امام هادی و امام حسن عسگری علیهما السلام اما داخل صحن مطهر آن دو امام با فاصله نزدیک به 15 متر قرار دارد.

ساختمان کوچکی است که از سطح زمین حدود چهار متر و نیم پایین تر است و دارای محوطه ای شش ضلعی بوده که به اتاقی با ابعاد 5×3 متر منتهی می شود. اتاق کوچکی در سمت چپ آن به طول یک متر و هشتاد سانتی متر و عرض یک متر و نیم قرار دارد که با دری چوبی و مشبک مشخص شده است و به عنوان محل غیبت شهرت دارد در گوشه ای از این اتاق نیز چاهی معروف به چاه غیبت است.

مساحت ساختمان سرداب 125 متر است و دوراه پله جهت ورود و خروج زائران احداث شده است که یکی 18 و دیگری 22 پله دارد این سرداب دارای گنبدی آجری است و روی آن با کاشی های آبی رنگ پوشیده شده است.

سرداب غیبت از معنویت خاصی بهره دارد، زیرا سه امام

ص: 203

1- احمد عزیزی

معصوم علیهم السلام در آن عبادت و نیایش شبانه روزی داشته اند و محل سکونت و استراحت آن عزیزان بوده است و حضرت ولی عصر - عجل الله تعالی فرجه الشریف - غیبت خود را از این محل آغاز کرده است

پیش از ورود به سرداب شیعیان شیفته دست به دعا بر می دارند و به پیروی از امام باقر و امام صادق علیهما السلام دعای فرج را می خوانند

اللهم کن لولیک الحجة بن الحسن صلواتک

پروردگارا! برای ولی خود حجة بن الحسن درود تو

علیه و علی آبائه فی هذه الساعة و فی کلّ

بر او و پدرانش بر در این ساعت و در هر ساعتی

ساعة ولیّاً و حافظاً و قاعداً و ناصرًا

و سرپرست پیشوا، یاور راهنما و دیده بان باش تا

دلیلاً و عیناً حتّی تسکنه عرضک طوعاً و

او را در زمین خودت با رغبت اسکان دهی و او را بر زمین به مدت طولانی از

تمتعه فیها طویلاً (1)

نعمتها برخوردار سازی

ص: 204

1- تهذیب الاحکام، ج 3، ص 102، ج 37، ب 13.

هنگام ورود به سرداب مقدس بر آستانه در می ایستیم، اذن دخول میخوانیم و با بسم الله الرحمن الرحيم این زیارت را میگوییم:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ

خدا بزرگتر از (توصیف است... معبودی جز خدا نیست خدا و

أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا

بزرگتر است حمد خاص خدا است ستایش خداوندی را که ما را به این

وَعَرَفْنَا أَوْلِيَانَهُ وَ أَعْدَاتَهُ وَ وَفَّقَنَا لِرِيَابَةِ

راه هدایت فرمود دوستان و دشمنانش و ما را معرفی کرد

اٰمِنْتِنَا وَ لَمْ يَجْعَلْنَا مِنَ الْمُعَانِدِينَ النَّاصِبِينَ

و ما را به زیارت امامان موقمان داشت و قرارمان نداد از زمره دشمنان و ناصبان

وَ لَا مِنَ الْغُلَاةِ الْمُفَوِّضِينَ وَ لَا مِنَ

نه از غالیانی که در حق آنها غلو کردند و آنان که معتقد به تفویض

لِمُرْتَابِينَ الْمُقْصِرِينَ السَّلَامُ عَلَى وَلِيِّ

و واگذار کردن کار به دست آنها هستند و نه از کسانی که شک و تردید داشتند

اللّهِ وَابْنِ أَوْلِيَّائِهِ السَّلَامِ عَلَى الْمُدَّخَرِ

و در حقشان کوتاهی .کنند سلام بر بنده مقرب خدا و فرزند بندگان ، مقربش سلام بر آنکه ذخیره شده

لِكِرَامَةِ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ وَبَوَارِ أَعْدَائِهِ السَّلَامِ

تا اولیاء خدا را گرامی کند و دشمنانش را نابود گرداند سلام

عَلَى النَّوْرِ الَّذِي أَرَادَ أَهْلُ الْكُفْرِ إِطْفَاءَهُ

آن بر نور که تابانی اهل کفر آهنگ خاموش کردنش را کردند

فَأَبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ نُورَهُ بِكُرْهِهِمْ وَأَيْدِهِ

ولی خداوند نخواست جز آن که نور خود را آشکار و کامل گرداند

بِالْحَيَاةِ حَتَّى يُظْهِرَ عَلَى يَدِهِ الْحَقَّ بِرَغْمِهِمْ

گرچه آنان را ناخوش آید و او را به وسیله زندگی طولانی) نگاه داشت تا برغم آنان

شَهِدُ أَنَّ اللَّهَ اصْطَفَيْكَ صَغِيرًا وَاكْمَلَ لَكَ

حق را به دست او آشکار سازد گواهی دهم که به راستی خداوند تو را در کوچکی برگزید

عُلُومَهُ كَبِيرًا وَأَنَّكَ حَيٌّ لَا تَمُوتُ حَتَّى

و علوم خود را برای تو در بزرگی کامل کرد و تو زنده هستی و نخواهی مرد تا

تُبْطِلَ الْجَبْتِ وَالطَّاغُوتَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيهِ

از میان برداری جبت و طاغوت (معبودهای ساختگی و) یاغیان را! خدایا درود فرست بر

وَ عَلَي خُدَامِهِ وَ أَعْوَانِهِ عَلَي غَيْبَتِهِ وَ نَابِهِ

دوران غیبت و آن حضرت و بر خدمتکاران و کمک کارانش در دوران دوریش

وَ اسْتُرَّهُ سِتْرًا عَزِيزًا وَ اجْعَلْ لَهُ مَعْقِلًا حَرِيْزًا

و مستور دار در پرده عزت و نیرومندی و او را در پناهگاه محکمی قرارش ده

وَ اشْدُدِ اللَّهُمَّ وَطْأَتَكَ عَلَي مُعَانِدِيهِ

و پایمال کردن و سرکوبی خود را نسبت به دشمنانش سخت و شدید گردان

وَ اخْرُسْ مَوَالِيَهُ وَ زَائِرِيهِ اللَّهُمَّ كَمَا

دوستان و زائریش را از گزند (روزگار خدایا کن. چنانچه

جَعَلْتَ قَلْبِي بِذِكْرِهِ مَعْمُورًا فَاجْعَلْ سِلَاحِي

دل مرا به یاد آوری او آباد کردی اسلحه مرا نیز در یاری او آماده کن و

مَشْهُورًا وَ إِنِّ حَالَ بَيْنِي وَ بَيْنَ

از نیام به در آر، و اگر حائل شد میان من میان دیدار آن حضرت

لِقَائِهِ الْمَوْتُ الَّذِي جَعَلْتَهُ عَلَيَّ عِبَادِكَ حَتْمًا

آن مرگی که مسلم کردی بر بندگانت و مقدر کردی آن را بر خلق خود

وَأَقْدَرْتَ بِهِ عَلَيَّ خَلْقَتِكَ رَغْمًا فَأَبْعَثْنِي

تا بینیشان به خاک مالیده و زبونشان کنی پس مرا هنگام ظهورش

عِنْدَ خُرُوجِهِ ظَاهِرًا مِنْ حُفْرَتِي مُؤْتَرَرًا

برانگیز تا سر برآرم از قبرم و که همان طور کفن پوشیده ام

كَفَنِي حَتَّى أَجَاهِدَ بَيْنَ يَدَيْهِ فِي الصِّفِّ

پیکار کنم در پیش رویش در آن صفی که ستایش کردی اهل آن صف را

الَّذِي أَتَيْتَ عَلَيَّ أَهْلِهِ فِي كِتَابِكَ فَقُلْتَ

قرآن و: فرمودی «گویی آنها بنایی استوارند»

كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوعٌ اللَّهُمَّ طَالَ

خدایا! انتظار ما به درازا کشید و مردمان فاجر بدکار

الْإِنْتِظَارُ وَشِمْتِ مِنَّا بِنَا الْفُجَّارِ وَصَعِبَ

ما را شماتت کنند و انتقام از دشمن ما بر دشوار گشت

عَلَيْنَا الْإِئْتِصَارُ اللَّهُمَّ ارِنَا وَجْهَ وَلِيِّكَ

خدایا نشان ده به ما روی میمون بنده مقرب و نماینده ات

الْمُيْمُونِ فِي حَيَاتِنَا وَبَعْدَ الْمُنُونِ اللَّهُمَّ

را در حال زندگی و پس از . مرگ خدایا!

إِنِّي آدِينُ لَكَ بِالرَّجْعَةِ بَيْنَ يَدَيْ صَاحِبِ

من اعتقاد دارم به رجعت در پیش روی صاحب این بقعه

الْبُقْعَةِ الْغَوْثِ الْغَوْثِ الْغَوْثِ يَا

فریاد فریاد فریاد ای صاحب الزمان

صَاحِبِ الزَّمَانِ قَطَعْتُ فِي وُصْلَتِكَ الْخُلَانَ

برای رسیدن به تو از دوستان صمیمی بریدم

وَ هَجَرْتُ لِزِيَارَتِكَ الْأَوْطَانَ وَ أَخْفَيْتُ

و برای زیارتت وطن را ترک کردم و هدف و مقصودم را

أَمْرِي عَنْ أَهْلِ الْبِلْدَانِ لِتَكُونَ شَفِيعًا عِنْدَ

از مردم شهرهای سر راه پنهان داشتم تا تو شفیع من گردی در نزد

رَبِّكَ وَرَبِّي وَإِلَىٰ آبَائِكَ وَ مَوَالِي

پروردگار خود و پروردگار من من و پیش پدران و سروران مندر (خواستن)

اکنون داخل می‌شویم دو رکعت نماز می‌خوانیم و می‌گوییم

حُسْنِ التَّوْفِيقِ لِي وَإِسْبَاعِ النِّعْمَةِ عَلَيَّ

خوش توفیقی برای من و نعمت فراوانی بر من و روان شدن احسان

وَسَوْقِ الْإِحْسَانِ إِلَى اللَّهِ صَلَّى عَلَيَّ

و بخشش به سوی من. خدایا! درود فرست بر

مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَصْحَابِ الْحَقِّ وَقَادَةَ

محمد و آل محمد ملازمین حق و راهبران خلق

الْخَلْقِ وَاسْتَجِبْ مِنِّي مَا دَعَوْتُكَ وَاعْظِمْنِي

به و اجابت رسان برایم آنچه دعا کردم و عطا کن به من آنچه را

مَا لَمْ أَنْطِقْ بِهِ فِي دُعَائِي مِنْ صَلَاحِ دِينِي

زبان نیاوردم در دعایم از آنچه به صلاح دین و دنیای است من

دُنْيَايَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ

که به راستی تویی ستوده و بزرگوار، و درود خدا بر

مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الظَّاهِرِينَ اللَّهُمَّ عَبْدُكَ

محمد و آل پاکش باد. خدایا بنده زائر تو در

الزَّائِرُ فِي فِتْنَاءِ وَلِيِّكَ الْمَرْوَرِ الَّذِي فَرَضْتَ

آستان بنده مقرب تو است که به زیارتش آیند آن که واجب کردی

طَاعَتَهُ عَلَى الْعَبِيدِ وَالْأَحْرَارِ وَأَنْقَذْتَ بِهِ

فرمانبرداریش را بر هر بنده و آزاد نجات و دادی به وسیله اش

أَوْلِيَانَاكَ مِنْ عَذَابِ النَّارِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا

دوستان خود را از عذاب دوزخ! خدایا این این زیارت را زیارتی پذیرفته

زِيَارَةً مَقْبُولَةً ذَاتَ دُعَاءٍ مُسْتَجَابٍ مِنْ

قرار ده که زیارتی و در آن دعایی باشد مستجاب از فردی

مُصَدِّقٍ بِوَلِيِّكَ غَيْرِ مُرْتَابٍ اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ

که تصدیق کرده ولی و نماینده تو را بدون هیچ گونه شک و تردیدی خدایا قرارش مده

ءَاخِرَ الْعَهْدِ بِهِ وَلَا يَزِيَارَتِهِ وَلَا تَقْطَعْ

آخرین بار آمدنم به آستان این بزرگوار و زیارتش

أَثْرِي مِنْ مَشْهَدِهِ وَزِيَارَةِ أَبِيهِ وَجَدِّهِ

و پای مرا از زیارتگاه او و زیارت پدر و جدش مبر.

اللَّهُمَّ أَخْلِفْ عَلَيَّ نَفَقَتِي وَانْفَعْنِي بِمَا

خدایا! آنچه در این راه خرج کردم عوض آن را به من بده و سود بخش کن

رَفَقْتِي فِي دُنْيَايَ وَآخِرَتِي لِي وَ

آنچه را روزی من کرده ای در دنیا و آخرتم و برای

لَاخْوَانِي وَأَبْوَى وَجَمِيعِ عِثْرَتِي

برادرانم و مادرم پدر و همه و خاندانم تو را به

اسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ أَيُّهَا الْإِمَامُ الَّذِي يَقُورُ بِهِ

خدا میسپارم ای امام بزرگواری که رستگار شوند به وسیله او

الْمُؤْمِنُونَ وَيَهْلِكُ عَلَى يَدَيْهِ الْكَافِرُونَ

مؤمنان، و نابود گردند به دست او مردمان کافر

الْمُكَذِّبُونَ يَا مَوْلَايَ يَا بْنَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ

کننده تکذیب و ای مولای من ای فرزند حسن بن علی

جِئْتُكَ زَائِرًا لَكَ وَ لِأَبِيكَ وَجَدْتُكَ مُتَيَقِّنًا

به دربارت آمده ام برای زیارت تو و پدر و جدت و یقین به رستگاری

الْفَوْزَ بِكُمْ مُعْتَقِدًا إِمَامَتَكُمْ اللَّهُمَّ اكْتُبْ

خویش به وسیله شما دارم و معتقد به امامت شما هستم خدایا ثبت کن

هَذِهِ الشَّهَادَةَ وَالزِّيَارَةَ لِي عِنْدَكَ فِي

این گواهی و زیارت مرا نزد خودت در بلندترین جاها

عَالِيَيْنَ وَبَلِّغْنِي بِلَاغِ الصَّالِحِينَ وَأَنْفَعْنِي

برسانم بدانجا که رسیدند بدان مردمان، شایسته و از دوستی ایشان

بِحُبِّهِمْ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

به من سودده ای پروردگار جهانیان

دعای امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

آنان که از غیبت بسیار امام زمان خود اندوهگین و غمزده اند و به دنبال فریادرسی برای امروز و فرداری مظلومان و ستمدیدگان هستند این دعا را زمزمه میکنند

ص: 213

اللَّهُمَّ عَظَمَ الْبَلَاءُ وَبَرِحَ الْخَفَاءُ وَأُنْكَشَفَ

خدایا بزرگ شد بلا و گرفتاری آشکار شد و شد راز پنهانی و پرده از روی

الغطاء وَصَاقَتِ الْأَرْضُ وَ مَنَعَتِ السَّمَاءُ وَ

کار برافتاد و زمین بر ما تنگ شد و آسمان خودداری کرد

إِلَيْكَ يَا رَبِّ الْمُسْتَكِي وَ عَلَيْكَ الْمُعْوَلُ فِي

به درگاه و تو آوریم پروردگارا شکوه را و بر تو اعتماد کنیم در

السَّيِّئَةِ وَالرَّخَاءِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ

سختی خدایا! آسانی. و درود فرست محمد بر و

إِلَى الَّذِينَ فَرَضْتَ عَلَيْنَا طَاعَتَهُمْ فَعَرَّفْتَنَا

آل او آن بزرگانی که واجب کردی بر ما فرمانبرداریشان را و بدین وسیله

بِذَلِكَ مَنْزِلَتَهُمْ فَرَجْنَا عَنْهُمْ فَجَاءَ عَاجِلًا

منزلت و مقامشان را به مقامشان را به ما شناساندی بگشا از ما به حق ایشان گشایشی فوری

كَلَّمَحِ الْبَصِيرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ مِنْ ذَلِكَ يَا مُحَمَّدُ

چون چشم برهم زدن یا زودتر از آن، ای محمد

يَا عَلِيَّ يَا عَلِيَّ يَا مُحَمَّدُ أَنْصُرَانِي فَإِنَّكُمَا

ای علی ای علی ای محمد یاریم دهید که به

نَاصِرَايَ وَ أَكْفِيَانِي فَإِنَّكُمَا كَافِيَايَ يَا

حقیقت شما یار من و کفایتم کنید که به راستی شما یار

مَوْلَايَ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ الْعَوْتِ الْعَوْتِ

کفایت کننده من ای مولای من ای صاحب الزمان به فریادم برس

الْعَوْتِ أَذْرِكُنِي أَذْرِكُنِي أَذْرِكُنِي

به فریادم برس مرا دریاب مرا دریاب

زیارت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) (آل یاسین)

سَلَامٌ عَلَيَّ يَا دَاعِيَ اللَّهِ

سلام بر آل یاسین سلام بر تو ای دعوت کننده به خدا و

وَرَبَّانِي عَايَاتِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَابَ اللَّهِ وَ دِيَانَ

عارف به آیاتش سلام بر تو ای واسطه خدا و سرپرست دین او،

ص: 215

دِينِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ اللَّهِ وَ نَاصِرَ حَقِّهِ

سلام بر تو خلیفه خدا و یاور حق او،

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَ دَلِيلَ إِرَادَتِهِ السَّلَامُ

سلام بر تو ای حجت خدا و راهنمای اراده اش سلام

عَلَيْكَ يَا تَالِيَّ كِتَابِ اللَّهِ وَ تَرْجُمَانِهِ السَّلَامُ

بر تو ای کننده تلاوت کتاب خدا کننده تفسیر و آیات او سلام

عَلَيْكَ فِي انَاءِ لَيْلِكَ وَ أَطْرَافِ نَهَارِكَ السَّلَامُ

بر تو در تمام آنات و دقایق شب و سرتاسر روز سلام

عَلَيْكَ يَا بَقِيَّةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

تو ای به بر جای مانده از طرف خدا در روی، زمین سلام بر تو ای

مِيثَاقَ اللَّهِ الَّذِي أَخَذَهُ وَ وَكَّدَهُ السَّلَامُ عَلَيْكَ

پیمان محکم خدا که از مردم گرفت و سخت محکمش، کرد سلام بر ای

يَا وَعْدَ اللَّهِ الَّذِي ضَمِنَهُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْعَلَمُ

ای وعده خدا که تضمینش کرده سلام بر تو ای پرچم

الْمَنْصُوبُ وَالْعِلْمُ الْمَصْبُوبُ وَالْعَوْتُ وَالرَّحْمَةُ

برافراشته و دانش ریزان و فریادرس خلق و رحمت

الْوَاسِعَةُ وَعَدَا غَيْرَ مَكْذُوبِ السَّلَامِ عَلَيْكَ حِينَ

حق وسیع و آن وعده ای که دروغ نشود سلام بر تو هنگامی که

تَقُومُ السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَقْعُدُ السَّلَامُ عَلَيْكَ

می ایستی سلام بر تو هنگامی که می نشینی سلام بر تو

حِينَ تَقْرَأُ وَتُبَيِّنُ السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُصَلِّي وَ

هنگامی که فرامین حق را میخوانی و تفسیر میکنی سلام بر تو هنگامی که نماز میخوانی و

تَقْنُتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَرْكَعُ وَتَسْجُدُ

قنوت، کنی سلام هنگامی که تو هنگامی بر رکوع و سجده جای آوری به

السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَهْلِلُ وَتُكَبِّرُ السَّلَامُ

سلام بر تو هنگامی که «لا اله الا الله» و «الله اکبر» گویی سلام

عَلَيْكَ حِينَ تَحْمَدُ وَتَسْتَغْفِرُ السَّلَامُ عَلَيْكَ

بر تو هنگامی که خدا را ستایش کنی و از او آمرزش، خواهی سلام بر تو

حِينَ تَصْبِحُ وَتُمْسِي السَّلَامُ عَلَيْكَ فِي

هنگامی که بامداد کنی شام کنی سلام بر تو در

اللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى وَالتَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى السَّلَامُ

شب هنگامی که تاریکیش فرا گیرد و در روز هنگامی که پرده، برگردد سلام

عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الْمَأْمُونُ السَّلَامُ عَلَيْكَ

بر تو ای امام امین سلام بر تو

أَيُّهَا الْمُقَدَّمُ الْمَأْمُولُ السَّلَامُ عَلَيْكَ بِجَوَامِعِ

ای مقدم بر همه خلق و مورد آرزوی، آنان) سلام بر تو به همه سلامها.

السَّلَامُ أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنِّي أَشْهَدُ أَنْ لَا

گواه گیرم تو را ای مولا که و سرور من من گواهی دهم این که به

إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَنْ مُحَمَّدًا

معبودی نیست جز خدای یگانه که شریک ندارد و نیز گواهی دهم که محمد

عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ لَا حَبِيبَ إِلَّا هُوَ وَ أَهْلُهُ وَ

بنده و رسول او است و محبوبی جز او و خاندانش، نیست و

أَشْهَدُكَ يَا مَوْلَايَ أَنَّ عَلِيًّا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ

گواه گیرم تو را ای مولای که من علی امیر مؤمنان

حُجَّتُهُ وَالْحَسَنَ حُجَّتَهُ وَالْحُسَيْنَ حُجَّتَهُ وَ

حجت خدا است و حسن حجت او است و حسین حجت او است و

عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ حُجَّتَهُ وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ

علی بن الحسین حجت است او محمد و بن علی

حُجَّتَهُ وَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ حُجَّتَهُ وَ مُوسَى

حجت او است و جعفر بن محمد حجت است او و موسی

بْنَ جَعْفَرٍ حُجَّتَهُ وَ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى حُجَّتَهُ وَ

جعفر بن حجت او است علی بن موسی حجت او است و

مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ وَ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ

محمد علی بن حجت او است و علی بن محمد حجت او است

حُجَّتَهُ وَالْحَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ حُجَّتَهُ وَأَشْهَدُ

و حسن بن علی حجت او است و گواهی دهم که تو حجت . خدایی

أَنَّكَ حُجَّةٌ لِلَّهِ أَنْتُمْ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَأَنْ

و شما یید اول و آخر و مسلما بازگشت شما حق است که شکی در آن نیست

رَجَعْتَكُمْ حَقٌّ لَا رَيْبَ فِيهَا يَوْمَ لَا يُنْفَعُ

روزی که سود ندهد کسی را ایمانش که پیش از آن ایمان نیاورده

نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ ءَأَمَّتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ

یا در (مدت) ایمان خویش کار خیری انجام نداده

كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا حَيْرًا وَأَنَّ الْمَوْتَ حَقٌّ وَ

همانا مرگ است حق و ناگر و نکیر دو) فرشته سؤال (قبر)

إِنَّ نَاكِرًا وَنَكِيرًا حَقٌّ وَأَشْهَدُ أَنَّ التَّشْرَ حَقٌّ

حق است. و گواهی دهم که زنده شدن پس از مرگ حق است

وَالْبَعْثَ حَقٌّ وَأَنَّ الصِّرَاطَ حَقٌّ وَالْمِرْصَادَ

و برانگیخته شدن حق است و صراط حق است و مرصاد (کمینگاه) حق است

حَقٌّ وَالْمِيزَانَ حَقٌّ وَالْحَشْرَ حَقٌّ وَالْحِسَابَ

و میزان حق استو حشر در قیامت حق است حساب و حق است

حَقُّ وَالْجَنَّةِ وَالنَّارِ حَقٌّ وَالْوَعْدَ وَالْوَعِيدَ

و بهشت دوزخ و حق است و وعده و تهدید درباره آن

بِهِمَا حَقٌّ يَا مَوْلَايَ شَقِيٍّ مَنْ خَالَفَكَمْ وَ

دو حق است ای مولای من بدبخت است کسی که مخالفت شما را کرد و

سَعِدَ مَنْ أَطَاعَكُمْ فَأَشْهَدُ عَلَى مَا

سعادت‌مند است کسی که پیرویتان کرد، پس گواهی ده بر آنچه

أَشْهَدُ تَكَّ عَلَيْهِ وَأَنَا وَلِيُّ لَكَ بَرِيءٌ مِنْ

تورا بر آن گواه گرفتم و من دوست توام و بیزارم

عَدُوِّكَ فَالْحَقُّ مَا رَضِيْتُمُوهُ وَالْبَاطِلُ مَا

دشمنت. حق آن است که شما پسند کردید و است باطل همان که

شَخَطْتُمُوهُ وَالْمَعْرُوفُ مَا أَمَرْتُمْ بِهِ

شما بدان خشم کردید و معروف و کار (نیک همان که بود شما

وَالْمُنْكَرُ مَا نَهَيْتُمْ عَنْهُ فَنَفْسِي مُؤْمِنَةٌ

بدان دستور دادید و منکر و) و کار (زشت همان بود که شما از

بِاللَّهِ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَيَرْسُولِهِ وَبِأَمِيرِ

آن جلوگیری و نهی کردید من ایمان دارم به خدای یگانه ای

الْمُؤْمِنِينَ وَبِكُمْ يَا مَوْلَايَ أَوْلَكُمْ وَ

که شریک ندارد و به رسول او و به امیر مؤمنان و به شما ای مولای من

اخْرِكُمْ وَنَصْرَتِي مُعَدَّةٌ لَكُمْ وَ مَوَدَّتِي

از اول تا تا آخرتان و شما یاریم برای آماده است و دوستیم خالص

خَالِصَةً لَكُمْ آمِينَ آمِينَ

و پاک برای شما است آمین آمین

بعد از زیارت، این دعا خوانده شود:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

خدایا! از تو خواهم که درود فرستی بر محمد

نَبِيِّ رَحْمَتِكَ وَكَلِمَةِ نُورِكَ وَأَنْ تَمْلَأَ قَلْبِي

پیامبر رحمتت و کلمه نورت و دیگر آن که پر کنی دل

نُورَ الْيَقِينِ وَصَدْرِي نُورَ الْإِيمَانِ وَفِكْرِي

مرا با نور یقین و سینه ام را با نور ایمان و اندیشه ام

نُورَ النَّبِيَّاتِ وَعَزْمِي نُورَ الْعِلْمِ وَقُوتِي

را با نور تصمیم ها و اراده ام را با نور علم و نیرویم

نُورَ الْعَمَلِ وَ لِسَانِي نُورَ الصِّدْقِ وَ دِينِي

را با نور عمل و زبانم را با نور راستگویی و دین

نُورَ الْبَصَائِرِ مِنْ عِنْدِكَ وَ بَصْرِي نُورَ

و مذهبم را با نور بیناییهایی از نزد خودت و چشمم را با نور

الضِّيَاءِ وَ سَمْعِي نُورَ الْحِكْمَةِ وَ مَوَدَّتِي

روشنایی گوشم و را با نور فرزادگی و حکمت و دوستیم را با

نُورَ الْمَوَالِاتِ لِمُحَمَّدٍ وَ إِلِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ

نور موالات محمد و آلس علیهم السلام

حَتَّى الْقَاكَ وَقَدْ وَفَيْتُ بِعَهْدِكَ وَ مِيثَاقِكَ

تا تو را دیدار کنم و من به عهد و پیمان تو وفا کردم

فَتَغَشِّنِي رَحْمَتُكَ يَا وَلِيَّيَ يَا حَمِيدُ اللَّهُمَّ

رحمت پس خود را بر من بپوشان ای سرپرست و ای ستوده! خدایا

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ حُجَّتِكَ فِي أَرْضِكَ وَ

دروود فرست بر محمد حجت تو در روی زمینت و

خَلِيفَتِكَ فِي بِلَادِكَ وَ الدَّاعِي إِلَى سَبِيلِكَ

جانشین تو در شهرهایت و کننده دعوت به سوی راهت

وَالْقَائِمِ بِقِسْطِكَ وَ التَّائِبِ بِأَمْرِكَ وَلِيٍّ

قیام کننده به عدل و دادت و انقلاب کننده به دستور تو، دوست

الْمُؤْمِنِينَ وَ بَوَارِ الْكَافِرِينَ وَ مُجَلِّي الظُّلْمَةَ

نابودی مؤمنان و برطرف کافران و کننده تاریکی

مُنِيرِ الْحَقِّ وَ النَّاطِقِ بِالْحِكْمَةِ وَ الصِّدِّقِ

روشن کننده حق گویای و به حکمت و، راستی

وَ كَلِمَتِكَ التَّامَّةِ فِي أَرْضِكَ الْمُرْتَبِ

و آن کلمه (دستور) کاملت (فرمان و در زمین روی که در حال

الْخَائِفِ وَالْوَلِيِّ النَّاصِحِ سَفِينَةَ التَّجَاةِ وَ

انتظار و هراس به سر برد و آن سرپرست خیرخواه و

عَلِمَ الْهُدَىٰ وَنُورِ أَبْصَارِ الْوَرَىٰ وَخَيْرِ مَنْ

کشتی نجات پرچم و هدایت و روشنی دیدگان مردم و بهترین کسی

تَقَمَّصَ وَازْتَدَىٰ وَمُجَلَّى الْعَمَى الْعَمَاءِ

که جامه و رداء به بر کرد و زداینده گمراهی

الَّذِي يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا كَمَا

آن کس که کند داد زمین را از عدل و چنانچه شده پر باشد

مَلِئْتَ ظُلْمًا وَجَوْرًا إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ

از ستم و بیدادگری که به راستی تو بر هر چیز توانایی

قَدِيرٌ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَىٰ وَلِيِّكَ وَابْنِ

خدایا درود فرست بر بنده مقرب درگاهت و فرزند

أَوْلِيَانِكَ الَّذِينَ فَرضَتْ طَاعَتَهُمْ وَأَوْجَبَتْ

بندگان مقربیت آنان که که فرض کردی فرمانبرداریشان را و واجب گرداندی

حَقَّهُمْ وَأَذْهَبْتَ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَطَهَّرْتَهُمْ

حقشان را و دور کردی از ایشان پلیدی را و به خوبی

تَطْهِيرًا اللَّهُمَّ انصُرْهُ وَاَنْتَصِرْ بِهِ لِدِينِكَ

پاکیزه شان کردی! خدایا یاریش کن و به دست او دینت را یاری کن

وَأَنْصُرْ بِهِ أَوْلِيَانِكَ وَأَوْلِيَاتَهُ وَشِيعَتَهُ وَ

و یاری کن به وسیله او دوستان خودت و دوستان او و شیعیان و

تَصَارَهُ وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ شَرِّ

ما را نیز از آنان قرار یاورانش را و ده. خدایا نگاهش دار از شرّ

كُلِّ بَاغٍ وَطَاعٍ وَمِنْ شَرِّ جَمِيعِ خَلْقِكَ

هر متجاوز و سرکشی و از شر همه مخلوق خودت و محافظتش کن

احْفَظْهُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ

پیش رویش و از پشت سرش و از سمت راستش

يَمِينِهِ وَعَنْ شِمَالِهِ وَأَخْرُسْهُ وَأَمْنَعُهُ مِنْ أَنْ

و از طرف چپش و پاسداریش کن و نگاهش دار از این که گزند و آسیبی

يُوصَلَ إِلَيْهِ بِسُوءٍ وَأَحْفَظْ فِيهِ رَسُولَكَ وَ

بدو رسد، و (شوکت و عزّت) رسول و

أَلْ رَسُوْلِكَ وَ أَظْهَرَ بِهِ الْعَدْلَ وَ آيَّدَهُ

آل رسولت را در (وجود) حفظ او فرما، آشکار و

التَّصْرُ وَ انْصُرْ نَاصِرِيهِ وَ اخْذُلْ خَاذِلِيهِ

(یا) (پیروز) گردان به دست او عدل داد و را، و به

وَ اُقْصِمُ قَاصِمِيهِ وَ اُقْصِمُ بِهِ جَبَابِرَةَ الْكُفْرِ

یاریت کمکش کن و یاورش را نیز یاری، کن و هر که دست از پاریش بردارد خوار گردان

وَ اقْتُلْ بِهِ الْكُفَّارَ وَ الْمُنَافِقِينَ وَ جَمِيْعَ

و در هم شکن شکننده اش، را و بشکن به دست او قدرت و شوکت کافران را و آنان

الْمُلْحِدِينَ حَيْثُ كَانُوا مِنْ مَشَارِقِ الْأَرْضِ

را به دست آن حضرت به خاک هلاک افکن و همچنین منافقان و همه بیدینان ستیزه جو را

وَ مَغَارِبِهَا بَرَهَا وَ بَحْرَهَا وَ اَمْلَأُ بِهِ الْأَرْضَ

در هر جا هستند از خاورهای زمین و باخترهای آن چه در خشکی و چه در دریا و پرکن به وسیله او زمین را از

عَدْلًا وَ أَظْهَرَ بِهِ دِيْنَ نَبِيِّكَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ

عدل و داد آشکار یا پیروز کن به وسیله اش دین پیامبرت صلی الله علیه

وَالِهٖ وَاجْعَلْنِي اللّٰهُمَّ مِنْ اَنْصَارِهٖ و

وَ آلِهٖ رَا، وقراردۀ خدایا مرا نیز از یاران و

اَعْوَانِهٖ وَ اَتْبَاعِهٖ وَ شِيعَتِهٖ وَ اَرْنِي فِي الْاِ

کمک کاران پیروان و شیعیانش و به من بنما در مورد آل

مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ مَا يَأْمُلُونَ وَ فِي

محمد علیهم السلام آنچه را آرزو داشتند

عَدُوِّهِمْ مَا يَحْذَرُونَ اللّٰهُ الْحَقِّ اٰمِيْنَ

مورد دشمنشان آنچه از آن می ترسند مستجاب گردان ای

ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ

معبود حق و ای صاحب جلالت بزرگواری ای مهربان ترین مهربانان

اعمال سرداب مطهر

در سرداب مطهر دو رکعت نماز بخوان و بگو

اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ لا اِلهَ اِلاَّ اللّٰهُ واللّٰهُ

خدا بزرگتر از توصیف است. معبودی جز خدا نیست و خدا بزرگتر است و حمد خاص خدا است

اَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا

ستايش خداوندی را که ما را به این راه هدایت فرمود دوستان

و: عَرَفْنَا أَوْلِيَاءَهُ وَ أَعْدَانَهُ وَوَفَّقَنَا لِرِيزَارَةِ

و دشمنانش را به ما معرفی کرد و ما را به زیارت امامانمان

اِنَّمَتْنَا وَلَمْ يَجْعَلْنَا مِنَ الْمُعَانِدِينَ

موقفمان داشت قرارمان و نداد از زمره دشمنان ناصبیان و نه

التَّاصِينَ وَلَا مِنَ الْغُلَاةِ الْمُفْوِضِينَ وَلَا

از غالیانی که در حق آنها غلو کردند و (آنان که معتقد به تفویض و واگذاردن کار

مِنَ الْمُرْتَابِينَ الْمُقْصِرِينَ السَّلَامُ عَلَيَّ

به دست آنها هستند نه از کسانی که شک و تردید داشتند و در حقشان کوتاهی کنند.

وَلِيِّ اللَّهِ وَابْنِ أَوْلِيَاءِهِ السَّلَامُ عَلَيَّ

سلام بر بنده مقرب خدا و فرزند بندگان مقربش سلام بر آن که ذخیره شده

الْمُدَّخِرِ لِكِرَامَةِ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ وَبِوَا

تا اولیاء خدا را گرامی کند و دشمنانش را

أَعْدَانِهِ السَّلَامُ عَلَى النُّورِ الَّذِي أَرَادَ

نابود گرداند، سلام بر آن نور که تابانی اهل کفر

أَهْلُ هَلِ الْكُفْرِ إِطْفَاتُهُ فَأَبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ يُتِمَّ

آهنگ خاموش کردنش را کردند ولی خداوند نخواست جز آن که نور خود را

نُورَهُ بِكُرْهِهِمْ وَأَيَّدَهُ بِالْحَيَاةِ حَتَّى يُظْهِرَ

آشکار و کامل گرداند گرچه آنان را ناخوش، آید و او را به وسیله زندگی طولانی)

عَلَى يَدِهِ الْحَقِّ بِرَعْمِهِمْ أَشْهَدُ أَنَّ اللَّهَ

نگاه داشت تا برغم آنان حق را به دست او آشکار سازد گواهی دهم که به راستی خداوند

اصْطَفَيْكَ صَغِيرًا وَ أَكْمَلَ لَكَ عُلُومَهُ

تو را در کوچکی برگزید علوم خود را برای و تو در بزرگی کامل

كَبِيرًا وَأَنَّكَ حَيٌّ لَا تَمُوتُ حَتَّى تُبْطَلَ

کرد و تو زنده هستی و نخواهی مرد تا از میان برداری جبت و طاغوت

الْجِبَّتِ وَالطَّاغُوتَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ وَ

(معبودهای ساختگی و یاغیان) را! خدایا درود درود فرست بر آن حضرت و

عَلَى خُدَامِهِ وَأَعْوَانِهِ عَلَى غَيْبَتِهِ وَنَائِيهِ

بر خدمتکاران و کمک کارانش در دوران غیبت و دوریش و مستور دار در پرده

وَاسْتُرَّهُ سِتْرًا عَزِيزًا وَاجْعَلْ لَهُ مَعْقِلًا

عزت و نیرومندی و او را در پناهگاه محکمی قرارش ده، و پایمال کردن

قَرِيزًا وَاسْتَدِدِ اللّٰهُمَّ وَطَأْتَاكَ عَلٰی

و سرکوبی خود را نسبت به دشمنانش سخت و شدید

مُعَانِدِيهِ وَاحْرُسْ مَوَالِيَهُ وَزَائِرِيهِ

گردان و دوستان و زائرینش را از گزند (روزگار حفظ کن.

اللّٰهُمَّ كَمَا جَعَلْتَ قَلْبِي بِذِكْرِهِ مُعْمُورًا

خدایا چنانچه دل مرا به یادآوری او آباد کردی

فَاجْعَلْ سِلَاحِي بِنَصْرَتِهِ مَشْهُورًا وَإِنْ

اسلحه مرا نیز در یاری او آماده کن و از نیام به در آر و اگر

حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَ لِقَائِهِ الْمَوْتُ الَّذِي

حائل شد میان من و میان دیدار آن حضرت آن مرگی که مسلم کردی

جَعَلْتَهُ عَلَىٰ عِبَادِكَ حَتْمًا وَ أَقْدَرْتَ

بر بندگانت و مقدر کردی آن را بر خلق خود

عَلَىٰ خَلْقِكَ رَغْمًا فَأَبْعَثْنِي عِنْدَ خُرُوجِهِ

تا بینیشان به خاک مالیده و زبونشان کنی پس مرا هنگام

ظاهراً مِنْ حُفْرَتِي مُؤْتَرّاً كَفَنِي حَتَّىٰ

ظهورش برانگیز تا سر بر آرم از قبرم همان طور که کفن پوشیده ام

أَجَاهِدَ بَيْنَ يَدَيْهِ فِي الصِّفِّ الَّذِي أَتَيْتَ

پیکار کنم در پیش رویش در آن صفی که ستایش کردی اهل آن

عَلَىٰ أَهْلِهِ فِي كِتَابِكَ فَقُلْتَ كَمَا فَقُلْتَ كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ

صف را در قرآن و: فرمودی «گویی آنها بنایی استوارند»

مَرْصُوصٌ اللَّهُمَّ طَالَ الْإِنْتِظَارُ وَ شِمِيتَ

خدایا! انتظار ما به درازا کشید و مردمان فاجر

مِنَّا بِنَا الْفُجَارِ وَصَعِبَ عَلَيْنَا الْإِنْتِصَارُ

بدکار ما را شماتت کنند و انتقام از (دشمن بر ما دشوار گشت

اللَّهُمَّ ارْنَا وَجْهَ وَلِيِّكَ الْمَيْمُونِ فِي حَيَاتِنَا

!خدایا نشان ده به ما روی میمون بنده مقرب و نماینده ات را

وَبَعْدَ الْمُنُونِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَدِينُ لَكَ بِالرَّجْعَةِ

در حال زندگی و پس از .. مرگ! خدایا من اعتقاد دارم به رجعت

بَيْنَ يَدَي صَاحِبِ هَذِهِ الْبُقْعَةِ الْعَوْتِ

در پیش روی صاحب این بقعه، فریاد فریاد فریاد ای صاحب

الْعَوْتِ الْعَوْتِ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ قَطَعْتُ

الزمان برای رسیدن به تو از دوستان صمیمی بریدم و

فِي وُصْلَتِكَ الْخُلَانِ وَ هَجَرْتُ لِزِيَارَتِكَ

برای زیارتت وطن را ترک کردم و هدف و مقصودم را

الْأَوْطَانَ وَ أَخْفَيْتُ أَمْرِي عَنْ أَهْلِ الْبُلْدَانِ

از مردم شهرهای (راه) سر پنهان تا داشتم تو شفیع من

لِتَكُونَ شَفِيعًا عِنْدَ رَبِّكَ وَ رَبِّي وَ إِلِي

گردی در نزد پروردگار خود و پروردگار من و پیش پدرانم و

إِبَائِكَ وَ مَوَالِيَّ فِي حُسْنِ التَّوْفِيقِ لِي وَ

سروران من در (خواستن) خوش توفیقی برای من و

إِسْبَاغِ النِّعْمَةِ عَلَيَّ وَ سَوْقِ الإِحْسَانِ إِلَيَّ

فراوانی نعمت بر من و روان شدن احسان و بخشش به سوی من.

لِللَّهِمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ

خدایا درود فرست محمد بر و آل محمد

أَصْحَابِ الْحَقِّ وَ قَادَةَ الْخَلْقِ وَ اسْتَجِبْ مِنِّي

ملازمین حق و راهبران خلق و به اجابت رسان بر ایم

مَا دَعَوْتُكَ وَ أَعْطَيْتَنِي مَا لَمْ أَنْطِقْ بِهِ فِي

آنچه دعا کردم و عطا کن به من آنچه را به زبان نیاوردم

دُعَائِي مِنْ صَلاَحِ دِينِي وَ دُنْيَايَ إِنَّكَ حَمِيدٌ

در دعایم از آنچه به صلاح دین و دنیای من است که به راستی تویی ستوده

مَجِيدٌ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ

و، بزرگوار و درود خدا بر محمد و آل پاکش باد.

پس از آن داخل صَفّه شو و دو رکعت نماز بخوان سپس بگو

اللَّهُمَّ عَبْدُكَ الزَّائِرُ فِي فِتْنَةٍ وَلِيَّكَ

خدایا بنده زائر تو آستان بنده مقرب تو است

لَمْزُورِ الَّذِي فَرَضْتَ طَاعَتَهُ عَلَيَّ

که به زیارتش آیند آن که واجب کردی فرمانبرداریش را بر هر

الْعَبِيدِ وَالْأَحْزَارِ وَانْقَذْتَ بِهِ أَوْلِيَانِكَ

بنده و آزاد، و نجات دادی به وسیله اش دوستان خود را

مِنْ عَذَابِ النَّارِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا زِيَارَةً

از عذاب عذاب دوزخ دوزخ! خدایا این زیارت را زیارتی پذیرفته قرار ده و زیارتی

مَقْبُولَةً ذَاتَ دُعَاءٍ مُسْتَجَابٍ مِنْ مُصَدِّقٍ

که در آن دعایی مستجاب باشد از که فردی تصدیق کرده

بَوْلِيكَ غَيْرِ مُرْتَابِ اللَّهِ لَا تَجْعَلْهُ دَاخِرَ

ولی و نماینده تو را بدون شک هیچ گونه و تردیدی! خدایا قرارش

الْعَهْدِ بِهِ وَلَا بِزِيَارَتِهِ وَلَا تَقْطَعْ أَثْرِي

مده آخرین بار آمدنم به آستان این بزرگوار و زیارتش و

مِنْ مَشْهَدِهِ وَزِيَارَةِ أَبِيهِ وَجَدِّهِ اللَّهُمَّ

پای مرا از زیارتگاه او و زیارت پدر و جدش مبر. خدایا آنچه در

خُلِفَ عَلَيَّ نَفَقْتِي وَأَنْفَعْنِي بِمَا رَزَقْتَنِي

این راه خرج کردم عوض آن را به من بده، و سود بخش کن آنچه را روزی من کرده ای

فِي دُنْيَايَ وَآخِرَتِي لِي وَلَا خُوَانِي وَ

دنیا و آخرتم و برای برادرانم و

أَبَوِي وَجَمِيعِ عِزَّتِي أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ أَيُّهَا

پدر و مادرم همه و خاندانم تو را به خدا می سپارم ای

لِإِمَامٍ الَّذِي يَهْوُزُ بِهِ الْمُؤْمِنُونَ وَيَهْلِكُ

امام بزرگواری که رستگار شوند به وسیله او مؤمنان و نابود گردند

عَلَى يَدَيْهِ الْكَافِرُونَ الْمُكَذِّبُونَ يَا مَوْلَايَ

به دست او مردمان کافر تکذیب کننده و ای مولای من

يَا بَنَ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ جِئْتُكَ زَائِرًا لَكَ وَ

ای فرزند حسن بن علی به دربارت آمده ام برای زیارت تو و

لَأبيكَ وَجَدِكَ مُتَيَقِّنًا الْفَوْزَ بِكُمْ مُعْتَقِدًا

پدر جدت و یقین و به رستگاری خویش به وسیله شما دارم و معتقد

إِمَامَتِكُمْ اللَّهُمَّ اكْتُبْ هَذِهِ الشَّهَادَةَ وَ

به امامت شما هستم. خدایا! ثبت کن این گواهی و

الرِّيَاةَ لِي عِنْدَكَ فِي عِلِّيِّينَ وَبَلِّغْنِي بِلَاغَ

زیارت مرا نزد خودت در بلندترین، جاها و برسانم بدانجا که رسیدند بدان مردمان

الصَّالِحِينَ وَانْفَعْنِي بِحُبِّهِمْ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

شایسته از و دوستی ایشان به من سود ده، ای پروردگار جهانیان

صلوات بر امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ وَصَلِّ

خدایا درود فرست بر محمد و خاندانش و درود فرست

عَلَى وَلِيِّ الْحَسَنِ وَوَصِيِّهِ وَوَارِثِهِ

نماینده بر امام حسن و وصی او و وارثش آن که

الْقَائِمِ بِأَمْرِكَ وَالْغَائِبِ فِي خَلْقِكَ

قیام کند به دستورت و آن پنهان در خلق تو

وَالْمُنْتَظِرِ لِأَذْنِكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيْهِ وَ

و چشم به راه اذن تو خدایا درود فرست بر او و نزدیک کن دوریش را و

قَرَّبْ بُعْدَهُ وَأَنْجِزْ وَعْدَهُ وَ أَوْفِ عَهْدَهُ

انجام ده و عده اش را و وفا کن به عهد و پیمانش و برطرف کن

وَ اكْشِفْ عَنْ بَاسِهِ حِجَابَ الْعَيْبَةِ وَأَظْهِرْ

از نیرویش پرده غیبت را و پشت سر انداز با ظهور آن

لُهِوْرِهِ صَحَائِفَ الْمِحْنَةِ وَقَدِّمْ أَمَامَهُ

حضرت او را ق محنت و اندوه را و بفرست در پیش رویش

الرُّعْبَ وَ ثَبِّتْ بِهِ الْقَلْبَ وَ أَقِمْ بِهِ الْحَرْبَ

و رعب و ترس را و آرامش ده به او دل را و برپا کن به دستش جنگ را

وَ أَيِّدَهُ بِجُنْدٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ وَ

کمکش کن به لشکری از فرشتگان نشاندار و

سَلْطَةَ عَلَى أَعْدَاءِ دِينِكَ أَجْمَعِينَ وَاللَّهُمُّ

مسلطش کن بر دشمنان دینت همگی و به او الهام کن که پایه ای از

أَنْ لَا يَدْعَ مِنْهُمْ رُكْنًا إِلَّا هَدَّهٗ وَلَا هَامًا

آنها نگذارد جز آن که فروریزد و نه سری از آنها جز آن که دو نیم کند

الْأَقْدَهُ وَلَا كَيْدًا إِلَّا رَدَّهُ وَلَا فَاسِقًا إِلَّا

نه نقشه و جز آن که بازش گرداند شومی نه و فاسق بدکاری جز آن که

حَدَّهُ وَلَا فِرْعَوْنَ إِلَّا أَهْلَكَهُ وَلَا سِتْرًا إِلَّا

حدش زند و نه فرعون (گردنکشی) جز آن که هلاکش کند و نه پرده ای جز

هَتَكَهُ وَلَا عَلَمًا إِلَّا نَكَّسَهُ لَا سُلْطَانًا

و آن که بدرد و نه پرچمی جز آن که سرنگونش سازد نه سلطنت و

إِلَّا كَسَبَهُ وَلَا رُمْحًا إِلَّا قَصَفَهُ وَلَا مِطْرَدًا

و قدرتی جز آن که به تصرف گیرد نه و نیزه ای جز آن که درهم شکند

الْأَحْرَقَهُ وَلَا جُنْدًا إِلَّا فَرَقَهُ وَلَا مَنِيرًا إِلَّا

نه زویننی جز آنکه بشکند و نه لشکری جز آن که پراکنده سازد و نه منبری جز آنکه

أَحْرَقَهُ وَلَا سَيْفًا إِلَّا كَسَرَهُ وَلَا صَنَمًا إِلَّا

بسوزاند و نه شمشیری جز آن که بشکند و نه بتی جز آن که

رَضَهُ وَلَا دَمًا إِلَّا أَرْأَقَهُ وَلَا جَوْرًا إِلَّا أَبَادَهُ

خرد کند و نه خونی جز آن که بریزد نه و ستم و بیدادگری جز آن که

و لَا حِصْنًا إِلَّا هَدَمَهُ وَلَا بَابًا إِلَّا رَدَمَهُ وَلَا

و از میان بردارد نه قلعه و دژی جز آنکه ویران کند نه دری جز آن که ببندد نه

قَصْرًا الْأَخْرَبَةَ أَخْرَبَهُ وَلَا مَسْكِنًا إِلَّا

کاخ و قصری جز آن که ویران کند نه و مسکنی جز آن که

فَتَشَهُ وَلَا سَهْلًا إِلَّا أَوْطَنَهُ وَلَا جَبَلًا إِلَّا

بازرسی کند نه و زمین همواری جز آن که زیر پا گذارد نه و

صَعْدَهُ وَلَا كَنْزًا إِلَّا أَخْرَجَهُ بِرَحْمَتِكَ يَا

کوهی جز آن که بالا رود و نه گنجی جز آن که بیرون آورد به رحمتت ای

أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

مهربان ترین مهربانان

ص: 240

زیارت امین الله

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ

سلام بر تو ای امانتدار خدا در زمین او

وَحُجَّتَهُ عَلَى عِبَادِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ

و حجتش بر بندگان او، سلام بر تو ای امیر

الْمُؤْمِنِينَ أَشْهَدُ أَنَّكَ جَاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ

مؤمنان گواهی دهم که تو در خدا راه جهاد کردی چنانچه باید

جِهَادِهِ وَعَمِلْتَ بِكِتَابِهِ وَاتَّبَعْتَ سُنَنَ

و رفتار کردی به کتاب خدا (قرآن) و پیروی کردی از سنتهای

نَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ حَتَّى دَعَاكَ

پیامبرش صلی الله علیه آله و - تا این که خداوند تو را به جوار خویش دعوت فرمود

اللَّهُ إِلَى جِوَارِهِ فَقَبَضَكَ إِلَيْهِ بِاخْتِيَارِهِ وَ

به اختیار خودش جانت را قبض نمود و ملزم کرد

ص: 241

الزَّمِ أَعْدَاتَكَ الْحُجَّةَ مَعَ مَا لَكَ مِنْ

دشمنانت را به حجت و برهان با حجتهای رسای

الْحُجَجِ الْبَالِغَةِ عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ اللَّهُمَّ

دیگری که با تو بود بر تمامی خلق خود خدایا

وَاجْعَلْ نَفْسِي مُطْمَئِنَّةً بِقَدْرِكَ رَاضِيَةً

قرار ده نفس مرا آرام به تقدیرت و خوشنود

بِقَضَائِكَ مُوَلَّعَةً بِذِكْرِكَ وَدُعَائِكَ مُحِبَّةً

به قضایت و حریص به ذکر و دعایت و دوستدار برگزیدگان دوستانت

لِصَفْوَةِ أَوْلِيَائِكَ مَحْبُوبَةً فِي أَرْضِكَ وَ

و محبوب در زمین و آسمانت و

سَمَائِكَ صَابِرَةً عَلَى نُزُولِ بَلَائِكَ شَاكِرَةً

شکیبا در مورد نزول بلایت و سپاسگزار در برابر

لِفَوَاضِلِ نِعْمَاتِكَ ذَاكِرَةً لِسَوَابِعِ آلَائِكَ

نعمتهای فزونت و متذکر عطایای فراوانت

مُشْتَاقَةً إِلَى فَرْحَةِ لِقَائِكَ مُتَزَوِّدَةً التَّقْوَى

، مشتاق به شاد گشتن دیدارت توشه گیر پرهیزکاری برای

لِيَوْمِ جَزَائِكَ مُسْتَتَةً بِسُنَنِ أَوْلِيَائِكَ مُفَارِقَةً

روز پاداشت پیروی کننده روشهای دوستان دوری گزیننده

لِأَخْلَاقِ أَعْدَائِكَ مَسْغُولَةً عَنِ الدُّنْيَا

اخلاق دشمنان سرگرم از دنیا

بِحَمْدِكَ وَتَنَائِكَ

به ستایش و ثنایت

پس بگو اللهم إِنَّ قُلُوبَ الْمُخْبِتِينَ إِلَيْكَ

خدایا به راستی دل‌های فروتنان درگاہت به سوی تو

وَالهَةَ وَ سُبُلَ الرَّاعِبِينَ إِلَيْكَ سَارِعَةً وَ

حیران است راه‌های و مشتاقان به جانب تو است باز

أَعْلَامَ الْقاصِدِينَ إِلَيْكَ وَاضِحَةً وَ أَفْبِدَةً

و نشانه‌های قاصدان کویت آشکار و نمایان است و قلبهای

الْعَارِفِينَ مِنْكَ فَارْعَهُ وَأَصْوَاتِ الدَّاعِينَ

عارفان از تو ترسان است و صداهای خوانندگان به طرف

إِلَيْكَ صَاعِدَةٌ وَأَبْوَابَ الْإِجَابَةِ لَهُمْ

تو صاعد و درهای اجابت به رویشان باز است

مُفْتَحَةٌ وَدَعْوَةٌ مِنْ نَاجَاكَ مُسْتَجَابَةٌ وَ

و دعای آن که کس با تو راز گوید است مستجاب

تَوْبَةٌ مَنْ أَتَاكَ إِلَيْكَ مَقْبُولَةٌ وَعِبْرَةٌ مَنْ

توبه آن کس که به درگاه تو بازگردد پذیرفته است و اشک دیده آن کس که از

بَكَى مِنْ خَوْفِكَ مَرْحُومَةٌ وَالْإِغَاثَةُ لِمَنْ

و خوف تو گرید مورد رحم و مهر است و فریادرسی تو

اسْتَعَانَ بِكَ مَوْجُودَةٌ وَالْإِعَاثَةُ لِمَنْ

برای کسی که به تو استغاثه کند آماده است و کمک کاریت برای آن کس که

اسْتَعَانَ لَكَ مَبْدُولَةٌ وَعِدَاتِكَ لِعِبَادِكَ

از تو کمک خواهد رایگان است و عده هایی و که بندگانت به دادی

مُنَجَّرَةٌ وَزَلَّلَ مَنْ اسْتَقَالَكَ مُقَالََةٌ وَ

وفایش حتمی است و لغزش کسی که از تو پوزش طلبد بخشوده است

عُمَالِ الْعَامِلِينَ لَدَيْكَ مَحْفُوظَةٌ وَ

کارهای آنان که برای تو کار کنند در نزد تو محفوظ است

رِزَاكَ إِلَى الْخَلَائِقِ مِنْ لَدُنْكَ نَارِلَةٌ وَ

روزیهایی که به آفریدگانت دهی از نردت ریزان است

عَوَائِدَ الْمَرِيدِ إِلَيْهِمْ وَاصِلَةٌ وَذُنُوبَ

و بهره های بیشتری هم بسویشان می رسد گناه و آمرزش خواهان از تو

لِمُسْتَغْفِرِينَ مَغْفُورَةً وَ حَوَائِجَ خَلْقِكَ عِنْدَكَ

آمرزیده است آفریدگانت حاجتهای و نزد تو شده روا است

مَقْضِيَةً وَ جَوَائِزَ السَّائِلِينَ عِنْدَكَ مُوقَّرَةً وَ

جایزه های و سائلان در پیش تو شایان و وافر است و بهره های

وَائِدَ الْمَرِيدِ مُتَوَاتِرَةً وَ مَوَائِدَ

فزون پیاپی است و خوانهای احسان تو برای طعام خواهان

لُمُسْتَطْعِمِينَ مُعَدَّةً وَ مَنَاهِلَ الظَّمَاءِ مُتْرَعَةً

آماده است حوض های و آب برای تشنگان لبریز است.

اللَّهُمَّ فَاسْتَجِبْ دُعَائِي وَ اقْبَلْ تَنَاتِي وَ

خدایا پس دعایم را مستجاب کن و بپذیر مدح و ثنایم را و

أَجْمَعْ بَيْنِي وَ بَيْنَ أَوْلِيَائِي بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَ

گردآور میان من و دوستانم به حق محمد و

عَلِيٍّ وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ إِنَّكَ

علی فاطمه که و حسن و حسین به راستی تویی

وَلِيِّ نَعْمَائِي وَ مُنْتَهَى مُنَايَ وَ غَايَةَ رَجَائِي

صاحب نعمت هایم و منتهای آرزویم و سرحد نهایی امیدم

فِي مُنْقَلَبِي وَ مَثْوَايَ

و بازگشتگاه و اقامتگاهم

ص: 246

زیارت عاشورا

السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَیْكَ

سلام بر تو ای ابا عبدالله سلام بر تو

يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا خَيْرَةَ

ای فرزند رسول خدا سلام بر تو ای برگزیده

اللَّهُ وَابْنَ خَيْرَتِهِ السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَنَ أَمِيرِ

خدا و فرزند برگزیده اش سلام بر تو فرزند امیر

الْمُؤْمِنِينَ وَابْنَ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ السَّلَامُ

مؤمنان و فرزند آقای اوصیاء، سلام

عَلَيْكَ يَا بَنَ فَاطِمَةَ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ

بر تو ای فرزند فاطمه بانوی زنان جهانیان

السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا نَارَ اللَّهِ وَابْنَ نَارِهِ

سلام بر تو ای که خدا خونخواهیش کند و فرزند چنین کسی

وَالْوَيْتْرَ الْمُؤْتُوْرَ السَّلَامِ عَلَيْكَ وَعَلَى

و ای کشته ای که کشته گانت انتقام نگرفتی سلام بر تو و بر

الأرواح التي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ عَلَيْكُمْ مِنِّي

روانهای که فرود آمدند به آستانت شما بر

جَمِيعًا سَلَامٌ لِلَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيْتُ وَبَقِيَ

همگی از جانب من سلام خدا باد تا همیشه من برجایم و برجا است

اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ لَقَدْ عَظُمَتْ

شب و روز ای ابا عبدالله! به راستی بزرگ شد

الرِّزْيَةُ وَجَلَّتْ عَظُمَتِ الْمُصِيبَةُ بِكَ

سوگواری تو و گران و عظیم گشت مصیبت تو بر ما و

عَلَيْنَا وَعَلَى جَمِيعِ أَهْلِ الْإِسْلَامِ وَجَلَّتْ

بر همه اهل اسلام و گران و عظیم گشت مصیبت تو

وَعَظُمَتْ مُصِيبَتُكَ فِي السَّمَوَاتِ عَلَيَّ

در آسمانها بر همه اهل آسمانها

جَمِيعِ أَهْلِ السَّمَوَاتِ فَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً

خدا لعنت کند که پس مردمی را ریختند شالوده ستم

اسَّسَتْ أَسَاسَ الظُّلْمِ وَالْجَوْرِ عَلَيْكُمْ

و بیدادگری را شما بر خاندان و خدا لعنت کند مردمی را

أَهْلَ الْبَيْتِ وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً دَفَعَتْكُمْ عَنْ

که کنار زدند شما را از مقام مخصوصتان و دور کردند شما را از

مَقَامِكُمْ وَأَزَالَتْكُمْ عَنْ مَرَاتِبِكُمُ الَّتِي

آن مرتبه هایی که خداوند آن رتبه ها را به شما داده بود

رَبَّيْكُمْ اللَّهُ فِيهَا وَلَعَنَ اللَّهُ أُمَّةً قَتَلْتَكُمْ

و خدا لعنت کند و مردمی که شما کشتند را و

عَنِ اللَّهِ الْمُمْهِدِينَ لَهُمْ بِالْتَّمَكِينِ مِنْ

خدا لعنت کند آنانکه تهیه اسباب کردند برای کشتندگان شما

قِتَالِكُمْ بَرِثْتُ إِلَى اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ وَمِنْ

تا آنها توانستند با شما بجنگند بیزاری جویم به سوی خدا و به سوی

أَشْيَاعِهِمْ وَاتَّبَاعِهِمْ وَأَوْلِيَانِهِمْ يَا أَبَا عَبْدِ

شما از ایشان و از پیروان و دنبال روندگانشان دوستانشان ای ابا عبدالله

اللَّهُ إِنِّي سَلِّمٌ لِمَنْ سَأَلَكَمُومَ وَحَرْبٌ لِمَنْ

من تسلیمم و در صلحم با که کسی با شما در صلح است

خَارِبَكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَلَعَنَ اللَّهُ آلَ

و در جنگم با هر کس که با شما در جنگ است تا روز قیامت و خدا لعنت کند خاندان

زِيَادٍ وَآلَ مَرْوَانَ وَلَعَنَ اللَّهُ بَنِي أُمَيَّةَ

زیاد و خاندان مروان را و خدا لعنت کند بنی امیه را

قَاطِبَةَ وَلَعَنَ اللَّهُ ابْنَ مَرْجَانَةَ وَلَعَنَ اللَّهُ

همگی و خدا لعنت کند فرزند مرجانه ابن زیاد را و خدا لعنت کند

عُمَرَ بْنَ سَعْدٍ وَلَعَنَ اللَّهُ شَمْرًا وَلَعَنَ اللَّهُ

عمر بن سعد را و خدا کند لعنت شمر را خدا لعنت کند و

أُمَّةً أَسْرَجَتْ وَالْجَمْتُ وَتَنَقَّبَتْ لِقِتَالِكَ

مردمی که را اسبها را زین کردند و دهنه زدند و به راه افتادند

يَا بِي أَنْتَ وَ أُمِّي لَقَدْ عَظَمَ مُصَابِي بِكَ

برای پیکار با تو پدر مادرم بفدایت که که براستی بزرگ شد مصیبت تو

فَاسْتَلُ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَ مَقَامَكَ وَأَكْرَمَنِي

من پس میخواهم از آن خدایی که گرامی داشت مقام تو را و گرامی داشت

بِكَ أَنْ يَرْزُقَنِي طَلَبَ ثَارِكَ مَعَ إِمَامٍ

مرا که خاطر تو روزیم گرداند خونخواهی تو را در رکاب آن امام

مَنْصُورٍ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ

یاری شده از خاندان محمد صلی الله علیه آله

عَلَيْهِ وَاللَّهُمَّ اجْعَلْنِي عِنْدَكَ وَجِيهًا

خدایا قرار ده مرا نزد خودت آبرومند به وسیله

بِالْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي الدُّنْيَا

حسین علیه السلام در دنیا

وَالْآخِرَةِ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ

و آخرت ای انا عبدالله من تقرب جویم به درگاه خدا

وَإِلَىٰ رَسُولِهِ وَإِلَىٰ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَإِلَىٰ

و پیشگاه رسولش و امیرالمؤمنین و

فَاطِمَةَ وَإِلَىٰ الْحَسَنِ وَالْإِيكَ بِمُؤَالَاتِكَ

فاطمه و حسن شما و به وسیله دوستی تو و به وسیله بیزاری

وَإِلَىٰ الْبِرَاةِ مِمَّنْ قَاتَلَكَ وَنَصَبَ لَكَ

از کسی که با تو مقاتله کرد جنگ و با تو را برپا کرد

الْحَرْبِ وَبِالْبِرَاةِ مِمَّنْ أَسَسَ أَسَاسَ

و به بیزاری جستن که از کسی شالوده ستم و ظلم بر شما را

الظلم والجورِ عَلَيْكُمْ وَأَبْرَهُ إِلَى اللَّهِ وَ

ریخت و بیزاری جویم به سوی خدا و به سوی رسولش از کسی که پی ریزی کرد

إِلَىٰ رَسُولِهِ مِمَّنْ أَسَسَ أَسَاسَ ذَلِكَ وَ

شالوده این کار را و پایه گذاری کرد بر آن بنیانش را و

بَنِي عَلَيْهِ بُنْيَانَهُ وَجَرَىٰ فِي ظُلْمِهِ وَ

دنبال کرد ستم و ظلمش را بر شما و بر پیروان شما

ص: 252

جَوْرِهِ عَلَيْكُمْ وَعَلَىٰ أَشْيَاعِكُمْ بَرَأْتُ إِلَىٰ

بیزاری بدرگاه جویم خدا و به پیشگاه شما از ایشان

اللَّهِ وَإِلَيْكُمْ مِنْهُمْ وَانْتَقَرْتُ إِلَىٰ اللَّهِ ثُمَّ

تقرب جویم به سوی خدا سپس بشما به دوستیتان وسیله

لِيُكْفِمَ بِمُؤَالَاتِكُمْ وَمُؤَالَاتِهِ وَلِيُكْفِمَ

و دوستی دوستان شما و به بیزاری از دشمنانتان

و بِالْبِرَاةِ مِنْ أَعْدَائِكُمْ وَالتَّاصِبِينَ لَكُمْ

و برپا کنندگان (و) جنگ آتش افروزان شما با و به بیزاری از

لِحَرْبٍ وَبِالْبِرَاةِ مِنْ أَشْيَاعِهِمْ وَ

یاران پیروانشان و من در صلح و سازشم با کسی که با شما

تَبَاعِهِمْ إِنِّي سَلِمٌ لِمَنْ سَأَلْتَكُمْ وَ حَرْبٌ

در صلح است و در جنگم با کسی که با شما در جنگ است

لِمَنْ حَارَبَكُمْ وَوَلِيِّ لِمَنْ وَالَاكُمْ وَ عَدُوٌّ

و دوستم یا کسی که شما را دوست دارد و دشمنم

لِمَنْ عَادَاكُمْ فَاسْأَلِ اللَّهَ الَّذِي أَكْرَمَنِي

با کسی که شما را دشمن دارد و درخواست کنم از خدایی که مرا گرامی داشت

بِمَعْرِفَتِكُمْ وَمَعْرِفَةِ أَوْلِيَائِكُمْ وَرَزَقَنِي

به وسیله معرفت شما معرفت و دوستانتان و کند روزیم

لِبِرَائَتِهِ مِنْ أَعْدَائِكُمْ أَنْ يَجْعَلَنِي مَعَكُمْ فِي

بیزاری جستن از دشمنانتان را به این که قرار دهد شما مرا با در

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَنْ يُثَبِّتَ لِي عِنْدَكُمْ قَدَمَ

دنیا و آخرت و پابرجا دارد برای من در پیش شما گام راست و درستی

صِدْقٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَاسْأَلُهُ أَنْ

(و) ثبات قدمی در دنیا و آخرت و از او که خواهم برساند

يُبَلِّغَنِي الْمَقَامَ الْمَحْمُودَ لَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَأَنْ

مرا به مقام پسندیده شما در پیش خدا کند روزیم و خونخواهی

يَرْزُقَنِي طَلَبَ ثَارِي مَعَ إِمَامٍ هُدَى ظَاهِرٍ

شما را با امام راهنمای آشکار گویای به حق] که از شما

نَاطِقٍ بِالْحَقِّ مِنْكُمْ وَأَسْأَلُ اللَّهَ بِحَقِّكُمْ

(خاندان) است و خدا خواهم به حق شما و بدان

بِالشَّأْنِ الَّذِي لَكُمْ عِنْدَهُ أَنْ يُعْطِيَنِي

منزلتی که شما نزد او دارید که عطا کند به من به وسیله

بِمُصَابِي بِكُمْ أَفْضَلَ مَا يُعْطَى مُصَابًا

مصیبتی که از ناحیه شما به من رسیده بهترین پاداشی را که می دهد

بِمُصِيبَتِهِ مُصِيبَةً مَا أَعْظَمَهَا وَأَعْظَمَ رَزِيَّتَهَا

یک مصیبت زده از مصیبتی که دیده برآستی چه مصیبت بزرگی و چه

فِي الْإِسْلَامِ وَفِي جَمِيعِ السَّمَوَاتِ

داغ گرانی بود در اسلام و در تمام آسمانها

وَالْأَرْضِ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي مَقَامِي هَذَا

و خدایا زمین چنانم کن در این جا که ایستاده ام از کسانی باشم

مِمَّنْ تَنَالُهُ مِنْكَ صَلَوَاتٌ وَرَحْمَةٌ وَمَغْفِرَةٌ

که برسد بدو از ناحیه تو درود و رحمت و آمرزشی

اللَّهُمَّ اجْعَلْ مَحْيَايَ مَحْيَا مُحَمَّدٍ وَآلِ

خدایا قرار ده زندگیم را زندگی محمد و آل

مُحَمَّدٍ وَ مَمَاتِي مَمَاتِ مُحَمَّدٍ وَآلِ

محمد و مرگم را مرگ محمد و آل

مُحَمَّدٍ اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا يَوْمٌ تَبَرَّكَتْ بِهِ بَنُو

محمد خدایا این روز روز روزی است که مبارک و میمون دانستند آنرا بنی امیه

أُمَّيَّةَ وَابْنُ آكَلَةِ الْأَكْبَادِ اللَّعِينُ ابْنُ اللَّعِينِ

و پسر آن زن جگرخوار معاویه) آن ملعون پسر ملعون که لعن شده

عَلَى لِسَانِكَ وَلِسَانِ نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

زبان بر تو و زبان پیامبرت که درود خدا بر او

دَعَا لَهُ فِي كُلِّ مَوْطِنٍ وَ مَوْقِفٍ وَقَفَ فِيهِ

و آتش باد در هر جا و هر مکانی که توقف کرد در آن مکان

نَبِيِّكَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اللَّهُمَّ الْعَنْ أَبَا

پیامبرت صلی الله علیه آله خدایا لعنت کن ابوسفیان

سُفْيَانَ وَمُعَوِيَةَ وَيَزِيدَ بْنَ مُعَاوِيَةَ عَلَيْهِمُ

و معاويه و يزيد معاويه بن را كه لعنت بر باد ايشان

مِنْكَ اللَّعْنَةُ أَبَدَ الْأَبْدِينَ وَهَذَا يَوْمٌ فَرِحَتْ

از جانب تو همیشه برای و این روز روزی است که شدند شادمان

بِهِ آلَ زِيَادٍ وَآلَ مَرْوَانَ بِقَتْلِهِمُ الْحُسَيْنَ

به این روز دودمان زیاد و دودمان مروان به مروان به خاطر کشتنشان حضرت

حسین

صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّهُمَّ فَضَاعِفْ عَلَيْهِمُ اللَّعْنَ

صلوات الله عليه را خدایا پس چندین برابر کن آن ها لعنت آنها بر خود

مِنْكَ وَالْعَذَابَ الْأَلِيمَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ

و عذاب دردناک را خدایا من تقرب جویم به سوی تو

هَذَا الْيَوْمَ وَفِي مَوْقِفِي هَذَا وَأَيَّامِ حَيُّوتِي

در این روز و در این که جایی هستم و در تمام دوران

بِالْبَرَائَةِ مِنْهُمْ وَاللَّعْنَةَ عَلَيْهِمْ وَبِالْمُؤَالَاتِ

زندگیم به بیزاری جستن از اینها و لعنت فرستادن بر ایشان و به وسیله

ص: 257

لِنَبِيِّكَ وَآلِ نَبِيِّكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ

دوست داشتن پیامبرت و خاندان پیامبرت که بر او و بر ایشان سلام باد

پس می گویی صد مرتبه اللَّهُمَّ الْعَنْ أَوْلَ

خدایا لعنت کن نخستین

ظَالِمٍ ظَلَمَ حَقَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَآخِرَ

ستمگری را که بزور گرفت حق محمد آل و محمد را و آخرین

تَابِعَ لَهُ عَلَى ذَلِكَ اللَّهُمَّ الْعَنْ الْعِصَابَةَ

کسی که او را در این زور و ستم پیروی کرد خدایا لعنت کن بر گروهی

الَّتِي جَاهَدَتِ الْحُسَيْنَ وَشَايَعَتْ وَبَايَعَتْ

که پیکار کردند با حسین (علیه السلام) و همراهی کردند و پیمان پیمان بستند و از

وَتَابَعَتْ عَلَى قَتْلِهِ اللَّهُمَّ الْعَنْهُمْ جَمِيعًا

هم پیروی کردند برای کشتن آن حضرت خدایا لعنت کن همه آنها را

پس میگوی صد مرتبه: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

سلام بر تو ای ابا عبدالله

ص: 258

وَعَلَى الْأَزْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ عَلَيْكَ

و بر که روانهایی فرود آمدند به آستانت بر تو

مِنِّي سَلَامٌ لِلَّهِ أَبَدًا مَا بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ

از جانب من خدا سلام باد تا همیشه من زنده ام و برپا است شب

وَالنَّهَارُ وَلَا جَعَلَهُ اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي

و روز قرار و ندهد این زیارت را خداوند آخرین بار

لِزِيَارَتِكُمْ السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ وَعَلَى

زیارت از شما سلام حسین و بر علی

عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ وَعَلَى أَوْلَادِ الْحُسَيْنِ

بن الحسین و بر فرزندان حسین

وَعَلَى أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ پس می گوئی: اَللَّهُمَّ خُصِّ

و بر اصحاب و یاران حسین خدایا مخصوص گردان

أَنْتَ أَوْلَ ظَالِمٍ بِاللَّعْنِ مِنِّي وَإِنْدَاءً بِهِ أَوْلًا

نخستین ستمگر را به لعنت من و آغاز کن بدان لعن اولی

ثُمَّ الثَّانِي وَالثَّالِثَ وَالرَّابِعَ اللَّهُمَّ الْعَنْ

را و سپس دومی و سومی چهارمی و را خدایا لعنت کن

يَزِيدَ خَامِسًا وَالْعَنْ عُبَيْدَ اللَّهِ بْنِ زِيَادٍ

یزید را در مرتبه پنجم لعنت کن عبیدالله پسر زیاد

وَأَبْنَ مَرْجَانَةَ وَعُمَرَ بْنَ سَعْدٍ وَشَمْرًا

و پسر مرجانه را و عمر بن سعد و شمر

وَأَلَّ أَبِي سُفْيَانَ وَآلَ زِيَادٍ وَآلَ مَرْوَانَ

دودمان و ابوسفیان و دودمان زیاد و دودمان مروان را

إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

تا روز قیامت *

پس به سجده میروی و میگوی: اللهم

خدایا

لَكَ الْحَمْدُ حَمْدَ الشَّاكِرِينَ لَكَ عَلَيَّ مُصَابِهِمْ

مخصوص تو است ستایش سپاسگزاران تو بر مصیبت زدگی آنها

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَيَّ عَظِيمَ رَزِيَّتِي اللَّهُمَّ

ستایش خدای را بر بزرگی خدایا مصیبتم

ص: 260

اَرْزُقْنِي شَفَاعَةَ الْحُسَيْنِ يَوْمَ الْوُرُودِ وَ

روزیم گردان شفاعت حسین (علیه السلام) را در روز ورود به صحرای قیامت

ثَبَّتْ لِي قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَكَ مَعَ الْحُسَيْنِ وَ

ثابت بدار گام راستیم را در نزد خودت با حسین (علیه السلام) و

أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ الَّذِينَ يَدُلُّوهُمْ

یاران حسین آنانکه بی دریغ دادند جان

دُونِ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

خود را در راه حسین علیه السلام

ص: 261

السَّلَامُ عَلَيْنِكُمْ يَا أَهْلَ بَيْتِ النَّبُوَّةِ

سلام شما بر ای خاندان نبوت

و مَوْضِعَ الرِّسَالَةِ وَ مُخْتَلَفَ الْمَلَائِكَةِ وَ

جایگاه و رسالت و مرکز رفت آمد فرشتگان

مَهْبِطَ الْوَحْيِ وَ مَعْدِنَ الرَّحْمَةِ وَ خَزَائِنَ

جای فرود آمدن وحی (الهی) و معدن رحمت (حق) و گنجینه داران

الْعِلْمِ وَ مُنْتَهَى الْجِلْمِ وَ أَصُولَ الْكَرَمِ وَ وَأُصُولَ وَ

دانش و سرحد نهایی، بردباری و اصول و اساس کرم و

قَادَةَ الْأُمَّمِ وَ أَوْلِيَاءَ التَّعَمُّرِ وَ عَنَّا صِرَ

بزرگواری پیشوایان و ملت ها و در اختیار دارندگان نعمت ها

الْأَبْرَارِ وَ دَعَائِمَ الْأَخْيَارِ وَ سَاسَةَ الْعِبَادِ

ریشه و اصول، نیکان و استوانه های خوبان و زمامداران بندگان

وَأَرْكَانَ الْبِلَادِ وَأَبْوَابَ الْإِيمَانِ وَأَمْنَاءَ

و پایه ها ستونهای شهرها و بلاد درهای، ایمان و و امین های خدای

الرَّحْمَنِ وَ سُلَالَةَ النَّبِيِّينَ وَصَفْوَةَ (صِفْوَةَ)

،رحمان نژاد پیمبران و زبده (اولاد) رسولان و

الْمُرْسَلِينَ وَعِترَةَ خَيْرَةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ

و عترت انتخاب شدگان پروردگار جهانیان و

رَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَى أُمَّةٍ

رحمت خدا و برکاتش نیز بر آنها باد) سلام بر پیشوایان

الْهُدَى وَ مَصَابِيحَ الدُّجَى وَ أَعْلَامَ التُّقَى

هدایت و چراغ های تاریکی و نشانه های پرهیزکاری و صاحبان خرد

وَ ذَوِي النُّهَى وَ أَوْلِيَا الْحِجَى وَ كَهْفِ

و دارندگان عقل فطانت و پناهگاه مردمان و

الْوَرَى وَ وَرَثَةَ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمَثَلِ الْأَعْلَى

وارثان پیمبران و نمونه اعلاى (الهی) و اهل

وَ الدَّعْوَةَ الْحُسْنَى وَ حُجَّجَ اللَّهُ عَلَى أَهْلِ

دعوت نیکو که) مردم را به خدا میخوانند و حجت های خدا بر اهل

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَالْأُولَى وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَ

دنیا و آخرت و این جهان و رحمت خدا و

بَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَى مَحَالِّ مَعْرِفَةِ اللَّهِ

و برکاتش (نیز) ایشان بر باد) سلام بر جایگاه های شناسایی خدا و

مَسَاكِينِ بَرَكَاتِ اللَّهِ وَ مَعَادِنِ حِكْمَةِ اللَّهِ وَ

مسکینهای برکت خدا حکمت کانهای و خدا فرزانهگی و

حَفَظَةَ سِرِّ اللَّهِ وَ حَمَلَةَ كِتَابِ اللَّهِ وَ

نگهبانان راز خدا و حاملان کتاب خدا و

أَوْصِيَاءِ نَبِيِّ اللَّهِ وَ ذُرِّيَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى

اوصیاء پیامبر خدا و خدا فرزندان رسول صلی الله علیه آله و

اللَّهُ عَلَيْهِ وَ عَالِهِ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ

و رحمت خدا و برکاتش (نیز) بر ایشان باد)

السَّلَامُ عَلَى الدُّعَاةِ إِلَى اللَّهِ

سلام بر خوانندگان به سوی خدا

وَالْأَدْلَاءَ عَلَى مَرْضَاتِ اللَّهِ وَ

رهنمایان به سوی موجبات خوشنودی خدا و

الْمُسْتَقِرِّينَ وَالْمُسْتَوْفِرِينَ فِي أَمْرِ اللَّهِ

استقرار یافتگان در فرمان خدا

وَالتَّامِينَ فِي مَحَبَّةِ اللَّهِ وَالْمُخْلِصِينَ

و کاملان در دوستی و محبت خدا

وَالْمُخْلِصِينَ فِي تَوْحِيدِ اللَّهِ

یگانه پرستی خدا و آشکار کنندگان امر

وَالْمُظْهِرِينَ لِأَمْرِ اللَّهِ وَنَهْيِهِ وَعِبَادِهِ

و نهی خدا و بندگان گرامی خدا که آنان پیشی نگیرند

الْمُكْرَمِينَ الَّذِينَ لَا يَسْقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَ

بر خداوند در گفتار و که آنان به دستورش عمل کنند و

ص: 265

هُم بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

رحمت خدا و برکاتش بر ایشان باد.

لَسَّلَامٌ عَلَى الْأَئِمَّةِ الدُّعَاةِ وَالْقَادَةِ

سلام بر امامان دعوت کننده به حق) و پیشوایان راهنما

الْهُدَاةِ وَالسَّادَةِ الْوُلَاةِ وَالذَّادَةِ الْحُمَاةِ وَ

آقایان سرپرست و دفاع کنندگان و حامیان از) دین خدا) و

أَهْلِ الذِّكْرِ وَأُولِي الْأَمْرِ وَبِقِيَّةِ اللَّهِ وَ

اهل ذکر و فرمانداران و نمایندگان خدا و برگزیدگان او و

خَيْرَتِهِ وَحِزْبِهِ وَعَيْبَةِ عِلْمِهِ وَحُجَّتِهِ وَ

گروه او و گنجینه دانشش و حجت او و

صِرَاطِهِ وَنُورِهِ وَبُرْهَانِهِ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَ

راه او و نور او و دلیل روشن او، و رحمت خدا و

كَاتُهُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا

برکاتش (بر ایشان باد) گواهی دهم که نیست معبودی جز

شَرِيكَ لَهُ كَمَا شَهِدَ اللَّهُ لِنَفْسِهِ وَ شَهِدَتْ

خدای یگانه که شریک ندارد چنانچه گواهی داده

لَهُ مَلَائِكَتُهُ وَأُولُوا الْعِلْمِ مِنْ خَلْقِهِ لَا

خدا برای خودش و گواهی دادند برای او فرشتگانش و دانشمندان از خلق او

إِلَهُ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ وَأَشْهَدُ أَنَّ

معبودی نیست جز او که نیرومند است فرزانه و گواهی دهم که

مُحَمَّدًا عَبْدَهُ الْمُتَّجِبُ وَرَسُولَهُ

محمد بنده انتخاب شده او است رسول و پسندیده است او

الْمُرْتَضَى أَرْسَلَهُ بِالْهُدَى وَدِينَ الْحَقِّ

که فرستاد او را با هدایت آیین و حق تا

يُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ

پیروزش کند بر همه آیینها و گرچه نداشته خوش باشند

الْمُشْرِكُونَ وَأَشْهَدُ أَنَّكُمْ الْأَيُّمَةُ

، مشرکان و گواهی دهم که شما بید پیشوایان راهبر راه یافته

الرَّاشِدُونَ الْمَهْدِيُّونَ الْمُعْصُمُونَ

معصوم گرامی مقرب پرهیزکار راستگوی زبده

الْمُكْرَمُونَ الْمُقْرَبُونَ الْمُتَّقُونَ الصَّادِقُونَ

فرمانبرداران خدا و قیام کنندگان به فرمانش و

لْمُصْطَفَوْنَ الْمُطِيعُونَ لِلَّهِ الْقَوَامُونَ

انجام دهندگان خواسته اش و آنان که به مقام کرامت او رسیدند

بِأَمْرِهِ الْعَامِلُونَ بِإِزَادَتِهِ الْفَائِزُونَ

برگزیدتان به علم خود و پسندیدتان برای جریانات

بِكِرَامَتِهِ إِصْطَفَاكُمْ بِعِلْمِهِ وَأَزْتَضَاكُمْ

غیب و پس پرده خود و انتخابتان کرد برای راز

عَيْبِهِ وَاخْتَارَكُمْ لِسِرِّهِ وَاجْتَبَاكُمْ بِقُدْرَتِهِ

خود و اختیارتان کرد به قدرتش و

أَعَزَّكُمْ بِهَدَاهُ وَخَصَّكُمْ بِبُرْهَانِهِ

عزیزتان کرد به راهنمایی خود و داشت مخصوصتان به دلیل

وَأَنْتَجِبْكُمْ لِنُورِهِ بِنُورِهِ) وَأَيَّدْكُمْ بِرُوحِهِ

روشنش برگزید شما و را برای نور خود تأیید کرد شما را به روح و

وَرَضِيكُمْ خُلَفَاءَ فِي أَرْضِهِ وَحُجَّجًا

خود و پسندید شما را برای جانشینی در زمینش و تا که حجت هایی باشید

عَلَى بَرِيَّتِهِ وَأَنْصَارًا لِدِينِهِ وَحَفَظَةً

بر مخلوقش و یاورانی برای دینش و نگهبانانی برای

لِسِرِّهِ وَخَزَنَةً لِعِلْمِهِ وَمُسْتَوْدَعًا لِحِكْمَتِهِ

رازش و گنجینه دارانی برای دانشش و سپردگان حکمتش

و تَرَاحِمَةً لِرُوحِهِ وَأَزْكَانًا لِتَوْحِيدِهِ وَ

و مفسران وحیش و پایه های یگانه شناسیش و

شُهَدَاءَ عَلَى خَلْقِهِ وَأَعْلَامًا لِعِبَادِهِ وَ

گواهانی بر خلقش و نشانه هایی برای بندگانش و

مَنَارًا فِي بِلَادِهِ وَأِدْلَاءَ عَلَى صِرَاطِهِ

مشعل هایی در شهرها و بلادش و راهنمایانی بر راهش

عَصَمَكُمُ اللَّهُ مِنَ الزَّلِيلِ وَ أَمَنَكُمُ

خداوند نگهداشت شما از را لغزش و ایمن داشت شما را از

مِنَ الْفِتَنِ وَ طَهَّرَكُم مِّنَ الدَّنَسِ وَ أَذْهَبَ

فتنه ها و آزمایشات و پاکتان کرد از ، چرکی و دور کرد

عَنكُمُ الرِّجْسَ وَ طَهَّرَكُم تَطْهِيرًا فَعَظُمْتُمْ

از شما پلیدی را و به خوبی پاکیزه تان ، کرد شما نیز در (برابر عظیم شمردید

جَلَالَهُ وَ أَكْبَرْتُمْ شَأْنَهُ وَ مَجَّدْتُمْ كَرَمَهُ وَ

شوکتش را و مقامش را بزرگ دانستید و کرمش را ستودید و

أَدَمْتُمْ وَ أَدَمْتُمْ ذِكْرَهُ وَ وَكَّدْتُمْ اذْكَرْتُمْ)

ذکر او ادامه دادید و پیمانش را محکم کردید و آن عهدی را

مِيثَاقَهُ وَ أَحْكَمْتُمْ عَقْدَ طَاعَتِهِ وَ نَصَحْتُمْ

که در فرمانبرداریش داشتید سخت استوار کردید و در پنهانی و آشکار

لَهُ فِي السِّرِّ وَالْعَلَانِيَةِ وَ دَعَوْتُمْ إِلَى

برای او خیرخواهی کردید و مردم را با حکمت و پند نیکو به راهش دعوت کردید

سَبِيلِهِ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ

و در راه خشنودی او بذل جان گردید و در مقابل پیش آمدهای ناگوار

بَدَلْتُمْ أَنْفُسَكُمْ فِي مَرْضَاتِهِ وَصَبَرْتُمْ

به خاطر او بردباری کردید و نماز را بپا داشتید و زکات را پرداختید

عَلَى مَا أَصَابَكُمْ فِي جَنْبِهِ (حُجَّتِهِ وَأَقَمْتُمْ

و امر به معروف و نهی از منکر کردید و در راه خدا آن طور که باید

الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَرْتُمْ

جهاد و مبارزه کردید تا بالاخره دعوت حق را آشکار

بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَ

و واجبات او را بیان داشتید و حدود و مقرراتش را برپا

جَاهَدْتُمْ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ حَتَّىٰ أَعْلَنْتُمْ

داشتید و دستورات و احکامش را منتشر ساختید و روش او را

دَعْوَتَهُ وَبَيَّنْتُمْ فَرَائِضَهُ وَأَقَمْتُمْ حُدُودَهُ

مقرر داشتید و در راه رضای او گام برداشتید و تسلیم قضا

ص: 271

نَشَرْتُمْ وَفَسَّرْتُمْ شَرَائِعَ أَحْكَامِهِ وَ

قدر او شدید پیمبران گذشته و او را تصدیق کردید پس آنکه

سُنَّتَهُ وَصِرْتُمْ فِي ذَلِكَ ذَلِكَ مِنْهُ إِلَى

شما گرداند رو از دین گشته خارج و آنکه ملازم

الرِّضَا وَ سَلَّمْتُمْ لَهُ الْقَضَاءَ وَ صَدَّقْتُمْ مِنْ

شما بود به حق رسیده آن که کوتاهی کرد و در شما حق و

رُسُلِهِ مَنْ مَضَى فَالرَّاعِبُ عَنْكُمْ مَارِقٌ

نابود گردید و حق همراه شما و در میان شما خاندان

وَاللَّازِمُ لَكُمْ لَاحِقٌ وَالْمُقَصِّرُ فِي حَقِّكُمْ

از شما جانب است و به سوی شما بازگردد و شما باید

زَاهِقٌ وَالْحَقُّ مَعَكُمْ وَفِيكُمْ وَ مِنْكُمْ وَ

اهل حق و معدن آن، و میراث نبوت نزد شما است و

لَيْكُمْ وَأَنْتُمْ أَهْلُهُ وَ مَعِدَّتُهُ وَ مِيرَاثُ

بازگشت خلق خدا به شما است سوی و حسابشان با شما است

التُّبُورَةَ عِنْدَكُمْ وَإِيَابَ الْخَلْقِ إِلَيْكُمْ وَ

و سخنی حق و باطل را جدا جدا کند نزد شما است و آیات خدا

حِسَابُهُمْ عَلَيْكُمْ وَفَصَلُّ الْخَطَابِ

پیش شما است و تصمیمات قطعی او (یا) دستورات لازم (یا)

عِنْدَكُمْ وَإِيَاتُ آيَاتُ اللَّهِ لَدَيْكُمْ وَعَزَائِمُهُ

درباره شما است نور و دلیل روشش نزد شما است و

فِيكُمْ وَنُورُهُ وَبُرْهَانُهُ عِنْدَكُمْ وَأَمْرُهُ

امر امامش محوّل به شما است هر که شما را دوست دارد

إِلَيْكُمْ مَنْ وَالَاكُمْ فَقَدْ وَالَى اللَّهَ وَمَنْ

خدای را دوست داشته و هر که شما را دشمن دارد

عَادَاكُمْ فَقَدْ عَادَ اللَّهَ وَمَنْ مِنْ أَحَبَّكُمْ فَقَدْ

خدای را دشمن داشته و هر کس شما به محبت داشته باشد به

أَحَبَّ اللَّهَ وَمَنْ أَبْغَضَكُمْ فَقَدْ أَبْغَضَ اللَّهَ وَ

خدا محبت داشته و هر کس با شما کینه توزد با خدا

مَنْ اعْتَصَمَ بِكُمْ فَقَدْ اعْتَصَمَ بِاللَّهِ أَنْتُمْ

کینه توزی کرده که و هر به شما چنگ زند به خدا چنگ زده

لصِّرَاطِ الْأَقْوَمِ السَّبِيلِ الْأَعْظَمِ وَ

شما یید شاهراه و راه راست و گواهان در این دار فانی (دنیا)

شُهَدَاءُ دَارِ الْفَنَاءِ وَ شُفَعَاءُ دَارِ الْبَقَاءِ

و شفیعان در خانه پایدار (قیامت) و رحمت پیوسته (حق)

وَالرَّحْمَةُ الْمَوْصُولَةُ وَالْآيَةُ الْمَخْزُونَةُ

و آن آیت و نشانه پنهان در گنجینه آن و امانتی که

الْأَمَانَةُ الْمُحْفَظَةُ وَالْبَابُ الْمُبْتَلَى بِهِ

نگهداری شده یا) حفظش بر مردم واجب است و آن درگاهی که

النَّاسُ مَنْ أْتَيْكُمْ نَجَى وَ مَنْ لَمْ يَأْتِكُمْ

بدان مردم آزمایش شوند هر که به نزد شما آمد نجات یافت

هَلَكَ إِلَى اللَّهِ تَدْعُونَ وَ عَلَيْهِ تَدْلُونَ وَ بِهِ

و هر کس نیامد هلاک شد شما مردم را به سوی خدا میخوانید و بر او

تُؤْمِنُونَ وَ لَهُ تُسَلِّمُونَ وَ بِأَمْرِهِ تَعْمَلُونَ وَ

راهنمایی کنید و به او ایمان دارید و تسلیم او هستید و به دستورش

إِلَى سَبِيلِهِ تَرْتَدُّونَ وَ بِقَوْلِهِ تَحْكُمُونَ

عمل کنید و به سوی راه او مردم را ارشاد کنید و به گفتار او

سَعَدَ مَنْ وَالَاكُمْ وَ هَلَكَ مَنْ عَادَاكُمْ وَ

حکم ، کنید نیک بخت شد هر که شما را دوست دارد و به هلاکت رسید هر که شما

خَابَ مَنْ جَحَدَكُمْ وَ ضَلَّ مَنْ فَارَقَكُمْ وَ

را دشمن داشت و زیانکار شد آن که منکر شما گشت

فَارَ مَنْ تَمَسَّكَ بِكُمْ وَ آمِنَ آمِنَ مَنْ لَجَأَ

و گمراه شد آنکه از شما جدا گشت و رستگار شد آن که به شما چنگ زد چنگ زد و ایمن گشت

الْيَكُومَ وَ سَلِمَ مَنْ صَدَّقَكُمْ وَ هُدِيَ مَنْ

آن که به درگاه شما پناه آورد و سلامت یافت هر که شما را تصدیق کرد و هدایت شد

اعْتَصَمَ بِكُمْ مَنْ اتَّبَعَكُمْ فَالْجَنَّةُ مَأْوَاهُ وَ

هر که به شما چنگ زد، هر که پیروی شما را کرد بهشت مأوای او است و

مَنْ خَالَفَكُمْ فَالْتَأَرْ مَثْوِيَهُ وَمَنْ جَحَدَكُمْ

هر که مخالفت شما را کرد دوزخ جایگاه او است و هر که منکر شما شد

كَافِرٌ وَمَنْ حَارَبَكُمْ مُشْرِكٌ وَ مُرْكٌ وَمَنْ رَدَّ

کافر و هر شما که با جنگ کرد مشرک است و هر کس شما

عَلَيْكُمْ فِي أَسْفَلِ دَرَكٍ مِنَ الْجَحِيمِ أَشْهَدُ

رار در در ته جهنم جای. دارد گواهی دهم که این مقام و

أَنَّ هَذَا سَابِقٌ لَكُمْ فِيمَا مَضَى وَ جَارٍ لَكُمْ

منزلت در زمان گذشته برای شما ثابت بوده و در آینده زمان

فِيمَا بَقِيَ وَأَنَّ أَرْوَاحَكُمْ وَ نُورَكُمْ وَ

نیز برای شما است. جاری همانا و شما روانهای و نورتان و

طَيِّبَتِكُمْ وَاحِدَةٌ طَابَتْ وَ طَهَّرَتْ بَعْضُهَا

سرشتتان یکی، است، همگی پاک پاکیزه است و برخی از برخی دیگر

مِنْ بَعْضٍ خَلَقَكُمْ اللَّهُ أَنْوَارًا فَجَعَلَكُمْ

گرفته شده، خداوند شما را به صورت نورهایی آفرید و گرداگرد

مُحَدِّقِينَ حَتَّىٰ مَنَ عَلَيْنَا بِكُمْ

عرش خود قرارتان داد تا آنگاه که با آوردنتان در این جهان

فَجَعَلَكُمْ فِي بُيُوتِ أَدْنَىٰ اللَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَ

بر ما منت گذارد و داد قرارتان در خانه هایی که داد اجازه

يَذْكُرُ فِيهَا اسْمُهُ وَ جَعَلَ صَلَوَاتِنَا

بلند کردند و نام او در آنها برده شود

صَلَوَاتِنَا عَلَيْكُمْ وَمَا خَصَّصْنَا بِهِ مِنْ

و مقرر داشت که دروهای ما شما بر و هم چنین آنچه را از

وَلَا يَتَّبِعُكُمْ طَبِيبًا لِيَخْلِقَنَا الْخُلُقِ نَا وَطَهَارَةً

دوستی شما برای ما داشته مخصوص همه اینها موجب پاکی اخلاق

لَأَنْفُسِنَا وَ تَزْكِيَةً وَ بَرَكَاتٍ لَنَا وَ كَفَّارَةً

ما و پاک شدن خود ما و ما تزکیه و کفاره گناهان ما باشد

لِذُنُوبِنَا فَكُنَّا عِنْدَهُ مُسَلِّمِينَ بِفَضْلِكُمْ وَ

ما در نزد خدا از زمره تسلیم شدگان برتری شما و

مَعْرُوفِينَ بِتَصَدِيقِنَا إِيَّاكُمْ فَبَلَّغَ اللَّهُ بِكُمْ

شناخته شدگان به تصدیق مقام شما بودیم پس خداوند برساند شما را به

شَرَفَ مَحَلِّ الْمُكْرَمِينَ وَأَعْلَى مَنَازِلِ

شریف ترین جایگاه گرامیان و بلندترین منازل

لِمُقَرَّبِينَ وَأَرْفَعَ دَرَجَاتِ الْمُرْسَلِينَ

مقربان بالاترین و درجات رسولان آن جا که کسی بدان نرسد

حَيْثُ لَا يَلْحَقُهُ لِأَحَقُّ وَلَا يَفُوقُهُ فَأَتْقُ وَ

فوق آن جایگاه کسی راه نیابد و پیش روی بر آن پیشی نگیرد و

لَا يَسْبِقُهُ سَابِقٌ وَلَا يَطْمَعُ فِي إِدْرَاكِهِ

برای رسیدن بدان جا کسی طمع نبندد تا اینکه

طَامِعٌ حَتَّى لَا يَبْقَى مَلَكٌ مُقَرَّبٌ وَلَا نَبِيٌّ

به جای نماند فرشته مقربی نه و پیامبر مرسلی

مُرْسَلٌ وَلَا صِدِّيقٌ وَلَا شَهِيدٌ وَلَا عَالِمٌ

و نه صدیق و نه شهیدی و نه عالم و نه

وَلَا جَاهِلٌ وَلَا دَنِيٌّ وَلَا فَاضِلٌ وَلَا

جاهلی و نه پست و نه برتری و نه

مُؤْمِنٌ صَالِحٌ وَلَا فَاجِرٌ طَالِحٌ وَلَا جَبَّارٌ

مؤمن نیک کردار نه و تبهکار بدکاری و نه گردنکش

عَنِيدٌ وَلَا شَيْطَانٌ مَّرِيدٌ وَلَا خَلْقٌ فِيمَا

ستیزه جو نه و اهریمن متمردی نه و خلق دیگری که در این میان

بَيْنَ ذَلِكَ شَهِيدٌ إِلَّا عَرَفَهُمْ جَلَالَةَ أَمْرِكُمْ

گواه باشد جز آن که بشناساند به او خداوند جلال و قدر و

عِظَمَ خَطَرِكُمْ وَكِبَرَ شَأْنِكُمْ وَتَمَامَ

عظمت مقام و بزرگی منزلت و کامل بودن نورتان را و

نُورِكُمْ وَصِدْقَ مَقَاعِدِكُمْ وَتَبَاتَ

درستی منصبها و پابرجا بودنشان را در اطاعت حق

تَقَامِكُمْ وَشَرَفَ مَحَلِّكُمْ وَمَنْزِلَتِكُمْ

و شرافت همگان شما منزلت را در پیش خود و مقام گرامی

عِنْدَهُ وَكَرَّامَتِكُمْ عَلَيْهِ وَخَاصَّتِكُمْ لَدَيْهِ

شما را خصوصیتی و که در نزد او دارید جایگاه و

و قُرْبَ مَنْزِلَتِكُمْ مِنْهُ بِأَبِي أَنْتُمْ وَ أُمِّي وَ

نزدیکی که نسبت به او دارید پدر و مادر

أَهْلِي وَمَالِي وَ أَسْرَتِي أَشْهَدُ اللَّهَ وَ

خاندان و مال و فامیلم فدای شما گواه گیرم خدا را و

أَشْهَدُكُمْ أَنِّي مُؤْمِنٌ بِأَبِي مُؤْمِنٌ بِكُمْ وَ بِمَا عَامَنْتُمْ بِهِ

گواه گیرم شما را که من ایمان دارم به شما و بدانچه شما بدان ایمان

كَافِرٌ بَعْدُوكُمْ وَ بِمَا كَفَرْتُمْ بِهِ مُسْتَبْصِرٌ

دارید و کافرم نسبت به شما دشمن و شما بدانچه انکار آن را

شَانِكُمْ وَ بَصَلَالَةٍ مَنْ خَالَفَكُمْ مَوَالٍ

، کردید بینایم به مقام شما و به گمراهی آن که با شما مخالفت کرد

لَكُمْ وَ لِأَوْلِيَاتِكُمْ مُبْغِضٌ لِأَعْدَائِكُمْ وَ

دوست دار شما و (دوستدار) دوستان شمایم و بغض دشمنانتان را در دل دارم و

مُعَادٍ لَهُمْ سِلْمٌ لِمَنْ سَأَلَكُمْ وَ حَرْبٌ لِمَنْ

دشمن آنهایم، صلح با هر که با شما صلح کند و در جنگ با هر کس

خاریکم مُحَقِّقٌ لِمَا حَقَّقْتُمْ مُبْطِلٌ لِمَا

که با شما در جنگ، است حق میدانم آنچه را شما حق دانستید و باطل دانم

بَطَلْتُمْ مُطِيعٌ لَكُمْ عَارِفٌ بِحَقِّكُمْ مُقِرٌّ

آنچه را شما باطل دانستید پیرو شمایم عارف به حق شمایم اقرار به

فَصْلِكُمْ مُحْتَمِلٌ لِعَلِيكُمْ مُحْتَجِبٌ

برتری شما، دارم بار علم دانش شما را تحمل کنم و از مهالک در پرده

ذِمَّتِكُمْ مُعْتَرِفٌ بِكُمْ مُؤْمِنٌ بِأَيِّكُمْ

عهد و امان شما روم به شما (و حقتان) اعتراف دارم و به بازگشتان

مُصَدِّقٌ بِرَجْعَتِكُمْ مُنْتَظِرٌ لِأَمْرِكُمْ مُرْتَبِّبٌ

ایمان دارم و رجعت شما را تصدیق دارم و چشم به راه فرمان شما

لِدَوْلَتِكُمْ أَخِذُ بِقَوْلِكُمْ عَامِلٌ بِأَمْرِكُمْ

و منتظر دولت، شمایم، گفتارتان را بگیرم و دستورتان را انجام دهم

مُسْتَجِيرٌ بِكُمْ زَائِرٌ لَكُمْ لَا يَدُ عَائِدٌ

شما به پناه جویم شما و را زیارت کنم و به قبرهای شما

بِقُبُورِكُمْ مُسْتَشْفِعٌ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ بِكُمْ

پناه آرم شما را به درگاه خدای عزوجلّ شفیع

وَ مُتَقَرِّبٌ بِكُمْ إِلَيْهِ وَ مُقَدِّمٌ أَمَامَ

به شما وسیله به پیشگاهش تقرّب جویم شما را در

طَلِبَتِي وَ حَوَائِجِي وَ إِزَادَتِي فِي كُلِّ

پیش روی خواسته حاجات و اراده ام قرار دهم در همه

أَحْوَالِي وَ أُمُورِي مُؤْمِنٌ بِسِرِّكُمْ وَ

حالات و کارهایم ایمان دارم به نهان شما

عَلَانِيَتِكُمْ وَ شَاهِدِكُمْ وَ غَائِبِكُمْ وَ أَوْلِيَكُمْ وَ

و آشکارتان و حاضران و غایبتان و اول و آخرتان و در

اِخْرِكُمْ وَ مُفَوِّضٌ فِي ذَلِكَ كُلِّهِ إِلَيْكُمْ وَ

این باره کار را به خودتان وا می گذارم (و) هیچ گونه به ایرادی

مُسَلِّمٌ فِيهِ مَعَكُمْ وَ قَلْبِي لَكُمْ مُسَلِّمٌ وَ

کارهای شما ندارم تسلیم شمایم و دلم نیز تسلیم شما است و

رَأْيِي لَكُمْ تَبِعٌ وَ نُصْرَتِي لَكُمْ مُعَدَّةٌ حَتَّى

رأی من نیز شما تابع (رأی) است و یاریم برایتان برایتان آماده است تا

يُحْيِيَّ اللَّهُ تَعَالَى دِينَهُ بِكُمْ وَ يَرُدُّكُمْ فِي

وسیله شما زنده کند دوباره بازگرداند و آن که خدای تعالی دینش را به به وسیله

أَيَّامِهِ وَ يُظْهِرْكُمْ لِعَدْلِهِ وَ يُمَكِّنْكُمْ فِي

شما را در روزهای (حکومت خود و آشکارتان سازد برای عدل خود

أَرْضِهِ فَمَعَكُمْ مَعَكُمْ لَا مَعَ غَيْرِكُمْ عَدُوِّكُمْ

و پابرجایتان کند در روی، زمینش پس با شما باشم با شما نه با غیر شما

دَامَنْتُ بِكُمْ وَ تَوَلَّيْتُ اخْرَجْتُكُمْ بِمَا تَوَلَّيْتُ

و ایمان دارم به شما و دوست دارم آخرین فرد شما را به همان دلیل

بِهِ أَوْلَكُمْ وَ بَرَّيْتُ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْ

که دوست دارم اولین شخص شما را و بیزارى جویم به پیشگاه خدای عزوجل از

أَعْدَائِكُمْ وَ مِنَ الْجَبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَ

دشمنانتان از جبت و طاغوت خلفای (ناحق) و

الشَّيَاطِينِ وَ حَزَبِهِمُ الظَّالِمِينَ لَكُمْ وَ

شیاطین و پیروانشان (سایر) آن غاصبین) ستمکاران بر شما و

الْبَاجِدِينَ لِحَقِّكُمْ وَالْمَارِقِينَ مِنْ وِلَايَتِكُمْ

منکران حق شما و بیرون روندگان از زیر بار ولایت شما زمامداری و

وَالْغَاصِبِينَ لِأَرْثِكُمْ وَالشَّاكِينَ فِيكُمْ أَوْ

غصب کنندگان شما میراث شک کنندگان درباره شما و

الْمُنْحَرِفِينَ عَنْكُمْ وَ مِنْ كُلِّ وِلِيَّةٍ دُونَكُمْ

منحرف شدگان از طریقه شما و از هر همدم و وسیله ای غیر از شما

وَكُلِّ مُطَاعٍ سِوَاكُمْ وَ مِنَ الْأَيْمَةِ الَّذِينَ

و هر فرمانروایی شما جز از و پیشوایانی که مردم را به

يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ فَتَبَتَنِي اللَّهُ أَبَدًا مَا حَيَبْتُ

دوزخ میخوانند پس خداوند پابرجایم بدارد همیشه تا زنده ام

عَلَىٰ مَوْلَاتِكُمْ وَ مَحَبَّتِكُمْ وَ دِينِكُمْ وَ

بر موالات دوستی و دین آیین و شما و موقم دارد

وَقَفَنِي لِطَاعَتِكُمْ وَ رَزَقَنِي شَفَاعَتَكُمْ وَ

برای فرمانبرداری شما و روزیم گرداند شفاعت شما را، و

جَعَلَنِي مِنْ خِيَارِ مَوَالِكُمُ التَّابِعِينَ لِمَا

قرارم دهد از برگزیدگان دوستانتان آنانکه تابع دعوت شما هستند

دَعْوَتُمْ إِلَيْهِ وَ جَعَلَنِي مِمَّنْ يُقْتَصُّ اثَارَكُمْ

و برگرداند مرا از کسانی که کند پیروی از شما آثار

وَ يَسْأَلُكَ سَبِيلَكُمْ وَ يَهْتَدِي بِهَدْيِكُمْ

و می رود به راه شما راهنمایی و جوید به راهنمایی شما و

يُحَسِّرُ فِي زُمْرَتِكُمْ وَيَكْرِ فِي رَجْعَتِكُمْ وَ

محشور گردد در گروه شما و بازگردد بازگردد در دوران رجعت و بازگشت بازگشت شما

يُمَلِّكُ فِي دَوْلَتِكُمْ وَ يُشْرَفُ فِي عَافِيَتِكُمْ

به فرمانروایی رسد در دوران حکومت شما و مفتخر گردد به عافیت و حسن (عاقبت

وَيُمْكِنُ فِي أَيَّامِكُمْ وَتَقْرَأُ عَيْتَهُ عَدًّا

از شما و مقتدر گردد در روزهای (حکومت) شما و روشن گردد دیده اش فردای

رُؤْيَتِكُمْ بَابِي أَنْتُمْ وَأُمِّي وَنَفْسِي وَأَهْلِي

قیامت به دیدار شما پدر و مادرم و خودم و خاندان

و مَالِي مَنْ أَرَادَ اللَّهُ بَدَاءَ بِكُمْ وَمَنْ وَحْدَهُ

و داراییم به فدای شما هر که آهنگ خدا کند از شما (باید) شروع کند

قَبْلَ عَنَّا وَمَنْ قَصَدَهُ تَوَجَّهَ بِكُمْ مَوَالِي

آن کس که هر که خدا را به یکتایی شناسد طریقه اش را از شما پذیرد و

لَا أَحْصَى تَنَاتُكُمْ وَلَا أْبْلُغُ مِنَ الْمَدْحِ

هرکه قصد او کند به شما رو، کند سروران من ثنای شما را نتوانم کرد

كُنْهَكُمْ وَمِنَ الْوَصْفِ قَدْرَكُمْ وَأَنْتُمْ نُورٌ

با مدح به کنه و حقیقت شما نرسم و با توصیف قدر و منزلت شما را

الْأَخْيَارِ وَهُدَاةُ الْأَبْرَارِ وَحُجَجُ الْجَبَّارِ بِكُمْ

بیان نتوانم که شما بید روشنی خوبان و راهنمای نیکان و حجتهای خدای جبار

فَتَحَّ اللَّهُ وَبِكُمْ يَخْتِمُ اللَّهُ وَبِكُمْ يَنْزِلُ

خداوند عالم وجود به شما آغاز کرد و به شما نیز ختم کند

الْغَيْثَ وَبِكُمْ يُمَسِّكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَيَّ

و به خاطر شما فرو ریزد باران را به خاطر شما است که نگهدارد آسمان را

الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ وَبِكُمْ يُنْفِثُ الِهَمَّ وَ

از این که بر زمین افتد جز به اذن او و به خاطر شما بگشاید اندوه را و

يَكْشِفُ الضُّرَّ وَعِنْدَكُمْ مَا نَزَلَتْ بِهِ رُسُلُهُ وَ

برطرف کند سختی را، و در پیش شما است آنچه را پیمبرانش فرود آورده و

هَبَطَتْ بِهِ مَلَائِكَتُهُ وَإِلَى جَدِّكُمْ وَإِلَى

فرشتگانش به زمین آوردند و به سوی جد شما و به سوی

جَدِّكُمْ وَإِلَى أَحْيِكَ بُعِثَ الرُّوحُ الْأَمِينُ

برادرت روح الامین (جبرئیل) نازل گردید به شما داده است

اتَاكُمْ اللَّهُ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ

خداوند آنچه را به هیچ یک از مردم جهانیان نداده

طَاطَا كُلُّ شَرِيفٍ لِيَشْرَفَكُمْ وَبَخَعَ كُلُّ

سر زیر آورده هر (فروتنی) به شخص شریفی در شما شریفی در برابر شرف و

تَكَبَّرَ لِبَطَاعَتِكُمْ وَخَضَعَ كُلُّ جَبَّارٍ

گردن نهاده هر متکبری به فرمانبرداری شما گشته فروتن و هر

تَفْضِيلِكُمْ وَذَلَّ كُلُّ شَيْءٍ لَكُمْ وَأَشْرَفَتْ

گردنکشی در برابر فضل شما خوار شده و هر چیزی شما برای و

الْأَرْضُ بِنُورِكُمْ وَفَازَ الْفَائِزُونَ بِوِلَايَتِكُمْ

روشن شد زمین به پرتو نور شما و رستگار شدند مردمان رستگار به وسیله ولایت

بِكُمْ يُسَلِّكُ إِلَى الرِّضْوَانِ وَعَلَى مَنْ جَحَدَ

دوستی و شما به شما وسیله به بهشت رضوان توان رسید و بر آن

وَلَا يَتَّكُمُ عَضْبُ الرَّحْمَنِ بِأَبِي أَنْتُمْ وَأُمِّي

کس که منکر فرمانروایی شما است خشم خدای رحمان حتم و مسلم است پدر و مادرم

وَنَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي ذِكْرُكُمْ فِي

و خودم و خاندان و داراییم فدای شما، باد ای سروران من گرچه ذکر شما در

الذَٰكِرِينَ وَ أَسْمَاؤُكُمْ فِي الْأَسْمَاءِ وَ

(زبان) ذکر کنندگان است و نام هایتان در میان نام ها و پیکرتان

جَسَادُكُمْ فِي الْأَجْسَادِ وَ أَرْوَاحُكُمْ فِي

با سایر پیکرها و روانتان در میان سایر روانها و جانها تان در

الْأَرْوَاحِ وَ أَنْفُسُكُمْ فِي النُّفُوسِ وَ آثَارُكُمْ

(عداد) سایر جانها آثارتان در میان آثار (دیگران)

فِي الْآثَارِ وَ قُبُورُكُمْ فِي الْقُبُورِ فَمَا أَحَلَّى

و قبرها تان در (شمار) سایر قبرها است ولی شما را چه نسبت با (دیگران

شَمَائِكُمْ وَ أَكْرَمَ أَنْفُسِكُمْ وَ أَعْظَمَ شَأْنِكُمْ وَ

چه شیرین است نامهایتان و بزرگوار است جانها تان و بزرگ است مقامتان و

أَجَلَ خَطَرِكُمْ وَ أَوْفَى عَهْدِكُمْ وَ أَصْدَقَ

برجسته است منزلت و موقعیتتان و با وفا است عهدتان راست است و

وَ عِدَّتِكُمْ كَلَامِكُمْ نُورٌ وَ أَمْرُكُمْ رُشْدٌ وَ

و وعده تان سخنتان نور و دستورتان یکپارچه رشد و رستگاری است

وَصِيَّتِكُمْ التَّقْوَى وَفِعْلِكُمْ الْخَيْرَ وَعَادَتِكُمْ

سفارستان پرهیزکاری کارتان و خیر و خوبی عادت شما و

الْإِحْسَانَ وَسَجِيَّتِكُمْ الْكِرَامَ وَشَأْنِكُمْ الْحَقَّ

احسان نیکی و شما شیوه و کرم و بزرگواری و رفتارتان حق

وَ الصِّدْقَ وَ الرِّفْقَ وَ قَوْلَكُمْ حُكْمًا وَ حَتْمًا وَ

و راستی مدارایی است گفتارتان و مسلم حتمی است و

رَأْيَكُمْ عِلْمًا وَ حِلْمًا وَ حَزْمًا إِنَّ ذِكْرَ الْخَيْرِ

و رای شما دانش بردباری است. دوراندیشی و اگر از خیر

كُنْتُمْ أَوْلَاهُ وَ أَصْلَهُ وَ فَرْعَهُ وَ مَعْدِنَهُ وَ

و خوبی ذکری به میان آید آغاز ریشه و شاخه و و مرکز و

مَأْوِيَهُ وَ مُنْتَهَاهُ بِأَبِي أَنْتُمْ وَ أُمِّي وَ نَفْسِي

جایگاه پایانش و شما یید پدر و مادرم و خودم به فدای شما

كَيْفَ أَصِفُ حُسْنَ تَنَائِكُمْ وَ أَحْصَى جَمِيلَ

چگونه توصیف کنم ثنای نیکوی شما را و چگونه شماره کنم

بَلَايِكُمْ وَبِكُمْ أَخْرَجْنَا اللَّهُ مِنَ الدَّلِّ وَفَرَجَ

آزمایشهای خوبی که دادید و به وسیله شما بود که خدا ما را از دلت بیرون آورد،

و

عَنَا غَمْرَاتِ الْكُرُوبِ وَأَنْقَذَنَا مِنْ شَفَا

گشایش داد به گرفتاریهای سخت ما و نجاتمان داد از از پرتگاه

جُرْفِ الْهَلَكَاتِ وَمِنَ النَّارِ يَا أَيُّهَا أَنْتُمْ وَ

هلاکت و نابودی و هم از آتش دوزخ پدر و مادرم و

أَمِي وَنَفْسِي بِمُؤَالَاتِكُمْ عَلَّمَنَا اللَّهُ مَعَالِمَ

خودم به فدای شما که به وسیله دوستی شما خداوند به ما یاد داد

دِينِنَا وَأَصْلَحَ مَا كَانَ فَسَدَ مِنْ دُنْيَانَا وَ

دستورات دینمان را و اصلاح کرد آنچه را که از دنیای ما تباہ گشته بود

بِمُؤَالَاتِكُمْ تَمَّتِ الْكَلِمَةُ وَعَظُمَتِ النِّعْمَةُ وَ

و به وسیله شما کلمه توحید و معارف دین کامل شد نعمت بزرگ گشت و

أَتَلَفَتِ الْفُرْقَةُ وَبِمُؤَالَاتِكُمْ تُقْبَلُ الطَّاعَةُ

جدایی و اختلاف مبدل به الفت و اتحاد گردید و به وسیله موالات شما

الْمُفْتَرَضَةُ وَلَكُمْ الْمَوَدَّةُ الْوَاجِبَةُ وَ

پذیرفته گردد فرمانبرداری واجب و (تنها) دوستی شما که است

الدَّرَجَاتُ الرَّفِيعَةُ وَالْمَقَامُ الْمَحْمُودُ

بر خلق لازم و فرض است و از آن شما است درجات بلند و مقام شایسته

الْمَكَانُ وَالْمَقَامُ الْمَعْلُومُ عِنْدَ اللَّهِ

و جایگاه معین و معلوم در نزد خدای

عَزَّوَجَلَّ وَالْجَاهُ الْعَظِيمُ وَالشَّانُ الْكَبِيرُ

عزوجل و منزلت عظیم و رتبه بزرگ

وَالشَّفَاعَةُ الْمُقْبُولَةُ رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ

و شفاعت پذیرفته پروردگارا ما ایمان داریم بدانچه نازل فرمودی

وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ رَبَّنَا

و پیروی کردیم از پیامبرت پس نام ما را با گواهان به این حقایق ثبت فرما پروردگارا

تُرْغُ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ

منحرف مکن دل‌های ما را پس از آن که راهنماییمان کردی و ببخش به ما از

لُدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ سُبْحَانَ رَبِّنَا

نزد خویش رحمتی که به راستی تویی بخشایشگر، منزّه است پروردگار ما

إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا يَا وَلِيَّ اللَّهِ إِنْ

که به راستی وعده او انجام شدنی است ای ولی خدا همانا

بَيْنِي وَبَيْنَ اللَّهِ بَيْنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ذُنُوبًا لَا

میان من و خدای عزوجل گناهانی است که محو و پاک نکند

يَأْتِي عَلَيْهَا الْأَرْضَانِكُمْ فَبِحَقِّ مَنْ التَّمَنَّاكُمْ

آنها را جز رضایت، شما پس به حق پس به حق آن خدایی که شما را امین به راز خود

عَلَى سِرِّهِ وَأَسْتَرَعَاكُمْ أَمَرَ خَلْقِهِ وَقَرَنَ

کرده و سرپرستی کار خلق خود را به شما واگذارده و فرمانبرداری شما را و

طَاعَتَكُمْ بِطَاعَتِهِ لَمَّا اسْتَوْهَبْتُمْ ذُنُوبِي وَ

به فرمانبرداری خود که شما بخشش گناهانم را از خدا بخواهید

كُنْتُمْ شَفَعَانِي فَإِنِّي لَكُمْ مُطِيعٌ مَنْ

شفیعان من زیرا که گردید؛ من فرمانبردار شمایم هر که از شما

أَطَاعَكُمْ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَ مَنْ عَصَاكُمْ فَقَدْ

فرمانبرداری کند خدای را فرمانبرداری کرده و هر که نافرمانی شما کند

عَصَى اللَّهَ وَ مَنْ أَحَبَّكُمْ فَقَدْ أَحَبَّ اللَّهَ وَ مَنْ

خدای را نافرمانی کرده و هر که شما را دوست دارد خدای را دوست داشته

شما و هر که

يُغَضَّكُمْ فَقَدْ أَبْغَضَ اللَّهُ اللَّهُمَّ إِنِّي لَوَّوْ

را دشمن دارد خدای را دشمن داشته خدایا! اگر من

جَدْتُ شُفَعَاءَ أَقْرَبَ إِلَيْكَ مِنْ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ

شفیعیانی را می یافتم که می یافتم که نزدیکتر باشند درگاهت از محمد و خاندان

الْأَخْيَارِ الْأَيِّمَةِ الْأَبْرَارِ لَجَعَلْتَهُمْ

آن پیشوایان نیکوکار به طور مسلم آنها را شفیعان خود قرار میدادم

شُفَعَاتِي فَيَحَقِّهْمُ الَّذِي أُوجِبْتَ لَهُمْ عَلَيْكَ

پس از تو میخواهم بدان حقی که برای ایشان بر خود واجب کردی که

أَسْتَلُّكَ أَنْ تُدْخِلَنِي فِي جُمْلَةِ الْعَارِفِينَ بِهِمْ

مرا در زمره عارفان به مقام آنها و به حق آنها قرارم ده،

وَبِحَقِّهِمْ وَفِي زُمْرَةِ الْمَرْحُومِينَ

و نیز در زمره که کسانی به شفاعت وسیله آنها

شَفَاعَتِهِمْ إِنَّكَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ

مورد مهر قرار که گرفته اند تو مهربان ترین مهربانانی و

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ وَسَلَّمَ

درود خدا بر محمد و آل پاکش و سلام مخصوص

تَسْلِيمًا كَثِيرًا وَحَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ

و بسیاری بر آنها باد و بس است ما را خدا و نیکو

ص: 295

زیارت توسل

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَلُّكَ وَأَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ نَبِيِّ

خدایا از تو می‌خواهم و به سویت کنم رو وسیله به پیامبرت

الرَّحْمَةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَا

پیامبر رحمت محمد صلی الله علیه وآله ای

أَبَا الْقَاسِمِ يَا رَسُولَ اللَّهِ يَا إِمَامَ الرَّحْمَةِ يَا

ابا القاسم ای رسول خدا ای پیشوای رحمت ای

سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا

آقای ما و سرور آوردیم رو و شفیع گرفتیم و توسل جستیم

وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ

به وسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش روی حاجت‌های خویش

حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ

قرار دهیم ای آبرومند در نزد خدا برای ما نزد

اللّٰهُ يَا اَبَا الْحَسَنِ يَا اَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ يَا

خدا شفاعت کن. ابا الحسن خدا امیر مؤمنان ای

عَلِيِّ بْنِ اَبِي طَالِبٍ يَا حُجَّةَ اللّٰهِ عَلٰى خَلْقِهِ

علی بن ابیطالب، حجت خدا بر خلق

يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا

ای آقای ما و سرور رو آوردیم و شفیع گرفتیم

وَتَوَسَّلْنَا بِكَ اِلَى اللّٰهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ

و توسل جستیم به وسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش روی حاجت‌های

حاجاتنا يا وَجِيهًا عِنْدَ اللّٰهِ اِسْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللّٰهِ

خویش قرار دادیم ای ابرو مند نزد خدا شفاعت کن برای ما نزد خدا

يَا فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ يَا بِنْتَ مُحَمَّدٍ يَا قُرَّةَ

ای فاطمه زهرا ای دختر محمد، ای نور چشم

عَيْنِ الرَّسُولِ يَا سَيِّدَتَنَا وَمَوْلَانَا اِنَّا تَوَجَّهْنَا

، پیغمبر، ای بانوی ما و سرور رو آوردیم و شفیع گرفتیم و

وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَيَّ اللَّهُ

توسل جستیم بوسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش روی

وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَ

حاجت‌های خویش قرار دهیم ای آبرومند پیش خدا

عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعِي لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ

شفاعت کن برای ما نزد خدا. ای ابا محمد

يَا حَسَنَ بْنَ عَلِيٍّ أَيُّهَا الْمُجْتَبَى يَا بْنَ

ای حسن بن علی، ای برگزیده ای فرزند

رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ يَا

رسول خدا ای حجت خدا بر خلق ای

سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا

آقای ما و سرور ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم

وَ تَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَيَّ اللَّهُ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ

و توسل جستیم به وسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش روی

حاجاتنا یا وجیہا عند اللہ اشفع لنا عند

حاجتہای خود قرار دہیم ای آبرومند نزد خدا شفاعت کن برای

اللہ یا ابا عبد اللہ یا حسین بن علیؑ ایہا

ما پیش خدا ای ایا عبد اللہ ای حسین بن علی ای

الشہید یا بن رسول اللہ یا حجۃ اللہ

شہید (راہ) حق) ای فرزند رسول خدا ای حجت

علی خلقہ یا سیدنا و مولینا انا توجہنا

بر خلق آقا ای ما و سرور رو آوردیم و

واسئشفعنا وتوسلنا بک الی اللہ

شفیع گرفتیم توسل و جستیم به وسیلہ تو به خدا درگاہ

وقدمناک بین یدی حاجاتنا یا وجیہا

تو و را پیش روی حاجتہای خود قرار دہیم آبرومند ای

عند اللہ اشفع لنا عند اللہ یا ابا الحسن

نزد خدا برای ما پیش خدا شفاعت کن. ای ابا الحسن

يَا عَلِيُّ بْنَ الْحُسَيْنِ يَا زَيْنَ الْعَابِدِينَ يَا

ای علی بن الحسین ای زیور پرستش کنندگان

بْنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ يَا

فرزند رسول خدا ای حجت خدا بر خلق ای

سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا

آقا ما و سرور رو آوردیم و شفیع گرفتیم

وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ

توسل جستیم به وسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش روی

حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ

حاجت‌های خود قرار دهیم ای آبرومند نزد خدا شفاعت کن برای ما

اللَّهُ يَا أَبَا جَعْفَرٍ يَا مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ أَيُّهَ

پیش خدا ای اباجعفر، ای محمد بن علی ای

الْبَاقِرُ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى

شکافنده علوم ای فرزند رسول خدا ای حجت خدا بر

خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا

خلق، ای آقا و سرور رو آوردیم و شفیع گرفتیم

وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ

و توسل جستیم به وسیله تو به درگاه خدا

وَقَدْ مَنَّاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا

و تو را پیش روی حاجتهای خویش قرار دهیم ای آبرومند

عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ

نزد خدا شفاعت کن برای ما پیش خدا. ای اباعبدالله

يَا جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ أَيُّهَا الصَّادِقُ يَا بَنَ

ای جعفر بن محمد ای (امام) صادق ای فرزند

رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ يَا

رسول خدا ای حجت خدا بر خلق ای

سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا

آقای ما و سرور ما، ما رو آوردیم و شفیع گرفتیم و توسل جستیم

وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ

به وسیله تو به درگاه خدا و تورا پیش روی حاجتهای خویش

حاجاتنا یا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ

قرار دادیم ای آبرومند پیش خدا شفاعت کن برای ما نزد خدا.

اللَّهُ يَا أَبَا الْحَسَنِ يَا مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ أَيُّهَا

ای ابا الحسن، ای موسی بن جعفر، ای

الْكَاطِمِ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ

کاظم ای فرزند رسول خدا ای حجت خدا

عَلَى خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا

بر خلق ای آقای ما و سرور رو آوردیم

وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ

و شفیع گرفتیم توسل و جستیم به وسیله تو به درگاه خدا

وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا

و تورا پیش روی حاجتهای خویش قرار دادیم ای آبرومند

عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعُ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا الْحَسَنِ

نزد خدا شفاعت کن برای ما پیش خدا ای ابا الحسن

يَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى أَيُّهَا الرِّضَا يَا بِنَ رَسُولِ

ای علی بن ای موسی (حضرت) ای رضا، فرزند رسول

اللَّهُ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا

خدا ای حجت خدا بر خلق ای آقا ما و سرور رو آوردیم

إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ

شفیع و گرفتیم و توسل جستیم به وسیله تو به درگاه خدا

وَقَدْ مَنَّاكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ

و تو را پیش روی حاجتهای خویش قرار دادیم ای ابرومند نزد

اللَّهُ إِشْفَعُ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا جَعْفَرٍ يَا مُحَمَّدَ

خدا شفاعت کن برای ما خدا پیش ای ابا جعفر ای محمد

بْنَ عَلِيٍّ أَيُّهَا التَّقِيُّ الْجَوَادُ يَا بِنَ رَسُولِ اللَّهِ

بن علی ای حضرت تقی جواد ای فرزند رسول خدا

يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا

ای حجت خدا بر خلق آقا ما و سرور رو آوردیم

تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ

شفیع و گرفتیم توسل و جستیم به وسیله تو به درگاه خدا

وَقَدْ مَنَّكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ

دادیم ای ای آبرومند نزد و تورا پیش روی حاجت‌های خویش قرار دادیم

اللَّهُ إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا الْحَسَنِ يَا عَلِيَّ

خدا شفاعت کن برای ما نزد خدا. ای ابا الحسن، ای علی

بْنِ مُحَمَّدٍ أَيُّهَا الْهَادِي النَّقِيُّ يَا بَنَ رَسُولِ

بن محمد ای حضرت هادی نقی ای فرزند رسول

اللَّهُ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا

خدا ای حجت خدا خلق بر ای ما آقای و سرور

إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ

همه ما رو به تو آورده ایم و به حضرتت متوسل شده و تورا شفیع خود به درگاه خدا آورده ایم

وَقَدْ مَنَّكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ

و تورا برای انجام حاجاتمان حاجاتمان نزد خدا مقدم داشته ایم ای آبرومند

اللَّهُ اِسْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ يَا حَسَنَ

نزد خدا ما را پیش حضرت حق شفاعت فرما ای ابا محمد ای حسن

بْنَ عَلِيٍّ أَيُّهَا الرِّكِيُّ الْعَسْكَرِيُّ يَا بْنَ

بن علی، ای رکی، عسکری ای فرزند

رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ يَا سَيِّدَنَا

رسول خدا ای حجت خدا بر ای خلق آقای ما

وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا وَتَوَسَّلْنَا بِكَ

و سرور ما رو آوردیم و و شفیع گرفتیم و توسل جستیم به وسیله تو

إِلَى اللَّهِ وَقَدْ مَنَّكَ بَيْنَ يَدَيْ حَاجَاتِنَا يَا

به درگاه خدا و تورا پیش روی حاجت‌های خویش قرار دادیم ای

وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ اِسْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ يَا وَصِيَّ

آبرومند نزد خدا شفاعت کن برای ما نزد خدا ای وصی

الْحَسَنِ وَالْحَلْفَ الْحُجَّةَ أَيُّهَا الْقَائِمُ الْمُنْتَظَرُ

امام حسن عسکری و یادگار شایسته و حجت، ای امام قائم منتظر

لْمَهْدِيِّ يَا بْنَ رَسُولِ اللَّهِ يَا حُجَّةَ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ

مهدی ای فرزند رسول خدا حجت خدا بر خلق

يَا سَيِّدَنَا وَمَوْلَانَا إِنَّا تَوَجَّهْنَا وَاسْتَشْفَعْنَا

ای آقا سرور رو آوردیم و شفیع گرفتیم و توسل

وَتَوَسَّلْنَا بِكَ إِلَى اللَّهِ وَقَدَّمْنَاكَ بَيْنَ

جستیم به وسیله تو به درگاه خدا و تو را پیش روی حاجتهای

يَدَيَّ حَاجَاتِنَا يَا وَجِيهًا عِنْدَ اللَّهِ إِشْفَعْ لَنَا عِنْدَ اللَّهِ

خویش قرار دادیم ای آبرومند نزد خدا، شفاعت کن برای ما پیش خدا.

پس حاجات خود را بطلبد که برآورده میشود انشاء الله تعالی و در روایت دیگر

وارد شده که بعد از این بگوید:

یا سادتی

ای آقایان من وَمَوَالِيَّ إِنِّي تَوَجَّهْتُ بِكُمْ أُمَّتِي وَعُدَّتِي

و سرورانم من رو آوردم به وسیله شما پیشوایان و ذخیرگانم

ص: 306

لِيَوْمِ فَقْرِي وَحَاجَتِي إِلَى اللَّهِ وَتَوَسَّلْتُ بِكُمْ

در روز نداری و نیازمندی به درگاه خدا و توسل جستم به به وسیله شما به

إِلَى اللَّهِ وَاسْتَشَفَعْتُ بِكُمْ إِلَى اللَّهِ فَاشْفَعُوا

درگاه خدا و شفاعت جویی کردم به وسیله شما به درگاه خدا پس شفاعت کنید

لِي عِنْدَ اللَّهِ وَاسْتَفِذُونِي مِنْ ذُنُوبِي عِنْدَ

من در پیشگاه خدا و از او بخواهید مرا از گناهانم نجات

اللَّهُ فَإِنَّكُمْ وَسِيلَتِي إِلَى اللَّهِ وَيُحِبُّكُمْ

دهد؛ زیرا شما میید وسیله من به درگاه خدا و به

وَيُقْرَبُكُمْ أَرْجُو نَجَاةً مِنَ اللَّهِ فَكُونُوا عِنْدَ

وسیله دوستی و قرب به شما امید نجات از خدا دارم پس شما هم مایه امید

اللَّهُ رَجَاتِي يَا سَادَتِي يَا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

من به درگاه خدا باشید ای آقایان من ای اولیاء خدا! درود خدا بر همگی

لِيهِمْ أَجْمَعِينَ وَلَعَنَّ اللَّهُ أَعْدَاءَ اللَّهِ

ایشان و خدا ستم کنندگان به ایشان را که دشمنان خدا هستند از رحمت خویش

ظَالِمِيهِمْ مِنَ الْأُولِينَ وَالْآخِرِينَ آمِينَ

دور کند چه آنها که گذشته اند و چه آنها که پس از این آیند آمین

رَبِّ الْعَالَمِينَ.

رب العالمین.

ص: 308

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتُلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ

خدایا من از تو میخوامم به حق آن رحمت که همه چیز را فرا گرفته

كُلِّ شَيْءٍ وَبِقُوَّتِكَ الَّتِي قَهَرْتَ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ

به که آن نیرویت همه چیز وسیله آن مقهور خویش کردی را به

خَضَعَ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ وَذَلَّ لَهَا كُلُّ شَيْءٍ

همه چیز در برابر آن خاضع همه و در پیش آن خوار است

وَبِجَبْرُوتِكَ الَّتِي غَلَبْتَ بِهَا كُلَّ شَيْءٍ وَبِعِزَّتِكَ

و به جبروت تو که به وسیله آن چیره گشتی بر هر چیز و به عزت

الَّتِي لَا يَقُومُ لَهَا شَيْءٌ وَبِعِظَمَتِكَ الَّتِي

که چیزی در برابرش نیستند به آن عظمت بزرگیت که و پر کرده هر

مَلَأَتْ كُلَّ شَيْءٍ وَبِسُلْطَانِكَ الَّذِي عَلَا كُلَّ

چیز را و به سلطنت آن پادشاهیت که و بر هر چیز برتری گرفته

شَيْءٍ وَبِوَجْهِكَ الْبَاقِي بَعْدَ فَنَاءِ كُلِّ شَيْءٍ

و به ذات پاکت که پس از نابودی چیز هر باقی است

وَبِأَسْمَائِكَ الَّتِي مَلَأْتَ أَرْكَانَ كُلِّ شَيْءٍ

و به مقدست نامهای که اساس هر موجودی را پر کرده

وَبِعِلْمِكَ الَّذِي أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ وَبِنُورِ

و به آن علم و دانشت که احاطه یافته به هر چیز و به نور ذاتت که

وَجْهِكَ الَّذِي أَضَاءَ لَهُ كُلُّ شَيْءٍ يَا نُورُ

روشن شد در پرتوش هر ، چیز ای نور حقیقی

بِأَقْدُوسٍ يَا أَوَّلَ الْأَوَّلِينَ وَيَا آخِرَ

و ای منزّه از هر عیب ای آغاز موجودات اولین و ای پایان

الْآخِرِينَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي

آخرین خدایا! بیامرز برایم آن گناهایی را که پرده ها

نَهَيْتُكَ الْعِصْمَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ

را بدرد. خدایا! بیامرز آن برایم گناهایی که را عقاب

الَّتِي تُنَزِّلُ النَّعْمَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ

و کيفرها را فروریزد خدایا بیامرزش برایم آن گناهانی که را

الَّتِي تُغَيِّرُ النَّعْمَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ

نعمت ها را تغییر دهد. خدایا! بیامرزش برایم آن گناهانی را

الَّتِي تَحْسِبُ الدُّعَاءَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي

دوازده (اجابت) دعا جلوگیری کند. خدایا! بیامرزش برایم آن

الذُّنُوبَ الَّتِي تُنَزِّلُ الْبَلَاءَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي

گناهانی را که بلا کند. نازل خدایا! بیامرزش برایم هر گناهی که

كُلِّ ذَنْبٍ اذْنَبْتُهُ وَكُلِّ خَطِيئَةٍ اَخْطَاْتُهَا

کرده ام و هر خطایی که از من سر زده

لِلَّهِمَّ اِنِّي اَتَقَرَّبُ اِلَيْكَ بِذِكْرِكَ وَاسْتَشْفَعُ

خدایا من به سوی تو تقرب جویم به وسیله ذکر تو شفیع آورم و

بِكَ اِلَى نَفْسِكَ وَاسْأَلُكَ بِجُودِكَ اَنْ

به درگاہت خودت را و به جود و کرمیت از تو می خواهم

تُدْنِيَنِي مِنْ قُرْبِكَ وَأَنْ تُوزِعَنِي شُكْرَكَ

که مرا به مقام قرب خویش نزدیک سازی و شکر و سپاسگزاری را بر من

وَأَنْ تُلْهِمَنِي ذِكْرَكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَلُّكَ

روزی کنی و ذکر خود را به من الهام کنی! خدایا از تو درخواست میکنم

سؤال خَاصِّعٍ مُتَدَلِّلٍ خَاشِعٍ أَنْ

درخواست شخص فروتن خوار ترسان که بر من آسان گیری

تُسَامِحَنِي وَتَرْحَمَنِي وَتَجْعَلَنِي بِقِسْمِكَ

و به من رحم کنی و مرا به آنچه برایم قسمت کرده ای

رَاضِيًا قَانِعًا وَفِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ

راضی و قانعم سازی و در تمام حالات فروتنم کنی.

مُتَوَاضِعًا اللَّهُمَّ وَأَسْتَلُّكَ سُؤَالَ مَنْ

خدایا! از تو درخواست کنم درخواست کسی که سخت فقیر

أَشْتَدَّتْ فَاقَتُهُ وَأَنْزَلَ بِكَ عِنْدَ الشَّدَائِدِ

بی چیز شده و خواسته اش را هنگام سختیها پیش تو آورده

حَاجَتَهُ وَعَظَمَ فِيمَا عِنْدَكَ رَغْبَتَهُ اللَّهُمَّ

امیدش آنچه به نزد است تو بسیار است. بزرگ خدایا

ظُمَ سُلْطَانُكَ وَعَالَا مَكَانُكَ وَخَفِيَ

سلطنت و پادشاهیت بس بزرگ مقامت و بسی بلند است؛ مکر و

مَكْرُكَ وَظَهَرَ أَمْرُكَ وَعَلَبَ قَهْرُكَ وَجَرَتْ

تدبیرت در کارها پنهان فرمانت آشکار است. و امر و قهرت غالب

قُدْرَتُكَ وَلَا يُمَكِّنُ الْفِرَارُ مِنْ حُكُومَتِكَ

و قدرت قدرت و نیرویت نافذ است و گریز از تحت حکومت تو ممکن نیست

اللَّهُمَّ لَا أَجِدُ لِدُنُوبِي غَافِرًا وَلَا لِقَبَائِحِي

خدایا نیابم برای گناهامم آمرزنده ای نه و برای کارهای زشتم

سَاتِرًا وَلَا لِشَيْءٍ مِنْ عَمَلِي الْقَبِيحِ

پرده پوشی نه و کسی که را عمل زشت مرا به کار نیک

بِالْحَسَنِ مُبَدِّلًا غَيْرَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

تبدیل کند جز تو. نیست معبودی جز تو منزهی تو

سُبْحَانَكَ وَيَحْمَدُكَ ظَلَمْتُ نَفْسِي

و به حمد تو مشغولم من به خویشتن ستم کردم و در

تَجَرَّاتُ بِيْجَهْلِيْ وَسَكَنْتُ اِلَى قَدِيْمٍ

اثر نادانیم دلیری کردم و به اینکه همیشه از قدیم به بر یاد من بوده و

ذَكَرْتُ لِيْ وَمَنْكَ عَلَيَّ اللَّهُمَّ مَوْلَايَ كَمْ

من لطف و بخشش داشتی آسوده خاطر..نشستم ای خدا ای مولای من

مِنْ قَبِيْحٍ سَتَرْتَهُ وَكَمْ مِنْ فَادِحٍ مِنَ الْبَلَاءِ

چه بسیار زشتیها که از من پوشاندی و چه بسیار بلاهای سنگین که از

أَقْلَبْتَهُ أَمَلْتَهُ وَكَمْ مِنْ عَثَارٍ وَقَيْتَهُ وَكَمْ مِنْ

من بازگرداندی و چه بسیار لغزشها که از آن نگهم داشتی و چه بسیار

مَكْرُومٍ دَفَعْتَهُ وَكَمْ مِنْ تَنَاءٍ جَمِيْلٍ لَسْتُ

ناراحتیها که از من دور کردی و چه بسیار مدح و ثنای خوبی ثنای خوبی که من شایسته اش

أَهْلًا لَهُ نَشَرْتَهُ اللَّهُمَّ عَظْمَ بِلَاتِي وَأَفْرَطَ

نبودم و تو آن را منتشر. ساختی! خدایا! بلای من بسی بزرگ است و بدی

بِی سُوءِ حَالِی وَفَصَّرْتُ وَفَصَّرْتُ بِی

حالم از حد گذشته و اعمالم نارسا است

اعمالی وَقَعَدْتُ بِی اَغْلَالِی وَحَبَسَنِی

و زنجیرهای علایق مرا خانه نشین و آرزوهای دور و دراز

عَنْ نَفْعِی بَعْدُ اَمَلِی اَمَالِی وَخَدَعْتَنِی

از مرا رسیدن به منافعم بازداشته و دنیا با ظواهر

الدُّنْیَا بَعْرُورِهَا وَنَفْسِی بِجِنَائِیَّتِهَا

فریبده اش مرا گول زد و نفسم به وسیله جنایتش

وَمِطَالِی یَا سَبِّدِی فَاَسْأَلُكَ بِعِزَّتِكَ اَنْ لَا

و به مسامحه گذراندم ای آقای من پس از تو میخواهم به عزت که

یَحْجُبُ عَنْكَ دُعَائِی سُوءِ عَمَلِی وَفِعَالِی

بدی رفتار کردار و من دعایم را از اجابتت جلوگیری نکند

وَلَا تَقْضِ حِیِّی بِخَفِیِّی مَا اَطَّلَعْتَ عَلَیْهِ مِنْ

رسوا نکنی مرا آنچه به از اسرار پنهانی من اطلاع داری

سِرِّي وَلَا تُعَاجِلْنِي بِالْعُقُوبَةِ عَلَيَّ

و شتاب نکنی در عقوبتم برای رفتار بد و یا کارهای بدی

عَمِلْتُهُ فِي خَلَوَاتِي مِنْ سُوءِ فِعْلِي

که در خلوت انجام دادم ادامه و دادم به

وَاسَاتِي وَدَوَامِ تَقْرِيطِي وَجَهَالَتِي وَكَثْرَةِ

تقصیر و نادانی و زیادی

شَهَوَاتِي وَغَفَلَتِي وَكُنَ اللَّهُمَّ بِعِزَّتِكَ لِي

شهوت رانی و بی خبریم و خدایا عزت

فِي كُلِّ الْأَحْوَالِ فِي الْأَحْوَالِ كُلِّهَا رَوْفًا

سوگند که در تمام احوال نسبت به من مهربان باش و

وَعَلَيَّ فِي جَمِيعِ الْأُمُورِ عَطُوفًا نَهِي

در تمام امور بر من عطوفت فرما. ای معبود من

وَرَبِّي مَنْ لِي غَيْرُكَ أَسْتَلُّهُ كَشَفَ ضُرِّي

و پروردگار ای من جز تو که را دارم که رفع گرفتاری و

وَالنَّظَرَ فِي أَمْرِي النَّهْيَ وَمَوْلَايَ

توجه در کارم را از او درخواست کنم؟ ای خدای من و ای مولای من

أَجْرِيَتْ عَلَيَّ حُكْمًا إِيْتَبَعْتُ فِيهِ هَوَى

تو بر من حکمی را مقرر داشتی که در اجرای آن پیروی گولم زد زد و قضا

نَفْسِي وَلَمْ أَحْتَرِسْ فِيهِ مِنْ تَزْيِينِ

و قدر هم با او کمک کرد و در اثر همین ماجرای شومی که بر سرم آمد

عَدُوِّي فَغَرَّنِي بِمَا أَهْوَى وَأَسْعَدَهُ عَلَيَّ

نسبت به پاره ای هوای نفسم را کردم و از فریبکاری دشمنم در این

ذَلِكَ الْقَضَاءُ فَتَجَاوَزْتُ بِمَا جَرَى عَلَيَّ

باره نهرا سیدم پس او هم طبق دلخواه خویش از حدود و احکامات تجاوز کردم

مِنْ ذَلِكَ بَعْضَ مَنْ نَقَضَ حُدُودَكَ

و در برخی از دستورات راه مخالفت را پیمودم

وَخَالَفْتُ بَعْضَ أَوْامِرِكَ فَلَكَ الْحَمْدُ

پس در آنچه تمام آمده پیش تو را ستایش میکنم

ص: 317

الْحُجَّةُ عَلَيَّ فِي جَمِيعِ ذَلِكَ وَلَا حُجَّةَ لِي

و اکنون از حکمی که درباره کیفر من جاری گشته قضا و

فیما جَرَى عَلَيَّ فِيهِ قَضَاؤُكَ وَالزَّمَنِي

آزمایش تو مرا بدان ملزم ساخته حجت و برهانی ندارم

حُكْمِكَ وَبَلَاؤُكَ وَقَدْ أَتَيْتُكَ يَا إِلَهِي

و اینک ای معبود حالی من در به درگاهت که آمده ام

بَعْدَ تَقْصِيرِي وَإِشْرَافِي عَلَى نَفْسِي

درباره ات کوتاهی کرده و بر خود زیاده روی نموده

مُعْتَذِرًا نَادِمًا مُنْكَسِرًا مُسْتَعِيلاً مُسْتَغْفِرًا

عذرخواه و پشیمان و دل شکسته و پوزش جو و آمرزش طلب

مُنِيئًا مُقِرًّا مُدْعِنًا مُعْتَرِفًا لَا أَحَدُ مَقَرًا مِمَّا

و بازگشت کنان و به گناه خویش اقرار و اذعان و اعتراف دارم و راه

كَانَ مِنِّي وَلَا مَفْزَعًا أَتَوَجَّهُ إِلَيْهِ فِي

گریزی از آنچه از من سر زده نیابم و پناهگاهی که بدان

أَمْرِي غَيْرَ قَبُولِكَ عُذْرِي وَإِذْخَالِكَ إِيَّايَ

رو آورم در کار خویش خویش ندارم اینکه جز تو عذرم بپذیری و مرا

سَعَةَ رَحْمَتِكَ اللَّهُمَّ إِلَهِي إِلَهِي فَأَقْبَلْ

فراخنای رحمت درآوری؛ پس ای خدای من عذرم بپذیر و

عُذْرِي وَازْحَمَّ شِدَّةَ ضُرِّي وَفُكِّنِي مِنْ

سخت پریشانیم بر رحم کن و از بند سخت گناهانم رهاییم ده.

شِدُّ وَثَاقِي يَا رَبِّ اِرْحَمِ ضَعْفَ بَدَنِي وَ

ای پروردگار من! بر ناتوانی بدنم و نازکی پوست تنم و

رِقَّةَ جِلْدِي وَدِقَّةَ عَظْمِي يَا مَنْ بَدَأَ

باریکی استخوانم رحم کن. ای کسی که آغاز کردی به آفرینش

خَلَقِي وَذَكَرِي وَتَرَبَّيْتَنِي وَبَرَّيْتَنِي وَتَعَذَّبْتَنِي

من و به یاد من و و پرورشم و و به احسان و خوراک، دادم اکنون به همان

هَبْنِي لِابْتِدَاءِ كَرَمِكَ وَسَالِفِ بَرِّكَ بِي يَا

بزرگواری و کرم نخستت و سابقه احسانی که به من داشتی مرا ببخش ای

الهي وَسَيِّدِي وَرَبِّي أَتْرَاكَ مُعَذِّبِي

معبود من ای آقای من و ای پروردگارم آیا تو به راستی چنانی که مرا به

بِنَارِكَ بَعْدَ تَوْحِيدِكَ وَبَعْدَ مَا انْطَوَى

آتش عذاب کنی پس از اینکه یگانگیت به اقرار دارم و دلم

عَلَيْهِ قَلْبِي مِنْ مَعْرِفَتِكَ وَلَهَجَ بِهِ لِسَانِي

نور به معرفت آباد گشته و زبانم به ذکر تو گویا شده و نهادم

مِنْ ذِكْرِكَ وَأَعْتَقَدُهُ ضَمِيرِي مِنْ حُبِّكَ

به دوستی تو پیوند شده و پس از اعتراف صادقانه

وَبَعْدَ صِدْقِ اعْتِرَافِي وَدُعَاَتِي خَاضِعًا

و دعای خاضعانه ام به مقام بنده پروری و ربوبیت؟

لِرُبُوبِيَّتِكَ هَيْهَاتَ أَنْتَ أَكْرَمُ مِنْ أَنْ تُصْنَعَ

است بسیار دور تو بزرگوarter از آنی که از نظر دور داری کسی را

مَنْ رَيْبُهُ أَوْ تَبَعِدَ مَنْ أَدْبَيْتُهُ أَوْ تُشْرُ

که خود پروریده ای یا دور گردانی کسی را که خود نزدیکش کرده

مَنْ أُوَيْتَهُ أَوْ تُسَلِّمَ إِلَى الْبَلَاءِ مَنْ كَفَيْتَهُ

یا تسلیم بلا و گرفتاری کنی کسی که را خود سرپرستی کرده

وَرَحْمَتُهُ وَلَيْتَ شِعْرِي يَا سَيِّدِي وَإِلَهِي

و به لطف پروریده ای و کاش میدانستم ای آقا و معبود و مولایم

وَمَوْلَايَ اُسَلِّطُ النَّارَ عَلٰى وُجُوهِ خَرَّتْ

آیا چیره میکنی آتش دوزخ را بر چهره هایی که در برابر

لِعَظَمَتِكَ سَاجِدَةً وَعَلَى السُّنَنِ نَطَقْتُ

عظمتت به سجده افتاده و بر که زبانهای صادقانه به

بِتَوْحِيدِكَ صَادِقَةً وَبِشُكْرِكَ مَادِحَةً

یگانگیت گویا شده و سپاسگزارانه به شکر شده باز

وَعَلَى قُلُوبٍ اعْتَرَفَتْ بِإِلَهِيَّتِكَ مُحَقِّقَةً

که دلهایی و بر از روی یقین به خدائیت اعتراف کرده اند

وَعَلَى ضَمَائِرٍ حَوَّتْ مِنَ الْعِلْمِ بِكَ حَتَّى

و بر که نهادهایی علم و معرفت آنها را فرا گرفته تا به

صَارَتْ خَاشِعَةً وَعَلَى جَوَارِحِ سَعَتْ إِلَى

جایی که برابرت در خاشع گشته اعضاء و بر جوارحی و که

أوطان تَعْبِدُكَ طَائِعَةً وَأَشَارَتْ

مشتاقانه به پرستشگاهایت شنافته و با حال اقرار گناه به

بِاسْتِغْفَارِكَ مُدْعِنَةً مَا هَكَذَا الطُّنُّ بِكَ

جویای آمرزش آمرزش تو هستند؟ چنین گمانی به تو نیست و از فضل

وَلَا أُخْبِرُنَا بِفَضْلِكَ عَنْكَ يَا كَرِيمٌ يَا رَبِّ

تو چنین خبری به ما نرسیده ای خدای! کریم ای پروردگار! من

وَأَنْتَ تَعْلَمُ ضَعْفِي عَنْ قَلِيلٍ مِنْ بَلَاءٍ

و تو ناتوانی مرا در مقابل اندکی از بلا

الدُّنْيَا وَعُقُوبَاتِهَا وَمَا يَجْرِي فِيهَا مِنْ

دنیا و کیفرهای ناچیز آن ناملایماتی و که معمولاً

الْمَكَارِهِ عَلَى أَهْلِهَا عَلَى أَنْ ذَلِكَ بَلَاءٌ

بر اهل آن می رسد میدانی در صورتی که این بلا

وَمَكْرُوهٌ قَلِيلٌ مَّكْتُبٌ يَسِيرٌ بِقَاتُهُ فَصِيرٌ

و ناراحتی دوامش است اندک دورانش و مدتش

مدته فَكَيْفَ احْتِمَالِي لِبَلَاءِ الْآخِرَةِ

کوتاه است پس چگونه تاب تحمل آخرت بلای

وَجَلِيلٌ حُلُولٍ وَقُوعِ الْمَكَارِهِ فِيهَا وَهُوَ

آن و ناملایمات بزرگ آنجا را در دارم در صورتی که آن

بَلَاءٌ تَطُولُ مَدَّتُهُ وَيُدُومُ مَقَامُهُ وَلَا

بلا مدتش طولانی دوامش و است همیشگی و تخفیفی

يُخَفِّفُ عَنْ أَهْلِهِ لِأَنَّهُ لَا يَكُونُ إِلَّا عَنْ

برای مبتلایان به آن نیست زیرا آن بلا از خشم و انتقام

عَضَبِكَ وَإِنْتِقَامِكَ وَسَخَطِكَ وَهَذَا مَا لَا

غضب و تو گرفته سرچشمه و آن است که هم چیزی

تَقُومُ لَهُ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ يَا سَيِّدِي

آسمانها و زمین تاب تحمل آن را ندارند؛ ای آقای من

فَكَيْفَ لِي بِي وَأَنَا عَبْدُكَ الضَّعِيفُ

تا چه رسد به من بنده ناتوان

الدُّلِيلُ الْحَقِيرُ الْمَسْكِينُ الْمُسْتَكِينُ

خوار ناچیز مستمند بیچاره

يا الهي وَرَبِّي وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ لِأَيِّ

ای معبود و پروردگار آقا و مولای و من آیا برای

الأُمُورِ إِلَيْكَ أَشْكُو وَ لِمَا مِنْهَا أَصْح

کدامیک از گرفتاریهایم به تو شکایت کنم و برای کدامیک

وَأَبْكِي لِأَلِيمِ الْعَذَابِ وَشِدَّتِهِ أَمْ لِيَطُولُ

از آنها شیون و گریه کنم؟ آیا برای عذاب دردناک و سخت

الْبَلَاءِ وَ مَدَّتِهِ فَلَيْنُ صَيَّرْتَنِي لِلْعُقُوبَاتِ

یا برای بلای طولانی و مدید؟ پس خاطر کیفرهایم اگر بنا شود مرا به

مَعَ أَعْدَائِكَ وَجَمَعْتَ بَيْنِي وَبَيْنَ أَهْلِ

در زمره دشمنانت اندازی و مرا با با گرفتاران در بلا عذابت و

بَلَاتِكَ وَفَرَّقْتَ بَيْنِي وَبَيْنَ أَحِبَّاتِكَ

در یک جا گردآوری میان و من دوستانت و جدایی اندازی

وَأَوْلِيَاتِكَ فَهَبْنِي يَا إِلَهِي وَسَيِّدِي

گیرم که ای آقا معبود و

وَمَوْلَايَ وَرَبِّي صَبْرْتُ عَلَى عَذَابِكَ

و مولا و پروردگارم من بر عذاب تو صبر کنم

فَكَيْفَ أَصْبِرُ عَلَى فِرَاقِكَ وَهَبْنِي يَا إِلَهِي

اما چگونه بر دوری از تو طاق آورم؟ و گیرم که ای آورم؟ و معبود من

صَبْرْتُ عَلَى حَرِّ نَارِكَ فَكَيْفَ أَصْبِرُ عَنِ

حرارت آشت را تحمل کنم اما چگونه چشم پوشیدن از

النَّظَرِ إِلَى كَرَامَتِكَ أَمْ كَيْفَ أَسْكُنُ فِي

بزرگواریت را بر خود هموار یا سازم؟! چگونه در میان

النَّارِ وَرَجَاتِي عَفْوِكَ فَبِعِزَّتِكَ يَا سَيِّدِي

آتش بمانم با اینکه امید عفو تو را دارم؟ پس به عزتت سوگند ای آقا

وَمَوْلَايَ أَفْسِمُ صَادِقًا لِّئِنْ تَرَكْتَنِي نَاطِقًا

مولای و من به سوگند راستی میخورم که اگر زبانم را در

لَأَضِجَنَّ إِلَيْكَ بَيْنَ أَهْلِهَا صَاحِبِ الْأَمَلِينَ

آنجا باز بگذاری حتماً در میان دوزخیان شیون را به سویت سر دهم

لَأَصْرُخَنَّ إِلَيْكَ صُرَاخَ الْمُسْتَضْرِبِينَ

و شیون اشخاص آرزومند و مسلماً چون فریادرس خواهان به درگاهت

وَلَا بُكْيَنَّ عَلَيْكَ بُكَاءَ الْفَاقِدِينَ

فریاد برآرم و قطعاً مانند عزیز گمگشتگان بر دوری تو گریه و زاری کنم

وَلَا نَادِيَتِكَ أَيْنَ كُنْتَ يَا وَلِيَّ الْمُؤْمِنِينَ يَا

و با صدای بلند تو را میخوانم و میگویم کجایی ای یار و نگهدار! مؤمنان ای

غَايَةَ أَمَالِ الْعَارِفِينَ يَا غِيَاثَ

منتهای آرمان عارفان ای فریادرس

الْمُسْتَعِيثِينَ يَا حَبِيبَ قُلُوبِ الصَّادِقِينَ

در ماندگان ای محبوب دل راستگویان

وَيَا إِلَهَ الْعَالَمِينَ أَفْتَرَاكَ سُبْحَانَكَ يَا

و ای حیران کننده آبا عالمیان به راستی چنان می بینی ای

إِلَهِي وَبِحَمْدِكَ تَسْمَعُ فِيهَا صَوْتَ عَبْدٍ

منزه و معبودم معبودم که به ستایشت مشغولم که بشنوی در آن آتش صدای بنده

مُسْلِمٍ سُجِنَ فِيهَا بِمُخَالَفَتِهِ وَذَاقَ طَعْمَ

مسلمانی را که در اثر مخالفتش در آنجا زندانی شده و مزه

عَذَابِهَا بِمَعْصِيَتِهِ وَحُبْسِ بَيْنِ أَطْبَاقِهَا

عذاب آتش را به خاطر نافرمانیش چشیده و در میان طبقات

بِجُزْمِهِ وَجَرِيرَتِهِ وَهُوَ يَضْرِبُ إِلَيْكَ صَحِيجَ

دوزخ به واسطه جرم و جنایتش گرفتار شده و در آن حال به به درگاهت

مُؤْمِلٍ لِرَحْمَتِكَ وَيُنَادِيكَ بِلِسَانِ أَهْلِ

شیون کند؛ شیون شخصی که آرزومند رحمت تو است و به زبان

تَوْحِيدِكَ وَيَتَوَسَّلُ إِلَيْكَ بِرُبُوبِيَّتِكَ يَا

یگانه پرستان تو را فریاد زند و به بنده پروریت متوسل گردد؟ ای

مَوْلَايَ فَكَيْفَ يَبْقَى فِي الْعَذَابِ وَهُوَ

مولای من پس چگونه در عذاب بماند با اینکه به بردباری

يَرْجُوا مَا سَلَفَ مِنْ حِلْمِكَ أَمْ كَيْفَ تُوَلِّمُهُ

سابقه دارت چشم امید دارد؟ یا چگونه آتش او را بیازارد

لِنَارٍ وَهُوَ يَأْمُلُ فَضْلَكَ وَرَحْمَتَكَ أَمْ كَيْفَ

با اینکه آرزوی فضل و رحمت تو را دارد؟ یا چگونه شعله

يُحْرِقُهَا لَهَيْبِهَا وَأَنْتَ تَسْمَعُ صَوْتَهُ وَتَرَى

آتش او را بسوزاند با اینکه تو صدایش را بشنوی و جایش را ببینی؟

تَكَانَهُ أَمْ كَيْفَ يَشْتَمِلُ عَلَيْهِ زَفِيرُهَا وَأَنْتَ

با چگونه شراره های آتش او را دربرگیرد با اینکه تو

تَعْلَمُ ضَعْفَهُ أَمْ كَيْفَ يَتَقَلَّقُ بَيْنَ أَطْبَاقِهَا

ناتوانیش دانی؟ یا چگونه در میان طبقات آتش دست و پا زند با اینکه

وَأَنْتَ تَعْلَمُ صِدْقَهُ أَمْ كَيْفَ تَزْجُرُهُ زَبَانِئُهَا

تو صدق و راستگوئیش را دانی؟ یا چگونه موکلان دوزخ او را با تندی برانند با

وَهُوَ يُنَادِيكَ يَا رَبِّهِ أَمْ كَيْفَ يَرْجُو فَضْلَكَ

اینکه تو را به پروردگاری بخواند؟ یا چگونه ممکن است که امید فضل تو را

فِي عَيْتِهِ مِنْهَا فَتَتْرَكُهَا هَيْهَاتَ مَا ذَلِكَ

در آزادی خویش داشته باشد ولی تو او را به حال خود واگذاری؟! چه بسیار از

الظَّنُّ بِكَ وَلَا الْمَعْرُوفُ مِنْ فَضْلِكَ وَلَا

تو دور است و چنین گمانی به تو نیست و فضل تو اینسان معروف نیست

مُشْبِهٌ لِمَا عَامَلْتَ بِهِ الْمُوَحِّدِينَ مِنْ بَرِّكَ

نه شباهت با رفتار تو نسبت به یگانه پرستان دارد با آن نیکی

وَإِحْسَانِكَ فَبِالْيَقِينِ أَقْطَعُ لَوْلَا مَا حَكَمْتَ

احسانت که نسبت بدانها داری و من به طور قطع میدانم که اگر فرمان تو

بِهِ مِنْ تَعْدِيْبِ جَاحِدِيْكَ وَقَضَيْتَ بِهِ مِنْ

در معذب ساختن منکرانت صادر نشده بود و حکم تو به همیشه

إِخْلَادِ مُعَانِدِيْكَ لَجَعَلْتَ النَّارَ كُلَّهَا بَرْدًا

ماندن در عذاب برای دشمنانت در کار، نبود حتماً حتماً آتش دوزخ را هر

وَسَلَامًا وَمَا كَانَتْ لِأَحَدٍ فِيهَا مَقَرًا وَلَا

چه بود به تمامی سرد و سالم میگردی و هیچکس در آن منزل

مَقَامًا لَكَتِكَ تَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُكَ أَقْسَمْتَ أَنْ

و ماوا نداشت ولی تو ای خدایی که تمام نامهایت مقدس مقدس ،است سوگند یاد

نَمَلَاهَا مِنَ الْكَافِرِينَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

کرده ای که دوزخ را از کافران از پریان و آدمیان پرکنی

أَجْمَعِينَ وَأَنْ تُخَلِّدَ فِيهَا الْمُعَانِدِينَ وَأَنْتَ

دشمنانت و را برای همیشه در آن جا دهی و تو که

قَل تَتَأَوُّكَ قُلْتَ مُبْتَدِنًا وَتَطْوَلُتَ بِالْإِنْعَامِ

حمدثنایت برجسته است در ابتداء بدون سابقه فرمودی و به این انعام

مُتَكَبِّرًا مَا أَفْمَنُ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا

از روی بزرگواری تفضل کردی که) فرمودی «آیا کسی که مؤمن است مانند

يَسْتَوُونَ إِلَهِي وَسَيِّدِي فَاسْتُلِكَ بِالْقُدْرَةِ

کسی است که فاسق است؟ نه یکسان نیستند ای معبود من و ای آقای من به حق

الَّتِي قَدَّرْتَهَا وَبِالْقَضِيَّةِ الَّتِي حَتَمْتَهَا

آن نیرویی که مقدرش کردی و به فرمانی که مسلمش کردی و صادر فرمودی

وَحَكَمْتَهَا وَغَلَبْتَ مَنْ عَلَيْهِ أَجْرِيَّتْهَا أَنْ

و بر هر کس آن را اجرا کردی مسلط گشتی، از تو می خواهم که ببخشی

تَهَبْ لِي فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ وَفِي هَذِهِ السَّاعَةِ

در این شب و در این ساعت که هر جرمی را

كُلِّ جُرْمٍ أَجْرُمْتُهُ وَكُلِّ ذَنْبٍ أَذْنَبْتُهُ وَكُلِّ

مرتکب شده ام و هر گناهی که را از من سر زده و هر

أَسْرَزْتُهُ وَكُلِّ جَهْلٍ عَمِلْتُهُ كَتَمْتُهُ أَوْ

کار زشتی را که پنهان کرده ام و هر نادانی که کردم چه کتمان کردم

عَلَيْتُهُ أَخْفَيْتُهُ أَوْ أَظْهَرْتُهُ وَكُلِّ سَيِّئَةٍ أَمَرْتِ

و چه آشکار چه پنهان کردم و هر کار بدی را که چه در عیان و به

بِاثْبَاتِهَا الْكِرَامَ الْكَاتِبِينَ الَّذِينَ وَكَّلْتَهُمْ

نویسندگان گرامیت دستور یادداشت کردنش را دادی همان نویسندگانی

بِحِفْظِ مَا يَكُونُ مِنِّي وَجَعَلْتَهُمْ شُهُودًا عَلَيَّ

که آنها را موکل بر ثبت اعمال من کردی آنها را به ضمیمه اعضاء و

مَعَ جَوَارِحِي وَكُنْتَ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيَّ مِنْ

و جوارحم گواه بر من کردی من کردی و اضافه بر آنها خودت نیز مراقب من بودی و

رَأَيْتَهُمُ وَالشَّاهِدَ لِمَا خَفِيَ عَنْهُمْ وَبِرَحْمَتِكَ

گاه اعمالی بودی که از ایشان پنهان میماند و البته به واسطه رحمتت بود

أَخْفَيْتَهُ وَبِفَضْلِكَ سَتَرْتَهُ وَأَنْ تُؤَفِّرَ حَظِّي

که آنها را پنهان داشتی و از روی فضل خود پوشاندی

مِنْ كُلِّ خَيْرٍ تُنَزِّلُهُ أَوْ إِحْسَانٍ تُفَصِّلُهُ أَوْ بِرِّ

و نیز خواهم که بهره ام را وافر و سرشار گردانی از هر خیری که فروریزی

تَنْشُرُهُ أَوْ رِزْقٍ تَبْسُطُهُ أَوْ ذَنْبٍ تَغْفِرُهُ أَوْ

یا احسانی که بفرمائی یا نیکیهایی که پخش کنی یا رزقی که بگسترانی یا گناهی که

خَطَا تَسْتُرُهُ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا النَّهْيِ

بیامرزی یا خطایی که بپوشانی پروردگارا پروردگارا پروردگارا ای معبود

من

ص: 332

وَسَيِّدِي وَمَوْلَايَ وَمَالِكِ رَقِّي يَا مَنْ بِيَدِهِ

ای آقا و مولایم ای مالک ای من کسی که اختیارم

ناصبتی یا عَلِيمًا بَضْرِي وَمَسْكَنَتِي يَا

به دست او است ای دانای بر پریشانی و بی نوائیم ای و

خَيْرًا بِفَقْرِي وَفَاقَتِي يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ

آگه از بی چیزی و نداریم پروردگارا پروردگارا پروردگارا

أَسْتُلُّكَ بِحَقِّكَ وَقُدْسِكَ وَأَعْظَمَ صِفَاتِكَ

از تو میخواهم به حق خودت و به ذات مقدست و به

وَأَسْمَائِكَ أَنْ تَجْعَلَ أَوْقَاتِي مِنَ اللَّيْلِ

بزرگترین صفات اسمانت که و اوقاتم را در شب

وَالنَّهَارِ بِذِكْرِكَ مَعْمُورَةً وَبِخِدْمَتِكَ

روز به یاد خودت آباد معمور و گردانی و به خدمت

مَوْصُولَةً وَأَعْمَالِي عِنْدَكَ مَقْبُولَةً حَتَّى

پیوسته داری اعمالم و را مقبول درگاہت گردانی تا اعمال

تَكُونُ أَعْمَالِي وَأُورَادِي كُلُّهَا وَرِدًّا وَاحِدًا

و همه گفتارم یک جهت برای تو باشد حالم همیشه

حَالِي فِي خِدْمَتِكَ سَرْمَدًا يَا سَيِّدِي يَا مَنْ

خدمت تو مصروف گردد. ای آقای من که کسی

عَلَيْهِ مُعَوَّلِي يَا مَنْ إِلَيْهِ شَكْوَتُ أَحْوَالِي يَا

تکیه گاهم او است ای کسی که شکایت احوال خویش به درگاه او برم

رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ قَوِّ عَلَيَّ خِدْمَتِكَ

پروردگارا پروردگارا پروردگارا نیرو ده بر خدمت انجام

جَوَارِحِي وَأَشْدُدْ عَلَيَّ الْعَزِيمَةَ جَوَانِحِي

اعضای مرا و دلم را برای عزیمت به سویت محکم گردان

وَهَبْ لِي الْجِدَّ فِي خَشْيَتِكَ وَالِدَّوَامَ فِي

و به من کوشش در ترس و خشیتت و مداومت در پیوستن

الِاتِّصَالِ بِخِدْمَتِكَ حَتَّى أَسْرَحَ إِلَيْكَ فِي

به خدمتت عطا فرما تا تن و جان را در میدانهای

مِيَادِينَ السَّابِقِينَ وَأَسْرَعَ إِلَيْكَ فِي

پشتتازان به سویت برانم و در زمره شتابندگان به سویت

الْبَارِزِينَ وَاسْتَأْتَفَى إِلَيَّ قُرْبِكَ فِي الْمُشْتَأَقِينَ

بشتابم و در صف مشتاقان اشتیاق تقریب را جویم چون نزدیک شدن و

وَأَدْنُو مِنْكَ ذُنُوبَ الْمُخْلِصِينَ وَأَخَافُكَ مَخَافَةً

مخلصان به تو نزدیک گردم و چون یقین کنندگان از تو بترسم

الْمُؤَقِنِينَ وَاجْتَمَعَ فِي جَوَارِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ

و در جوار رحمت با مؤمنان در برابر جا گرد آیم.

اللَّهُمَّ وَمَنْ أَرَادَنِي بِسُوءٍ فَارِدْهُ وَمَنْ كَادَنِي

هر که! خدایا هر بد مرا خواهد بدش را بخواه و هر که به من مکر کند

فَكِدْهُ وَاجْعَلْنِي مِنْ أَحْسَنِ عِبِيدِكَ نَصِيبًا

به مکر خویش دچارش کن و نصیبم را نصیبم را پیش خود بهتر از دیگر بندگانت

عِنْدَكَ وَأَقْرَبِهِمْ مَنْزِلَةً مِنْكَ وَأَخْصِهِمْ زُلْفَةً

قرار ده و منزلتم را نزد خود نزدیکتر از ایشان کن و رتبه ام را در

ص: 335

لَدَيْكَ فَإِنَّهُ لَا يُنَالُ ذَلِكَ إِلَّا بِفَضْلِكَ وَجُدْ

پیشگامت مخصوص تر از دیگران گردان که به راستی جز به فضل تو کسی

لِي بِجُودِكَ وَأَعْطِفْ عَلَيَّ بِمَجْدِكَ

به این مقام نرسد و به جود و بخشش خود به من جود کن و

احْفَظْنِي بِرَحْمَتِكَ وَاجْعَلْ لِسَانِي بِذِكْرِكَ

و به مجد و بزرگواری خود بر من توجه فرما و به رحمت خود

نَهَجًا وَقَلْبِي بِحُبِّكَ مُتَيِّمًا وَمَنْ عَلَيَّ بِحُسْنِ

مرا نگهدار و قرار ده زبانم را به ذکر تو گویا و دلم را به دوستیت

إِجَابَتِكَ وَأَقْلِنِي عَشْرَتِي وَأَغْفِرْ زَلَّتِي فَإِنَّكَ

بی قرار و شیدا با اجابت نیکت بر و من منت بنه و لغزشم را نادیده گیر

فَصَيِّتْ عَلَيَّ عِبَادِكَ بِعِبَادَتِكَ وَأَمْرَتَهُمْ

و گناههم را بیامرز زیرا که تو خود بندگانت را به پرستش خویش فرمان دادی و

بِدُعَائِكَ وَضَمِنْتَ لَهُمْ الْإِجَابَةَ فَإِلَيْكَ يَا رَبِّ

به دعا کردن به درگاہت مأمور ساختی و اجابت دعایشان را ضمانت کردی پس ای پروردگار من

نَصَبْتُ وَجْهِي وَإِلَيْكَ يَا رَبِّ مَدَدْتُ يَدِي

به سوی تو روی خود گذاشتم به و درگاه دست تو ای پروردگرم

فَبِعِزَّتِكَ اسْتَجِبْ لِي دُعَائِي وَبَلِّغْنِي مُنَايَ

حاجت دراز کردم پس به آرزویم عزتت دعایم را مستجاب فرما و

وَلَا تَقْطَعْ مِنْ فَضْلِكَ رَجَائِي وَاكْفِنِي شَرَّ

برسان و امیدم را از فضل خویش منما قطع و شر دشمنانم

لُجَجِّ وَالْإِنْسِ مِنْ أَعْدَائِي يَا سَرِيعَ الرِّضَا

را از جن انس کفایت و. فرما ای خدای زودگذر، بیمارز کسی را

غَفِرَ لِمَنْ لَا يَمْلِكُ إِلَّا الدُّعَاءَ فَإِنَّكَ فَقَالَ

که جز دعا چیزی ندارد که به راستی تو هر چه را بخواهی انجام دهی

لِمَا تَشَاءُ يَا مَنْ اسْمُهُ دَوَاءٌ وَذِكْرُهُ شِفَاءٌ

ای کسی که نامش دوا است و شفاء یادش است و طاعتش

وَطَاعَتُهُ غِنَى إِرْحَمْ مَنْ رَأْسُ مَالِهِ الرَّجَاءُ

توانگری است ترحم فرما بر که کسی امید سرمایه اش و ساز

وَسَلَاحُهُ الْبُكَاءُ يَا سَابِغَ النِّعَمِ يَا دَافِعَ

برگش گریه و زاری است ای تمام دهنده نعمتها ای برطرف کننده

التَّظْمِ يَا نُورَ الْمُسْتَوْحِشِينَ فِي الظُّلَمِ يَا

گرفتاریها ای روشنی وحشت زدگان در تاریکیها، ای

عَالِمًا لَا يُعَلِّمُ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ

دانای بی معلم درود فرست محمد بر و

مُحَمَّدٍ وَفَعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَصَلَّى اللَّهُ

محمد و انجام ده درباره من آنچه که را تو

عَلَى رَسُولِهِ وَالْأَيُّمَةَ الْمَيَامِينَ مِنْ آلِهِ

شایسته آنی و درود خدا بر پیامبر و پیشوایان با برکت

وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا

از خاندانش و سلام فراوان

ص: 338

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى

ستایش خاص خدا پروردگار جهانیان است و درود خدا بر

سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا

آقای ما محمد پیامبرش و بر آل او و سلام کاملی بر ایشان باد

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا جَرَى بِهِ قَضَاتُكَ

خدایا از آن تو است ستایش بر آنچه شد جاری بدان قضا

فِي أَوْلِيَانِكَ الَّذِينَ اسْتَخْلَصْتَهُمْ لِنَفْسِكَ

و قدر تو درباره بندگان آنانکه مقربیت خالص گردانیدی آنان

وَ دِينِكَ إِذْ اخْتَرْتَ لَهُمْ جَزِيلَ مَا عِنْدَكَ

برای خود و دین خود چون انتخاب کردی برای آنها آن نعمت شایان

مِنَ النَّعِيمِ الْمُقِيمِ الَّذِي لَا زَوَالَ لَهُ وَلَا

پایداری که نزد تو است آن نعمتی که زوال و نابودی برایش نیست

اضْمِحْلَالَ بَعْدَ أَنْ شَرَطْتَ عَلَيْهِمُ الزُّهْدَ

و این از آنی بود (که با آنها شرط کردی پس تا کناره گیرند

دَرَجَاتِ هَذِهِ الدُّنْيَا الدِّيْنِيَّةِ وَ زُخْرُفِهَا

از درجات و ریاستهای این دنیای پست و از زیب و و، زیورش

و زُبْرَجِهَا فَشَرَطُوا لَكَ ذَلِكَ وَ عَلِمْتَ

آنها و نیز این شرط تو را پذیرفتند و تو نیز وفای آنان

مِنْهُمْ الْوَفَاءَ بِهِ فَقَبِلْتَهُمْ وَ قَرَّبْتَهُمْ وَ

را به این شرط دانستی و پذیرفتی شان و مقرب درگاهشان کردی و

قَدَّمْتَ لَهُمُ الذِّكْرَ الْعَلِيَّ وَ الثَّنَاءَ الْجَلِيَّ وَ

مقرر داشتی از پیش برای ایشان نامی بلند و ثنایی آشکار و

هَبَطْتَ عَلَيْهِمْ مَلَائِكَتَكَ وَ كَرَّمْتَهُمْ

فرو فرستادی برایشان فرشتگانت را و گرامی داشتی آنان را

بِوَحْيِكَ وَ رَفَدْتَهُمْ بِعِلْمِكَ وَ جَعَلْتَهُمْ

به وحی خود و یاریشان کردی به علم خود و قرارشان

الدَّرِيْعَةَ الدَّرَائِعَ إِلَيْكَ وَالْوَسِيْلَةَ إِلَيَّ

دادی واسطه درگاهت وسیله ای و به سوی خوشنودیت پس

رِضْوَانِكَ فَبَعْضُ أَسْكَنْتَهُ جَتَّتَكَ إِلَيَّ أَنْ

برخی در بهشت جا را دادی آنگاه که از آنجا

أَخْرَجْتَهُ مِنْهَا وَبَعْضُ حَمَلْتَهُ فِي فُلْكَكَ

بیرونش آوردی و برخی را در کشتی خود سوار کردی

نَجِيَّتَهُ وَمَنْ مَعَ آمَنْ مَعَهُ مِنَ الْهَلَكَةِ

و او و همراهانش را که ایمان آورده بودند به مهر از هلاکت خود از

بِرَحْمَتِكَ وَبَعْضُ اتَّخَذْتَهُ لِنَفْسِكَ خَلِيْلًا

نجات دادی و برخی را برای خود خلیل گرفتی

وَ سَتَلْتَ لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْأَخْرَبِ

و او از تو درخواست کرد نام نیک را در امتهای آینده و تو

فَأَجَبْتَهُ وَجَعَلْتَ ذَلِكَ عَلِيًّا وَبَعْضُ كَلَّمْتَهُ

اجابت کردی و نام او را بلند گرداندی و با برخی

مِنْ شَجَرَةٍ تَكْلِيمًا وَجَعَلَتْ لَهُ مِنْ أُخِيهِ

از میان درخت به طور مخصوصی سخن گفتی و برای او برادرش را

رَدًّا وَوَزِيرًا وَبَعْضُ أَوْلَادَتِهِ مِنْ غَيْرِ

یاور و وزیر و وزیر گردانیدی برخی را بدون پدر به وجود آوردی

أَبٍ وَآتَيْتُهُ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْتَهُ بِرُوحِ

و نشانه های آشکاری به او دادی و به

الْقُدْسِ وَكُلِّ وَكُلًّا، شَرَعْتَ لَهُ شَرِيعَةً وَ

روح القدس (جبرئیل) یاری فرمودی برای و همه آنها دین و

نَهَجْتَ لَهُ مِنْهَا جَا وَتَخَيَّرْتَ لَهُ أَوْصِيَاءَ

قانونی مقرر داشتی و برایش طریقه و برنامه ای قرار دادی و اوصیایی

(أَوْصِيَاءَهُ مُسْتَحْفِظًا بَعْدَ مُسْتَحْفِظٍ مِنْ

برای او انتخاب تا کردی یکی پس از دیگری نگهدارنده باشد

مُدَّةٍ إِلَى مُدَّةٍ إِقَامَةً لِدِينِكَ وَحُجَّةً عَلَيَّ

زمانی تا زمانی تا برپا ماند دین تو و حجتی باشند بر

عِبَادِكَ وَ لِنَا لَا يَزُولُ الْحَقُّ عَنْ مَقَرِّهِ وَ

بندگانت تا و زایل نگردد (دین) حق از جای خود و

تَغْلِبَ الْبَاطِلُ عَلَى أَهْلِهِ وَلَا السَّلَا يَقُولُ

تا پیروز نگردد باطل بر اهل حق و کسی نگوید چرا

أَحَدٌ لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا مُنْذِرًا وَ

نفرستادی به سوی ما پیامبری که ما را بترساند و چرا

أَقَمْتَ لَنَا عِلْمًا هَادِيًا فَتَتَّبِعَ آيَاتِكَ مِنْ

نداشتی پرچمی راهنما تا پیروی کنیم از آیات

قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَ نَخْرَى إِلَى أَنْ أَنْتَهَيْتَ

تو پیش از آن که خوار و رسوا گردیم اینکه رساندی

بِالْأَمْرِ إِلَى حَبِيبِكَ وَ نَجِيبِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى

کار را به دست حبيب خود برگزیده ات (حضرت) و محمد صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَ إِلِهِ فَكَانَ كَمَا أَنْتَجَبْتَهُ سَيِّدَ

الله عليه آله و او چنان بود که او را

مَنْ خَلَقْتُهُ وَصَفَوَهُ مَنِ اصْطَفَيْتَهُ وَأَفْضَلَ

برگزیدی

بزرگ آفریدگانت و برگزیده برگزیدگانت و برترین

مَنْ اجْتَبَيْتَهُ وَأَكْرَمَ مَنْ اعْتَمَدْتَهُ قَدَّمَ مَنَّهُ

انتخاب شدگانت و گرامی ترین معتمدین تو بود و او را

عَلَى أَنْبِيَائِكَ وَبَعَثْتَهُ إِلَى الثَّقَلَيْنِ مِنْ

بر پیمبرانت مقدم داشتی و به سوی جنّ و انس از

عِبَادِكَ وَأَوْطَأْتَهُ مَشَارِقَكَ وَمَغَارِبَكَ وَ

بندگانت مبعوث فرمودی و مشرقها و مغربهای عالم را

سَخَّرْتَ لَهُ الْبُرَاقَ وَعَرَجْتَ بِرُوحِهِ بِهِ

زیر پایش گذاردی و براق را مسخر او گرداندی و به

إِلَى سَمَائِكَ وَأَوْدَعْتَهُ عِلْمَ مَا كَانَ وَمَا

آسمان خود او را بالا بردی و علم گذشته و آینده تا را

يَكُونُ إِلَيَّ انْقِضَاءُ خَلْقِكَ ثُمَّ نَصَرْتَهُ

هنگام پایان آفرینش به او سپردی آنگاه او را به وسیله

ص: 344

بِالرُّعْبِ وَ حَفَفْتُهُ بِجَبْرِئِيلَ وَ مِيكَائِيلَ

ترس و رعب در دل (دشمنش یاری کردی و گرداگردش جبرئیل و میکائیل

وَالْمُسَوِّمِينَ مِنْ مَلَائِكَتِكَ وَ وَعَدْتَهُ أَنْ

فرشتگان و نشاندارت را واداشتی و به او وعده دادی که

تُظْهِرَ دِينَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ

دینش را همه بر دینها پیروز گردانی اگرچه مشرکان

الْمُشْرِكُونَ وَ ذَلِكَ بَعْدَ أَنْ بَوَّأْتَهُ مَبْوَأَ

خوش نداشته باشند و این جریان پس پس از آنی بود آنی بود که جایگیرش کردی

صِدْقٍ مِنْ أَهْلِهِ وَ جَعَلْتَ لَهُ وَ لَهُمْ أَوْلَ

در جایگاه راستی از خاندانش یعنی آنان را برای حفظ آنان را برای حفظ دینش معین کردی

بَيْتٍ وَضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بَيَّكَةً مَبَارَكًا وَ

و قرار دادی برای او و خاندانش نخستین خانه ای را که برای مردم بنا

هُدًى لِّلْعَالَمِينَ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ

شد که مکه است و مایه برکت و موجب راهنمایی جهانیان است و در آن نشانه های

إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ غَامِئًا وَقُلْتَ إِنَّمَا

آشکاری است چون مقام ابراهیم چون مقام ابراهیم و هر که در آن در آید ایمن است و: فرمودی

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُدْهِبَ عَنْكُمْ الرِّجْسَ أَهْلَ

«جز این نیست که خدا اراده فرموده تا دور کند از

الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ثُمَّ جَعَلْتَ أَجْرَ

شما خاندان پلیدی را و به خوبی شما را پاک گرداند». آنگاه

مُحَمَّدَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَإِلَيْهِ مَوَدَّتَهُمْ

مزد محمد را درودهای تو بر او و آتش باد در

كِتَابِكَ فَقُلْتَ قُلْ لَا أَسْتَلْكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا

کتاب خود دوستی و مودت ایشان قراردادی و: فرمودی بگو من از شما

الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَى وَقُلْتَ مَا سَأَلْتَكُمْ مِنْ

برای رسالت مزدی نخواهم جز دوستی خویشانم فرمودی «آنچه مزد

أَجْرَ فَهُوَ لَكُمْ وَقُلْتَ مَا أَسْتَلُّكُمْ عَلَيْهِ مِنْ

از شما خواستم آن به هم سود شما است» و فرمودی «من از شما

أَجْرٍ إِلَّا مَنْ شَاءَ أَنْ يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا

برای رسالت مزدی نخواهم مگر کسی که بخواهد به سوی پروردگار خویش

فَكَانُوا هُمُ السَّبِيلَ إِلَيْكَ السَّبِيلَ إِلَيْكَ وَالْمَسْلَكَ إِلَيَّ

راهی پیش گیرد و اینها بودند آن راه به سوی تو و طریقه

رِضْوَانِكَ فَلَمَّا انْقَضَتْ أَيَّامُهُ أَقَامَ وَلِيِّهُ

سلوک به سوی خوشنودیت و چون روزگار آن حضرت سپری شد برگماشت

عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِمَا وَ

علی بن ابی طالب که را درودهای تو تو بر هر دوی آنها و

إِلَيْهِمَا هَادِيًا إِذْ كَانَ هُوَ الْمُنْذِرَ وَلِكُلِّ

بر آلسان باد برای زیرا راهنمایی که آن جناب بیم دهنده و

قَوْمٍ هَادٍ فَقَالَ وَالْمَلَأُ أَمَامَهُ مَنْ كُنْتُ

راهنمای هر ملتی بود، و در همین باره در برابر مردمی که نزدش

مَوْلَاهُ فَعَلَيْ مَوْلَاهُ اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ

حاضر بودند: فرمود: «هر که من مولا و سرپرست اویم علی مولا و سرپرست

وَالْأَهْ وَالْعَادِ مِنَ الْعَادَةِ وَالنَّصْرُ مِنَ النَّصْرِ

او است خدايا دوست دار هر که دوستش دارد و دشمن دار هر که دشمنش

وَإِخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ وَقَالَ مَنْ كُنْتُ أَنَا

باشد و یاری کن هر که یاریش کند و خوار کن هر که دست از یاریش بردارد.

نَبِيِّ فَعَلِيٍّ أَمِيرُهُ وَقَالَ أَنَا وَعَلِيٌّ مِنْ

فرمود: و که هر من پیامبر او هستم علی امیر و فرمانروای

شَجَرَةٍ وَاحِدَةٍ وَسَائِرِ النَّاسِ مِنْ شَجَرِ

او است» و: فرمود: «من و علی هر دو از یک درخت هستیم و سایر مردم از درختهای

شَسَى وَ أَحَلَّهُ مَحَلَّ هَارُونَ مِنْ مُوسَى

متفرقی هستند» و رتبه او را نسبت به خود چون رتبه هارون نسبت به موسی

فَقَالَ لَهُ أَنْتَ مِنِّي بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ

قرار داد و بدو فرمود: «مقام تو در پیش من مانند مقام هارون است از

مُوسَى إِلَّا أَنَّهُ لَا نَبِيَّ بَعْدِي وَرُوحَهُ

موسی جز این که پیامبری پس از من نیست. و تزویج کرد

ابْنَتُهُ سَيِّدَةَ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَ أَحَلَّ لَهُ مِنْ

به او دخترش بانوی زنان جهانیان را و حلال کرد برای او از

مَسْجِدِهِ مَا حَلَّ لَهُ وَ سَدَّ الْأَبْوَابَ إِلَّا بَابَهُ

مسجدش آنچه برای خود او حلال بود و بیست درهای مسجد را جز

ثُمَّ أَوْدَعَهُ عِلْمَهُ وَ حِكْمَتَهُ فَقَالَ أَنَا مَدِينَةٌ

خانه علی را سپس علم و حکمت خود را به او سپرد و فرمود: «من شهر

الْعِلْمِ وَ عَلِيٌّ بَابُهَا فَمَنْ أَرَادَ الْمَدِينَةَ

علمم و علی در آن شهر است پس هر که خواهد بدین شهر درآید

وَ الْحِكْمَةَ فَلْيَأْتِهَا مِنْ بَابِهَا ثُمَّ قَالَ أَنْتَ

حکمت خواهد باید درآید.» از در آن سپس: فرمود: تویی

اخِي وَ وَصِيِّي وَ وَارِثِي لَحْمِكَ مِنْ

برادر من و وصی من و وارث من گوشتت از گوشت من

لَحْمِي وَ دَمُكَ مِنْ دَمِي وَ سِلْمُكَ

و خونت از خون من است صلح تو صلح من و جنگ تو

سَلِّمِي وَحَرْبُكَ حَرْبِي وَالْإِيمَانُ

جنگ من است، و ایمان یا گوشت خون تو آمیخته شده

مُخَالِطُ لَحْمِكَ وَ دَمِكَ كَمَا خَالَطَ لَحْمِي

چنانچه با گوشت خون و من آمیخته و تو در

وَدَمِي وَأَنْتَ غَدَا عَلَى الْحَوْضِ خَلِيفَتِي

فردای محشر بر سر حوض (کوثر) جانشین منی و

وَأَنْتَ تَقْضِي دِينِي وَ تُجْزِ عِدَاتِي وَ

تو می پردازی قرض مرا و وفا میکنی به

شيعتك على متابر من نور مبيضة

وعده های من و شیعیانت بر منبرهایی از نور باروهای

وَجُوهُهُمْ حَوْلِي فِي الْجَنَّةِ وَهُمْ جِيزَان

نورانی و سفید در بهشت اطراف منند و آنها همسایگان منند

وَلَوْلَا أَنْتَ يَا عَلِيُّ لَمْ يُعْرِفِ الْمُؤْمِنُونَ

و اگر تو نبودی ای علی مؤمنان پس شناخته پس از من نمی شدند.»

بَعْدِي وَكَانَ بَعْدَهُ هُدًى مِنَ الصَّلَالِ وَ

آن و جناب پس از رسول خدا راهنمای گمراهی و

نوراً مِنَ الْعَمَى وَ حَبْلَ اللَّهِ الْمَتِينِ

روشنایی از کوری جهالت رشته و خدا محکم و راه راست

صِرَاطُهُ الْمُسْتَقِيمَ لَا يُسْبِقُ بِقَرَابَةٍ فِي

او بود کسی پیشی نگرفت بر او در نزدیکی خویشاوندی

رَحِمَ وَلَا بِسَابِقَةٍ فِي دِينٍ وَلَا يُلْحَقُ فِي

رسول خدا و نه از نظر سابقه در دین و نه کسی توانست در

مَنْقَبَةٍ مِنْ مَنَاقِبِهِ يَحْذُو حَذْوَ الرَّسُولِ

یکی از منقبت ها به او برسد همانند رسول خدا بود

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا وَالْهِمَا وَيُقَاتِلُ عَلَيَّ

که درود خدا هر بر دوی باد ایشان و او بود که بر

التَّأْوِيلِ وَلَا تَأْخُذُهُ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَأَيِّمٍ قَدْ

طبق تأویل و باطن قرآن می‌جنگید و درباره خدا باکی از سرزنش

و تَرَفِيهِ صَنَادِيدَ الْعَرَبِ وَقَتْلَ أَبْطَالِهِمْ

ملامت کنندگان نداشت در راه خدا خون بزرگان عرب را خاک به ریخت

و نَاوَشَ أَوْ نَاهَشَ ذُوبَانَهُمْ فَأَوْدَعَ

و دلاورانشان را بکشت و با گرگانشان در افتاد و همین

قُلُوبَهُمْ أَحْفَادًا بَدْرِيَّةً وَخَيْبَرِيَّةً وَحُنَيْنِيَّةً

شد سبب و در دل‌های ایشان کینه‌ها بگذارد کینه‌های جنگ بدر و خیبر و حنین

غَيْرُهُنَّ فَأَضَبْتُ فَأَضَنْتُ عَلَيَّ

غیر آنها پس دشمنی او را به دل گرفتند و به جنگ مخالفت و

عَدَاوَتِهِ وَ أَكْبَتُ عَلَيَّ مُنَابَذَتِهِ حَتَّى قَتَلُ

با او برخاستند تا کشتار کرد با پیمان شکنان طلحه) و زبیر و (همراهان

النَّكِيثِينَ وَالْقَاسِطِينَ وَالْمَارِقِينَ وَلَمَّا

و زورگویان معاویه و همدستانش و از دین بیرون رفتگان اصحاب نهروان

قَضَى نَحْبَهُ وَقَتَلَهُ أَشَقَى الْأَخْرِينَ يَتَّبِعُ

و چون درگذشت شقی‌ترین و پسینیان مردم که پیروی کرد از

أَشَقَى الْأُولِينَ لَمْ يُمَثَّلْ أَمْرُ رَسُولِ اللَّهِ

شقی ترین پیشینیان او او را کشت امتثال نشد از دستور رسول خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فِي الْهَادِينَ بَعْدَ

صلی الله علیه آله که و در باره راهنمایان دین یکی

الهادينَ وَالْأُمَّةَ مُصِرَّةً عَلَى مَقْتِهِ

پس از دیگری فرموده بود امت و پافشاری بر دشمنی آن حضرت

مُجْتَمِعَةً عَلَى فَطِيحَةٍ رَحِمِهِ وَأَقْضَاءِ

کردند و گرد آمدند برای قطع رحم او و تبعید کردن و آواره ساختن

وُلْدِهِ وَوَلَدِهِ إِلَّا الْقَلِيلَ مِمَّنْ وَفِي لِرِعَايَةِ

فرزندانش جز اندکی از کسانی که وفا کردند در رعایت کردن

الْحَقِّ فِيهِمْ فُقُتِلَ مَنْ قُتِلَ وَ سُبِيَ مَنْ

حق در نتیجه ایشان، و در کشته جمعی و گروهی اسیر و

سُبِيَ وَأَقْضِيَ مَنْ أَقْضِيَ وَ جَرَى الْقَضَاءِ

دسته ای از وطن و وطن آواره گشتند قلم و تقدیر قضا طوری بر

لَهُمْ بِمَا يُرْجَى لَهُ حُسْنُ الْمَثُوبَةِ إِذْ كَانَتْ

ایشان جاری شد که امید پاداش نیک در آن می رود؛ زیرا (کره)

الْأَرْضُ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ

زمین از خدا است و به هر که از بندگانش که بخواهد آن را

وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ وَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ

ارث دهد و بدو واگذارد و سرانجام از آن پرهیزکاران

وَعَدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ

است و منزه است پروردگار ما که حتما وعده

هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ فَعَلَى الْأَطَائِبِ

پروردگاران انجام شدنی است خدا و خلف وعده نمیکند

(الْأَطَائِبِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ وَعَلِيٍّ

و او است نیرومند، فرزانه پس پاکیزگان از خاندان بر محمد و علی

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمَا وَعَالِيَهُمَا فَلْيَبْكُ الْبَاكُونَ

درو خدا بر هر دو ایشان و آلسان باد باید گریه کنندگان

وَإِيَّاهُمْ فَلْيَتَدَبَّ التَّادِبُونَ وَلِمِثْلِهِمْ

بگیرند و بر آنها باید زاری کنندگان زاری کنند و

نَلْتَدْرِفِ افْلُتْدْرِفِ فَلْتَدْرِ الدُّمُوعُ

برای امثال آنها باید اشکها روان گردد و

وَلْيَصْرُخِ الصَّارِحُونَ وَ يَصِحُّ اِيضِحُّ

ای فریاد زندگان فریاد زنند و شیون کنندگان شیون

الضَّاجُونَ وَ يَعْجِ الْعَاجُونَ أَيْنَ

کنند و خروش کنندگان خروش دهند سر کجاست

الْحَسَنُ أَيْنَ الْحُسَيْنُ أَيْنَ أَبْنَاءِ الْحُسَيْنِ

حسن؟ کجاست و حسین؟ و کجایند فرزندان حسین؟

صَالِحٌ بَعْدَ صَالِحٍ وَ صَادِقٌ بَعْدَ صَادِقٍ

شایسته ای پس شایسته از دیگر و راستگویی پس از راستگوی راستگوی، دیگر

أَيْنَ السَّبِيلُ بَعْدَ السَّبِيلِ أَيْنَ الْخَيْرَةُ بَعْدَ

کجاست آن راه حق پس دیگر؟ کجایند از راه برگزیدگان (خدایی)

الْخَيْرَةُ أَيْنَ السُّمُوسُ الطَّالِعَةُ أَيْنَ

یک پس از کجایند دیگری؟ خورشیدهای تابان؟ کجایند

الْأَقْمَارُ الْمُئْبِرَةُ أَيْنَ الْأَنْجُمُ الزَّاهِرَةُ أَيْنَ

ماه های نور افشان؟ کجایند اختران فروزان؟ کجایند بزرگان

أَعْلَامُ الدِّينِ وَقَوَاعِدُ الْعِلْمِ أَيْنَ بَقِيَّةِ اللَّهِ

دین که پایه های دانش؟ کجا است بجامانده خدا

الَّتِي لَا تَخْلُو مِنَ الْعِثْرَةِ الْهَادِيَةِ أَيْنَ

بیرون از خاندان عترت راهنمای رسول خدا نیست؟ کجاست آن که

الْمُعَدُّ لِقَطْعِ دَابِرِ الظُّلْمَةِ أَيْنَ الْمُنتَظَرُ

آماده شده برای ریشه کن ساختن ستمگران؟ کجاست آن که چشم به راهش هستند

لِإِقَامَةِ الْأَمْتِ وَالْعِوَجِ أَيْنَ الْمُرْتَجِي

برای راست کردن نادرستی ها و کجی ها؟ کجاست آن مایه امید

لِإِزَالَةِ الْجَوْرِ وَالْعُدْوَانِ أَيْنَ الْمُدْخِرُ

برای از بردن بین ستم شده تجاوز؟ کجاست آن که ذخیره شده برای

لِتَجْدِيدِ الْفَرَائِضِ وَالسُّنَنِ أَيْنَ الْمُتَخَيَّرِ

نو کردن فریضه ها و سنتهای دین؟ کجاست آن که کس

الْمُتَّخِذُ لِإِعَادَةِ الْمِلَّةِ وَالشَّرِيعَةِ أَيْنَ

انتخاب گشته برای برگرداندن کیش و آیین؟ کجاست آنکه

الْمُؤَمَّلُ لِإِحْيَاءِ الْكِتَابِ وَحُدُودِهِ أَيْنَ

آرزویش داریم برای زنده کردن قرآن و حدود آن؟

مَحْيِي مَعَالِمِ الدِّينِ وَأَهْلِهِ أَيْنَ قَاصِمٌ

کجاست زنده کننده آثار دین و اهل دین؟ کجاست شکننده درهم

شَوْكَةَ الْمُعْتَدِينَ أَيْنَ هَادِمٌ ابْنِيَةَ الشَّرِكِ

شوکت زورگویان؟ کجاست ویران کننده بناهای شرک

وَالتَّفَاقِ أَيْنَ مُبِيدُ أَهْلِ الْفُسُوقِ

و دورویی؟ کجاست نابودکننده اهل فسق

وَالعَصِيَانِ وَالطَّغْيَانِ أَيْنَ خَاصِدُ فُرُوعِ

گناه و طغیان؟ کجاست آن که شاخه های گمراهی و

الْغَىٰ وَالشَّقَاقِ النَّفَاقِ أَيَّنَ طَامِسُ ائثار

اختلاف را ببرد؟ کجاست محوکننده آثار کجروی و

الزَّيْغِ الْأَهْوَاءِ أَيَّنَ قَاطِعُ حَبَائِلِ

هوا و هوسها؟ کجاست پاره کننده دامهای

لكذب الكذب وَالْأَفْتِرَاءِ أَيَّنَ مُبِيدُ

دروغ کجاست بهتان؟ و کننده نابود سرکشان و متمردان؟

الْعُتَاةِ وَالْمَرَدَةِ أَيَّنَ مُسْتَأْصِلُ أَهْلِ الْعِنَادِ

کجاست ریشه کن کننده ستیزه جویان و گمراهان و بی دینان؟ کجاست

والتَّضْلِيلِ وَالْإِلْحَادِ أَيَّنَ مُعِزُّ الْأَوْلِيَاءِ وَ

عزت بخش دوستان خوارکننده دشمنان؟ کجاست گردآورنده

مُذِلُّ الْأَعْدَاءِ أَيَّنَ جَامِعُ الْكَلِمَةِ الْكَلِمِ

سخنان بر پرهیزکاری؟ کجاست آن درگاه خداوند که از آنجا

عَلَى التَّقْوَى أَيَّنَ بَابُ اللَّهِ الَّذِي مِنْهُ

به سوی خدا روند؟ کجاست آینه آن که خدایی به

يُوتَى أَيْنَ وَجْهُ اللَّهِ الَّذِي إِلَيْهِ يَتَوَجَّهُ

سویس توجه کنند اولیاء؟ کجاست آن که خدایی سبب

الْأَوْلِيَاءِ أَيْنَ السَّبَبُ الْمُتَّصِلُ بَيْنَ

پیوست است میان زمین کجاست آسمان؟ و آن فرمانروای

الْأَرْضِ وَالسَّمَاءِ أَيْنَ صَاحِبُ يَوْمِ الْفَتْحِ

روز فتح و پیروزی و برافرازنده پرچم هدایت و

و نَاشِرُ رَايَةِ الْهُدَى أَيْنَ مُؤَلِّفُ شَمَلِ

راهنمایی؟ کجاست گردآورنده شایستگی

الصَّلَاحِ وَالرِّضَا أَيْنَ الطَّالِبُ الْمُطَالِبُ

خوشنودی (حق)؟ کجاست خواهنده خون پیمبران و

بَدْخُولِ الْأَنْبِيَاءِ وَأَبْنَاءِ الْأَنْبِيَاءِ أَيْنَ

فرزندان پیمبران؟ کجاست خواهنده خون کشته

الطَّالِبِ بِدَمِ الْمُقْتُولِ بِكَرْبَلَاءِ أَيْنَ

کربلا؟ کجاست آن یاری شده و پیروزمند بر

الْمَنْصُورُ عَلَيَّ مَنِ اعْتَدَىٰ عَلَيْهِ وَأَفْتَرَىٰ

کسانی که بر او ستم کردند و دروغ

أَيْنَ الْمُضْطَّرُّ الَّذِي يُجَابُ إِذَا دَعَىٰ أَيُّنَ

بستند؟ کجاست آن در مانده ای که چون دعا کند به اجابت

صَدْرُ الْخَلَائِقِ الْخَلَائِفِ ذُو الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ

رسد؟ کجاست صدر مخلوقات عالم آن نیکوکار با تقوی؟

أَيْنَ ابْنُ النَّبِيِّ الْمُصْطَفَىٰ وَابْنُ عَلِيٍّ

کجاست فرزند پیامبر برگزیده و فرزند علی مرتضی

الْمُرْتَضَىٰ وَابْنُ خَدِيجَةَ الْغُرَاءِ وَابْنُ فَاطِمَةَ

فرزند و خدیجه روشن سیما و فرزند فاطمه کبری؟

الْكُبْرَىٰ بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي وَنَفْسِي لَكَ

پدر و مادرم به فدایت و خودم بلاگردان و

الْوَقَاءِ وَالْحَمَىٰ يَا بَنَ السَّادَةِ الْمُقَرَّبِينَ يَا

سپر پیش روی تو باشم ای فرزند بزرگان

بِنِ الثُّجَبَاءِ الْأَكْرَمِينَ يَا بْنَ الْهُدَاةِ

مقرب درگاه حق ای فرزند نجیبان گرامی

الْمَهْدِيِّينَ الْمَهْتَدِينَ يَا بْنَ الْخَيْرَةِ

ای فرزند راهنمایان راه یافته ای فرزند

الْمَهْدِيِّينَ يَا بْنَ الْعَطَارِفَةِ الْأَنْجَبِينَ يَا بْنَ

نیکان پاکیزه ای فرزند گرامیان

الْأَطَائِبِ الْمُطَهَّرِينَ الْمُسْتَظْهِرِينَ يَا بْنَ

برگزیده ای فرزند پاکان پاکیزه ای فرزند

الْحَضَارِمَةِ الْمُنتَجِبِينَ يَا بْنَ الْقَمَاقِمَةِ

جوانمردان پرچود برگزیده ای فرزند دریاها

الْأَكْرَمِينَ الْأَكْبَرِينَ يَا بْنَ الْبُدُورِ الْمُنِيرَةِ

بخشش و عطای گرامی ای فرزند ماه های نور افشان

يَا بْنَ السُّرُجِ الْمُضِيئَةِ يَا بْنَ الشُّهُبِ الثَّاقِبَةِ

ای فرزند چراغ های تابان ای فرزند ستارگان افروزان

يَا بَنَ الْأُنْجُمِ الزَّاهِرَةِ يَا بَنَ السُّبُلِ

ای فرزند اختران درخشان ای فرزند راههای

الْوَاضِحَةِ يَا بَنَ الْأَعْلَامِ اللَّاتِحَةِ يَا بَنَ

روشن ای فرزند نشانه های آشکار ای فرزند

الْعُلُومِ الْكَامِلَةِ يَا بَنَ السُّنَنِ الْمَشْهُورَةِ يَا

دانش های کامل ای فرزند آیینهای معروف و مشهور ای

بَنَ الْمَعَالِمِ الْمَأْتُورَةِ يَا بَنَ الْمُعْجَزَاتِ

فرزند آثار معالِم و رسیده از خدا و انبیاء) ای فرزند معجزات

الْمَوْجُودَةِ يَا بَنَ الدَّلَائِلِ الْمَشْهُودَةِ

موجود ای فرزند دلیل های آشکار

الْمَشْهُورَةِ يَا بَنَ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ يَا

ای فرزند راه مستقیم ای

بَنَ النَّبَةِ الْعَظِيمِ يَا بَنَ مَنْ هُوَ فِي ام

فرزند آن خبر بسیار بزرگ ای فرزند کسی که در دفتر

الْكِتَابِ لَدَى اللَّهِ عَلَيَّ حَكِيمٍ يَا بَنَ الْآيَاتِ

اصلی نزد خدا «علی» (والا) و است فرزانه ای آیات فرزند

وَالْبَيِّنَاتِ يَا بَنَ الدَّلَائِلِ الظَّاهِرَاتِ يَا بَنَ

و نشانه های آشکار ای فرزند دلیلهای

البراهین الواضحات الباهرَاتِ يَا بَنَ

هویدا ای فرزند برهانهای نمایان روشن ای فرزند

الْحُجَجِ الْبَالِغَاتِ يَا بَنَ النِّعَمِ السَّابِغَاتِ يَا

حجت های رسا ای فرزند نعمتهای شایان و افراوان ای

بَنَ طه طه وَالْمُحْكَمَاتِ يَا بَنَ يُسَ وَ

فرزند طه آیات و محکم قرآن ای فرزند سوره یاسین و

الدَّارِيَاتِ يَا بَنَ الطُّورِ وَالْعَادِيَاتِ يَا بَنَ

ذاریات ای فرزند سوره طور و العادیات ای فرزند

مَنْ دَنِيَ فَتَدَلَّى فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ

کسی که در شب معراج نزدیک شد و نزدیک تر شد به فاصله دو کمان

دُنُوا وَافْتَرَابًا مِنَ الْعَلِيِّ الْأَعْلَى لَيْتَ شِعْرِي

یا، نزدیکتر در نزدیکی و قرب نسبت به خدای والای اعلی ای کاش

أَيْنَ اسْتَقَرَّتْ بِكَ التَّوَى بَلْ أَيْ أَرْضٍ تُقَلِّكَ

می دانستم در چه جایی منزل گرفته ای و چه سرزمین و مکانی تو را

او و تری اَبْرَضُوى أَوْ غَيْرَهَا أَمْ ذِي طُوى

خود نگهداشته آیا در کوه رضوایی یا غیر آن یا در ذی طوی؟

عَزِيزٌ عَلَىٰ أَنْ أَرَى الْخَلْقَ وَلَا تُرى وَلَا

گران است که بر من مردم را بینم ولی تو دیده نشوی و

أَسْمَعُ أَسْمَعَ لَكَ حَسِيْسًا وَلَا نَجْوَى عَزِيزٌ

نشنوم از تو صدا و نه، رازی است گران بر من

عَلَيَّ أَنْ تُحِيطَ بِكَ دُونِي الْبَلْوَى وَلَا

که بی من بر تو تنها بلا احاطه کند و صدای

يَنَالُكَ إِلَّا يَنَالُكَ مِنِّي صَحِيْحٌ وَلَا شَكْوَى

زاری و شکوه من به تو نرسد جانم به قربانت

بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ مُعَيَّبٍ لَمْ يَخْلُ مِنَّا بِنَفْسِي

ای پنهانی که از میان ما بیرون نیستی جانم به

أَنْتَ مِنْ نَازِحٍ مَا نَزَحَ ائِنَّزَحُ عَنَّا بِنَفْسِي

قربانت ای دور از نظری که از ما دور نیست جانم به قربانت ای

أَنْتَ أُمِّيَّةٌ شَائِقٍ يَتَمَنَّى مِنْ مُؤْمِنٍ وَ مُؤْمِنَةٍ

آرمان هر مشتاقی که آرزویت کنند از مردان و زنان با ایمانی که به

ذَكَرًا فَحَنَّا بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ عَقِيدٍ عَزَّ لَا

یاد تو ناله از دل کشند جانم به قربانت ای بسته به عزتی

يُسَامَى بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ أَثِيلٍ مَجْدٍ

که کسی بر تو برتری نگیرد، جانم به قربانت ای مجد

يُجَارَى الْإِلَهِ يُحَادِرِي بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ تِلَادٍ

شوکت ریشه داری که همطراز ندارد و جانم به قربانت

نَعَمَ لَا تُضَاهِي بِنَفْسِي أَنْتَ مِنْ نَصِيفٍ

ای نعمت دیرینه ای که شبیه ندارد جانم به قربانت

شَرَفٍ لَا يُسَاوِي إِلَيَّ مَتَى أَحَارُ أَجْرًا) فِيكَ

ای قرین شرف که بزرگواری و برابر ندارد تا کی

يَا مَوْلَايَ وَإِلَى مَتَى وَ أَيْ خِطَابٍ أَصِفُ

سرگردان تو باشم ای مولای من؟ و تا کی و به چه زبانی وصف

فِيكَ وَ أَيْ نَجْوَى عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ أُجَابَ

تو گویم راز دل و دل کنم؟ گران و ناگوار است که بر من

دُونَكَ وَ أَوْ أَنَا عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ أَبْكِيكَ وَ

پاسخ از دیگری جز تو بشنوم و گفتگو کنم گران است بر من که بر

يَخْذُلُكَ الْوَرَى عَزِيزٌ عَلَيَّ أَنْ يَجْرِيَّ عَلَيْنِكَ

تو بگیریم ولی مردم تو را واگذارند گران است که بر من بر تو

دُونَهُمْ مَا جَرَى هَلْ مِنْ مُعِينٍ فَأُطِيلَ مَعَهُ

بگذرد آنچه میگذرد نه بر، دیگران آیا کمک کاری هست که با او

الْعَوِيلَ وَ الْبُكَاءَ هَلْ مِنْ جَزُوعٍ فَأَسَاعِدَ

فریاد و گریه را طولانی کنم؟ آیا بی تابی چون هست (من) که

جَزَعُهُ إِذَا خَلَا هَلْ قَدِيتَ عَيْنٌ فَسَاعَدَتْهَا

چون به خلوت رود در زاری و جزع کمکش کنم؟ آیا چشمی هست

عَلَى الْقَدَى هَلْ إِلَيْكَ يَا بَنَ أَحْمَدَ

که خار فراق در آن خلیده گریان و تا باشد چشم پر خار من

سَبِيلٌ فَتَلْقَى هَلْ يَتَّصِلُ يَوْمًا مِنْكَ بَعْدَةَ

نیز یاریش یاریش دهد؟ آیا ای احمد پسر به سویت هست راهی تا دیدارت

بِغَدِهِ فَحَظِي مَتَى نَرِدُ مَنَا هَلْكَ الرَّوِيَّةَ

کنم؟ آیا روز جدایی ما به وعده تو پیوست می شود تا بهره مند

فَتَرَوِي مَتَى نَنْتَفِعُ مِنْ عَذْبِ مَا نِكَ فَقَدْ

گردیم؟ کی میشود که به سرچشمه های پرآبت درآیم و سیراب شویم؟

طَالَ الصَّدَى مَتَى تُغَادِيكَ وَ تُرَاوِحَكَ

کی میشود که سیراب گردیم از آب وصل تو که که تشنگی ما به داراز

فَنَقَرُ افْتَقَرُ عَيْنًا مَتَى تَرَانَا وَ نَرِيكَ وَقَدْ

کشید؟ کی میشود که صبح و شام را با تو بسر بریم و دیده روشن کنیم؟

نَشَرْتَ لِرِوَاءِ النَّصْرِ تُرَى أْتَرَانَا نَحْفُ بِكَ وَ

کی میشود که تو ما را ببینی و ما تو را بینیم و پرچم نصرتت را برافراشته

أَنْتَ نَتَّ تَأْمُ الْمَلَأُ وَقَدْ مَلَاتِ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ

باشی و مردم آن را مشاهده کنند؟ آیا میشود که ما ببینیم آن روزی که

أَذَقْتَ أَعْدَاتِكَ هَوَانًا وَعِقَابًا وَ أَبَرْتَ الْعُنَاةَ

ما گرداگردت را گرفته و تو رهبر مردم باشی و زمین را پر از عدل داد و

وَ جَحَدَةَ الْحَقِّ وَ قَطَعْتَ دَابِرَ الْمُتَكَبِّرِينَ

کنی بچشانی و به را و نابود کنی سرکشان و کیفر را دشمنانت خواری

وَ اجْتَنَنْتَ أَصُولَ الظَّالِمِينَ وَ نَحْنُ نَقُولُ

منکران حق را و بزنی ریشه گردنکشان را و برکنی اساس ستمکاران

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ أَنْتَ كَشَافُ

را ما بگوییم: «ستایش خاص خدا است.» پروردگار جهانیان خدایا

الْكُرْبِ وَالْبُلُوَى وَإِلَيْكَ أَسْتَعْدِي فَعِنْدَكَ

تویی برطرف کننده گرفتاریها و بلا و از تو دادرسی و یاری جویم

الْعُدُوِّ وَأَنْتَ رَبُّ الْأَخْرَةِ وَالْدُنْيَا

که در نزد تو است دادخواهی و باری تویی پروردگار آخرت و دنیا

الْأُولَى فَاغِيثْ يَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ

فریادرسی کن ای فریادرس در ماندگان از بنده خرد

عُبَيْدَكَ الْمُبْتَلَى وَارِهِ سَيِّدَهُ يَا شَدِيدَ الْقُوَى

گرفتارت و بنمایان به او آفایش را ای سخت نیرو و زایل کن

وَ أزلْ عَنْهُ بِهِ الْأَسَى وَالْجَوَى وَ بَرِّدْ غَلِيْلَهُ

به دیدار آن حضرت از او اندوه و سوز دلش را و فرو نشان سوز عطشش را

بَا مَنْ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى وَ مَنْ إِلَيْهِ

ای که بر عرش استواری ای و که به سوی او است بازگشت

الرُّجْعَى وَالْمُنْتَهَى اللَّهُمَّ وَ نَحْنُ عِبِيدُكَ

و سر منزل هر چیز خدا یا ماییم و بندگان تو که شیفته

التَّائِقُونَ (الشَّائِقُونَ إِلَى وِلْيَتِكَ الْمَذْكُورِ بِكَ وَ

دیدار نماینده ات هستیم آن که مردم را به یاد تو و به یاد پیامبرت

بِنَبِيِّكَ خَلَقْتَهُ لَنَا عِصْمَةً وَ مَلَاذًا وَ أَقْمَتَهُ لَنَا

اندازد و تو او را آفریدی که نگهدار و پشتیبان ما باشد و برپایش داشتی

قَوَامًا وَ مَعَاذًا وَ جَعَلْتَهُ لِلْمُؤْمِنِينَ مِنَّا إِمَامًا

تا قوام و پناهگاه ما باشد و او او را پیشوای مؤمنین از ما گردانی

فَبَلِّغْهُ مِنَّا تَحِيَّةً وَ سَلَامًا وَ زِدْنَا بِذَلِكَ يَا

پس برسان به آن جناب از طرف ما تحیت و ، سلامی و بیفزایدین وسیله ای

رَبِّ إِكْرَامًا وَ اجْعَلْ مُسْتَقَرَّهُ لَنَا مُسْتَقَرًّا وَ

ما پروردگار ما بر کرامت و مقام ما، اقامتگاه جایگاه او را جایگاه و

مُقَامًا وَ أَنْتُمْ نِعْمَتُكَ بِتَقْدِيمِكَ إِيَّاهُ أَمَامَنَا

قرار ده و کامل کن نعمتت را بر ما به مقدم داشتن آن بزرگوار را در پیش روی

حَتَّى تُورِدَنَا جَنَّاتِكَ وَ مُرَافِقَةَ الشُّهَدَاءِ مِنْ

ما تا ما را به بهشت های تو در آورد و به رفاقت و هم نشینی شهیدان از

خُلَصَائِكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ

بندگان خالصت برساند. خدایا درود فرست بر محمد و آل

مُحَمَّدٍ وَصَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ جَدِّهِ وَرَسُولِكَ

محمد و درود فرست بر محمد جد بزرگوار او و رسول تو

السَّيِّدِ الْأَكْبَرِ وَعَلَى أَبِيهِ السَّيِّدِ الْأَصْغَرِ وَ

آن آقای بزرگ و بر علی پدر بزرگوارش آن آقای کوچکتر و

جَدَّتِهِ الصِّدِّيقَةِ الْكُبْرَى فَاطِمَةَ بِنْتِ مُحَمَّدٍ

بر جدّه اش صدیقه کبری فاطمه دختر محمد

وَعَلَى مَنْ اصْطَفَيْتَ مِنْ عَابَائِهِ الْبَرَّةَ وَ

و به نیک برگزیدگان رفتار از پدران آن حضرت و بر

عَلَيْهِ أَفْضَلَ وَ أَكْمَلَ وَآتَمَّ وَأَدْوَمَ وَ أَكْثَرَ وَ

خود آن جناب فزون ترین و کاملترین و تمام ترین و مدامترین و بیشترین و

أَوْفَرَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَصْفِيَانِكَ وَ

فراوان ترین درودی که بفرستی بر یکی از برگزیدگان

خَيْرَتِكَ مِنْ خَلْقِكَ وَصَلَّى عَلَيْهِ صَلَوةٌ

و نیکان از خلق خود و درود فرست بر آن جناب درودی

لَا غَايَةَ لِعَدَدِهَا وَلَا نِهَائَةَ لِمَدَدِهَا وَلَا نَفَادَ

که شماره اش بی حد و مدتش بی نهایت و تمام نشدنی باشد.

لَا مَدِيهَا اللَّهُمَّ وَأَقِمِ بِهِ الْحَقَّ وَادْحِضْ

خدایا! حق را به وسیله آن حضرت برپا دار و باطل را بدو

لُبَاطِلَ وَادِلْ بِهِ أَوْلِيَانِكَ وَأَذِلُّ بِهِ

نابود گردان و دوستانت را به وسیله اش به دولت رسان و

أَعْدَاتِكَ وَصَلِّ اللَّهُمَّ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُ وَصَلَّةً

دشمنانت را به دست او خوار، گردان و پیوند کن خدایا میان ما و او

تَوَدِّي إِلَى مُرَاقَقَةِ سَلْفِهِ وَاجْعَلْنَا مِمَّنْ يَأْخُذُ

را به پیوندی که برساند ما را به رفاقت پدران گذشته او و بگردان

حُجْرَتِهِمْ وَيَمَكُتُ فِي ظِلِّهِمْ وَأَعِنَّا عَلَى

ما را از کسانی که دامن آنها را بگیرند و در سایه سایه لطف آنها بایستند

تَأْدِيَةِ حُقُوقِهِ تَأْدِيَةَ حُقُوقِهِ إِلَيْهِ وَالْإِجْتِهَادِ فِي طَاعَتِهِ

کمکمان کن بر ادای حقوق آن حضرت و سعی و کوشش در فرمانبرداریش

وَاجْتَنَابِ مَعْصِيَتِهِ وَآمَنُ عَيْنِنَا بِرِضَاةِ وَ

دوری و از نافرمانیش منت نه ما و بر به خوشنودیش، و

هَبْ لَنَا رَأْفَتَهُ وَرَحْمَتَهُ وَدُعَاتَهُ وَخَيْرَهُ

بیخش بر ما رأفت مهربانی و دعا و خیر آن حضرت را

مَا نَأْتُلُ بِهِ سَعَةً مِنْ رَحْمَتِكَ وَفَوْزاً عِنْدَكَ

بدان حد که برسیم بدان وسیله به رحمت وسیع تو و

وَاجْعَلْ صَلَوَتَنَا بِهِ مَقْبُولَةً وَذُنُوبَنَا

به کامیابی از نزد تو، و بگردان ما نمازهای را به وسیله

غُفُورَةً وَدُعَائِنَا بِهِ مُسْتَجَابًا وَاجْعَلْ

او پذیرفته گناهانمان را آمرزیده و دعاهایمان را

أَرْزَاقَنَا بِهِ مَبْسُوطَةً وَهُمُومَنَا بِهِ مَكْفِيَةً وَ

مستجاب شده و قرار ده روزیهای ما را بدان حضرت، گسترده و اندوه های ما

حَوَائِجَنَا بِهِ مَقْضِيَةً وَاقْبَلْ إِلَيْنَا بِوَجْهِكَ

را به وسیله اش برطرف شده و حاجت هایمان را روا شده رو کن به

الكریم وَاَقْبَلْ تَقَرُّبَنَا اِلَيْكَ وَاَنْظُرْ اِلَيْنَا نَظْرَةً

سوی ما پروردگارا بدان روی، بزرگواری و بپذیر تقرب جویی ما را به درگاہت

رَحِيمَةً نَسْتَكْمِلُ اَنْتَ كَمِلُ بِهَا الْكِرَامَةَ

و بنگر به سوی ما به نگاه میهربانانه تا بدان وسیله بتوانیم مقام خود

عِنْدَكَ ثُمَّ لَا تَصْرِفْهَا عَنَّا بِجُودِكَ وَاَسْقِنَا مِنْ

را در پیش تو به کمال، رسانیم و دیگر آن مقام را از ما بازنگردان به

حَوْضِ جَدِّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ بِكَأْسِهِ

جود، خودت و سیرابمان کن از حوض جدش - که درود خدا بر او و آتش باد - از جام

وَيَدِيهِ رِيًّا رَوِيًّا هَنِيئًا سَائِغًا لَا ظَمًا بَعْدَهُ يَا

او و به و به دست آن جناب و سیر؛ سیراب و گوارا و خوش که تشنگی پس از آن نباشد،

اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ای مهربانترین مهربانان

ص: 374

فصل چهارم : كاظمين

اشاره

ص: 375

این شهر در زمان ساسانیان تسوج» نام داشت. در سال 37 ق جنگ نهروان در نزدیکی آن رخ داد و امام علی (علیه السلام) دستور دادند که شهدای جنگ را در کاظمین دفن کنند. جالب این که در آن زمان مردم کاظمین به زبان فارسی تکلم میکردند و امام علی (علیه السلام) نیز با آنان فارسی صحبت میکردند. وقتی در سال 150 ق پسر منصور عباسی فوت کرد، او را در کنار قبول شهدای جنگ نهروان دفن کردند و آن جا را مقابر «قریش نام نهادند. هنگامی که هارون الرشید در سال 183 ق امام موسی کاظم (علیه السلام) را به وسیله ی زهر مسموم کرد و به شهادت رسانید، امام کاظم را هم در این مکان به خاک سپردند. سپس سپس در سال 219 ق که امام جواد (علیه السلام) به دستور معتمد عباسی توسط همسرش ام الفضل به وسیله ی زهر به شهادت رسید حضرت را در پشت قبر مطهر جدشان

امام موسی کاظم دفن کردند به دلیل آنکه این مکان مرقد مطهر منور دو امام بزرگوار یعنی امام موسی کاظم و نوهی آن، حضرت امام جواد علیهما السلام، است این محل به کاظمین معروف شد. امروزه روی قبر دو امام بزرگوار دو گنبد طلا و چهار مناره قرار گرفته؛ در داخل حرم نیز روی قبور مطهر، دو صندوق خاتم است و بر روی آن دو صندوق، یک ضریح نقره ای قرار دارد که زائران عاشقان و دوستداران این دو امام هم‌ام پروانه وار گرد شمع وجود مبارکشان میگردند و با این بزرگواران راز دل میگویند. کاظمین امروزه تقریباً به بغداد متصل شده و تنها یک، پل میان بغداد و کاظمین فاصله است.

مختصری از زندگی امام کاظم (علیه السلام)

حضرت موسی بن جعفر (علیه السلام) امام هفتم شیعیان روز یکشنبه 7 صفر سال 128 ق در یکی از منزلگاههای میان مکه و مدینه به دنیا آمدند نام مادر آن حضرت «حمیده» و از زنان فقیه و آگاه به احکام دین بود؛ به گونه ای که امام صادق (علیه السلام) به زنان دیگر امر میفرمودند که برای فراگیری مسائل دینی به ایشان مراجعه کنند. نام آن حضرت «موسی»، کنیه ایشان «ابوالحسن» و «ابو ابراهیم» و القاب شریف آن امام کاظم «صابر» و «امین» است؛ لکن اصحاب ایشان از روی تقیه گاهی نام آن

حضرت را نمیبردند و از ایشان به «عبد صالح»، «فقیه» و «عالم» یاد میکردند همچنین ایشان را به خاطر شدت بردباری و فرو بردن خشم «کاظم و به جهت کثرت عبادت عبد صالح» لقب داده اند.

نه تنها شیعیان، بلکه بزرگان اهل سنت نیز آن حضرت را به خاطر صفات پسندیده و اوصاف شایسته شان مدح کرده اند. به اعتراف دوست و دشمن ایشان فقیه ترین پرهیزگارترین و داناترین افراد زمان خود بودند در وصف آن حضرت گفته شده است حلیف السجدة الطویلة والدموع الغریزة پیوسته ملازم سجده های طولانی و اشک ریزان بود

زمان، ایشان مقارن با اوایل حکومت بنی عباس بود عباسیان هنگامی که بر تخت قدرت نشستند بر آن شدند تا دشمنان همیشگی و مدعیان راستین خلافت یعنی اهل بیت پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) را به هر طریق ممکن از صحنه خارج کنند و در این راه از هیچ آزاری کوتاهی نکردند دیگر امنیتی برای شیعیان وجود نداشت و هیچگاه امامان ما پس از امام جعفر صادق (علیه السلام) فرصت نیافتند تا آزادانه ابراز عقیده کنند و در بسط معارف حقیقی دین بکوشند اما این دشواری ها سبب نشد تا آن حضرت از پای نشیند؛ بلکه تا حد امکان وظیفه ی الهی خود را به انجام

رساند امام کاظم (علیه السلام) در زمان، منصور، مهدی هادی و هارون الرشید عباسی میزیست و بارها مورد آزار و اذیت آنان قرار گرفت. هارون الرشید که از نفوذ معنوی آن حضرت بیمناک بود امام را زندانی کرد

هارون ابتدا امام کاظم (علیه السلام) را نزد عیسی بن جعفر پسر عموی خود در بصره زندانی کرد و بارها از وی خواست تا فرزند پیامبر خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) را به قتل برساند ولی او این کار را عملی نساخت لذا پس از یک سال امام را به بغداد آورد و در زندان فضل بن ربیع زندانی کرد و خواسته خود را به او نیز عرضه کرد؛ اما او نیز به قتل امام راضی نشد در مرتبه سوم سندی بن شاهک «یهودی را مأمور مراقبت از موسی بن جعفر (علیه السلام) قرار داد وی تصمیم گرفت امام را به شهادت رساند برای حفظ ظاهر پیش از آنکه امام (علیه السلام) توسط زهری که به ایشان خورانیده بودند به شهادت برسد چند نفر از قضات و افراد مشهور به عدالت را نزد حضرت برد، تا با دیدن امام به سلامت ایشان گواهی دهند و گفت: مردم میگویند موسی بن جعفر در سختی و شدت به سر می برد؛ شما او را ببینید و گواهی دهید که بیماری و ناراحتی در او نیست. امام (علیه السلام) کاظم به گواهان فرمودند: گرچه» به ظاهر در صحت هستیم ولی اینها به من زهر خورانده اند و من پس از سه روز به رحمت حق تعالی و اصل خواهم شد. بدین ترتیب

حضرت توطئه‌ی آنها را خنثی کرد و همانگونه که خود فرموده بود پس از سه روز به شهادت رسید. بدن مطهر آن امام معصوم را سه روز در ملاء عام روی پل (بغداد) قرار دادند؛ تا این که شیعیان گرد آمدند و امام کاظم را با عزت و احترام خاصی تشییع و در مکان فعلی دفن کردند.

تاریخ شهادت امام کاظم 25 رجب سال 183 ق. است امام کاظم در میان مردم به باب الحوائج معروفند و توسل به آن حضرت برای شفای بیماریها و رفع امراض باطنی و ظاهری، و خصوصاً درد چشم مجرب است.

فضیلت زیارت امام کاظم و امام جواد علیهما السلام

امام رضا (علیه السلام) کسی که پدرم امام کاظم (علیه السلام) را زیارت کند ثواب زیارت او مثل ثواب زیارت امام حسین (علیه السلام) و مثل ثواب زیارت پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم و مثل زیارت امیرالمؤمنین (علیه السلام) است (1)

در روایتی نقل شده که بهشت برای کسی است که موسی بن جعفر را زیارت کند (2)

امام جواد (علیه السلام) نیز در کنار جد بزرگوار خود امام موسی بن جعفر (علیه السلام)

ص: 381

1- این روایت ترکیبی از دو حدیث از کتاب بحار الانوار، ج 102 ص 4 و 5 است.

2- بحار الانوار، ج 102 ص 2.

به خاک سپرده شدند.

در روایتی از امام هادی (علیه السلام) نقل شده است زیارت موسی بن جعفر و جواد الائمه نسبت به زیارت امام حسین (علیه السلام) جامع تر و ثوابش بیشتر است. (1)

قبول علما در کاظمین

در حرم امام کاظم و امام جواد علیهما السلام، جعفر بن محمد بن قولویه قمی استاد شیخ مفید و صاحب کتاب کامل الزیارات و شیخ مفید و خواجه نصیرالدین طوسی دفن شده اند.

همچنین در رواق حرم مطهر نزدیک باب القبله قبر سید عبدالله شبر است. (2)

در خارج از حرم مرقد سید، رضی جمع کننده نهج البلاغه است. او مقامی بسیار عالی دارد و صاحب کتاب عمدة الطالب فی انساب آل ابی طالب است و فرموده بدن ایشان را پس از مدتی به کربلا منتقل کردند. (3)

ص: 382

1- تهذیب الاحکام، ج 6 ص 80، بحار الانوار ج 102 ص 2.

2- هدیه الزائرین و بهجة الناظرین

3- همان.

همچنین در خارج از حرم مرقد سید مرتضی است. او نیز انسانی بافضیلت و از رجال علمی و دینی عالم اسلام است و از جهت مادی نیز بسیار متمکن بوده است. او در خانه خویش دفن شد اما پس از مدتی بدن او به کربلا کنار قبر ابراهیم مجاب منتقل شد.

سید مرتضی معروف به علم الهدی است و این شهرت یادگار امیرالمؤمنین (علیه السلام) است

محمد بن الحسین وزیر قادر عباسی مریض شده بود تا اینکه شیخی خواب مولا علی (علیه السلام) را دید؛ حضرت به او فرمودند به فرزندم علم الهدی بگو برای تو دعا کند تا شفا یابی سید مرتضی نیز او را دعا کرد و شفا یافت

گوشه ای از زندگی امام محمدتقی حضرت جواد الائمه (علیه السلام)

نهمین امام شیعیان امام محمدتقی (علیه السلام) در تاریخ 19 ماه مبارک رمضان و به، روایتی در 15 رمضان سال 195 ق در مدینه متولد شدند. بعضی نیز ولادت آن حضرت را دهم ماه رجب دانسته اند. این قول را دعای شریفی که به حسب نقل از طرف امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) به ما رسیده، است تأیید میکند؛ چنانچه میفرماید:

«اللَّهُمَّ اِنِّي اَسْتَلِكُ بِالْمَوْلُودَيْنِ فِي رَجَبٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيِ الثَّانِيِ وَابْنَهُ عَلِيَّ بْنَ

مُحَمَّدَ الْمُتَنَجِّبَ؛ خداوندا من به حق دو مولد ماه رجب، یعنی محمد بن علی الباقر و فرزندش علی بن محمد که برگزیده تو است از تو تقاضا می‌کنم. (1)

نام آن حضرت محمد، کنیه ایشان ابوجعفر و «القابشان» تقی و «جواد» است. مادر گرامی ایشان «سبیکه» نام داشت و امام رضا (علیه السلام) ایشان را «خیزران» می‌نامید؛ گویند که چون سه روز از میلاد آن حضرت، گذشت، حضرت چشمهای خود را گشودند و به راست و چپ نگاه کردند و سپس با گفتاری فصیح و شیوا فرمودند: «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولَ اللَّهِ». آن حضرت در هفت سالگی، پس از شهادت امام، هشتم به مقام امامت رسیدند و این سن، اندک سبب شد که حتی بعضی از شیعیان نیز در امامت ایشان شک کنند؛ لذا در موسم حج پس از شرفیابی به محضر ایشان و مشاهده، معجزات، کمالات و علوم آن، حضرت به امامت ایشان اقرار کردند

مأمون عباسی دختر خودام «الفضل را به امام تزویج کرد امام جواد (علیه السلام) پس از مدتی اقامت در بغداد برای انجام مراسم حج به مکه سفر کردند و تا زمان فوت مأمون، یعنی 17 رجب سال 218 ق در آنجا

ص: 384

اقامت داشتند پس از مأمون برادرش معتصم عباسی به خلافت رسید. وی که از کثرت فضائل و شدت نفوذ امام جواد (علیه السلام) بیمناک بود، حضرت را به بغداد طلبید امام پیش از رفتن، خود فرزندشان حضرت علی النقی امام هادی (علیه السلام) را در حضور بزرگان شیعه و یاران مورد اطمینان خود به جانشینی برگزیدند و پس از سپردن ودیعه های امامت به ایشان به بغداد رفتند.

سرانجام امام جواد (علیه السلام) به تحریک معتصم و به وسیله ی همسرشان، با زهر مسموم شدند و در 25 سالگی به شهادت رسیدند. تاریخ شهادتشان را 5 ذیحجه سال 219 ق و یا آخر ذیقعدہ ی سال 220 ق نقل کرده اند.

از سخنان امام جواد (علیه السلام) است که فرموده: اند: «اعتماد و وثوق بر خداوند تعالی بهای هر شیء گرانبها و نردبان رسیدن به هر بلندی است

زیارت امام کاظم (علیه السلام)

وقتی به آستانه حرم مطهر رسیدی بایست و بگو (1)

ص: 385

1- کلیه ادعیه و زیارات از کتاب مفاتیح الجنان نقل شده است.

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ

خدا بزرگتر است از توصیف معبودی نیست جز خدا و خدا بزرگتر است

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى هِدَايَتِهِ لِدِينِهِ وَالتَّوْفِيقِ

ستایش خدای را برای راهنمایی کردنش ما را به دین خود و توفیق دادنش

لِمَا دَعَا إِلَيْهِ مِنْ سَبِيلِهِ اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَكْرَمُ

اجابت دعوت او بدان راهی که او خواست خدایا تو بزرگوارترین مقصود

مَقْصُودٍ وَأَكْرَمُ مَا تَبِي وَقَدْ أَتَيْتُكَ مُتَقَرِّبًا

و کریمترین کسی هستی که بدرگاهش آیند و من به درگاهت آمده ام و تقرب جویم

إِلَيْكَ يَا بِنْتِ بِنْتِ نَبِيِّكَ صَلَوَاتُكَ عَلَيْهِ

پیشگاهت بوسیله فرزند دختر پیامبرت که درودهای تو

وَعَلَى آبَائِهِ الطَّاهِرِينَ وَأَبْنَائِهِ الطَّيِّبِينَ

او و بر پدران پاک و فرزندان پاکیزه اش باد

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَلَا

خدایا درود فرست بر محمد و آل محمد و

تُخَيِّبُ سَعْيِي وَلَا تَقْطَعُ رَجَائِي وَاجْعَلْنِي عِنْدَكَ

نومید مکن کوششم را و قطع مکن امیدم را و قرارم ده در نزد خودت

وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ

آبرومند در دنیا آخرت و از مقربان درگاهت

پس داخل شو و مقدم دار پای سپس با پای راست داخل شو و بگو

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ وَعَلَىٰ مِلَّةِ

به نام خدا و به یاری خدا و در راه خدا و بر کیش

رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ اللَّهُمَّ اغْفِرْ

رسول خدا صلی الله علیه آله و خدایا بیامرز

لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

مرا و پدر و مادرم را و همه مردان و زنان با ایمان را

هنگامی که به قُبَّة شریفه رسیدی بایست و اجازه تشریف بخواه و بگو

وَأَدْخُلْ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَأَدْخُلْ يَا نَبِيَّ اللَّهِ

آیا داخل شوم ای رسول خدا آیا داخل شوم ای پیامبر خدا

وَأَدْخُلْ يَا مُحَمَّدُ بَنَ عَبْدِ اللَّهِ وَأَدْخُلْ يَا

آيا داخل شوم ای محمد بن عبدالله آيا داخل شوم

امير المؤمنين أَدْخُلْ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ

امير مؤمنان آيا داخل شوم ای ابا محمد

الْحَسَنَ أَدْخُلْ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ الْحُسَيْنَ

حسن (مجتبی) آيا داخل شوم ای ابا عبدالله الحسين

وَأَدْخُلْ يَا أَبَا مُحَمَّدٍ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ

آيا داخل شوم ای ابا محمد علی بن الحسين

أَدْخُلْ يَا أَبَا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ

زين العابدين آيا داخل شوم ای ابا جعفر محمد بن علی

وَأَدْخُلْ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ

آيا داخل شوم ای ابا عبدالله جعفر بن محمد

وَأَدْخُلْ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا الْحَسَنِ مُوسَى بْنَ

آيا داخل شوم ای مولای من ای ابا الحسن موسی بن جعفر

جَعْفَرَ اَدْخُلْ يَا مَوْلَايَ يَا اَبَا جَعْفَرَ اَدْخُلْ

آیا داخل شوم ای مولای من ای ابا جعفر آیا داخل شوم

يَا مَوْلَايَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ

ای مولای من محمد بن علی

پس وارد شو بگو:

اللَّهُ اَكْبَرُ

خدا بزرگتر است

پس بایست مقابل قبر و قبله را پشت کتف خود قرار بده پس بگو

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ وَابْنَ وَوَلِيِّهِ السَّلَامُ

سلام بر تو نماینده ای خدا و فرزند نماینده اش سلام

عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَابْنَ حُجَّتِهِ السَّلَامُ

بر تو ای حجت خدا و فرزند حجت او سلام

عَلَيْكَ يَا صَفِيَّ اللَّهِ وَابْنَ صَفِيِّهِ السَّلَامُ

بر تو ای برگزیده خداوند فرزند برگزیده اش سلام

عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ وَابْنَ أَمِينِهِ السَّلَامُ

بر تو ای امین خدا و فرزند امین او سلام

عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ

بر تو ای نور خدا در تاریکیهای زمین

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْهُدَى السَّلَامُ

سلام بر تو ای پیشوای هدایت سلام

عَلَيْكَ يَا عَلَمَ الدِّينِ وَالتَّقَى السَّلَامُ

بر تو ای پرچم دین و تقوی سلام بر

عَلَيْكَ يَا خَازِنَ عِلْمِ النَّبِيِّينَ السَّلَامُ

تو ای خزینه دار علم دانش پیامبران سلام و

عَلَيْكَ يَا خَازِنَ عِلْمِ الْمُرْسَلِينَ السَّلَامُ

بر تو ای خزینه دار علم و دانش رسولان سلام

لَيْكَ يَا نَائِبَ الْأَوْصِيَاءِ السَّابِقِينَ

بر تو ای نایب اوصیاء پیشین

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَعْدِنَ الْوَحْيِ الْمُبِينِ

سلام بر تو ای معدن وحی آشکار

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْعِلْمِ الْيَقِينِ

سلام بر تو ای دارنده دانش یقینی

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَيْبَةَ عِلْمِ الْمُرْسَلِينَ

سلام بر تو ای گنجینه دانش پیمبران مرسل

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الصَّالِحُ السَّلَامُ

سلام بر تو ای امام شایسته سلام بر

عَلَيْكَ أَيُّهَا الْإِمَامُ الرَّاهِدُ السَّلَامُ عَلَيْكَ

تو ای امام پارسا سلام بر تو ای

أَيُّهَا الْإِمَامُ الْعَابِدُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا

امام عابد سلام بر تو ای

الْإِمَامُ السَّيِّدُ الرَّشِيدُ السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا

امام بزرگ و رشید سلام بر تو ای

الْمَقْتُولُ الشَّهِيدُ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ

کشته شهید (راه) حق سلام بر تو ای فرزند

رَسُولِ اللَّهِ وَابْنِ وَصِيِّهِ السَّلَامِ عَلَيْكَ يَا

رسول خدا فرزند و وصی آن حضرت سلام بر تو ای

مَوْلَايَ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

سرور و بر من ای موسی جعفر بن و رحمت خدا و

بِرَكَاتِهِ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ بَلَّغْتَ عَنِ اللَّهِ مَا

برکاتش گواهی دهم که براستی تو رساندی از جانب خداوند آنچه

حَمَلَكَ وَحَفِظْتَ مَا اسْتَوْدَعَكَ وَحَلَلْتَ

را به عهده داشتی محافظت کردی از آنچه و به تو سپرده بود

حَلَالَ اللَّهِ وَحَرَمْتَ حَرَامَ اللَّهِ وَأَقَمْتَ أَحْكَامَ

و حلال کردی حلال خدا را و حرام کردی حرام خدا را و بپاداشتی احکام

اللَّهِ وَتَلَوْتَ كِتَابَ اللَّهِ وَصَبَرْتَ عَلَى الْأَذَى

خدا را و تلاوت تلاوت کردی به حق کتاب خدا را شکیبا بودی و بر آزار

جَنَّبِ اللَّهُ وَجَاهَدْتَ فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ

خلق در راه خدا و جهاد کردی در راه خدا که آنطور

حَتَّىٰ آتِيكَ الْيَقِينَ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ مَصْنِيَتَ عَلَيَّ

باید تا مرگت فرارسید که گواهی دهم و تو برفتی به همان راهی

مَا مَضَىٰ عَلَيْهِ أَبَاؤُكَ الطَّاهِرُونَ وَاجْدَادُكَ

که رفتند بدان راه پاک پدران و اجداد پاک سرشت

لَطِيبُونَ الْأَوْصِيَاءَ الْهَادُونَ الْأَيِّمَةَ

آن اوصیای راهنما و آن پیشوایان راه یافته

الْمَهْدِيِّونَ لَمْ تُؤْتِرْ عَمِّيَّ عَلَيَّ هُدًى وَلَمْ

ترجیح ندادی گمراهی را بر هدایت و متمایل نگشتی

تَمَلُّ مِنْ حَقِّ إِلَىٰ بَاطِلٍ وَأَشْهَدُ أَنَّكَ

از حق باطل بسوی و گواهی دهم که تو براستی خیرخواهی کردی

نَصَحْتَ لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ وَلَا مِيرَ الْمُؤْمِنِينَ

برای خدا و پیامبرش و برای امیر مؤمنان

وَأَنَّكَ أَدَيْتَ الْأَمَانَةَ وَاجْتَنَبْتَ الْخِيَانَةَ

و تو بخوبی امانت را پرداختی و خیانت از دوری گزیدی

وَأَقَمْتَ الصَّلَاةَ وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ وَأَمَرْتَ

و بیاداشتی نماز را و بدادی زکات را و امر کردی

بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَعَبَدْتَ اللَّهَ

به معروف و کار نیک و جلوگیری کردی از کار زشت و پرستش کردی خدا

مُخْلِصاً مُجْتَهِداً مُحْتَسِباً حَتَّىٰ أَتَيْكَ

را از روی اخلاص و کوشش پاداش جوئی و تا آنگاه که مرگت

الْيَقِينُ فَجَزَاكَ اللَّهُ عَنِ الْإِسْلَامِ وَأَهْلِهِ

فرا رسید خداوند پاداش نیکویت دهد از اسلام و مسلمین

أَفْضَلَ الْجَزَاءِ وَأَشْرَفَ الْجَزَاءِ أَتَيْتُكَ يَا

بهترین پاداشها و شریف ترین پاداشهای نیک را آمده ام نزدت

بِنَ رَسُولِ اللَّهِ زَائِراً عَارِفاً بِحَقِّكَ مُقْرَأً

فرزند رسول خدا برای زیارتت در حالی که شناسای به حق توأم

بِفَضْلِكَ مُحْتَمِلاً لِعِلْمِكَ مُحْتَجِجاً بِذِمَّتِكَ

فضیلتت و را اقرار دارم و دانشت بار را تحمل کرده و در پرده

عَائِدًا بِقَبْرِكَ لِأَنْدَا بِصَرِيحِكَ مُسْتَشْفِعًا

گشته پیمان‌ت محبوب و به قبرت پناه آورده به ضریحت پناهنده گشته ام

بِكَ إِلَى اللَّهِ مُوَالِيًا لِأَوْلِيَائِكَ مُعَادِيًا

و تو را خدا بدرگاه شفیع گرفته ام دوستدار دوستدار دوستان هستم و دشمن

لِأَعْدَائِكَ مُسْتَبْصِرًا بِشَأْنِكَ وَبِالْهُدَى

دشمنانت بینایم به شأن مقامت و بدان هدایت و راهنمایی

الَّذِي أَنْتَ عَلَيْهِ عَالِمًا بِضَلَالَةٍ مَنْ خَالَفَكَ

که تو بر آنی دانایم و به گمراهی که آنکس با مخالفت تو کرد

وَ بِالْعَمَى الَّذِي هُمْ عَلَيْهِ بَأْبِي أَنْتَ وَأُمِّي

و به گمراهی آن که وضعی بدان گرفتارند پدر و مادرم

وَنَفْسِي وَأَهْلِي وَمَالِي وَوَلَدِي يَا بَنَ

و خودم و خاندان و مال و فرزندانم به قربانت ای فرزند

رَسُولِ اللَّهِ أَتَيْتُكَ مُتَقَرِّبًا بِزِيَارَتِكَ

رسول خدا آمده ام به درگاہت تا تقرب جویم

إِلَى اللَّهِ تَعَالَى وَمُسْتَشْفِعاً بِكَ إِلَيْهِ فَاشْفَعْ

بوسیله زیارت تو بدرگاه خدای تعالی و شفیع گیرم تو را

لِي عِنْدَ رَبِّكَ لِيُغْفِرَ لِي ذُنُوبِي وَيَعْفُو عَنِّي

به پیشگاهش شفاعت پس مرا بکن در نزد پروردگارت

جُرْمِي وَيَتَجَاوَزَ عَنِّي سَيِّئَاتِي وَيَمْحُو

تا بیامرزد گناهانم را و در گذرد از جرم و تقصیرم و نادیده انگارد

عَنِّي خَطِيئَاتِي وَيُدْخِلَنِي الْجَنَّةَ وَيَتَفَضَّلَ

اعمال بدم را و محو کند خطاهایم را و داخل بهشتم گرداند و تفضل کند بر

عَلَيَّ بِمَا هُوَ أَهْلُهُ وَيَغْفِرَ لِي وَلَا بَاتِي

بر من بدانچه او شایسته آنست و بیامرزد مرا و پدران

وَلِأَخْوَانِي وَأَخَوَاتِي وَلِجَمِيعِ الْمُؤْمِنِينَ

برادران و خواهرانم را همه مردان و با زنان ایمانی

وَالْمُؤْمِنَاتِ فِي مَشَارِقِ الْأَرْضِ وَمَغَارِبِهَا

را که در خاورهای زمین و باخترهای آنند

بِفَضْلِهِ وَجُودِهِ وَمَنَّهُ

به فضلش و به جود و احسانش

پس بیانداز خود را بر قبر و ببوس آنرا و بگذار دو طرف روی خود را بر آن

دعا کن به آنچه میخواهی پس برگرد به جانب سر و بگو: بگو: اَلسَّلَامُ

سلام

عَلَيْكَ يَا مُؤَلَّيَّ يَا مُوسَىٰ بِنَ جَعْفَرٍ وَرَحْمَةً

بر تو ای مولا و سرور من ای موسی بن جعفر و رحمت

اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ الْهَادِي

خدا برکاتش و گواهی دهم که توئی پیشوای راهنما و

وَأَوْلِيَّ الْمُرْشِدُ وَأَنَّكَ مَعْدِنُ التَّنْزِيلِ

سرپرست ارشاد کننده و توئی معدن تنزیل (قرآن)

وَصَاحِبُ التَّأْوِيلِ وَحَامِلُ التَّوْرِيَةِ

دارای (علم) تأویل و دارنده تورات

وَالْأَنْجِيلِ وَالْعَالِمُ الْعَادِلُ وَالصَّادِقُ

و انجیل و دانشمند عادل و راستگوی عامل (به احکام دین)

ص: 397

الْعَامِلُ يَا مَوْلَايَ أَنَا أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ مِنْ

ای مولا و سرور من بیزاری جویم من بدرگاه خدا از

أَعْدَائِكَ وَاتَّقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ بِمُؤَالَاتِكَ فَصَلِّ

دشمنانت و تقرب جویم به پیشگاه خداوند بوسیله دوستی

اللَّهُ عَلَيْكَ وَعَلَى آبَائِكَ وَأَجْدَادِكَ وَأَبْنَائِكَ

تو درود خدا بر تو و بر پدران و اجداد و فرزندان

وَشِعْيَتِكَ وَمُحِبِّكَ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

و شیعیان و دوستانت رحمت خدا و برکاتش

پس دو رکعت نماز زیارت بکن بخوان در آن سوره یس و الرحمن یا هر چه آسان باشد از قرآن پس دعا کن به آنچه میخواهی زیارت دیگر
برای حضرت

موسی (علیه السلام) شیخ مفید و شیخ شهید و محمد بن المشهدی فرموده اند چون خواستی زیارت کنی آن جناب را در بغداد پس غسل
کن برای زیارت و قصد کن حرم شریف را و بایست بر در حرم و اذن دخول بطلب پس داخل حرم شو در حالی که میگوئی: بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ
وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ

به نام خدا و بیاری خدا و در راه خدا

ص: 398

وَعَلَىٰ مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

بر کیش رسول خدا درود خدا بر او

وَأَلِهِ وَالسَّلَامُ عَلَىٰ أَوْلِيَاءِ اللَّهِ

و بر آتش باد سلام و بر اولیاء خدا باد

بعد از آن برو تا آنکه مقابل قبر حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام شوی پس چون ایستادی نزد قبر آن جناب پس بگو: اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا نُوْرَ اللّٰهِ

سلام بر تو ای نور خدا

فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ السَّلَامُ عَلَیْكَ

تاریکیهای زمین سلام بر تو

يَا وَلِيَّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ

ای نماینده خدا سلام بر تو ای حجت خدا

اَلسَّلَامُ عَلَیْكَ يَا بَابَ اللَّهِ اَشْهَدُ اَنَّكَ

سلام بر تو باب رحمت خدا گواهی دهم که براستی

اَقَمْتَ الصَّلَاةَ وَاَتَيْتَ الزَّكَاةَ وَاَمَرْتَ

تو برپاداشتی نماز را و بدادی زکات را و امر کردی

ص: 399

بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتَلَوْتَ

به معروف کارهای نیک و نهی کردی از از کار زشت

الْكِتَابِ حَقَّ تِلَاوَتِهِ وَجَاهَدْتَ فِي اللَّهِ

و تلاوت کردی قرآن را آنطور که باید جهاد کردی در راه خدا

حَقَّ جِهَادِهِ وَصَبَرْتَ عَلَى الْأَذَى فِي جَنْبِهِ

آنطور که شاید و شکیبائی کردی بر آزار مردم در راه او به

مُحْتَسِبًا وَعِبْدَتُهُ مُخْلِصًا حَتَّىٰ آتَيْكَ

حساب درک پاداش پرستش کردی او را از و روی تا اخلاص مرگت

لَيَقِينُ أَشْهَدُ أَنَّكَ أَوْلَىٰ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

فرارسید گواهی دهم که تو برآستی سزاوارتری نسبت به خدا و پیامبرش

وَأَنَّكَ ابْنُ رَسُولِ اللَّهِ حَقًّا أَبْرَأُ إِلَى اللَّهِ

و توئی فرزند رسول خدا به حق، بیزارى جویم به درگاه خدا

مِنْ أَعْدَائِكَ وَأَتَقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ بِمُؤَالَاتِكَ

از دشمنانت تقرب و جویم به نزد خدا بوسیله دوستیت آمده ام

أَتَيْتُكَ يَا مَوْلَايَ عَارِفًا بِحَقِّكَ مُوَالِيًا

بدرگاہت ای سرور من با معرفت به حق دوستدار تو و

لَأَوْلِيَايَكَ مُعَادِيًا لِأَعْدَائِكَ فَاشْفَعْ لِي عِنْدَ رَبِّكَ

دوستان توأم و دشمن دشمنانت پس شفاعتم را بکن در نزد پروردگارت

بعد از زیارت خود را بر قبر بینداز و ببوس و گونه هایت را بر آن بگذار، سپس

بایست و بگو اَلسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بِنَ رَسُولِ اللّٰهِ

سلام بر تو ای فرزند رسول خدا گواهی دهم

اشْهَدُ اَنَّكَ صَادِقٌ اَدِيْتٌ نَاصِحًا وَقُلْتَ

که برستی تو صادق در گفتار بودی و خیرخواهانه ادای امانت کردی

امیناً وَمَضِيَّتٌ شَهِيداً لَمْ تُوْثِرْ

و امانت در گفتار داشتی و به شهادت دنیا از رفتی مقدم

عَمِيٍّ عَلَيَّ اَلْهُدَى وَلَمْ تَمِلْ مِنْ حَقِّيْ اِلَى

نداشتی گمراهی را بر هدایت و متمایل نگشتی از حق بسوی

بَاطِلٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْكَ وَعَلَى اٰبَائِكَ

باطل درود خدا بر تو و بر پدران

وَأَبْنَاكَ الطَّاهِرِينَ

و فرزندان پاکیزه ات باد

سپس قبر را ببوس و دو رکعت نماز زیارت بخوان بعد از آن به سجده برو و: بگو اللَّهُمَّ إِلَيْكَ اعْتَمَدْتُ وَإِلَيْكَ قَصَدْتُ

خدایا به تو اعتماد کردم آهنگ تو کردم

بِفَضْلِكَ رَجَوْتُ وَقَبْرَ إِمَامِي الَّذِي

و فضل تو را امید دارم و قبر امامم که را اطاعتش را

أَوْجَبْتَ عَلَيَّ طَاعَتَهُ زُرْتُ وَبِهِ إِلَيْكَ

بر من واجب گردانیدی زیارت کردم و بوسیله او بدرگاه

تَوَسَّلْتُ فَبِحَاقَتِهِمُ الَّذِي أَوْجَبْتَ عَلَيَّ

تو توسل جستم پس بدان حقی که آنها برای بر خود واجب

نَفْسِكَ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَا كَرِيمُ

کرده ای پیامرزم مرا و پدر و مادرم و همه مردم با ایمان را ای بزرگوار

سپس طرف راست صورت خود را بگذار و بگو: اللَّهُمَّ قَدْ عَلِمْتَ

خدایا تو خود حاجتهای مرا

ص: 402

حَوْ آتِجِي فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَقْضِيهَا

میدانی پس درود فرست بر محمد و آل محمد و آنها را بر آور

سپس طرف چپ صورت خود را بگذار و بگو اَللّٰهُمَّ قَدْ اَحْصَيْتَ

خدایا تو خود بخوبی گناهام

ذُنُوبِي فَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ صَلِّ عَلَيَّ

را شماره کرده ای به محمد حق و آل محمد درود فرست بر

مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاعْفِرْهَا وَتَصَدَّقْ

محمد آل پیامرز آنها را و تصدق کن

عَلَيَّ بِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ أَنْتَ أَهْلُهُ

بعد از آن برگرد به سجده و صد مرتبه بگو شکر».

صلوات امام کاظم (علیه السلام)

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَاهْلِ بَيْتِهِ وَصَلِّ

خدایا درود فرست بر محمد و خاندانش و درود فرست

ص: 403

عَلَى مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ وَصِيِّ الْأَنْبَارِ

بر موسی بن جعفر وصی آقاییان نیکوکار

وَأَمَامِ الْأَخْيَارِ وَعَيْنِيَةِ الْأَنْوَارِ وَوَارِثِ

و پیشوای خوبان و گنجینه انوار و وارث

السَّكِينَةِ وَالْوَقَارِ وَالْحِكْمِ وَالْآثَارِ الَّذِي

آرامش و وقار فرزاندگی و آثار (و) نشانه ها

كَانَ يُحْيِي اللَّيْلَ بِالسَّهْرِ إِلَى السَّحْرِ

آن بزرگواری که شب زنده دار و بیدار بود تا هنگام سحر و

مُواصَلَةِ الْإِسْتِغْفَارِ حَلِيفِ السَّجْدَةِ

پیوسته مشغول استغفار بود همدم و رفیق سجده های

الطُّوبَى وَالِدُمُوعِ الْعَزِيْرَةِ وَالْمُنَاجَاتِ

طولانی و اشکهای ریزان مناجات و

الْكَثِيْرَةِ وَالصَّرَاعَاتِ الْمُتَّصِلَةِ وَمَقَرِّ النَّهْيِ

بسیار و زاری ناله و پیوسته بود و هم او مقر عقل و خرد

وَالْعَدْلِ وَالْخَيْرِ وَالْفَضْلِ وَالْتَدَى وَالْبَدْلِ

عدالت و نیکی و فضیلت بخشش و جود عطا بود و نیز آن

وَمَا لَفِ الْبَلَوَى وَالصَّبْرِ وَالْمُضْطَهَدِ

حضرت خو گرفته بود به بلا و شکیبائی پایمال ظلم و و ستم گشت

بِالظُّلْمِ وَالْمَقْبُورِ بِالْجُورِ وَالْمُعَذِّبِ فِي قَعْرِ

به ظلم و جور در قبر رفت و در سیاه چالهای زندان و سلولهای

السُّجُونِ وَظَلَمِ الْمُطَامِيرِ ذِي الشَّاقِ

تاریک تحت شکنجه و عذاب بود آن بزرگواری که ساق پایش از فشار

الْمَرَضُوضِ بِحَلْقِ الْقَيْودِ وَالْجَنَازَةِ

حلقه های گند زنجیر شکسته و خرد شد و صاحب آن جنازه مقدسی

الْمُنَادَى عَلَيْهَا بَدَلَ الْاسْتِخْفَافِ وَالْوَارِدِ

که جلوش جار می زدند با کمار خواری و سبکی و

عَلَى جَدِّهِ الْمُصْطَفَى وَأَبِيهِ الْمُرْتَضَى

آنکه درآمد بر جدش مصطفی و پدرش (علی) مرتضی و

وَأُمِّهِ سَيِّدَةِ النَّسَاءِ بِإِثِّ مَغْضُوبٍ وَوَلَاءِ

و مادرش بانوی زنان در حالی که ارتش به یغما رفته و حکومتش ریوده

مَسْلُوبٍ وَآمِرٍ مَغْلُوبٍ وَدَمٍ مَظْلُومٍ

شده و در کار خود مغلوب دشمنان گشته و دشمن ریختن خونش را

وَسَمِّ مَسْرُوبٍ اَللّٰهُمَّ وَكَمَا صَبَرَ عَلٰی

میخواست با زهری که به او خوراندند خدایا چنانچه او صبر کرد بر

غَلِيظِ الْمَحَنِ وَتَجَرَّعَ غُصَصَ الْكُرْبِ

سختی محنت و سرکشید جرعه های گرفتاری را

وَاسْتَسَلَّمَ لِرِضَاكَ وَاخْلَصَ الطَّاعَةَ لَكَ

تن داد به رضایت تو و اطاعت کرد تو را از روی اخلاص

وَمَحَّضَ الْخُشُوعَ وَاسْتَشَعَرَ الْخُضُوعَ

بی آرایش در برابر فروتن گشت و خضوع نمود و دشمنی کرد

وَعَادَى الْبِدْعَةَ وَأَهْلِهَا وَلَمْ يَلْحَقْهُ

با بدعت و بدعت گزاران و سرزنشهای ملامت کنندگان بهیچوجه و در

شَيْءٍ مِنْ أَوْامِرِكَ وَنَوَاهِيكَ لَوْ مَعَهُ لَأَتَيْنَا

هیچ یک از اوامر نواهی و تو در او مؤثر نگشت

صَلِّ عَلَيْهِ صَلَوةً نَامِيَةً مُنِيْفَةً زَاكِيَةً

درود فرست بر او درودی با برکت و بلندمرتبه و

تَوْجِبْ لَهُ بِهَا شَفَاعَةَ أُمَّمٍ مِنْ خَلْقِكَ وَقُرُونِ

پاکیزه که موجب شود بدان شفاعت امتهائی از خلق تو را و شامل

مِنْ بَرَائِكَ وَبَلِّغُهُ عَنَّا تَحِيَّةً وَسَلَاماً

مردمانی از قرون گذشته شود برسان و به او از جانب ما

وَأَتِنَا مِنْ لَدُنْكَ فِي مَوَالِيَتِهِ فَضْلاً

تحیت و سلامی و بده به ما از نزد خویش به پاداش دوستی

وَإِحْسَاناً وَمَغْفِرَةً وَرِضْواناً إِنَّكَ ذُو

او فضل و احسان و آمرزش خوشنودی و خودت را که تو دارای

الْفَضْلِ الْعَمِيمِ وَالتَّجَاوُزِ الْعَظِيمِ بِرَحْمَتِكَ

فضلی همگانی و گذشت بزرگی هستی به رحمت

يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ای مهربانترین مهربانان

زیارت امام جواد (علیه السلام)

پس از زیارت امام کاظم (علیه السلام) در مقابل قبر مطهر امام جواد (علیه السلام) بایست و بگو

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ

سلام بر تو ای ولی خدا سلام بر تو

يَا حُجَّةَ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نُورَ اللَّهِ فِي

ای حجت خدا سلام بر تو ای نور خدا در

ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ

تاریکیهای زمین سلام بر تو ای فرزند

رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى آبَائِكَ

رسول خدا سلام بر تو و بر پدران (پاک) تو

ص: 408

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أَوْلِيَائِكَ السَّلَامُ

سلام بر تو و بر فرزندانانت سلام

عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أَوْلِيَائِكَ أَشْهَدُ أَنَّكَ قَدْ

بر تو و بر دوستانانت گواهی دهم که براستی تو

أَقَمْتَ الصَّلَاةَ وَآتَيْتَ الزَّكَاةَ وَأَمَرْتَ

برپاداشتی نماز را و بدادی زکات را و امر

بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَيْتَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتَلَوْتَ

معروف و نهی از منکر کردی و تلاوت کردی

الْكِتَابَ حَقَّ تِلَاوَتِهِ وَجَاهَدْتَ فِي اللَّهِ

قرآن را چنانچه باید و جهاد کردی در راه خدا

حَقَّ جِهَادِهِ وَصَبَرْتَ عَلَىٰ الْأَذَىٰ فِي جَنْبِهِ

آنطور که شاید شکیبیا بودی بر آزار مردم در مورد (کار)

حَتَّىٰ أَتَيْكَ الْيَقِينُ أَتَيْتُكَ زَائِراً عَارِفاً

خدا تا مرگت فرا رسید آمده ام به درگاهت برای برای زیارت در حالی که

بِحَقِّكَ مُوَالِيًا لِأَوْلِيَانِكَ مُعَادِيًا لِأَعْدَائِكَ

عارفم به حق تو دوست و دارم دوستانت را دشمنم و دشمنانت

فَاشْفَعْ لِي عِنْدَ رَبِّكَ

پس شفاعت مرا بنما در پیشگاه پروردگارت

سپس قبر مطهر را ببوس و خود را بر آن بینداز و دو رکعت نماز زیارت بخوان

و پس از نماز به سجده برو و بگو: اَرْحَمُ مَنْ أَسَاءَ وَاعْتَرَفَ

رحم کن به آنکه بد کرده و مرتکب جرم شده

وَاسْتَكَانَ وَاعْتَرَفَ إِنْ كُنْتُ بِئْسَ الْعَبْدُ

و به بیچارگی افتاده و اعتراف دارد

سپس طرف راست صورت خود را بگذار و بگو

فَأَنْتَ نِعْمَ الرَّبُّ عَظِيمَ الذَّنْبِ مِنْ عَبْدِكَ

اگر من بد بنده ای هستم پس تو نیکو

پس از آن طرف چپ صورت خود را بگذار و بگو

فَلْيَحْسُنِ الْعَفْرُ مِنْ عِنْدِكَ يَا كَرِيمُ

پروردگاری هستی بزرگ گشت گناه از بنده ات پس باید نیکو باشد

سپس برگرد به سجده و صد مرتبه بگو: «شُكْرًا».

صلوات امام جواد (عليه السلام)

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ وَصَلِّ

شب و روز خدایا درود فرست بر محمد و خاندانش و درود

عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ الزَّكِيِّ التَّقِيِّ وَالْبَرِّ

فرست بر محمد بن علی آن امام پاکیزه و با تقوی تقوی و نیکوکار

الْوَفِيِّ وَالْمُهَذَّبِ النَّقِيِّ هَادِي الْأُمَّةِ

یا وفا و مبرای بی عیب و راهنمای امت

وَوَارِثِ الْأَيْمَةِ وَخَازِنِ الرَّحْمَةِ وَيَنْبُوعِ

و وارث امامان و خزینه دار رحمت (حق) و سرچشمه

الْحِكْمَةِ وَقَائِدِ الْبِرِّكَةِ وَعَدِيلِ الْقُرْآنِ فِي

حکمت و پیشوای خیر و برکت و همطراز قرآن در

الطَّاعَةِ وَوَأَحَدِ الْأَوْصِيَاءِ فِي الْأَخْلَاصِ

اطاعت و جوب و یکی از اوصیاء در جهت اخلاص

وَالْعِبَادَةِ وَحُجَّتِكَ الْعُلِيَا وَمَثَلِكَ الْأَعْلَى

و عبادت و حجت والای تو و نمونه برتر نشانه

وَكَلِمَتِكَ الْحُسْنَى الداعى إِلَيْكَ وَالِدَال

نیکوی تو که مردم را به تو دعوت کرد بر تو

عَلَيْكَ الَّذِي نَصَبْتَهُ عِلْمَ لِعِبَادِكَ وَمُتْرَجِمًا

راهنمایی فرمود آنکس که او را منصوب کردی (چون) پرچمی برای

لِكِتَابِكَ وَصَادِعًا بِأَمْرِكَ وَنَاصِرًا لَدِينِكَ

(هدایت) بندگان مترجمی برای کتاب (قرآن) و با صدای بلند فرمان

وَحُجَّةً عَلَى خَلْقِكَ وَنُورًا تَحْرُقُ

به تو را برساند و دینت را یاری کرد و حجتی است بر خلق و نوری است

الظُّلْمَ وَقُدُوءَ تُدْرِكُ بِهَا الْهَدَايَةَ وَشَفِيعًا

که تاریکیها بدو شکافته شکافته شود و پیشوایی است که هدایت بوسیله او بدست

تُنَالُ بِهِ الْجَنَّةُ اللَّهُمَّ وَكَمَا أَخَذَ فِي

آید و شفیع است که به شفاعتش به بهشت توان رسید خدایا چنانچه

خُشوعِهِ لَكَ حَظُّهُ وَاسْتَوْفَى مِنْ خَشْيَتِكَ

او از فروتنی در برابرت بهر خود را گرفت و از مقام خشیت

نَصِيْبُهُ فَصَلِّ عَلَيْهِ أَصْغَفَ مَا صَلَّيْتَ

و ترسی که از تو داشت نصیبش را دریافت داشت پس درود فرست

عَلَى وَلِيِّيَ اِزْتَصَيْتَ طَاعَتَهُ وَقَبِلْتَ

بر او چندین برابر آنچه درود فرستی بر دوستانت یکی از که

خِدْمَتَهُ وَبَلَّغَهُ وَبَلَّغَهُ مِنَّا تَحِيَّةً وَسَلَامًا وَأَتَيْنَا

اطاعتش را پسندیدی و خدمتش را پذیرفتی و برسان به او از جانب ما

فِي مُوَالَاتِهِ مِنْ لَدُنْكَ فَضْلًا وَإِحْسَانًا

تحیت و سلامی بده به ما بواسطه دوستی او فضل و احسان

وَمَغْفِرَةً وَرِضْوَانًا إِنَّكَ ذُو الْمَنِّ الْقَدِيمِ

آمرزش و خوشنودی خود که را براستی تو دارای بخششی دیرینه

وَالصَّفْحَ الْجَمِيلِ

و چشم پوشی نیکویی هستی

ص: 413

هنگام، وداع، ابتدا در مقابل قبر مطهر امام کاظم (علیه السلام) بایست و بگو

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا أَبَا الْحَسَنِ

سلام بر تو ای مولای من ابا الحسن

وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ وَأَقْرَأُ

خدا رحمت و برکاتش تو را به خدا می سپارم و بر تو

عَلَيْكَ السَّلَامَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَإِنَّمَا

سلام میفرستیم ایمان داریم به خدا و به رسول خدا و بدانچه تو

جئتَ بِهِ وَدَلَّلْتَ عَلَيْهِ اللَّهُمَّ اكْتُبْنَا

آورده ای و بدان راهنمایی کرده ای خدایا ثبت کن نام

مَعَ الشَّاهِدِينَ وَهَمَّجِينَ فِي وَدَاعِ حَضْرَتِ إِمَامِ مُحَمَّدٍ تَقِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَام)

ما را با گواهان

فرموده میگوئی: السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا بَنَ

سلام بر تو ای مولای من ای فرزند

رَسُولِ اللَّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ أَسْتَوْدِعُكَ

رسول خدا و رحمت خدا و برکاتش تو را به

اللَّهُ وَأَقْرَأُ عَلَيْكَ السَّلَامَ آمَنَّا بِاللَّهِ

خدا می سپارم و بر تو سلام می رسانم ایمان دارم به خدا

وَبِرَسُولِهِ وَبِمَا جِئْتَ بِهِ وَدَكَلْتَ عَلَيْهِ

و به خدا رسول و بدانچه تو آورده ای و بدان راهنمایی کردی

الْهُمَّ اكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ

خدایا ثبت کن نام ما را با گواهان

ص: 415

زیارت امیر المؤمنین (علیه السلام)

حضرت امام صادق (علیه السلام) کیفیت زیارت امیر المؤمنین (علیه السلام) را به «صفوان اینگونه تعلیم فرمود (1)

غسل کن دو جامه پاک بپوش و خود را خوشبو نما و هنگام خروج از منزل بگو

اللَّهُمَّ إِنِّي خَرَجْتُ مِنْ مَنْزِلِي أَبْغِي

خدایا من از خانه ام آمده بیرون و جویای

فَضْلِكَ وَأَزُورُ وَصِيَّ نَبِيِّكَ صَلَّى

فضل توأم و قاصد زیارت پیامبرت وصی که درودهای تو

عَلَيْهِمَا اللَّهُمَّ فَيَسِّرْ ذَلِكَ لِي وَسَبِّحْ

بر هر دوشان دوشان باد هستم. خدایا! پس آسان گردان برای من آن

الْمَرَارَ لَهُ وَأَخْلُفْنِي فِي عَاقِبَتِي وَحُرَّاتِي

را و فراهم کن اسباب زیارتش را و جانشینم باش در انجام کارم

ص: 417

1- برای زیارت امیرالمؤمنین (علیه السلام)، از دیگر زیارتهای آن حضرت مانند «زیارت امین الله» که در مفاتیح الجنان نقل شده میتوان استفاده نمود.

بِأَحْسَنِ الْخِلَافَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

و کسانم به بهترین جانیشنی ای مهربانترین مهربانان

سپس حرکت کن و به هنگام حرکت بگو

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

ستایش خدای است را و منزّه است خدا معبودی و نیست جز خدا.

چون به وادی کوفه رسیدی بگو: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ أَهْلَ

که خدا بزرگتر است خدا بزرگتر است

الْكِبْرِيَاءِ وَالْمَجْدِ وَالْعَظَمَةِ اللَّهُ أَكْبَرُ أَهْلَ

شایسته بزرگی و مجد عظمت است. و خدا است بزرگتر

التَّكْبِيرِ وَالتَّقْدِيسِ وَالتَّسْبِيحِ وَالْأَلَاءِ اللَّهُ

که شایسته بزرگ شمردن تقدیس و تنزیه و نعمتها است. خدا

مِمَّا أَخَافُ وَأَحْذَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

بزرگتر است از آنچه می ترسم و بیم دارم خدا بزرگتر است

عِمَادِي وَعَلَيْهِ أَتَوَكَّلُ اللَّهُ أَكْبَرُ رَجَائِي

که تکیه گاه من است و توکل بر او. کنم خدا بزرگتر است که امید من

وَالْيَه أَنِيبُ اللّهُمَّ أَنْتَ وَلِيّ نِعْمَتِي

است به سويش باز گردهم خدایا تو نعمت ولی منی

وَالْقَادِرُ عَلٰی طَلِبَتِي تَعَلَّمْ حَاجَتِي وَمَا

و توانای بر انجام خواسته ام هستی میدانی حاجتم را و

تُضْمِرُهُ هَوَاجِسُ الصُّدُورِ وَخَوَاطِرُ

آنچه را پنهان کند تشویشهای دلها و خاطرات

النُّفُوسِ فَاسْتُلْكَ بِمُحَمَّدٍ الْمُصْطَفَى الَّذِي

نفوس. پس از تو خواهم به محمد که مصطفی قطع کردی

قَطَعْتَ بِهِ حُجَجَ الْمُحْتَجِّينَ وَعُدْرَ

به وسیله او دلیلهای دلیل تراشان و عذر عذرخواهان

الْمُعْتَذِرِينَ وَجَعَلْتَهُ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ أَنْ لَا

را و او را جهانیان را برای رحمت قرار دادی که محرومم نکنی

تَحْرِمَنِي ثَوَابَ زِيَارَةِ وَلِيِّكَ وَأَحْيَ نَبِيِّكَ

از ثواب زیارت ولی خود و برادر پیامبرت امیرمؤمنان

أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَفَصْدَهُ وَتَجْعَلَنِي مِنْ

توجه به سويش و قرار دهی مرا از واردین

وَفِدِهِ الصَّالِحِينَ وَشِعْتِهِ الْمُتَّقِينَ

شایسته و شیعیان پرهیزکارش به مهرت

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

ای مهر بانترین مهربانان

آنگاه که قبه شریفه در برابرت نمایان شد بگو

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا اخْتَصَنِي بِهِ مِنْ طِيبِ

ستایش خدای که را مخصوصم داشت به پاکی

الْمَوْلِدِ وَاسْتَخْلَصَنِي إِكْرَامًا بِهِ مِنْ مُوَالَاةِ

ولادت و برگزیدم از روی اکرام به دوستی

الْأُبْرَارِ السَّفَرَةِ الْأَطْهَارِ وَالْخَيْرَةِ الْأَعْلَامِ

نیکان و سفیران پاک و برگزیدگان نمونه

اللَّهُمَّ فَتَقَبَّلْ سَعْيِي إِلَيْكَ وَتَضَرَّعِي بَيْنَ

خدایا! پس بپذیر کوششم را به سویت و زاریم را

يَدِيكَ وَاعْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي لَا تَخْفَى

پیش درگاہت بیامرز و گناہانم کہ را بر تو پوشیدہ

لَيْكَ إِنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ الْمَلِكُ الْغَفَّارُ.

نیست کہ بہ راستی تویی خدای فرمانروای را

ہنگامی کہ بہ دروازہ نجف رسیدی بگو

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ

ستایش خدایی را کہ مرا بدین جا راہنمایی کرد ما و خود نمی توانستیم

لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي سَيَّرَنِي

بدان راہبر شویم اگر خدا راہنماییمان نمی. کرد ستایش خدایی را کہ

فِي بِلَادِهِ وَحَمَلَنِي عَلَى دَوَابِّهِ وَطَوَى لِي

مرا در شہرہای خویش سیر داد و بر چہار پایانش سوار کرد و سوار کرد و راہ های دور

الْبَعِيدَ وَصَرَفَ عَنِّي الْمَحْذُورَ وَدَفَعَ

زیر پایم در نوردید و ہر محذوری را از سر راہم برداشت.

فَتَنِي الْمَكْرُوهَ حَتَّى أَقْدَمَنِي حَرَمَ أَحِي

ناراحتی را از من دور کرد فرودم آورد در حرم برادر

رَسُولِهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ

رسول او که درود خدا بر او و آتش باد.

سپس وارد شهر شو و بگو

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَدْخَلَنِي هَذِهِ الْبُقْعَةَ

ستایش خاص خدایی است که واردم کرد در این بقعه مبارکه ای که

الْمُبَارَكَةَ الَّتِي بَارَكَ اللَّهُ فِيهَا وَاخْتَارَهَا

برکت داد خداوند در او، و آن را برای وصی پیامبرش

لِوَصِيِّ نَبِيِّهِ اللَّهُمَّ فَاجْعَلْهَا شَاهِدَةً لِي

انتخاب فرمود. خدایا! پس آن را گواه من قرار ده.

چون به درب اول رسیدی بگو

اللَّهُمَّ لِبَابِكَ وَقَفْتُ وَبِفِنَانِكَ نَزَلْتُ وَ

خدایا بهدر خانه تو ایستادم و به آستانت فرود آمدم و

بِحَبْلِكَ اعْتَصَمْتُ وَبِرَحْمَتِكَ تَعَرَّضْتُ

ریسمان تو چنگ زدم و خود را در مهر تو قرار دادم و

ص: 422

وَبِوَلِيَّتِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيَّ تَوَسَّلْتُ فَاجْعَلْهَا

به نماینده تو که درودهای او تو بر باد تو تسل جستم.

زِيَارَةٌ مَقْبُولَةٌ وَدُعَاءٌ مُسْتَجَابًا.

آن پس را بگردان زیارتی پذیرفته شده. اجابت دعایی و

هنگام رسیدن به درب صحن بگو

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْحَرَمَ حَرَمُكَ وَالْمَقَامَ

خدایا این حرم حرم تو است و این مقام

مَقَامُكَ وَأَنَا أَذْخُلُ إِلَيْهِ أَنَا حَيْكَ بِمَا أَنْتَ

مقام تو است و من داخل آن گردم با تو تو را از گویم به آنچه

أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي وَمِنْ سِرِّي وَنَجْوَايَ الْحَمْدُ

تو بدان از من داناتری و هم از درون من و از راز من آگاهی.

لِلَّهِ الْحَنَانِ الْمَثَانِ الْمُتَطَوِّلِ الَّذِي مِنْ

ستایش خاص خدای پر نعمت منت و پر بخششی است که از

تَطَوَّلِهِ سَهْلَ لِي زِيَارَةَ مَوْلَايَ يَا حَسَانَهُ

بخشش او او است که آسان کرد برای من زیارت مولایم را به احسانش

وَلَمْ يَجْعَلْنِي عَنْ زِيَارَتِهِ مَمْنُوعًا وَلَا

و چنانم نکرد که از زیارتش ممنوع باشم نه و از ولایتش

عَنْ وَلَا يَتَّهِ مَدْفُوعًا بَلْ تَطَوَّلَ وَمَنَحَ آلَ-هُم

برکنار؛ بلکه بخشش کرد و احسان فرمود. خدایا!

كَمَا مَنَنْتَ عَلَيَّ بِمَعْرِفَتِهِ فَأَجْعَلْنِي مِنْ شِيعَتِهِ

چنانچه بر من به وسیله معرفتش منت نهادی پس مرا از شیعیانش قرار ده

وَأَدْخِلْنِي الْجَنَّةَ بِشَفَاعَتِهِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

به وسیله شفاعتش داخل بهشتم گردان ای مهربانترین مهربانان

سپس وارد صحن شو و بگو: الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَكْرَمَنِي

ستایش خدایی را که گرامی داشت

بِمَعْرِفَتِهِ وَ مَعْرِفَةَ رَسُولِهِ وَ مَنْ فَرَضَ عَلَيَّ

مرا به وسیله شناختن او و شناختن پیامبرش و آن کس که

طَاعَتَهُ رَحْمَةً مِنْهُ لِي وَ تَطَوَّلًا مِنْهُ عَلَيَّ

اطاعتش را بر من واجب فرمود از روی مهری که به من داشت و بخششی

وَمَنْ عَلَيَّ بِالْإِيمَانِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي

که به من فرمود منت و نهاد بر من به .ایمان ستایش خدایی را که

ادْخَلَنِي حَرَمَ أَخِي رَسُولِهِ وَآرَانِي فِي

وارد کرد مرا به حرم برادر رسولش و در حال تندرستی آن

فَإِنِّيَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَنِي مِنْ زُورِ

را نشان داد. من ستایش خدایی که مرا از زائران

قَبْرِ وَصِيِّ رَسُولِهِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا

قبر وصی رسولش قرار داد گواهی دهم که معبودی نیست جز خدای

اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا

یگانه ای که شریک ندارد و گواهی دهم که محمد بنده

عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ جَاءَ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ

و رسول او است که به حق از نزد خدا آمده و

وَأَشْهَدُ أَنَّ عَلِيًّا عَبْدُ اللَّهِ وَأَخُو رَسُولِ اللَّهِ

گواهی دهم که علی بنده خدا برادر و رسول او است

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

خدا بزرگتر است خدا بزرگتر است معبودی جز خدا نیست

وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى هِدَايَتِهِ

خدا بزرگتر است و ستایش خدای را بر راهنمایی اش

وَتَوْفِيقِهِ لِمَا دَعَا إِلَيْهِ مِنْ سَبِيلِهِ أَللَّهُمَّ

و توفیقش به راهی که بدان مردم را خوانده است. خدایا!

إِنَّكَ أَفْضَلُ مَقْصُودٍ وَأَكْرَمُ مَأْتِي وَقَدْ أَتَيْتُكَ

به راستی تو بهترین مقصود و گرامی ترین کسی هستی که نزدت آیند

مُتَقَرِّبًا إِلَيْكَ بِنَبِيِّكَ نَبِيِّ الرَّحْمَةِ وَبِأَخِيهِ

و اینک درگاهت آمده و تقرب جویم به سویت به وسیله پیامبرت

الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِمَا

پیامبر رحمت و به، برادرش امیر، مؤمنان علی بن ابیطالب

السَّلَامُ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَلَا

علیهما السلام پس درود فرست بر محمد و آل محمد و نومید

تُحَيِّبُ سَعِيَّ وَأَنْظُرُ إِلَى نَظْرَةِ رَحِيمَةٍ

مکن کوششم را بنگر و به من به نگاهی مهربانانه

تَنعِشْنِي بِهَا وَاجْعَلْنِي عِنْدَكَ وَجِيهًا فِي

که نجات و سربلندیم بخشی، بدان و قرارم ده

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ.

در پیش خود آبرومند دنیا و آخرت

سپس در صحن حرکت کن تا به درب رواق، برسی سپس بایست و بگو:

السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ آمِينَ اللَّهُ عَلَى

سلام بر رسول خدا امین خدا بر وحیش، و

وَحِيهِ وَعَزَائِمِ أَمْرِ الْخَاتِمِ لِمَا سَبَقَ

و بر دستورات حتمی، اش ختم کننده آنچه گذشته

وَالْفَاتِحِ لِمَا اسْتَقْبَلَ وَالْمُهَيَّبِينَ عَلَى

آنچه گشاینده پس از این آید نگهبان و بر

ذَلِكَ كُلِّهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَام

همه آنها سلام) (و) رحمت خدا و برکاتش بر او باد سلام

عَلَى صَاحِبِ السَّكِينَةِ السَّلَامِ عَلَى الْمَدْفُونِ

بر آرامش دارنده مخصوص حق، سلام بر آن که در مدینه

بِالْمَدِينَةِ السَّلَامِ عَلَى الْمَنْصُورِ الْمُؤَيَّدِ

مدفون است سلام بر آن شده یاری تأیید شده حق،

السَّلَامِ عَلَى أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ

سلام بر ابوالقاسم محمد عبدالله بن

وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ سپس در حالی که پای راست را مقدم داشته ای وارد رواق شو و بر درب حرم بایست و بگو

و رحمت خدا و برکاتش.*

أَشْهَدُ أَنْ لَا

گواهی دهم که معبودی نیست جز

إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ

خدای یگانه ای که شریک ندارد و گواهی دهم که

مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ جَاءَ بِالْحَقِّ مِنْ

محمد بنده و رسول است؛ او که به حق از نزد

عِنْدِهِ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ السَّلَامَ عَلَيْكَ

او آمده و رسولان را تصدیق فرمود. سلام بر تو ای

يَا رَسُولَ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ

رسول خدا سلام بر تو ای حبیب خدا

وَخَيْرَتَهُ مِنْ خَلْقِهِ السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ

و برگزیده اش از خلق او، سلام بر امیر

الْمُؤْمِنِينَ عَبْدِ اللَّهِ وَأَخِي رَسُولِ اللَّهِ يَا

مؤمنان بنده خدا و برادر رسول خدا. ای

مَوْلَايَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَبْدُكَ وَابْنُ

مولای! من ای امیر مؤمنان بنده تو و پسر

عَبْدِكَ وَابْنُ أُمَّتِكَ جَاعَكَ مُسْتَجِيرًا

بنده تو فرزند و کنیز تو به نزدت آمده. پناه جویم

بِذِمَّتِكَ قَاصِدًا إِلَى حَرَمِكَ مُتَوَجِّهًا إِلَى

به عهده و ذمه. تو قاصدم حرمت را و به مقامت توجه کرده ام توجه کرده ام و به

مَقَامِكَ مُتَوَسِّلًا إِلَى اللَّهِ تَعَالَى بِكَ أَدْخُلُ

درگاه خدای تعالی به وسیله تو توسل جستہ ام. آیا داخل شوم

يَا مَوْلَايَ وَأَدْخُلُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ وَأَدْخُلُ

ای مولای من؟ آیا داخل شوم ای امیر مؤمنان؟ آیا داخل شوم

يَا حُجَّةَ اللَّهِ وَأَدْخُلُ يَا أَمِينَ اللَّهِ أَدْخُلُ يَا

ای حجت خدا؟ آیا داخل شوم ای امین خدا؟ آیا داخل شوم ای

مَلَائِكَةَ اللَّهِ الْمُقِيمِينَ فِي هَذَا الْمَشْهَدِ يَا

فرشتگان خدا که در این زیارتگاه مقیم هستید؟ ای

مَوْلَايَ أَتَأْذِنُ لِي بِالْدُخُولِ أَفْضَلَ مَا أَذِنْتَ

مولای من آیا اذن دخول میدهی بهترین اذنی که

لَا أَحَدٍ مِنْ أَوْلِيَائِكَ فَإِنْ لَمْ أَكُنْ لَهُ أَهْلًا فَأَنْتَ

به یکی از دوستانت داده ای؟ که اگر من شایسته آن نیستم

أَهْلٌ لِذَلِكَ سَيَسِيسُ آسْتَانَهُ دَرَبَ رَا بَبُوسَ وَ پَايَ رَاسْتِ رَا مَقْدَمَ بَدَارِ وَ وَارِدِ

تو شایسته آنی.

حرم شو و بگو: بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَفِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَ

به نام خدا و (توکل به خدا و در راه خدا و

عَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ

کیش رسول خدا درود خدا بر او

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ وَارْحَمْنِيْ وَتُبْ

-

آلش خدایا بیا مرز مرا و به من رحم کن و توبه ام

عَلَيَّ اِنَّكَ اَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيْمُ

بپذیر که به راستی توبی توبه پذیر مهربان

پس حرکت کن تا نزدیک قبر مطهر و رو به قبر مطهر بایست و بگو:

السَّلَامُ مِنَ اللّٰهِ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ رَّسُوْلٍ

سلام از خدا محمد رسول

اللّٰهُ اَمِيْنِ اللّٰهُ عَلَيَّ وَحِيْهِ وَرِسَالَاتِهِ

خدا که امین او است بر وحیش و پیغام هایش

وَ عَزَائِمِ اَمْرِهِ وَ مَعْدِنِ الْوَحْيِ وَ التَّنْزِيْلِ

و دستورات حتمی اش آن کان وحی و تنزیل

ص: 431

الْحَاتِمِ لِمَا سَبَقَ وَالْفَاتِحِ لِمَا اسْتَقْبَلَ

که ختم کننده آنچه گذشته و گشاینده است آنچه را پس از

وَالْمُهَيِّمِينَ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ الشَّاهِدِ عَلَى

این آید و نگهبان همه بر آنها است. گواه بر

الْخَلْقِ السِّرَاجِ الْمُنِيرِ وَالسَّلَامِ عَلَيْهِ وَ

خلق، چراغ تابان و سلام بر او و

رَحْمَةِ اللَّهِ وَبَرَكَاتِهِ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى

رحمت خدا و برکاتش خدایا! درود فرست بر

مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ الْمَظْلُومِينَ أَفْضَلَ وَ

محمد و خاندان مظلومش بهترین و

أَكْمَلَ وَأَزْفَعَ وَأَشْرَفَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى

کاملترین و برترین و شریفترین درودی که بفرستی بر

أَحَدٍ مِنْ أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَأَصْفِيَائِكَ

یکی از پیامبران و رسولان و برگزیدگانت

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَبْدِكَ وَ

خدایا درود فرست بر امیر مؤمنان بنده ات و

خَلْقِكَ بَعْدَ نَبِيِّكَ وَ أَيْ رَسُولِكَ وَ

بهترین خلق تو پس از پیامبرت و برادر رسول تو و

وَصِيِّ حَبِيبِكَ الَّذِي أَنْتَجَبْتَهُ مِنْ خَلْقِكَ

وصی حبیبیت؛ آن که کس او را از خلق خود برگزیدی

وَالدَّلِيلِ عَلَى مَنْ بَعَثْتَهُ بِرِسَالَاتِكَ وَ

دلیل بود بر آن که کس به رسالت هایت برانگیختی و

دِيَانَ الدِّينِ بِعَدْلِكَ وَفَضْلِ قَضَائِكَ بَيْنَ

حاکم در دین از روی عدل جدا کن و حکم تو در میان

خَلْقِكَ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَ

آفریدگانت و سلام بر او و رحمت خدا و

تَرَكَاتُهُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى الْأَئِمَّةِ مِنْ وُلْدِهِ

برکاتش خدایا! درود فرست بر پیشوایان از فرزندان

الْقَوَامِينَ بِأَمْرِكَ مِنْ بَعْدِهِ الْمُطَهَّرِينَ

قیام کنندگان به فرمان خدا پس از رسول تو، آن پاکانی که

الَّذِينَ ارْتَضَيْنَاهُمْ أَنْصَارًا لِدِينِكَ وَحَفَظَةً

پسندیدی آنها را برای یاری دینت و برای نگهداری رازت

لِسِرِّكَ وَ شُهَدَاءَ عَلَى خَلْقِكَ وَأَعْلَامًا

و گواهان بر آفریدگانت و نشانه هایی برای

لِعِبَادِكَ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ السَّلَامُ

بندگان دروهای تو بر ایشان همگی سلام

عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ

بر امیر مؤمنان علی بن ابیطالب،

وَصِيِّ رَسُولِ اللَّهِ وَ خَلِيفَتِهِ وَ الْقَائِمِ بِأَمْرِهِ

وصی رسول خدا و جانشینش و قیام کننده به فرمان او

مِنْ بَعْدِهِ سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ

پس از پیامبر و سید اوصیاء، و رحمت خدا و

بِرَكَاتِهِ السَّلَامُ عَلَى فَاطِمَةَ بِنْتِ رَسُولِ اللَّهِ

برکاتش سلام فاطمه بر دختر رسول خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ

صلی الله علیه آله، و بانوی زنان جهانیان

السَّلَامُ عَلَى الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ سَيِّدِي

سلام بر حسن و حسین دو آقای

شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ مِنَ الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ

جوانان اهل بهشت از همه خلق.

السَّلَامُ عَلَى الْأَيِّمَةِ الرَّاشِدِينَ السَّلَامُ عَلَى

سلام بر امامان راه یافته. سلام بر

الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ السَّلَامُ عَلَى الْأَيِّمَةِ

پیامبران و رسولان و سلام بر پیشوایانی که سپرده شدگان

الْمُسْتَوْدَعِينَ السَّلَامُ عَلَى خَاصَّةِ اللَّهِ مِنْ

اسرار نبوت) هستند. سلام بر خاصان خدا از

خَلَقَهُ السَّلَامُ عَلَى الْمُتَوَسِّمِينَ السَّلَامُ عَلَى

آفریدگانش سلام بر دقیق نظران نکته سنج. سلام بر آن مردان

الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ قَامُوا بِأَمْرِهِ وَوَأَزَّوُوا

با ایمانی که قیام کردند به فرمان او و پشتیبانی کردند

وَأَوْلِيَاءَ اللَّهِ وَخَافُوا بِخَوْفِهِمُ السَّلَامُ عَلَى

از اولیاء خدا و با ترس آنها آنان نیز ترسیدند. سلام بر

الْمَلَائِكَةِ الْمُقَرَّبِينَ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى

فرشتگان مقرب حق. سلام ما و بر

عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ سپس حرکت کن تا نزدیک قبر مطهر، و در

بندگان شایسته خدا

حالیکه پشت به قبله و رو به قبر مطهر داری بگو: السَّلَامُ عَلَيْكَ

سلام بر تو

بَا أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ

ای امیر مؤمنان سلام بر تو ای حبیب

اللَّهُ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفْوَةَ اللَّهِ السَّلَامُ

خدا سلام بر تو ای برگزیده خدا سلام

عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حُجَّةَ اللَّهِ

بر تو ای خدا ولی سلام بر تو ای حجت خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا إِمَامَ الْهُدَى السَّلَامُ

سلام بر تو ای پیشوای هدایت سلام

عَلَيْكَ يَا عَلَمَ التَّقَى السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا

بر تو ای نشانه پرهیزکاری سلام بر تو ای

الْوَصِيِّ الْبُرِّ التَّقِيِّ الْوَفِيِّ السَّلَامُ

وصی نیکوکار پرهیزکار و پاکیزه باوفا سلام

عَلَيْكَ يَا أَبَا الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ السَّلَامُ

بر تو ای پدر بزرگوار حسن و حسین سلام

عَلَيْكَ يَا عَمُودَ الدِّينِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

بر تو ای ستون دین سلام بر تو ای

سَيِّدِ الْوَصِيِّينَ وَآمِينَ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ

آقای اوصیاء و امانتدار پروردگار جهانیان و

دَيَانَ يَوْمِ الدِّينِ وَخَيْرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ سَيِّدِ

حکومت کننده در روز جزا به اذن خدا و بهترین مؤمنان و آقای

الصَّادِقِينَ وَالصُّفْوَةَ مِنْ سُلَالَةِ النَّبِيِّينَ وَ

صدیقین و برگزیده از نژاد پیمبران و

بَابِ حِكْمَةِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ خَازِنِ وَحِّ-

درب حکمت پروردگار جهانیان و خزینه دار وحی او

وَعَيْبَةَ عِلْمِهِ وَالتَّاصِحَ لِأُمَّةٍ نَبِيِّهِ وَالتَّالِيَّ

گنجینه و دانشش امت خیر خواه و پیامبرش و پیرو

لِرَسُولِهِ وَالْمُوَاسِيَّ لَهُ بِنَفْسِهِ وَالتَّاطِقَ

رسولش که کسی و جاننش را برای او به کف گرفت و گویای

بِحُجَّتِهِ وَالدَّاعِيَ إِلَى شَرِيعَتِهِ وَالمَاضِيَّ

حجتش دعوت کننده و به شریعتش و رونده بر طریقه

عَلَى سُنَّتِهِ اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَشْهَدُ اَنَّهُ قَدْ بَلَغَ

و روش او! خدایا من گواهی دهم که آنچه بر عهده داشت از جانب

عَنْ رَسُوْلِكَ مَا حُمِّلَ وَ رَعَى مَا اسْتَحْفِظَ

رسول تو همه را، رساند شده نگهداری کرد آنچه از او خواسته شده بود

وَ حَفِظَ مَا اسْتُوْدِعَ وَ حَلَّلَ حَلَالَكَ وَ حَرَّمَ

حفظ کرد آنچه به او سپرده بود، و حلال کرد حلال تو را

حَرَامَكَ وَ اَقَامَ اَحْكَامَكَ وَ جَاهَدَ

و حرام کرد حرام تو را، و برپا داشت احکامات را، و پیکار کرد

التَّائِكِيْنَ فِي سَبِيْلِكَ وَالْقَاسِطِيْنَ فِي

با پیمان شکنان اصحاب (جمل در راهت و با زورگویان در

حُكْمِكَ وَالْمَارِقِيْنَ عَنْ اَمْرِكَ صَابِرًا

حکمت (معاویه و همدستانش) و با بیرون رفتگان از دین تو (خوارج)

مُحْتَسِبًا لَا تَأْخُذُ فِيكَ لَوْمَةٌ لَّا يَمُّ اللّٰهُمَّ

بردبارانه و پاداش، جویانه و در راه تو باکی از سرزنش مردم نداشت! خدایا

صَلِّ عَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ عَلَى أَحَدٍ مِنْ

دروود فرست او بر بهترین که درودی بفرستی بر یکی از

أَوْلِيَاكَ وَأَصْفِيَاكَ وَأَوْصِيَاءَ أَنْبِيَائِكَ

اولیاء و برگزیدگان و اوصیاء پیامبران.

اللَّهُمَّ هَذَا قَبْرُ وَلِيِّكَ الَّذِي فَرَضْتَ طَاعَتَهُ

خدایا! این قبر ولی تو است که اطاعتش را واجب فرمودی

وَجَعَلْتَ فِي أَغْنَاقِ عِبَادِكَ مُبَايَعَتَهُ

و بیعتش را در گردن بندگانت قرار و خلیفه ات دادی که

وَخَلِيفَتِكَ الَّذِي بِهِ تَأْخُذُ وَتُعْطَى وَبِهِ تُثِيبُ

به وسیله او بگیری و بدهی و به او پاداش نیک یا کیفر دهی و من

وَتُعَاقِبُ وَقَدْ فَصَدْتُهُ طَمَعًا لِمَا أَعَدَدْتَهُ

آهنگ او کرده ام به طمع آماده آنچه کرده ای برای

لأَوْلِيَائِكَ فَبِعَظِيمِ قَدْرِهِ عِنْدَكَ وَجَلِيلِ

دوستانت پس سوگند به آن مرتبه که بزرگی نزد تو دارد

خَطَرِهِ لَدَيْكَ وَفُرْبٍ مُنْزَلَةٍ مِنْكَ صَلِّ عَلَيَّ

و آن موقعیت شایانی که در پیش تو دارد و منزلت، نزدیکش درود فرست بر

مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ

محمد و آل محمد، و انجام ده با من آنچه را تو شایسته آنی

فَأَنْتَ أَهْلُ الْكِرَامِ وَالْجُودِ وَالسَّلَامِ عَلَيْكَ يَا

که به راستی تو اهل بزرگواری و بخششی و سلام بر تو ای

مَوْلَايَ وَ عَلَيَّ ضَجِيعِيكَ ءَادَمَ وَنُوحٍ وَ

مولای من و بر دو آرمیده در کنار آدم و نوح و

رَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

رحمت خدا و برکاتش

پس ضریح مطهر را ببوس و کنار سر مطهر حضرت بایست و بگو

يَا مَوْلَايَ إِلَيْكَ وَفُودِي وَبِكَ أَتَوَسَّلُ إِلَى

ای مولای من و ورودم بر تو است و به وسیله تو توسل جویم به درگاه

رَبِّي فِي بُلُوغِ مَقْصُودِي وَاشْهَدُ أَنَّ

پروردگارم در رسیدن به مقصود خویش و گواهی دهم که

الْمُتَوَسِّلَ بِكَ غَيْرَ حَائِبٍ وَالطَّالِبَ بِكَ

هر کس به تو توسل جوید نوید نشود و جوینده به

عَنْ مَعْرِفَةِ غَيْرِ مَرْدُودٍ إِلَّا بِقَضَاءِ

توسط تو، از روی معرفت باز نگردد جز با حاجات شده؛ برآورده

حَوَائِجِهِ فَكُنْ لِي شَفِيعًا إِلَى اللَّهِ رَبِّكَ

پس تو و پروردگار شفیع من شو به درگاه خدا پروردگار تو

وَرَبِّي فِي قَضَاءِ حَوَائِجِي وَتَسْوِيرِ

من در برآمدن حاجت هایم و آسان شدن کارهایم

أُمُورِي وَكَشْفِ شِدَّتِي وَغُفْرَانِ ذَنْبِي وَ

و برطرف شدن سختیم و آمرزش گناهم و

سَعَةِ رِزْقِي وَ تَطْوِيلِ عُمُرِي وَإِعْطَاءِ

فراخی روزیم و درازی عمرم و دادن خواسته ام

سُؤْلِي فِي وَآخِرَتِي وَدُنْيَايَ اللَّهُمَّ الْعَنُ

در آخرتم و در دنیایم خدایا! لعنت فرست بر

قَتَلَهُ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ اللَّهُمَّ الْعَنُ قَتَلَهُ

کشندگان امیر مؤمنان خدا یا لعنت فرست بر کشندگان

الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ اللَّهُمَّ الْعَنُ قَتَلَهُ

حسن و حسین. خدایا! لعنت فرست بر کشندگان

الْأَيِّمَةِ وَعَذِّبَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا لَا تُعَذِّبُهُ

امامان و عذابشان کن به دردناک عذابی که تاکنون کسی

حَدًّا مِنَ الْعَالَمِينَ عَذَابًا كَثِيرًا لَا انْقِطَاعَ

عذابی بسیار که بریده از جهانیان را بدان عذاب نکرده باشی، باشی عذابی نشود

لَهُ وَلَا أَجَلَ وَلَا أَمَدَ بِمَا شَاقُوا وَلَا آةَ

و پایان مدت نداشته و باشد به که سزای آن دشمنی هایی که با

أَمْرِكَ وَأَعِدْ لَهُمْ عَذَابًا لَمْ تُحِلَّهُ بِأَحَدٍ مِنْ

کاردارانت کردند برای آنها عذابی مهیا گردان که و به هیچ یک از

خَلْقِكَ اللَّهُمَّ وَأَدْخِلْ عَلَى قَتَلَةِ أَنْصَارِ

خلق خود وارد نکرده باشی! خدایا! و وارد کن بر کشندگان یاران

رَسُولِكَ وَعَلَى قَتْلَةِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ

رسولت و بر کشتندگان امیر مؤمنان و

عَلَى قَتْلَةِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَعَلَى قَتْلَةِ

بر کشتندگان حسن و حسین و بر کشتندگان

أَنْصَارِ الْحَسَنِ وَالْحُسَيْنِ وَقَتْلَةِ مَنْ قُتِلَ

یاران حسن و حسین و کشتندگان هر کس که در راه دوستی

فِي وَايَةِ آلِ مُحَمَّدٍ أَجْمَعِينَ عَذَابًا أَلِيمًا

آل محمد مُضَاعَفًا كَشْتِه شده است عذابی دردناک و دو چندان،

فِي أَسْفَلِ دَرَكٍ مِنَ الْجَحِيمِ

پایین ترین طبقه جهنم که تخفیف پیدا نکند از آنها

خَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ

عذاب و در آنجا سخت غمزده باشند و مورد لعن قرار گرفته

مَلْعُونُونَ نَاكِسُوا رُؤْسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَدْ

و سر به زیر در پیشگاه پروردگارشان که ببینند به

عَايُنُوا التَّدَامَةَ وَالْخِزْيَ الطُّوِيلَ لِقَتْلِهِمْ

عیان پشیمانی رسوایی و طولانی را به کیفر این که کشتند

عَثْرَةَ أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَاتَّبَعَهُمْ مِنْ عِبَادِكَ

خاندان پیامبران و رسولان تو و پیروانشان را از بندگان

الصَّالِحِينَ اللَّهُمَّ الْعَنْهُمْ فِي مُسَسِّرِ السِّرِّ

شایسته ات. خدایا! لعنتشان کن در نهان ترین نهان

وظَاهِرِ الْعَلَانِيَةِ فِي أَرْضِكَ وَسَمَائِكَ

و آشکار عیان در زمین و در آسمان

اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي قَدَمَ صِدْقٍ فِي أَوْلِيَاتِكَ

خدایا قرار ده برای من گامی از روی صدق و راستی درباره دوستانت

وَحَبِّبْ إِلَيَّ مَسَاهِدَهُمْ وَمُسْتَقْرَهُمْ حَتَّى

و دوست گردان پیش من زیارتگاه و جایگاهشان را تا آنگاه

تُلْحِقَنِي بِهِمْ وَتَجْعَلَنِي لَهُمْ تَبَعًا فِي الدُّنْيَا

که مرا بدیشان ملحق گردانی و پیرو ایشانم کنی در دنیا

وَأَلَّا خِرَّةَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

و آخرت ای مهربانترین مهربانان

سپس ضریح مطهر را ببوس و پشت به قبله رو به سمت قبر امام حسین (علیه السلام) کن و بگو

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ

سلام بر تو ای اباعبدالله سلام بر تو

يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ أُمَّ

ای فرزند رسول خدا سلام بر تو ای پسر امیر

الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ فَاطِمَةَ

مؤمنان سلام بر تو ای فاطمه پسر

الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةِ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ

زهرا بانوی زنان جهانیان سلام

عَلَيْكَ يَا أَبَا الْأَيْمَةِ الْهَادِيْنَ الْمَهْدِيِّينَ

بر تو ای پدر امامان راهنمای راه یافته

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَرِيحَ الدَّمْعَةِ السَّاكِبَةِ

سلام بر تو ای کشته اشک ریزان

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ الْمُصِيبَةِ الرَّائِبَةِ

سلام بر ای تو صاحب مصیبت پیاپی و همیشگی

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى جَدِّكَ وَأَبِيكَ

سلام بر تو و بر جدت و پدرت

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمِّكَ وَأَخِيكَ

سلام بر تو و مادرت و برادرت

السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى الْأَيْمَةِ مِنْ ذُرِّيَّتِكَ

سلام بر تو و بر امامان از فرزندان

وَبْنِكَ أَشْهَدُ لَقَدْ طَيَّبَ اللَّهُ بِكَ التُّرَابَ

و پسرانت گواهی دهم که راستی خدا خاک بی ارزش را

وَأَوْضَحَ بِكَ الْكِتَابَ وَجَعَلَكَ وَأَبَاكَ وَ

به وسیله تو خوشبو کرد و (حقایق) قرآن را به تو واضح کرد و

جَدِّكَ وَأَخَاكَ وَبَنِيكَ عِبْرَةً لِأُولِي الْأَلْبَابِ

قرار داد تو را و پدرت و جدت و برادرت و فرزندان را مایه عبرت

يَا بَنَ الْمَيَامِينِ الْأَطْيَابِ التَّالِينَ الْكِتَابِ

و پندی پندی برای صاحبان . خرد ای فرزند مردان خجسته پاک و آن خوانندگان

جَهْتُ سَلَامِي إِلَيْكَ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ

،قرآن سلامم را به سوی تو متوجه کنم، درودهای خدا و سلام

عَلَيْكَ وَجَعَلَ أَفْنِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْكَ

او بر تو باد، دهد قرار و دلهای مردم را هواخواه تو،

مَا خَابَ مَنْ تَمَسَّكَ بِكَ وَلَجَأَ إِلَيْكَ.

نومید نشد آن کس که به تو متمسک گشت به و تو پناه آورد

سپس برو کنار پای حضرت و بگو بگو بعو السلامُ عَلَى أَبِي الْأَيْمَةِ

سلام بر پدر امامان

وَخَلِيلِ النَّبُوَّةِ وَالْمَخْصُوصِ بِالْأُخُوَّةِ

و خلیل نبوت و مخصوص به برادری (پیغمبر)

السَّلَامُ عَلَىٰ يَعْشُوبِ الدِّينِ وَالْإِيمَانِ وَ

سلام بر بزرگ دین و ایمان و

كَلِمَةِ الرَّحْمَنِ السَّلَامُ عَلَىٰ مِيزَانِ

کلمه خدای، رحمان سلام بر میزان

الْأَعْمَالِ وَمُقَلِّبِ الْأَحْوَالِ وَسَيْفِ ذِي

اعمال و زیر و روکننده احوال و شمشیر خدای

الْجَلَالِ وَسَاقِي السُّسْبِيلِ الزَّلَالِ

ذوالجلال و ساقی آب زلال سلسبیل

السَّلَامُ عَلَىٰ صَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ وَوَارِثِ

سلام بر شایسته مؤمنان و وارث

عِلْمِ النَّبِيِّينَ وَالْحَاكِمِ يَوْمَ الدِّينِ السَّلَامُ

دانش پیامبران و حکومت کننده در روز جزاء سلام

عَلَىٰ شَجَرَةِ التَّقْوَىٰ وَسَامِعِ السَّلَامِ

بر نهال کهنسال تقوا و پرهیزکاری و شنوای راز

وَالنَّجْوَى السَّلَامُ عَلَى حُجَّةِ اللَّهِ الْبَالِغَةِ وَ

و سخنان پنهانی، سلام بر حجت رسای خدا و

نِعْمَتِهِ السَّابِغَةِ وَ نِقْمَتِهِ الدَّامِغَةَ السَّلَامُ

نعمت فراوانش و عذاب کوبنده اش سلام

عَلَى الصِّرَاطِ الْوَاضِحِ وَ النَّجْمِ اللَّائِحِ

بر راه نمایان و اختر فروزان

وَالْإِمَامِ النَّاصِحِ وَ الزَّيَادِ الْقَادِحِ وَ رَحْمَةِ اللَّهِ

و پیشوای خیر خواه و مشعل تابان و رحمت خدا

بِرَكَاتِهِ بِسْ بَعْدَ اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ

بگو و برکاتش بر او باد! خدایا درود فرست بر امیر مؤمنان

عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ أَخِي نَبِيِّكَ وَ وَلِيِّهِ وَ

علی بن ابیطالب برادر پیامبرت و ولی و دانشش

نَاصِرِهِ وَ وَصِيِّهِ وَ وَزِيرِهِ وَ مُسْتَوْدَعِ

یاور و وصی و وزیر و نگهدار

ص: 450

عَلِمَهُ وَ مَوْضِعَ سِرِّهِ وَ بَابَ حِكْمَتِهِ وَ

جایگاه رازش و درب حکمتش و

الناطق بِحُجَّتِهِ وَ الداعی إِلَى

گویای برهانش و خواننده به سوی

شَرِيعَتِهِ وَ خَلِيفَتِهِ فِي أُمَّتِهِ وَ مُفْرَجِ الْكَرْبِ

شریعتش و جانشین او در امتش و دور کننده اندوه از

عَنْ وَجْهِهِ قَاصِمِ الْكُفْرَةِ وَ مُرْغِمِ الْفَجْرِ

چهره اش شکننده (شوکت) خاک کافران و به مالنده (بینی)

الَّذِي جَعَلْتَهُ مِنْ نَبِيِّكَ بِمَنْزِلَةِ هَارُونَ مِنْ

فاجران آن کس که منزلتش را نسبت به پیامبرت منزلت هارون از

مُوسَى اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ وَ عَادِ مَنْ

موسی قرار دادی خدایا دوست دار دوستدارش را و دشمن دار هر که

عَادَاهُ وَ انصُرْ مَنْ نَصَرَهُ وَ اخذْ مَنْ

دشمنش دارد و یاری کن هر که یاری اش کند خوار کن هر که دست

خَذَلَهُ وَالْعَنُ مَنْ نَصَبَ لَهُ مِنَ الْأُولَى

از یاری اش باز دارد و لعنت کن هر که در برابرش بایستد از اولین

وَالْآخِرِينَ وَصَلِّ عَلَيْهِ أَفْضَلَ مَا صَلَّيْتَ

و، آخرین و درود فرست بر او بهترین درودی را که

عَلَى أَحَدٍ مِنْ أَوْصِيَاءِ أَنْبِيَائِكَ يَا رَبِّ الْعَالَمِينَ.

بفرستی بر یکی از اوصیاء پیمبرانت ای پروردگار جهانیان

سپس جهت زیارت حضرت آدم (علیه السلام) و حضرت نوح (علیه السلام) برگرد کنار سر مطهر

حضرت و بگو

زیارت حضرت آدم (علیه السلام)

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفِيَّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ

سلام بر تو ای برگزیده خدا سلام بر تو

يَا حَبِيبَ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ

ای حبیب خدا سلام بر تو ای پیامبر خدا

ص: 452

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

سَلام بر تو ای امانتدار خدا سلام بر تو ای

خَلِيفَةَ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا

خَلِيفَهُ خَدا در رُوی، زَمین سلام بر ای تو پدر

الْبَشَرِ السَّلَامُ عَلَيْكَ وَعَلَى زَوْجِكَ وَ

افراد بشر سلام تو و بر روح

بَدَنِكَ وَعَلَى الظَّاهِرِينَ مِنْ وُلْدِكَ

و بدنت و بر پاکان از فرزندان تو و

ذُرِّيَّتِكَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ صَلَوةً لَا يُحْصِيهَا

که نژادت و درود خدا بر تو، درودی که شماره اش نتواند

إِلَّا هُوَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

جز او و رحمت خدا و برکاتش

ص: 453

زیارت حضرت نوح (علیه السلام)

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ

سلام بر تو ای پیامبر خدا سلام بر تو

يَا صَفِيَّ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا وَلِيَّ اللَّهِ

ای برگزیده خدا سلام بر تو ای ولی خدا

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا

سلام بر تو ای حبیب خدا سلام بر تو ای

شَيْخَ الْمُرْسَلِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ

بزرگ، رسولان سلام بر تو ای امانتدار خدا

فِي أَرْضِهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْكَ وَ

در زمین دروهای خدا و سلامش بر تو و بر

عَلَى رُوحِكَ وَبَدَنِكَ وَعَلَى الطَّاهِرِينَ مِنْ

روح تو و بدنت و بر پاکان از

وَلَدِكَ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

فرزندان و رحمت خدا و برکاتش بر تو باد

1- نماز زیارت امیر المؤمنین (علیه السلام)

نماز زیارت امیرالمؤمنین (علیه السلام) دو رکعت است بدینگونه که در رکعت اول بعد از حمد سوره الرحمن و در رکعت دوم بعد از حمد سوره سوره یس خوانده شود.

بعد از نماز، تسبیحات حضرت زهراء علیها السلام بگو و استغفارکن و در حق خود دعا نما، سپس بگو

اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هَاتَيْنِ الرَّكْعَتَيْنِ

خدایا! من خواندم این دو رکعت نماز که را

هَدِيَّةً مِنِّي إِلَى سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ وَلِيِّكَ

هدیه ای باشد از من به آقا سوی و مولایم ولی تو

وَ أَخِي رَسُولِكَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَ سَيِّدِ

و برادر رسالت امیر مؤمنان و آقای

الْوَصِيِّينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِيطَالِبٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ بِنِ اللَّهِ

اوصیاء علی بن ابی طالب که درودهای خدا

عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِلَهِ ٱللَّهِمْ فَصَلِّ عَلَی

بر او و بر آتش باد خدایا! پس درود فرست بر

مُحَمَّدٍ وَ ٱلِ مُحَمَّدٍ وَ تَقَبَّلْهَا مِنِّی

محمد و آل محمد و بپذیر آن را از من و

وَ اجْزَنِی عَلَی ذَٰلِكَ جَزَاءَ ٱلْمُحْسِنِينَ

پاداشم ده بر آن به پاداش نیکوکاران

ٱللَّهِمْ لَكَ صَلَّیْتُ وَ لَكَ رَكَعْتُ وَ لَكَ

خدایا من برای تو نماز خواندم و برای تو رکوع کردم و برای تو

سَجَدْتُ وَ حَدَّكَ لَا شَرِیكَ لَكَ لِأَنَّهُ لَا تَكُونُ

سجده کردم تویی که یگانه ای و شریک نداری

ٱلصَّلَوةُ وَ الرُّكُوعُ وَ السُّجُودُ إِلَّا لَكَ لَا تَكُ ٱنتَ

زیرا که نماز رکوع و سجود جز برای تو نیست؛ زیرا تویی آن

ٱللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا ٱنتَ ٱللَّهِمْ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ

خدایی که معبودی جز تو نیست خدایا! درود فرست بر محمد

وَإِلَى مُحَمَّدٍ وَتَقَبَّلْ مِنِّي زِيَارَتِي وَ

و آل محمد و بپذیر از من زیارتم را و

أَعْطِنِي سُؤْلِي بِمُحَمَّدٍ وَإِلَى الطَّاهِرِينَ

عطا کن به من خواسته ام را به حق محمد و خاندان پاکش

ب - نماز زیارت حضرت آدم (علیه السلام) و حضرت نوح (علیه السلام)

برای هر کدام دو رکعت نماز زیارت بخوان. سپس سجده شکر بجا آور و در سجده: بگو - هُمَّ إِلَيْكَ تَوَجَّهْتُ وَإِلَيْكَ

!خدایا به درگاه تو رو آوردم و به تو

اعْتَصَمْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ اللَّهُمَّ أَنْتَ

تمسک جستم و بر تو توکل کردم. خدایا! اعتمادگاه تویی

تَقْتِي وَرَجَائِي فَأَكْفِنِي مَا أَهْمَنِي وَمَا

و مایه امید، من از من کفایت کن آنچه مرا به اندیشه خود فرو برده

لَا يَهْمَنِي وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي عَزَّ

و آنچه که اندیشه مرا مشغول نکرده و آنچه را تو بدان دانایتر از منی

ص: 457

جَاؤُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ صَلِّ

پناهنده تو عزیز است و مدح و ثنایت والا، است معبودی جز تو نیست

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَقَرَّبِ فَرَجَهُمْ

درو فرست بر محمد و آل محمد و فرج آنان را نزدیک کن

سپس گونه راست خود را بر زمین بگذار و بگو: اِزْحَمِ ذَلِّي بَيْنَ

رَحْمِ كُنْ بِه خَوَارِي مَنْ دَر بَرَابَرْت

يَدَيْكَ وَتَضَرَّعِي إِلَيْكَ وَوَحْشَتِي مِنْ

و زاریم به درگاهت و به ترس و وحشتم از

النَّاسِ وَأَنْسِي بِكَ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ

مردم و انسم تو کریم ای بزرگوار

سپس گونه چپ خود را بر زمین بگذار و بگو لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

ای بزرگوار معبودی جز خدا

رَبِّي حَقًّا حَقًّا سَجَدْتُ لَكَ يَا رَبِّ تَعَبُدًا

پروردگارم نیست سجده کنم پروردگارا از روی پرستش

وَرِقًا اللَّهُمَّ إِنَّ عَمَلِي ضَعِيفٌ فَضَاعِفْهُ

خدایا به راستی کردارم کردارم ناتوان است پس آن را دوچندان کن

لی یا کریم یا گرپه یا کریم

برایم ای بزرگوار ای بزرگوار ای بزرگوار

سپس به سجده برو و صد مرتبه بگو «شُكْرًا»

ص: 459

* وجه تسمیه کوفه

کوفه را از جهت «کوفه» نامیده اند که زمینی ریگستانی داشت و یا به این سبب که محل تجمع مردم گردید

* تاریخچه کوفه

شهر، کوفه از مهمترین شهرهای جهان اسلام است طبق، روایات این شهر مدفن بسیاری از انبیاء اوصیا، اولیا، صلحا و علماست، تاریخ بنای ابتدایی شهر به طور دقیق معلوم نیست، آنچه مسلم است قدمت زیاد این شهر است، کوفه در سال 17 «هق» پس فتح قادسیه و مدائن به دستور خلیفه دوم توسط سعد وقاص تجدید بنا شد. از آن پس این، شهر خان هجرت مسلمین بوده و به قبله الاسلام معروف شده است سالها مرکز علم و فرهنگ و سیاست بوده و در طول تاریخ اسلام حوادث تلخ و شیرین فراوان به خود دیده است. اوج شهرت و عزت و افتخار شهر کوفه زمانی است که امام علی (علیه السلام) در سال 36 هق این شهر را مرکز حکومت اسلامی قرار داد. این امر کوفه را به مرکز مهم برای فعالیتهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی بدل کرد و باعث اقبال طوایف و قبایل جامعه اسلامی به این شهر شد خروج امام علی (علیه السلام) از مدینه و

گزینش کوفه برای مرکز خلافت کار آسانی نبود، همچنان که گریزی از آن نبود درست همانند زمانی که رسول خدا (صلی الله علیه وآله وسلم) شهر مکه را با آن همه قداست ترک کرد و ورود امام علی (علیه السلام) به کوفه را نیز باید نوعی هجرت برای حفظ دین از دست پیمان شکنان و فاسدان چون معاویه دانست.

حضرت صادق (علیه السلام) سرزمین، کوفه حرم خداوند تبارک و تعالی و رسول اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) و حضرت علی (علیه السلام) است. (1)

راوی میگوید فراموش کرده ام که از امام صادق (علیه السلام) یا امام باقر (علیه السلام) شنیده ام که فرمودند بعد از حرم خدا و حرم پیامبر اکرم صلی الله علیه و سلمه برترین سرزمین کوفه است و این، زمین پاک و پاکیزه است و در آن قبور انبیای مُرسَل و غیر مُرسَل و اوصیای انبیا است. (2)

تعداد انبیا صد و بیست و چهار هزار نفر بوده که تعدادی از آنها مُرسَل و تعدادی غیر مُرسَل بوده‌اند نبی غیر مُرسَل کسی است که به او وحی میشود؛ ولی مأموریت برای تبلیغ ندارد؛ ولی نبی مُرسَل آن است که به او وحی میشود و موظف به تبلیغ دین خدا نیز هست و باید خود را در جامعه به عنوان پیامبر و رسول معرفی کند

ص: 461

1- بحار الانوار، ج 100 ص 400

2- کامل الزیارات، باب 8 حدیث 12

امام صادق (علیه السلام): قبر حضرت ابراهیم در کوفه است (1)

محل قبر حضرت ابراهیم (علیه السلام) مشخص نیست.

امام صادق (علیه السلام) سرزمین کوفه باغی از باغ های بهشت است و در آن قبر سیصد و هفتاد پیامبر و ششصد وصی و جانشین پیامبر قرار دارد. (2)

امام صادق (علیه السلام) یک در هم خرج کردن در سرزمین کوفه، معادل صد در هم خرج کردن در غیر از این سرزمین است (3)

منظور از این حدیث آن است که خرج کردن در کوفه امری پسندیده و نیکو است و فضیلت آن به اندازه دوپست برابر خرج کردن در مکانهای دیگر است

امام علی (علیه السلام) کوفه خانه حضرت آدم نوح و ادریس، علی نبینا و آله و علیه السلام بوده است (4)

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم): خداوند از میان تمام، زمین چهار سرزمین را برگزیده است:

1. مکه. 2. مدینه. 3. بیت المقدس 4 کوفه

ص: 462

1- بحار الانوار، ج 100 ص 405

2- همان: ج 100 ص 405 .

3- همان ج 100 ص 399

4- همان: ج 100: ص 390.

و منظور از آیه ی دوم سوره ی تین وَطُورِ سِينِينَ، کوفه است. (1) آری کوفه آن چنان مقدس و مبارک است که خداوند در قرآن کریم به آن سرزمین قسم یاد می

کند

امیرالمؤمنین (علیه السلام): مسجد کوفه خانه حضرت آدم و نوح و ادریس است (2)

امام علی (علیه السلام): حضرت ابراهیم و حضرت خضر علی نبینا و آله و علیهما السلام، در مسجد کوفه نماز خوانده اند و حضرت مهدی (علیه السلام) نیز در این مسجد نماز می خوانند (3)

امام رضا (علیه السلام): مسجد کوفه خانه ی حضرت نوح بوده است و در قرآن شریف سوره ی نوح (آیه 28) آمده است که حضرت نوح دعا کرد: خدایا من و پدر و مادرم و هر انسان مؤمنی را که به خانه من داخل می شود ببخشای

آیه قرآن اَرْبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا

پس یکی از اثرات داخل شدن به مسجد کوفه آمرزیده شدن گناهان است. (4)

ص: 463

-
- 1- بحار الانوار، ج 100 ص 392؛ خصال صدوق، ج 1 ص 212
 - 2- امالی صدوق: ص 227 و 228 مجلس 40 حدیث 8
 - 3- امالی صدوق مجلس 40 حدیث 8؛ بحار الانوار، ج 100 ص 390
 - 4- بحار الانوار، ج 100: ص 261 و 262

امام علی (علیه السلام): مسجد کوفه در روز قیامت برای کسانی که در آن نماز خوانده اند شفاعت میکند و شفاعتش قبول میشود (1)

امام صادق (علیه السلام) هیچ ملک مقرب و پیامبر مرسل و انسان صالح نیست مگر این که در مسجد کوفه نماز خوانده است (2)

امام صادق (علیه السلام) اگر مردم فضیلت مسجد کوفه را می دانستند به این مسجد می آمدند؛ اگرچه به روش اطفال که روی دست و شکم راه میروند (3)

امام صادق (علیه السلام): مسجد کوفه در زمان ظهور مرکز قضاوت امام، زمان سلام الله علیه است (4)

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) آن زمان که به معراج رفتم بنا شد به پایین برگردم و در مسجد کوفه دو رکعت نماز خواندم و دوباره به معراج رفتم. (5)

این نشان از اهمیت فوق العاده این مسجد است که پیامبر را از معراج به پایین می آوردند تا در آنجا نماز بخواند.

ص: 464

1- امالی صدوق ص، 228، مجلس 40 حدیث 8

2- بحار الانوار، ج 100 ص 405

3- همان ص 395 - کافی ج 3 ص 487

4- همان، ج 53: ص 11.

5- همان، ج 100 ص 402 و 403.

امام صادق (علیه السلام): قبله این مسجد بستانی از بستانهای بهشت است. طرف راست آن بستانی و طرف چپ آن نیز بستانی دیگر از بستانهای بهشت است و نشستن انسان در این مسجد حتی بدون این که ذکری بگوید عبادت است. (1)

امام علی (علیه السلام) هزار پیامبر و هزار وصی پیامبر در مسجد کوفه نماز خوانده اند. (2)

امام علی (علیه السلام) برکتی که از مسجد کوفه منتشر میشود تا فاصله ی دوازده میلی میرسد. (3)

هر میل، دو کیلومتر است.

آن حضرت همچنین فرموده اند جانب راست این مسجد برکت و نیک بختی است و در وسطش چشمهای از، روغن چشمهای از شیر و چشمه ای از شراب است و از همین مکان کشتی حضرت نوح علی نبینا و آله و علیه السلام، حرکت کرد. (4)

امام صادق (علیه السلام): حضرت نوح علی نبینا و آله و علیه السلام کشتی

ص: 465

1- کامل الزیارات: باب 8 حدیث 5

2- بحار الانوار، ج 100 ص 394؛ کافی ج 3 ص 488

3- کافی ج 3 ص 488؛ بحار الانوار، ج 100 ص 403 و 404

4- بحار الانوار، ج 100: ص 403 و 404؛ کافی، ج 3 ص 488

خود را در مسجد کوفه ساخت (1)

و طبق حدیث دوم باب دهم کتاب کامل الزیارات، پس از طواف دور خانه خدا دوباره به مسجد کوفه بازگشت و زمین به فرمان خدا خشک شد و کشتی همانجا فرود آمد؛ یعنی ابتدا و انتهای سفر حضرت نوح مسجد کوفه بوده است.

این مسجد یکی از چهار مکانی است که مسافر میتواند نماز خود را در آن تمام بخواند در این چهار مکان انسانها آن چنان آرامشی دارند که گویا در سفر نیستند بلکه در وطن هستند.

امام علی (علیه السلام): هیچ غمگینی به این مسجد داخل نشده که در آن نماز خوانده و برای رفع مشکل و اندوهش دعا کرده باشد؛ مگر اینکه غم او برطرف و حاجتش برآورده شده است. (2)

امام رضا (علیه السلام) یک نماز فرادی در مسجد کوفه بهتر از هفتاد نماز جماعت در غیر مسجد کوفه است (3)

این هم از استثنائات است که نماز فرادی بر نماز جماعت ترجیح پیدا کرده است.

ص: 466

1- بحار الانوار، ج 100 ص 395

2- همان ص 403 و 404

3- همان ص 397

امام علی (علیه السلام) یک نماز واجب در مسجد کوفه معادل یک حج همراه پیامبر است و یک نماز نافله (مستحبی) در مسجد کوفه معادل یک عمره همراه پیامبر است. (1)

امام صادق (علیه السلام): یک نماز واجب در مسجد کوفه معادل هزار نماز در غیر آن مسجد است و یک نماز نافله مستحبی در مسجد کوفه معادل پانصد نماز در غیر آن مسجد است. (2)

در این مسجد محلی است به نام «دکّة القضاء»، که حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) آنجا مینشستند و قضاوت میکردند. (3)

بیت الطّشت نیز به «دکّة القضاء» متصل است و محلّ ظاهر شدن کرامت و معجزه ی حضرت علی (علیه السلام) است که حکایت آن از این قرار است دختری بی شوهر در میان آب بوده که زالویی داخل شکم او می شود و زالو کم کم بزرگ شده شکم دختر نیز بزرگ میشود برادران دختر نسبت به وی بدگمان میشوند و برای تعیین حکم نزد امیرالمؤمنین (علیه السلام) میروند حضرت هم از قابلهای میخواهند وضعیت او را بررسی کند. قابله میگوید دختر آبستن است و فرزندی در شکم دارد. امام علی (علیه السلام)

ص: 467

1- بحارالانوار، ج 100 ص 400

2- همان ص 4058 و ص 398؛ کافی، ج 3 ص 487

3- مفاتیح الجنان.

که از علم الهی برخوردار بودند، دستور میدهند دختر را در ظرفی از لجن بنشانند. پس از مدتی زالویی از شکم دختر بیرون می آید. (1)

محلی در این مسجد هست به نام دگّه المعراج و این همان مکانی است که در شب معراج پیامبر از آسمان در آن نزول کردند و دو رکعت نماز خواندند. (2)

مکانی در این مسجد است که ستون هفتم نام دارد و حضرت، آدم علی نبینا و آله و علیه السلام در همین مکان توبه کرد و حضرت ابراهیم نیز در این مکان نماز میخواند (3)

روایت است که امیرالمؤمنین و امام حسن مجتبی و امام سجاد (علیهم السلام) رو به این ستون و در نزدیک آن نماز میخوانده. اند

این روایت ترکیب از دو حدیث از کتاب «آمالی صدوق: ص 312، مجلس 51، حدیث 12 و کافی، ج 3، ص 489 است.

در حدیث معتبر دیگری آمده است در هر شب شصت هزار ملک از آسمان پایین آمده، نزد ستون هفتم نماز میخوانند و تا روز قیامت در این مکان میمانند و شب دیگر به همین تعداد ملک نازل میشود و نزد

ص: 468

1- مفاتیح الجنان.

2- همان.

3- همان.

این ستون نماز میخوانند و تا قیامت آنجا میمانند و شبهای بعد نیز همین گونه است. (1)

لازم به ذکر است که ملائکه از جنس ماده نیستند؛ بلکه مجردند و مکانی را اشغال نمیکنند؛ بنابراین با چشم ظاهر قابل رؤیت نیستند.

مکان دیگری در این مسجد است به نام ستون پنجم که از روایات معلوم میشود این ستون و ستون، هفتم اشرف مکانهای این مسجد است و حضرت ابراهیم علی نبینا و آله و علیه السلام در این مکان نماز میخواندند البته حضرت ابراهیم خلیل در همه ی محل ها نماز میگزاردند؛ ولی ستون پنجم مصلاهی دائمی ایشان بوده است. (2)

امام صادق (علیه السلام): ستون پنجم مسجد کوفه مقام جبرئیل، سلام الله علیه است. (3)

یعنی گاهی حضرت جبرئیل در این مکان حاضر میشدند

محل دیگری در این مسجد هست به نام محراب امیرالمؤمنین (علیه السلام) که محل ضربت خوردن ایشان است (4)

ص: 469

1- کافی، ج 3 ص 489

2- بحار الانوار، ج 100 ص 406

3- همان: ص 406

4- مفاتیح الجنان.

قابل توجه است که این مسجد مقدس و منور مقامهای متعددی دارد و جای جای آن یادآور حضور انبیا و اولیا و ائمه معصومین (علیهم السلام) است

نماز حاجت در مسجد کوفه

امام، ششم حضرت صادق آل محمد (علیهم السلام) فرمودند:

کسی که دو رکعت نماز حاجت در مسجد کوفه بخواند و در هر رکعت سوره های حمد، فلق ناس، توحید، کافرون، نصر، اعلی و قدر را بخواند و حاجت خود را از خداوند متعال بخواهد هر حاجتی داشته باشد مستجاب خواهد شد. [\(1\)](#)

مختار ثقفی

مختار با مسلم بیعت کرد و او را به خانه برد به همین خاطر ابن زیاد او را به زندان انداخت و در روز عاشورا به همراه میثم تمار در زندان ابن زیاد بود میثم در زندان به او گفت تو به خونخواهی امام حسین (علیه السلام) قیام میکنی و ابن زیاد را میکشی [\(2\)](#)

مختار پس از جریان کربلا قیام کرد و قاتلین امام حسین (علیه السلام) را به

ص: 470

1- مفاتیح الجنان.

2- معجم رجال الحديث ج 19، ص 101.

جهنم فرستاد. او افتخار جدا کردن سر ابن زیاد را داشت و در 67 سالگی در درگیری با سپاهیان عبدالله بن زبیر به شهادت رسید.

امام باقر (علیه السلام): مختار را دشنام ندهید؛ او قاتلین ما را کشت و برای خونخواهی ما قیام کرد (1)

امام سجاد (علیه السلام) نیز در حال سجده این چنین دعا کردند: خدا به مختار خیر دهد. (2)

هانی بن عروه

هانی از صحابه پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) و از یاران امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) بود و از بزرگان کوفه به شمار میرفت و هزاران نفر مسلح به فرمان او بودند ابن زیاد او را به خاطر میزبانی مسلم بن عقیل شهید کرد و بدن او را در بازار به دار آویخت

مسلم بن عقیل

مسلم پسر عموی امام حسین (علیه السلام) و فردی رشید و جوانمرد بود. در جنگ صفین امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) را همراهی کرد و سرانجام در قصر دارالاماره ی کوفه به دستور ابن زیاد سر از بدنش جدا شد.

ص: 471

1- بحار الانوار، ج 45 ص 343

2- همان ص 344؛ رجال الکشی

امام حسین (علیه السلام) در مورد مسلم نوشتند:

«آخِي وَأَبْنُ عَمِّي وَثِقْتِي مِنْ أَهْلِ بَيْتِي».

مسلم برادر و پسر عموی من و انسانی مورد وثوق از اهل بیت من است. (1)

پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) فرمودند مسلم به خاطر دوستی امام حسین (علیه السلام) کشته خواهد شد و مؤمنین بر او خواهند گریست و فرشتگان بر او صلوات میفرستند

سپس اشک بر چهره ی پر مهرشان جاری شد و فرمودند:

از آنچه بعد از من به خاندانم روا میدارند به خدا شکایت میکنم (2)

دارالاماره کوفه

سمت قبله ی مسجد کوفه در کنار خانه حضرت علی (علیه السلام) دارالاماره کوفه است که محل حکومت ابن زیاد بود و هنوز پایه های آن پابرجا است موقعیت این قصر را پیر مردی برای عبدالملک مروان چنین تعریف میکند

من با دو چشم خود دیدم که در این، قصر عبیدالله بن زیاد سر مسلم

ص: 472

1- معجم رجال الحديث، ج 18 ص 150

2- همان ص 150؛ امالی صدوق مجلس، 27 حدیث 3، ص 128 و 129.

بن عقیل را جدا کرد و مختار هم سر عبیدالله بن زیاد را جدا کرد؛ مصعب هم سر مختار را جدا کرد و تو ای عبدالملک مروان سر مصعب را جدا کردی.

هنگامی که عبدالملک مروان این واقعه را شنید وحشت و اضطراب تمام وجودش را تسخیر کرد و دستور تخریب این قصر بزرگ را داد و از آن زمان تا به حال به همان صورت مانده است. [\(1\)](#)

میثم تمار

میثم از بزرگترین و برگزیده ترین اصحاب امیرالمؤمنین و امام حسن مجتبی و امام حسین (علیهم) است. او مردی صاحب کرامت بود و از یاران صاحب سرّ اهل بیت به شمار میرفت و در روز عاشورا به همراه مختار ثقفی در زندان ابن زیاد بود. او در زندان به مختار خبر داد که تو از زندان آزاد میشوی و به خونخواهی امام حسین (علیه السلام) قیام خواهی کرد و ابن زیاد را خواهی کشت [\(2\)](#)

یکی از دوستان میثم میگوید در روز جمعه با میثم تمار در رود فرات بودیم که ناگاه نسیمی وزید میثم که از علم الهی برخوردار

ص: 473

1- منتهی الآمال، ج 3.

2- معجم رجال الحدیث، ج 19 ص 101

بود گفت نسیم نشانه این است که الآن معاویه به قعر جهنم وارد شد. هفته ی بعد شخصی از شام خبر آورد که جمعه گذشته معاویه از دنیا رفته است و من به یاد آوردم که شاگرد امیرالمؤمنین میثم تمار در همان لحظه این خبر را به من داده بود (1)

امام علی (علیه السلام) به میثم فرمودند تو با من و در درجه من هستی (2)

امام رضا (علیه السلام): روزی میثم به خانه امیرالمؤمنین (علیه السلام) آمد و دید امام خواب است. او هم صدای خود را بلند کرد و گفت ای انسان خواب به خدا قسم محاسن شما از خون سر شما خضاب خواهد شد. حضرت علی (علیه السلام) گفتند ای ، میثم داخل شو راست گفتی؛ اما به خدا قسم دستها و پاها و زبان تو نیز به دست خادم خارجی پسر کنیز فاجر عبیدالله بن زیاد قطع خواهد شد. (3)

میثم در سال آخر عمر خویش که به حج مشرف شد به دیدار همسر خوب پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) ام سلمه رفت ام سلمه به او گفت: پیامبر اکرم زیاد از شما یاد میکرد و در نیمه های شب سفارش شما را به علی (علیه السلام) می کرد (4)

ص: 474

1- معجم رجال الحديث، ج 19 ص 95

2- همان ص 97

3- همان ص 98.

4- همان ص

مولی الموحدين، يعسوب الدين اميرالمؤمنين على (عليه السلام) به ميشم خبر دادند که تورا بر روی درخت نخلی که در فلان مکان است به دار می. آویزند به همین خاطر ميشم نیز گاهی در کنار این نخل نماز می. خواند (1)

هنگامی که ابن زیاد ميشم را احضار کرد از او خواست تا علی (عليه السلام) را تکذیب کند ميشم نیز در کمال شجاعت و دلیری پاسخ داد: «همان عیل (عليه السلام) کیفیت شهادت مرا به من خبر داده است؛ او به من گفته است که تو دست و پا و زبان مرا قطع خواهی کرد ابن زیاد نیز دستور داد او را به دار بیاویزند و دستها و پاها و زبان مبارک او را قطع کنند (2)

هنگامی که ميشم دلاور را به درخت آویزان کرده بودند شخصی به او گفت: نباید با تو این چنین میکردند. ميشم نیز پاسخ داد به خدا قسم این درخت جز برای من نروید (3)

کمیل بن زیاد نخعی

کمیل از سابقین مقربین و ثقات و از اصحاب سرّ مولا علی (عليه السلام) است که دعای کمیل، او شخصیت او را جاودانه کرده است.

ص: 475

1- معجم رجال الحديث، ج 19 ص 100

2- همان ص 99 و 100

3- همان ص 95

حجاج بن یوسف ثقفی کمیل را خواست؛ ولی وی خود را تسلیم حاکم ظالم نکرد حجاج هم سهم بیت المال قوم و قبیله ی کمیل را قطع کرد. کمیل که اوضاع را چنین دید با خود گفت: من پیر هستم و عمرم رو به پایان است؛ سزاوار نیست قوم خویش را از این سهم محروم کنم با این فکر نزد حجاج رفت و به او گفت عمر من تمام است و مولایم علی به من خبر داده است که تو قاتل من هستی حجاج هم او را به جرم دوستی و ولایت امام امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) به قتل رساند. (1)

در محل قبر، کمیل جمعی از بزرگان اصحاب امیرالمؤمنین (علیه السلام) مدفون هستند که یکی از آنها کمیل است و بقیه قبرشان مشخص نیست و احتمال دارد رُشید هَجَری که جلالت قدرش از کمیل بیشتر است و احنف بن قیس در کنار کمیل مدفون باشند.

در این محل ظالمین خیانتکاری همچون زیاد، پدر عبیدالله و مغیره بن شعبه و ابوموسی اشعری نیز دفن هستند (2)

مسجد سهله

امام صادق (علیه السلام): مسجد سهله منزل حضرت ادریس بوده و ایشان در

ص: 476

1- معجم رجال الحديث، ج 14 ص 129

2- هدية الزائرین و بهجة الناظرین.

این محل خیاطی میکرده و نماز میخوانده است. این مسجد منزل حضرت ابراهیم نیز بوده است (1)

امام صادق (علیه السلام) میفرماید مسجد سهله خانه ی حضرت خضر است.

امام جعفر صادق (علیه السلام) : دمیدن در صور در همین مکان واقع میشود و این مسجد محل عبور و مرور به طرف محشر است. (2)

سزاوار است مؤمنین در مسجد سهله به یاد قیامت باشند و از ترس عذاب الهی در روز قیامت ناله زنند و از خدا طلب امنیت کنند

حضرت صادق آل محمد (علیهم السلام) : در این مسجد سنگی سبزرنگ هست که صورت و شمایل تمام انبیا در آن نقش بسته و در زیر این سنگ، گلی است که از این گل خدا انبیا را آفریده است. (3)

امام صادق (علیه السلام) : این مسجد کینه ها را از دل بیرون کرده مؤمنین را از هر آلودگی پاک می کند. (4)

امام صادق (علیه السلام) : شب و روزی نیست مگر این که ملائکه به مسجد

ص: 477

1- بحار الانوار، ج 100 : ص 434.

2- همان ص 436 و 437

3- همان ص 435 - کافی ج 3 ص 490

4- همان ص 436 و 437

سهله میآیند و خدا را عبادت میکنند (1)

امام صادق (علیه السلام) هنگامی که امام زمان (علیه السلام) قیام میکنند مسجد سهله منزل ایشان است و حضرت با خانواده ی خود آنجا تشریف دارند . (2)

در دیاری که تویی بودم آن جا کافی است *** آرزوی دگرم غایت بی انصافی است

امام صادق (علیه السلام) : از همین مکان است که مؤمنین در روز قیامت بدون حساب وارد بهشت میشوند (3)

امام صادق (علیه السلام) : هر که در مسجد سهله اقامت کند مثل این است که در خیمه ی پیامبر اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) اقامت کرده است (4)

امام صادق (علیه السلام) : کسی که در این مسجد دعا کند خدا حاجتش را برآورده میکند و او را در روز قیامت تا درجه ی حضرت ادریس علی نبینا و آله و علیه السلام بالا میبرد و از بدیهای دنیا و حيله های دشمنان امانش میدهد. (5)

ص: 478

1- همان، ج 10 : ص 435

2- بحار الانوار، ج 100 ص 435 ؛ کافی، ج 3 ص 491

3- همان ص 437

4- همان: ص 435

5- همان: ص 434

امام صادق (علیه السلام): اگر من به مسجد سهله نزدیک بودم نمازهایم را در آن مسجد میخواندم (1)

امام سجاد (علیه السلام) کسی که دو رکعت نماز در مسجد سهله بخواند خداوند دو سال به عمرش اضافه میکند (2)

امام صادق (علیه السلام): کسی که دو رکعت نماز در مسجد سهله بخواند و از خدا پناه بخواهد خداوند متعال او را یک سال پناه میدهد.
(3)

امام صادق (علیه السلام): اگر عمومی من زید (علیه السلام) هنگامی که خروج کرد؛ به مسجد سهله میرفت و نماز میخواند و از خدا امان میخواست بیست سال امان می یافت. (4)

حضرت جعفر بن محمد الصادق (علیه السلام) تمام انبیا قبل از این که به نبوت مبعوث شوند در این مسجد نماز خوانده اند. (5)

از این روایت میفهمیم که گویا یکی از شرایط رسیدن به مقام نبوت این است که، نبی فیض حضور در این مسجد را درک کرده باشد.

ص: 479

1- همان ص 435

2- بحار الانوار، ج 100 ص 436

3- همان ص 436

4- کافی، ج 3 ص 491

5- بحار الانوار، ج 100 ص 436

امام صادق (علیه السلام): هنگامی که جنازه ی امیرالمؤمنین (علیه السلام) را از کوفه به نجف میبردند در میان راه به مکانی رسیدند که در آن جاستونی بود که به سبب شهادت حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) از حزن و اندوه خم شد و ناله ای زد بعداً در محل آن ستون مسجدی به نام مسجد حنانه ساخته شد. (1)

حنانه در لغت به معنای بسیار ناله کننده است.

امام صادق (علیه السلام) در این مسجد سر جدم حضرت حسین بن علی (علیهما) را گذاشتند و بعد آن را نزد عبیدالله بن زیاد بردند. (2)

این مسجد از مساجد شریف نجف اشرف است و امام صادق (علیه السلام) در این مسجد زیارت امام حسین و چهار رکعت نماز خوانده اند. (3)

مسجد صعصعة بن صوحان

این مسجد نزدیک مسجد سهله و محل عبادت صعصعة بن صوحان بوده است. او از اصحاب خاص مولا علی و از عرفا و بزرگان اهل ایمان و از

ص: 480

1- هدیه الزائرین و بهجة الناظرین.

2- همان.

3- همان.

تشییع کنندگان جنازه حضرت علی (علیه السلام) بود. وی بسیار فصیح و بلیغ سخن میگفت؛ به قدری که امیرالمؤمنین (علیه السلام)، که خود فصیح ترین و بلیغ ترین اعراب بود او را خطیب شحشح فصیح و بلیغ خطاب کرده و درباره ی وی فرموده: اند صعصعة کم مصرف و پرفایده است (1)

از شرافتهای دیگر این مکان این که عده ای قطب عالم امکان حضرت ابصالح المهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) را در این مسجد در حال دعا و مناجات دیده اند (2)

مسجد زید بن صوحان

این مسجد کنار مسجد سهله و از مساجد شریف کوفه و محل عبادت زید بن صوحان برادر صعصعة بن صوحان است زید از بزرگان اصحاب امیرالمؤمنین (علیه السلام) و از ابدال به شمار میرفت و در جنگ جمل در یاری حضرت به شهادت رسید. (3)

مرقد انبیا در کوفه

کوفه محل قبور انبیا است (4)

ص: 481

1- مفاتیح الجنان.

2- همان؛ بحار الانوار، ج 100 ص 447 و 448

3- همان.

4- کامل الزیارات باب 8 حدیث 12

قبر حضرت ابراهیم در کوفه است. (1)

به جز مرقد حضرت یونس و حضرت ذی الکفل قبر دیگر رسولان مشخص نیست

مرقد حضرت یونس

حضرت یونس در سی سالگی به نبوت و رسالت مبعوث شدند ایشان در شهر موصل زندگی میکردند و مردم را در سالهای طولانی موعظه و ارشاد میفرمودند؛ اما فقط دو نفر به ایشان ایمان آوردند و بقیه همگی با آن نماینده ی خدا مخالفت میکردند.

مدتی ایشان به شهر نینوا رفتند و مردم را به توحید دعوت کردند؛ اما در نهایت آنها، ایشان را از شهر بیرون کردند. حضرت یونس نیز با ناراحتی مردم را ترک کردند و به طرف دریا حرکت رفتند کنار دریا یک کشتی دیدند که جمعی در آن نشسته و آماده سفر هستند؛ ایشان نیز سوار شدند هنگامی که کشتی وسط دریا رسید توفان شد و ماهی بزرگ مانع حرکت کشتی شد کشتیبان گفت باید یک نفر به دریا رود و طعمه ماهی شود تا ماهی مزاحمت ایجاد نکند. سه یا هفت بار قرعه زدند؛ همگی به نام حضرت یونس. افتاد بنابراین ایشان را به دریا

ص: 482

انداختند و ماهی ایشان را بلعید؛ اما ماهی از طرف حضرت حق مأمور بود به گوشت و استخوان ایشان آسیبی نرساند. حضرت یونس به اختلاف، روایات هفت ساعت یا سه روز در شکم ماهی بودند تا اینکه در قعر دریا و در تاریکی شکم، ماهی گرد غم بر قلبشان نشست و متوجه خدای تعالی شدند. آنگاه این ذکر را زمزمه کردند

« لا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ».

نیست خدایی جز خدایی که منزله از هر زشتی است و حتماً من از گناهکاران هستم

خدا هم عبادت حضرت یونس را پذیرفت و ایشان را به وسیله ی این ذکر از غم نجات داد.

در این هنگام ماهی مأمور شد حضرت یونس را به ساحل ببرد و بزغاله ای نیز مأموریت یافت که نزد ایشان رود تا ایشان از شیر او استفاده کنند. حضرت یونس که پس از گذشت زمان دیگر جان و توانی در بدن، نداشتند تجدید نیرویی کردند و به طرف قوم خود که به درگاه حق توبه کرده بودند، بازگشتند. (1)

قبر حضرت یونس در شریعه کوفه، کنار شط فرات، دارای قبه و

ص: 483

1- تاریخ انبیاء.

مرقد حضرت ذی الکفل

امام جواد (علیه السلام): طبق حدیثی که در کتاب «بحار الانوار» نقل شده فرمودند:

حضرت ذی الکفل از انبیای مرسل است و ایشان همانند حضرت داوود در میان مردم قضاوت میکردند

صلی الله علامه مجلسی در «بحار الانوار» از قول پیامبر (صلی الله علیه وآله وسلم) نقل میکنند

چون عمر حضرت یَسَع (علیه السلام) به پایان رسید ایشان به قوم خود فرمودند: هرکس تعهد کند که روزها روزه بگیرد؛ شبها به عبادت بیدار باشد و خشم و غضب نکند او جانشین من و پیامبر خدا خواهد بود و به مقام رسالت مبعوث خواهد شد.

از میان مردم حضرت ذی الکفل این سه شرط را پذیرفتند و به نبوت رسیدند. (1)

مرقد ایشان در نزدیکی کوفه کنار شط فرات دارای قبه و بارگاه است.

ص: 484

هنگامی که قصد حرکت به سوی مسجد کوفه کردیم میگوییم

بِسْمِ اللّٰهِ وَ بِاللّٰهِ وَ فِي سَبِيلِ اللّٰهِ وَ عَلٰی

به نام خدا و ذات به خدا و در راه خدا کیش و بر خدا

مَلَّةَ رَسُوْلِ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ اٰلِهِ اَللّٰهُمَّ

مرا فرود آور با برکت و تویی بهترین فرود آندگان

انزلنی منزلاً مُبَارَكًا وَ اَنْتَ خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ

رسول خدا درود خدا او بر و آتش باد خدایا فرود آر

پس از روانه شدن به سوی مسجد در حال حرکت میگوییم

اللّٰهُ اَكْبَرُ وَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَ سُبْحَانَ اللّٰهِ

خدا بزرگتر است معبودی جز خدا نیست ستایش خاص خدا است و منزّه است خدا

آن زمان که به در مسجد کوفه رسیدیم باید بایستیم و بگوییم

سَلَامٌ عَلٰی سَيِّدِنَا رَسُوْلِ اللّٰهِ

سلام آقای ما رسول خدا

مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ وَالِهِ الطَّاهِرِينَ

محمد بن عبدالله و آل پاکیزه اش

السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ

سلام بر امیر مؤمنان علی بن

أَبِي طَالِبٍ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ وَعَلَى

ابی طالب و رحمت خدا و برکاتش بر

مَجَالِسِهِ وَ مَشَاهِدِهِ وَ مَقَامِ حِكْمَتِهِ وَأَثَارِ

مجالس او و جایگاه های حضور و مقام حکمتش و آثار

آبَائِهِ آدَمَ وَنُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ

پدرانش آدم و نوح و ابراهیم و اسماعیل

وَتَيْبَانَ بَيْنَاتِهِ السَّلَامُ عَلَى الْإِمَامِ الْحَكِيمِ

و جایگاه بیان حجت هایش سلام بر امام فرزانه

الْعَدْلِ الصِّدِّيقِ الْأَكْبَرِ الْفَارُوقِ بِالْقِسْطِ

دادگر راستگوی اکبر جدا کننده به عدالت

الَّذِي فَرَّقَ اللَّهُ بِهِ بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ

آنکس که خدا به وسیله اش جدا کرد میان حق و باطل

وَالْكَفْرَ وَالْإِيمَانَ وَالشِّرْكَ وَالتَّوْحِيدَ لِيَهْلِكَ

و کفر ایمان و شرک و توحید را تا هلاک شود

مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَيَحْيِي مَنْ حَيَّ عَنْ

که هر هلاک میشود از روی دلیل و زنده بماند هر که زنده میماند از

بَيِّنَةٍ أَشْهَدُ أَنَّكَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ وَخَاصَّةً

روی دلیل گواهی دهم به راستی که تویی امیر مؤمنان و مخصوص

نَفْسِ الْمُتَّجِبِينَ وَرِزْنِ الصِّدِّيقِينَ وَصَابِرِ

میان برگزیدگان و زیور راستگویان و بردبار

الْمُتَمَتِّحِينَ وَأَنَّكَ حَكَمُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ

امتحان شدگان و براستی تویی حاکم خدا در زمین

وَقَاضَى أَمْرِهِ وَيَأْبُ حِكْمَتِهِ وَعَاقِدُ عَهْدِهِ

کننده قضاوت و امرش دروازه و حکمتش پیوند و دهنده پیمانش

وَالنَّاطِقُ بِوَعْدِهِ وَالْحَبْلُ الْمَوْصُولُ بَيْنَهُ وَ

گویای وعده اش به رشته پیوسته میان او و

بَيْنَ عِبَادِهِ وَ كَهْفُ النَّجَاةِ وَمِنْهَا جُ التَّقَى وَالدرَجَةُ

میان بندگانش و پناهگاه نجات و طریقه پرهیزگاری

الْعُلْيَا وَمُهَيِّمِنُ الْقَاضِي الْأَعْلَى يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ

و درجه برتر و گواه خدای دادگر والا، ای

بِكَ اتَّقَرَّبُ إِلَى اللَّهِ زُلْفَى أَنْتَ وَبِي

امیر مؤمنان به تو تقرب جویم به درگاه خدا تقرب کامل

وَسَيِّدِي وَوَسَيْلَتِي فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

تویی سرپرست و آقای من وسیله ام و در دنیا و آخرت

بهتر است از باب «الفیل وارد شویم و پس از ورود بگوئیم

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ هَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ

خدا بزرگتر است این است جایگاه پناه برنده به

بِاللَّهِ وَبِمُحَمَّدٍ حَبِيبِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ

خدا و به محمد حبیب خدا درود خدا بر او

وَالِهٖ وَبِوَالِيَةِ امِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْاِيْمَةِ

و آلس و به ولايت امير مؤمنان و امامان

الْمَهْدِيِّينَ الصّٰدِقِيْنَ التّٰطِئِيْنَ الرَّاشِدِيْنَ

راهبر راستگوی گویای راه یافته ای

الَّذِيْنَ اَذْهَبَ اللّٰهُ عَنْهُمْ الرِّجْسَ وَ طَهَّرَهُمْ

که دور کرده است خداوند از ایشان پلیدی را و بخوبی

نَطَهَّرَهُمْ رَظِيْتُمْ بِهِمْ اِيْمَةً وَ هُدَاةً وَ مَوَالِيًّا

پاکشان کرده خوشنودم به امامت ایشان و راهنمائیشان و سروریشان

سَلَّمْتُمْ لَامْرِ اللّٰهِ لَا اَشْرَكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا اتَّخَذُ

تسليم امر خدايم و شريك نسازم به او چیزی را و نگيرم به

مَعَ اللّٰهِ وَلِيًّا كَذَبَ الْعَادِلُونَ بِاللّٰهِ وَصَلُّوا

همراه خدا دوستی دروغ گفتند شرک ورزان به خدا و گمراه

ضَلَالًا اَعِدَّا حَسْبِيَ اللّٰهُ وَ اَوْلِيَائِهِ اللّٰهُ اَشْهَدُ

شدند گمراهی دوری است بس مرا خدا و دوستان خدا گواهی دهم

أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

که معبودی نیست جز خدای یگانه ای که شریک ندارد

وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ عَلَيْهِ

و گواهی دهم که محمد بنده و رسول او است درود خدا

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

او بر و آتش باد و اینکه علی علیه السلام و امامان

الْمُهَدَّيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ أَوْلِيَّايَ

راه یافته از نژاد او علیهم السلام سروران منند

وَ حُجَّةُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ

و حجتهای خداوند بر خلقش

1- اعمال ستون چهارم یا ستون حضرت ابراهیم (علیه السلام)

نخستین مقام عبادی مسجد، ستون (چهارم) یا «ستون حضرت ابراهیم (علیه السلام) است محلی که حضرت ابراهیم (علیه السلام) در آن به نماز و نیایش با خدای خویش پرداخت در این محل چهار رکعت نماز میخوانیم دو رکعت آن را با حمد و قل هو الله و دو رکعت دیگر را با حمد و انا انزلنا پس

ص: 491

از آن تسیحات حضرت زهرا علیها السلام را میخوانیم و میگوییم

السَّلَامُ عَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ

سلام بر بندگان شایسته راه یافته ای که

الرَّاشِدِينَ الَّذِينَ أَذْهَبَ اللَّهُ عَنْهُمْ الرَّجْسَ وَ

دور کرده است خداوند از ایشان پلیدی را و

هَرَّهُمْ تَطْهِيرًا وَ جَعَلَهُمْ أَنْبِيَاءَ مُرْسَلِينَ

پاکیزه شان کرده است بخوبی و داده قرارشان است پیمبرانی مرسل

وَحُجَّةً عَلَى الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ وَسَلَامٌ عَلَى

و حجت همه بر خلق و سلام بر

الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ذَلِكَ

رسولان و حمد خاص خدا پروردگار جهانیان است

تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ أَنْغَاةَ هَفْتِ مَرْتَبَةِ مِي كُوييم:

و این است تقدیر فرازانه دانا

سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ

سلام بر نوح در میان جهانیان

ص: 492

سپس چنین می خوانیم: نَحْنُ عَلَى وَصِيَّتِكَ يَا

ما بر سفارش تو پای بندیم ای

وَلِيِّ الْمُؤْمِنِينَ الَّتِي أَوْصَيْتَ بِهَا

سرپرست مؤمنان آن سفارشی که به

ذُرِّيَّتِكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ وَالصَّادِقِينَ

فرزندان تو از رسولان و راستگویان

نَحْنُ مِنْ شِيعَتِكَ وَشِيعَةِ نَبِيِّنَا

ما از شیعیان تو و شیعیان پیامبرمان

مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَالِهِ وَعَلَيْكَ وَ

محمد هستیم که درود خدا بر او آتش و بر تو و

عَلَى جَمِيعِ الْمُرْسَلِينَ وَالْأَنْبِيَاءِ وَالصَّادِقِينَ

بر همه رسولان و پیامبران و راستگویان باد

وَ نَحْنُ عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَدِينِ مُحَمَّدٍ النَّبِيِّ

ما و نیز بر کیش ابراهیم و دین محمد پیامبر

الْأُمِّي وَالْأَيْمَةُ الْمَهْدِيَيْنِ وَوَلَايَةِ مَوْلَانَا

امتی درس نخوانده امامان و یافته راه و ولایت سرورمان

عَلِيِّ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ السَّلَامُ عَلَى الْبَشِيرِ

علی امیر مؤمنان هستیم سلام بر مژده دهنده

التَّذِيرِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَرَحْمَ

ترساننده درودهای خدا بر او و رحمتش

وَرِضْوَانُهُ وَبَرَكَاتُهُ وَعَلَى وَصِيِّهِ وَخَلِيفَتِهِ

خوشنودیش و برکاتش و نیز بر وصی او و جانشینش آن

الشَّاهِدِ لِلَّهِ مِنْ بَعْدِهِ عَلَى خَلْقِهِ عَلَى أَمِيرِ

گواه خدا پس از او بر خلقش علی

الْمُؤْمِنِينَ الصِّدِّيقِ الْأَكْبَرِ وَالْفَارُوقِ الْمُبِينِ

امیر مؤمنان آن صدیق اکبر جدا کننده و (حق و) باطل روشن

الَّذِي أَخَذَتْ بَيْعَتَهُ عَلَى الْعَالَمِينَ رَضِيَتْ

آن کس که بیعتش را بر جهانیان گرفتی خوشنودم

بِهِمْ أَوْلِيَاءَ وَ مَوَالِي وَ حُكَمَا مَا فِي نَفْسِي وَ

به سرپرستی و سروری و حکمرانی ایشان در جانم و فرزندان

وَلَدِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ قِسْمِي وَ حِلِّي وَ

خاندان و مال و بهره ام و در حال حِل و

إِحْرَامِي وَ إِسْلَامِي وَ دِينِي وَ دُنْيَايَ وَ

احرامم و اسلام و دینم و دنیا و

آخِرَتِي وَ مَحْيَايَ وَ مَمَاتِي أَنْتُمْ الْأَيُّمَةُ فِي

آخرتم و زندگی و مرگم شماست ای امامان در

الْكِتَابِ وَ فَضْلُ الْمَقَامِ وَ فَضْلُ الْخِطَابِ وَ

کتاب خدا (قرآن) فیصله و هر مقام و حکم نافذ حق و

أَعْيُنُ الْحَيِّ الَّذِي لَا يَنَامُ وَأَنْتُمْ

دیدگان آن بیداری که نخوابد و شماست

حُكَمَاءُ اللَّهِ وَ بِكُمْ حَكَمَ اللَّهُ وَ بِكُمْ عُرِفَ

فرزندگان خدا و به وسیله شما حکم راند و وسیله به شما شناخته

حَقُّ اللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ

شود حق خدا معبودی نیست جز خدا محمد رسول خدا است

انتم نور الله مِنْ بَيْنِ أَيْدِينَا وَمِنْ خَلْفِنَا أَنْتُمْ

شمائید نور خدا از پیش روی ما و از پشت سرمان شمائید

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي بِهَا سَبَقَ الْقَضَاءُ يَا أَمِيرَ

آن آئین و طریقه خدا که قضا بدان سبقت یافته ای امیر

الْمُؤْمِنِينَ أَنَا لَكُمْ مُسَلِّمًا لَا أُشْرِكُ

مؤمنان من در شما برابر که تسلیمم چنان تسلیمی چیزی را به خدا

بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا اتَّخِذْ مِنْ دُونِهِ وَلِيًّا الْحَمْدُ لِلَّهِ

شریک نگیرم و جز او کسی را به سرپرستی خود انتخاب، نکنم ستایش خدایی

الَّذِي هَدَانِي بِكُمْ وَمَا كُنْتُ لِأَهْتَدِي لَوْلَا

را که مرا راهنمایی کرد به وسیله شما و من چنان نبودم که بخودی خود راهنمایی شوم

أَنَّ هَدَانِي اللَّهُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ

اگر خدا هدایتیم نمیکرد خدا بزرگتر است خدا بزرگتر است خدا

ستایش خدای را بر آنچه ما را بدان هدایت کرد

2- اعمال «دکة القضاء»

دکة القضاء سکویی در شمال شرقی مسجد است که حضرت علی (علیه السلام) در آن مینشسته و به قضاوت بین مسلمانان می پرداخته است در این مکان ستون کوتاهی است که بر آن این آیه نوشته شده است «انّ الله یأمر بالعدل و الاحسان» (1)

در این محل دو رکعت، نماز با هر حمد و سوره ای که مایل بودیم میخوانیم و پس از آن که تسیحات حضرت زهرا علیها السلام را قرائت کردیم میگوییم

يَا مَالِكِي وَ مَمْلُوكِي وَ مُتَعَمِدِي بِاللَّيْمِ

ای مالک من و ای مالک کننده من و ای که مرا غرق نعمتهای

الْحِسَامِ مِنْ غَيْرِ اسْتِحْقَاقٍ وَ جَهِي خَاضِعٌ

بزرگ خود ساختی بدون این که استحقاق آنرا داشته باشم روی من خاضع است

ص: 497

لِمَا تَعْلُوهُ الْأَقْدَامُ لِجَلَالِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ لَا

در مقابل آنچه بر آن گذارده شود گامها برای جلالت سیمای بزرگواریت قرار مده

تَجْعَلُ هَذِهِ السُّدَّةَ وَلَا هَذِهِ الْمَحَنَةَ مُتَّصِلَةً

این سختی نه و این گرفتاری را پیوست

بِاسْتِیْصَالِ الشَّافَةِ وَامْنَحْنِي مِنْ فَضْلِكَ مَا

به ریشه کن کردن بیخ و بن و ببخش به من از فضل خود

لَمْ تَمْنَحْ بِهِ أَحَدًا مِنْ غَيْرِ مَسْئَلَةٍ أَنْتَ

چیزی را که نبخشیده ای آنرا به هیچکس بدون درخواست، تویی

الْقَدِيمِ الْأَوَّلِ الَّذِي لَمْ تَزَلْ وَلَا تَزَالُ

دیرینه نخست که همواره بوده و همواره خواهی بود

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاعْفِرْ لِي

درود فرست بر محمد و آل محمد و بیامرزم مرا

وَإِزْحَمْنِي وَرُكِّ عَمَلِي وَبَارِكْ لِي فِي أَجَلِي

و به من رحم کن و کردارم را پاک کن و برکت بده در عمرم

وَأَجْعَلْنِي مِنْ عِتْقَانِكَ وَطَلْقَانِكَ مِنَ النَّارِ

و قرارم ده از آزاد شدگان و رها شدگان از آتش دوزخ

بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

به رحمتت ای مهربانترین مهربانان

3- اعمال «مقام بیت الطشت»

مقام بیت الطشت» جایگاهی است که عدالت و حکمت علوی برای صاحبان دل و دیده نمایان شده است همچنین یادآور معصومیت و مظلومیت دختری بی شوهر است که بر اثر برآمدن شکم، برادران به او بدگمان شدند و در صدد قتل وی برآمدند. او را نزد امام علی (علیه السلام) بردند تا آن حضرت دستور قتل وی را صادر کند. اما امام روشن بین فرمان داد در گوشه مسجد پرده کشیدند و به قابله ای دستور داد او را معاینه کند قابله گفت این دختر حامله است و فرزند در شکم دارد

حضرت دستور داد ظرفی از لجن آوردند و دختر را در آن نشانند زنان اطراف دختر ناگاه زالویی را دیدند که با استشمام بوی لجن از رحم دختر بیرون آمد و برآمدگی شکم برطرف شد!!

در اثر این اعجاز بیگناهی دختر معلوم شد و همگان با راهنمایی

امام (علیه السلام) دانستند که این حیوان زمانی که دختر در آب آلوده نشسته بوده است وارد شکم وی شده است و در اثر مکیدن خون بزرگ شده و او به نظر حامله می آمده است (1)

در این مکان دو رکعت نماز میخوانیم و پس از تسبیحات فاطمه زهرا علیها السلام میگوییم

اللَّهُمَّ إِنِّي ذَخَرْتُ تَوْحِيدِي إِيَّاكَ وَ

خدایا من ذخیره کردم یگانه پرستی تو را

مَعْرِفَتِي بِكَ وَ إِخْلَاصِي لَكَ وَأَقْرَارِي

و معرفتم را به تو و اخلاصم را برای تو و اقرارم را

بِرُبُوبِيَّتِكَ وَ ذَخَرْتُ وِلايَةَ مَنْ أَنْعَمْتَ عَلَيَّ

به پروردگاری تو و ذخیره کردم ولایت آنان که را به وسیله

بِمَعْرِفَتِهِمْ مِنْ بَرِيَّتِكَ مُحَمَّدٍ وَعِزَّتِهِ صَلَّى

معرفتشان از میان مخلوقات بر من نعمت دادی (یعنی) محمد و خاندانش که درود

ص: 500

اللَّهُ عَلَيْهِمْ لِيَوْمٍ فَرَعِي إِلَيْكَ عَاجِلاً وَآجِلاً

خدا ایشان باد بر برای روز هر اسم به سوی تو در دنیا و آخرت

وَقَدْ فَرَعْتُ إِلَيْكَ وَإِلَيْهِمْ يَا مَوْلَايَ فِي

و اینک پناه آورده ام به سوی تو و به سوی ایشان ای مولای من در

هَذَا الْيَوْمِ وَفِي مَوْقِفِي هَذَا وَسَأَلْتُكَ مَا دَتِي

این روز و در این جایگاهی که هستم و از تو درخواست کنم ادامه

مِنْ نِعْمَتِكَ وَإِرْحَامَ مَا أَحْسَنَاهُ مِنْ نِعْمَتِكَ

نعمتت را و بین بردن آنچه را از خشم و انتقامت

وَالْبَرَكَاتِ فِيمَا رَزَقْتَنِيهِ وَتَحْصِينَ صَدْرِي

که از آن ترس دارم و برکت در آنچه روزیم کرده ای و محفوظ داشتن سینه ام

مِنْ كُلِّ هَمٍّ وَجَانِحَةٍ وَمَعْصِيَةٍ فِي د

از هر اندوه بلا و گناهی دینی در دین

وَدُنْيَايَ وَآخِرَتِي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

دنیا و آخرتم ای مهربانترین مهربانان

4- اعمال «دکة المعراج» یا «مقام النبی صلی الله علیه وسلم صَلَّى اللهُ

«مقام النبی» در قلب مسجد کوفه است که «دکة المعراج» نیز نام دارد؛ زیرا در هنگام حرکت رسول اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) به معراج آن حضرت در این مکان با خدای خود خلوتی عاشقانه داشته است. زائران روشن اندیش چون بر این زمین عبادت خالصانه میکنند خود را بر سجاده ی رسول صلی الله علیه وسلم می نگرند و معنویت و روحانیت خاصی در خود احساس می کنند.

در این محل دو رکعت نماز میخوانیم در رکعت اول حمد و سوره توحید و در رکعت دوم حمد با سوره کافرون و پس از سلام و قرائت تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام میگوییم

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ وَإِلَيْكَ

خدایا تویی سلام (بیعیب) و از تو است سلام و به تو بازگردد

يَعُودُ السَّلَامُ وَدَاؤُكَ دَارُ السَّلَامِ حَيْنًا رَبَّنَا

سلام و درگاهت درگاه سلامتی است تحیت ده پروردگارا از خود

مِنْكَ بِالسَّلَامِ اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هَذِهِ

ما بر سلامتی را خدایا من خواندم این

الصَّلَاةَ اِتِّبَاعًا رَحْمَتِكَ وَرِضْوَانِكَ وَ

نماز را به جستجوی رحمت و خوشنودی و

مَغْفِرَتِكَ وَ تَعْظِيمًا لِمَسْجِدِكَ اَللّٰهُمَّ فَصَلِّ

آمرزشت و برای مسجدت بزرگداشت خدایا پس درود

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَازْفَعْهَا

فرست بر محمد و محمد آل و بالا ببر این نماز را در

عَلِيِّينَ وَتَقَبَّلْهُ اَمِنِّي يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

جایگاه بلند بهشت و آنرا از من بپذیر ای مهربانترین مهربانان

5- اعمال «مقام امیرمؤمنان (علیه السلام) یا «مقام آدم (علیه السلام)»

ستون هفتم مسجد کوفه محلی است که علی (علیه السلام) نزدیک به آن نماز می خوانده است؛ به گونه ای که تنها جای سجده او باقی بوده است. وقتی پروردگار متعال توبه‌ی حضرت آدم را پذیرفت جبرئیل امین «کلمات» الهی» یعنی «اسماء» پنج تن ال عبا را به او آموخت تا چنین بگوید

الهی یا حمید بحق محمد یا عالی بحق علی، یا فاطر بحق فاطمة، یا

محسن بحق الحسن و یا قدیم الاحسان بحق الحسین.

پس از بیان این کلمات و قسم به خداوند متعال توبه‌ی آدم پذیرفته شد و او «صفوة الله»، یعنی برگزیده خداوند شد.

افزون بر آن در این مقام پر شرافت شصت هزار فرشته‌ی عرش‌ی هر شب به عبادت میپردازند.

چه زیباست هر یک از ما در این مقام والا با توبه‌ی خالصانه‌ی خود برگزیده‌ی خدای خویش شده پاک و طاهر شویم؛ همانگونه که حضرت ابراهیم (علیه السلام)، امام حسن (علیه السلام) و امام سجاد (علیه السلام) در آن به نیایش با خدای خود میپرداختند

در این محل رو به قبله می ایستیم و میگوییم

بِسْمِ اللّٰهِ وَبِاللّٰهِ وَعَلَىٰ مِلَّةِ رَسُولِ اللّٰهِ صَلَّى

بنام خدا و به ذات خدا برکیش و رسول خدا درود

اللّٰهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِ اَبِي هٰشِمٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ

خدا بر او و آلش و معبودی نیست جز خدا محمد

رَسُولُ اللّٰهِ السَّلَامُ عَلَىٰ اَبْنَاءِ اَدَمَ وَ اَمَنَّا وَ اُمْنًا

رسول خدا است سلام بر پدر ما آدم و مادرمان

ص: 504

حَوَاءَ السَّلَامِ عَلَى هَابِيلَ الْمُقْتُولِ ظُلْمًا

حواء سلام بر هابیل که از روی ستم دشمنی کشته شد

وَعُدْوَانًا عَلَى مَوَاهِبِ اللَّهِ وَرِضْوَانِهِ

بر بخششهای خدا و خوشنودیش

السَّلَامُ عَلَى شَيْءٍ صَفْوَةِ اللَّهِ الْمُخْتَارِ

سلام بر شیث برگزیده خدا انتخاب شده و

الْأَمِينِ وَعَلَى الصَّفْوَةِ الصَّادِقِينَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ

امین او و به برگزیدگان راستگوی از نژاد

الطَّيِّبِينَ أَوْلِيَهُمْ وَآخِرِهِمُ السَّلَامُ عَلَى

پاکش نخستشان و پایانشان سلام بر

إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَ

ابراهیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب

عَلَى ذُرِّيَّتِهِمُ الْمُخْتَارِينَ السَّلَامُ عَلَى

بر نژاد انتخاب شده آن ها سلام بر

مُوسَى كَلِيمِ اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى عِيسَى رُوحِ

موسی هم سخن با خدا سلام بر عیسی روح

اللَّهِ السَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ خَاتِمِ

خدا سلام محمد بر بن عبدالله خاتم

النَّبِيِّينَ السَّلَامُ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ وَذُرِّيَّتِهِ

پیمبران سلام بر امیر مؤمنان و نژاد

الطَّيِّبِينَ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ

پاکیزه اش و رحمت خدا و برکاتش سلام

عَلَيْكُمْ فِي الْأَوَّلِينَ السَّلَامُ عَلَيْكُمْ فِي

شما بر در زمره پیشینیان سلام شما بر در

الْآخِرِينَ السَّلَامُ عَلَى فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ

زمره پسینیان سلام فاطمه بر زهرا

السَّلَامُ عَلَى الْأَيِّمَةِ الْهَادِيْنَ شُهَدَاءِ اللَّهِ

سلام بر پیشوایان راهنما که گواهان خدایند

عَلَى خَلْقِهِ السَّلَامُ عَلَى الرَّقِيبِ الشَّاهِدِ

بر خلق او سلام بر نگهبان و گواه

عَلَى الْأَمَمِ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

بر امتها از جانب خدا پروردگار جهانیان

چهار رکعت نماز نزد این ستون میخوانیم در رکعت اول حمد و انا انزلناه و در رکعت دوم حمد و قل هو الله و دو رکعت دیگر را به همین ترتیب انجام میدهیم پس از تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام میگوییم

اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتُ قَدْ عَصَيْتُكَ فَإِنِّي قَدْ أَطَعْتُكَ

خدایا اگر من نافرمانیت کردم پس در (عوض فرمانبرداریت کردم

فِي الْإِيمَانِ مِنِّي بِكَ مَنَا مِنْكَ عَلَيَّ لَا مَنَا

در ایمان به تو از که مننتی روی تو بر من گذاردی نه اینکه

مَنِي عَلَيْكَ وَأَطَعْتُكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ لَكَ

مننتی باشد از من بر تو و فرمانبرداریت کردم در محبوبترین چیزها پیش تو

لَمْ أَتَّخِذْ لَكَ وَلَدًا وَلَمْ أَدْعُ لَكَ شَرِيكًَا وَقَدْ

که نگرفتم برایت فرزندی و نخواندم برای تو شریکی و نافرمانیت

عَصَيْتُكَ فِي أَشْيَاءَ كَثِيرَةٍ عَلَيَّ غَيْرِ وَجْهِ

کردم در جاهای بسیاری که البته از روی سرکشی و

الْمُكَابَرَةَ لَكَ وَلَا الْخُرُوجَ عَنْ عُبُودِيَّتِكَ

بود عنادورزی نه و از باب رفتن بیرون از تحت بندگیت و

وَلَا الْجُحُودَ لِرُبُوبِيَّتِكَ وَلَكِنْ اتَّبَعْتُ هَوَايَ

نه به خاطر انکار پروردگاریت بوده بلکه پیروی هوای نفسم را کردم

وَ أَزَلَّنِي الشَّيْطَانُ بَعْدَ الْحُجَّةِ عَلَيَّ وَالْبَيَانِ

شیطان و هم مرا بلغزاند پس از دلیل و بیانی که بر من داشتی

فَإِنْ تَعَذَّبْنِي فِدُنُوبِي غَيْرِ ظَالِمٍ لِي وَإِنْ

اکنون اگر کیفرم کنی بواسطه گناهانم میباشد و تو ستمی به من نکرده ای

تَعْفُ عَنِّي وَتَرْحَمْنِي فَبِحُودِكَ وَكَرَمِكَ يَا

و اگر بگذری و به من ترحم کنی آنهم بواسطه جود و بزرگواری تو است ای

كَرِيمُ اللَّهُمَّ إِنَّ ذُنُوبِي لَمْ يَبْقَ لَهَا إِلَّا رَجَاءُ

خدای کریم خدایا براستی برای گناهانم چیزی نمانده جز همان امید

عَفْوِكَ وَفَدَّ قَدَمْتُ آلَةَ الْحَرَمَانِ فَأَنَا

گذشت تو و من پیش داشته ام ابزار محرومیت را پس از

أَسْتَلِكَ اللَّهُمَّ مَا لَا أَسْتَوْجِبُهُ وَأَطْلُبُ مِنْكَ

تو خواهم خدایا آنچه را مستحقش نیستم و طلب کنم از تو

نَا لَا أَسْتَحِقُّهُ اللَّهُمَّ إِنْ تُعَذِّبْنِي فَبِذُنُوبِي

چیزی را که سزاوارش نباشم خدایا اگر عذابم کنی به خاطر گناهانم

وَلَمْ تَظْلِمْنِي شَيْئًا وَإِنْ تَغْفِرْ لِي فَخَيْرٌ

هست و تو هیچگونه ستمی به من روا نداشته ای و اگر بیامرزم

أَنْتَ يَا سَيِّدِي اللَّهُمَّ أَنْتَ أَنْتَ وَأَنَا

تو بهترین مهرورزانی ای آقای من خدایا تو همانی و من

أَنَا أَنْتَ الْعَوَاذُ بِالْمَغْفِرَةِ وَأَنَا الْعَوَاذُ

همان تویی که همیشه بازگردی بازگردی به به آمرزش و منم که همواره همواره بازگردم به

بِالذُّنُوبِ وَأَنْتَ الْمُتَّقِضُ بِالْحِلْمِ وَأَنَا

گناه تویی بخشاینده به بردباری و منم

الْعَوَاذُ بِالْجَهْلِ اَللّٰهُمَّ فَاِنِّيْ اَسْتَلْتُكَ يَا

بازگردنده به نادانی خدایا از تو خواهم ای

كُنْزُ الضُّعْفَاءِ يَا عَظِيْمَ الرَّجَاءِ يَا مُنْقِذَ

گنج ناتوانان ای بزرگ مایه امید ای نجات دهنده

الْعُرْقِيْ يَا مُنْجِيْ الْهَلٰكِيْ يَا مُمِيْتِ الْاَحْيَاءِ

غریقان ای و نجات بخش هالکان ای میراننده زندگان و

يَا مُحْيِيْ الْمَوْتِيْ اَنْتَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ

ای زنده کننده مردگان تویی خدایی که معبودی جز تو نیست

اَنْتَ الَّذِيْ سَجَدَ لَكَ شُعَاعُ الشَّمْسِ وَ دَوِيٌّ

تویی که سجده کرد برایت تابش خورشید و بانگ آب

لُمَاءٍ وَ حَفِيْفُ الشَّجَرِ وَ نُورُ الْقَمَرِ وَ ظُلْمَةٌ

صدای و مخصوص بهم خوردن درخت و نور ماه و تاریکی

اللَّيْلِ وَ صَوْنُ النَّهَارِ وَ خَفَقَانُ الطَّيْرِ فَاَسْتَلْتُكَ

شب و روشنایی روز و صدای بال پرنده پس از تو خواهم

اللَّهُمَّ يَا عَظِيمُ بِحَقِّكَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ

ای خدای بزرگ به حقی که محمد بر و آل

الصَّادِقِينَ وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الصَّادِقِينَ

راستگوش داری و به که حقی محمد آل و راستگوش

عَلَيْكَ وَبِحَقِّكَ عَلَيَّ عَلِيٍّ وَبِحَقِّ عَلِيٍّ عَلَيْكَ

بر تو دارند و به حق تو بر علی و به حق علی بر تو

بِحَقِّكَ عَلَيَّ فَاطِمَةَ وَبِحَقِّ فَاطِمَةَ عَلَيْكَ

و به حق تو بر فاطمه و به حق فاطمه بر تو

وَ بِحَقِّكَ عَلَيَّ الْحَسَنِ وَبِحَقِّ الْحَسَنِ عَلَيْكَ

و به حق تو بر حسن و به حق حسن بر تو

وَ بِحَقِّكَ عَلَيَّ الْحُسَيْنِ وَبِحَقِّ الْحُسَيْنِ

و به حق تو بر حسین و به حق حسین بر

عَلَيْكَ فَإِنَّ حُقُوقَهُمْ عَلَيْكَ مِنْ أَفْضَلِ

تو چونکه بطور مسلم حقوق تو بر ایشان از برترین

إِنْعَامِكَ عَلَيْهِمْ وَبِالشَّانِ الَّذِي لَكَ عِنْدَهُمْ

نعمت بخشی تو بر ایشان است و به حق آن شأن و منزلتی که تو در پیش ایشان

وَبِالشَّانِ الَّذِي لَهُمْ عِنْدَكَ صَلَّى عَلَيْهِمْ يَا

داری و بدان منزلتی که آنها در پیش تو دارند که که درود فرست بر ایشان

رَبِّ صَلَوةٍ دَائِمَةً مُنْتَهَى رِضَاكَ وَاعْفِرْ

پروردگارا درودی همیشگی تا آخرین سرحد خوشنودیت و به وسیله

لِي بِهِمُ الذُّنُوبَ الَّتِي بَيْنِي وَبَيْنَكَ وَارْضِ

ایشان بیامرزش برایم گناهایی را که میان من و تو است و خلق

عَنِّي خَلْقَكَ وَأَتَمِّمْ عَلَيَّ نِعْمَتَكَ كَمَا

خود را از من خوشنود ساز و نعمتت را بر من تمام کن چنانچه

أَتَمَّمْتَهَا عَلَيَّ أَبَائِي مِنْ قَبْلُ وَلَا تَجْعَلْ

بر پدران پیشین من تمام کردی و قرار مده

لِأَحَدٍ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ عَلَيَّ فِيهَا امْتِنَانًا

برای هیچیک از آفریدگانت بر من در این باره

وَأَمْنُنْ عَلَيَّ كَمَا مَنَنْتَ عَلَيَّ أَبِي مِنْ

منتی و منت نه بر من چنانچه از پیش بر پدران من منت

قَبْلُ يَا كَهَيْعَ اللَّهُمَّ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ

نهادی ای «کههیص» خدایا چنانچه درود فرستی بر

مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ فَاسْتَجِبْ لِي دُعَائِي فِيمَا

محمد و آتش پس دعای مرا در آنچه از تو درخواست کردم

سَأَلْتُ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ يَا كَرِيمُ

مستجاب گردان ای کریم ای بزرگوار ای کریم

در این هنگام به سجده میرویم و در سجده میگوئیم

يَا مَنْ يَقْدِرُ عَلَيَّ حَوَائِجِ السَّائِلِينَ وَ يَعْلَمُ

ای که توانایی داری بر (قضاء) حاجتهای خواستاران و بدانی

فِي صَمِيرِ الصَّامِتِينَ يَا مَنْ لَا يَحْتَاجُ

انچه هست در نهاد خاموشان ای که نیازی ندارد

إِلَى التَّفْسِيرِ يَا مَنْ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا

به شرح و بیان که ای می داند بهم خوردن چشمان و هر آنچه

تُخْفِي الصُّدُورُ يَا مَنْ أَنْزَلَ الْعَذَابَ عَلَيَّ

را سینه ها پنهان کند ای که فرو فرستاد بر

قَوْمِ يُونُسَ وَهُوَ يُرِيدُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ فَدَعَوْهُ وَ

قوم یونس عذاب را قصد فرموده بود که عذابشان کند ولی آنان دعا کرده و

نَصَرَ عُوا إِلَيْهِ فَكَشَفَ عَنْهُمْ الْعَذَابَ وَ

بدرگاهش تضرع و زاری کردند و او عذاب را از ایشان برطرف کرد و

مَتَّعَهُمْ إِلَى حِينٍ قَدْ تَرَى مَكَانِي وَ تَسْمَعُ

زمانی از از زندگی بهره مندشان کرد (خدایا) مکانم را میبینی و دعایم

دُعَائِي وَ تَعْلَمُ سِرِّي وَ عَلَانِيَتِي وَ حَالِي

بشنوی و نهان و عیانم و حال و وضعم را دانی

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اكْفِنِي مَا

درود فرست بر محمد و آل محمد و کفایت کن آنچه مرا

أَهْمَنِي مِنْ أَمْرِ دِينِي وَ دُنْيَايَ وَ آخِرَتِي

به اندوه واداشته از کار دین دنیا و آخرتم

اکنون هفتاد مرتبه میگوییم یا سیدی و سر از سجده بر میداریم و ادامه میدهیم:

بَارَبِّ اسْتَلِكْ بَرَكَةً هَذَا الْمَوْضِعِ

پروردگارا از تو خواهم برکت این جایگاه

بَرَكَةَ أَهْلِهِ وَ اسْتَلِكْ أَنْ تَرْزُقَنِي مِنْ

برکت اهل آنرا و از تو خواهم که روزی من کنی از روزی

رِزْقِكَ رِزْقًا حَلَالًا طَيِّبًا تَسُوْفُهُ إِلَيَّ

خود روزی حلال پاکیزه ای که بکشانی آنرا به سوی من به جنبش

بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ وَأَنَا خَائِضٌ فِي عَافِيَةِ يَا

و نیروی خودت در حالی که فرورفته باشم در تندرستی کامل ای

أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

مهربانترین مهربانان

6- اعمال مقام جبرائیل (علیه السلام) یا ستون پنجم

ستون پنجم و هفتم از نظر قداست و عظمت برتر از دیگر مکانهای عبادی مسجد کوفه است؛ از این رو توصیه ی بسیاری نسبت به این دو

ص: 515

محل شده است. در ستون پنجم عطر حضور روح القدس به مشام جان میرسد؛ زیرا در شب معراج جبرئیل که با رسول خدا همراه بود به این مکان آمد. علاوه بر آن محل نماز حضرت ابراهیم (علیه السلام) و امام حسن (علیه السلام) نیز بیان شده است.

نزد ستون پنجم دو رکعت نماز با حمد و سوره ای که خواستیم میخوانیم و پس از سلام و تسبیحات میگوییم

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَلُّكَ بِجَمِيعِ أَسْمَائِكَ كُلِّهَا مَا

خدایا از تو درخواست کنم به همه نامهایت همه آنها

عَلِمْنَا مِنْهَا وَمَا لَا نَعْلَمُ وَ أَسْتَلُّكَ بِاسْمِكَ

چه آنها که میدانیم و چه آنها که نمی دانیم و درخواست کنم به

الْعَظِيمِ الْأَعْظَمِ الْكَبِيرِ الْأَكْبَرِ الَّذِي مَنْ

نام بزرگ بزرگترت و کبیر و اکبرت آن نامی که هر که تو را

دَعَاكَ بِهِ أَجَبْتَهُ وَ مَنْ سَأَلَكَ بِهِ أَعْطَيْتَهُ وَ

بدان بخواند پاسخش دهی و هر که بدان نام از تو چیزی درخواست کند به او بدهی و

مَنْ اسْتَنْصَرَكَ نَصَرْتَهُ وَمَنْ اسْتَعْفَرَكَ بِهِ

هر که بدان از تو یاری طلبد یاریش کنی و هر که بدان نام از تو آمرزش خواهد

غَفَرْتَ لَهُ وَمَنْ اسْتَعَانَكَ بِهِ أَعْنَتَهُ وَمَنْ

بیمارزیش و هر که از کمک تو خواهد کمکش دهی هر که و

اسْتَرْزَقَكَ بِهِ رَزَقْتَهُ وَمَنْ اسْتَعَانَكَ بِهِ

بدان نام از تو روزی خواهد روزیش دهی و هر که بدان از تو فریادرسی خواهد به

أَعْنَتَهُ وَمَنْ اسْتَرْحَمَكَ بِهِ رَحِمْتَهُ وَمَنْ

فریادش رسی هر که بدان و رحم تو را جوید رحمش کنی هر که

اسْتَجَارَكَ بِهِ أَجَرْتَهُ وَمَنْ تَوَكَّلَ عَلَيْكَ

بدان نام از تو پناه خواهد پناهِش دهی و هر که بدان بر تو توکل کند

كَفَيْتَهُ وَمَنْ اسْتَعَصَمَكَ بِهِ عَصَمْتَهُ وَمَنْ

کفایتش کنی و هر که بدان نام از تو نگهداری خواهد نگاهش داری و هر که

اسْتَنْقَذَكَ بِهِ مِنَ النَّارِ أَنْقَذْتَهُ وَمَنْ

بدان نام از تو رهایی از آتش طلبد رهاییش دهی و هر که مهر مهر و عطوفت

اسْتَعْطَفَكَ بِهِ تَعَطَّفَتْ لَهُ وَ مَنْ أَمَلَكَ بِهِ

تو را بدان نام طلب کند به او او مهرورزی و هر که بوسیله آن به تو

أَعْطَيْتَهُ الَّذِي اتَّخَذَتْ بِهِ آدَمَ صَفِيًّا وَ نُوحًا

آرزومند شود به او عطا، کنی آن نامی که به وسیله آن آدم را صفی خود

نَجِيًّا وَ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا وَ مُوسَى كَلِيمًا

قرار دادی و نوح را همراز و ابراهیم را خلیل و موسی را هم سخن

وَ عِيسَى رُوحًا وَ مُحَمَّدًا حَبِيبًا وَ عَلِيًّا وَصِيًّا

و عیسی را روح خود محمد را حبیب و علی را وصی خود گرفتی

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ أَنْ تَقْضِيَ لِي

که درود خدا بر همگی ایشان باد

حَوَائِجِي وَ تَعْفَوْ عَمَّا سَلَفَ مِنْ ذُنُوبِي وَ

که حاجاتم را برآوری و از گناهان گذشته ام درگذری

تَتَفَضَّلَ عَلَيَّ بِمَا أَنْتَ أَهْلُهُ وَ لِجَمِيعِ

و تفضل کنی بر من بدانچه تو شایسته آنی و همچنین همه بر

الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ لِدُنْيَا وَالْآخِرَةِ يَا

مردان مؤمن و زنان با ایمان در دنیا آخرت و ای

مُفْرَجٍ هَمِّ الْمَهْمُومِينَ وَيَا غِيَاثَ الْمَلْهُوفِينَ

گشاینده اندوه اندوهناکان و ای فریادرس در ماندگان

إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

معبودی جز تو نیست منزهی تو ای پروردگار جهانیان

اعمال مقام امام سجاد (علیه السلام)

امام زین العابدین و سید الساجدین (علیه السلام) در هر شبانه روز (1) هزار رکعت نماز میخوانده است. آن حضرت با چشمانی اشکبار، پیشانی پینه دار و پاهایی ورم کرده و دردمند به پیشگاه خداوند زمزمه و زاری داشته است. از این رو گفته اند که با تقواتر از علی بن الحسین (علیه السلام) دیده نشده است (2) و درباره ی سخاوت بسیار او نوشته اند که یکصد هزار برده در عمر خود آزاد کرده است (3)

ص: 519

1- سیر اعلام النبلا، ج 4 ص 392

2- حلیة الاولیاء، ابونعیم، ج 3 ص 140

3- حیات سیاسی امامان شیعه، ج 1 ص 192

آفرین بر زائران با بصیرتی که در این مقام به مقام ساجدان و وارستگان نال شوند و رواق دیده و اندیشه را با آینه های معرفت و اطاعت پرنور سازند.

در این مکان پس از دو رکعت نماز و تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام میگوییم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اللّٰهُمَّ اِنِّ ذُنُوْبِی

بنام خدای بخشاینده مهربان خدایا براستی گناهانم

قَدْ كَثُرَتْ وَلَمْ يَبْقَ لَهَا اِلَّا رَجَاءُ عَفْوِكَ وَ

بسیار است و نمانده بجای برای آنها جز امید گذشت تو و

قَدْ قَدَّمْتُ اِلَيْكَ اَلْحِرْمَانَ اِلَيْكَ فَاِنَّا اَسْتَلُّكَ

من پیش آورده ام انزار محرومیت خود را بدرگاہت و از تو درخواست دارم

اللّٰهُمَّ مَا لَا اَسْتَوْجِبُهُ وَ اَطْلُبُ مِنْكَ مَا لَا

خدایا چیزی را که شایسته اش نیستم و میجویم از تو آنچه را

اَسْتَحِقُّهُ اللّٰهُمَّ اِنِّ تَعَذَّبْنِی فَبِدُّنُوْبِی وَلَمْ

که مستحقش نیستم خدایا اگر عذابم کنی بواسطه گناهانم میباشد و تو هیچگونه

ص: 520

تُظْلِمُنِي شَيْئًا وَإِنْ تَغْفِرْ لِي فَخَيْرٌ رَّاحِمٍ

ظلمی به من نکرده ای و اگر بیامرزم پس تو بهترین رحم کنندگانی

أَنْتَ يَا سَيِّدِي اللَّهُمَّ أَنْتَ أَنْتَ وَأَنَا أَنَا

ای آقای من خدایا تو همانی و من همانم

أَنْتَ الْعَوَاذُ بِالْمَغْفِرَةِ وَأَنَا الْعَوَاذُ بِالذُّنُوبِ

و تویی که بسیار عادت داری به آمرزش و منم که بسیار عادت کرده ام به گناه

و أَنْتَ الْمُتَفَضِّلُ بِالْحِلْمِ وَأَنَا الْعَوَاذُ

تویی که تفضل کنی به بردباری و منم که عادت زیاد کرده ام

بِالْجَهْلِ اللَّهُمَّ فَإِنِّي أَسْتَلُّكَ يَا كَثَرَ الضُّعْفَاءِ

به نادانی خدایا پس از تو درخواست ای دارم گنج ناتوانان

يَا عَظِيمَ الرَّجَاءِ يَا مُنْقِذَ الْعَرَقِيِّ يَا مُنْجِي

ای بزرگ مایه امید ای نجات دهنده غریقان و ای نجات بخش

الْهَلْكَى يَا مُمِيتَ الْأَحْيَاءِ يَا مُحْيِي الْمَوْتَى

هلاک شدگان ای میراننده زندگان و ای زنده کننده مردگان

أَنْتَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَنْتَ الَّذِي

تویی خدایی که معبودی جز تو نیست تویی که

سَجَدَ لَكَ شُعَاعُ الشَّمْسِ وَنُورُ الْقَمَرِ وَ

سجده کرد برایت تابش خورشید و روشنی ماه و

ظُلْمَةُ اللَّيْلِ وَضَوْءُ النَّهَارِ وَخَفَقَانُ الطَّيْرِ

تاریکی شب و پرتو روز و بال زدن پرنده از

فَأَسْتَلِّكَ اللَّهُمَّ يَا عَظِيمُ بِحَقِّكَ يَا كَرِيمُ عَلَيَّ

از تو خواهم خدایا ای خدای بزرگ به حق تو ای بزرگوار

مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ الصَّادِقِينَ وَبِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَعَالِهِ

بر محمد و خاندان راستگویی و به حق محمد و خاندان

الصَّادِقِينَ عَلَيْكَ وَبِحَقِّكَ عَلَيَّ وَعَلَيَّ وَبِحَقِّ

راستگویی بر تو و به حق تو بر علی و به حق

عَلَيَّ عَلَيْكَ وَبِحَقِّكَ عَلَيَّ فَاطِمَةَ وَبِحَقِّ

علی بر تو و به حق تو بر فاطمه و به حق

فَاطِمَةَ عَلَيْكَ وَبِحَقِّكَ عَلَى الْحَسَنِ وَبِحَقِّ

فاطمه بر تو و به حق تو بر حسن و به حق

الْحَسَنِ عَلَيْكَ وَبِحَقِّكَ عَلَى الْحُسَيْنِ وَبِحَقِّ

حسن بر تو و به حق تو بر حسین و به حق و

الْحُسَيْنِ عَلَيْكَ فَإِنَّ حُقُوقَهُمْ مِنْ أَفْضَلِ

حسین بر تو زیرا که حقوق ایشان از برترین

إِنْعَامِكَ عَلَيْهِمْ وَبِالشُّانِ الَّذِي لَكَ عِنْدَهُمْ

نعمت بخشیهای تو است بر ایشان و بدان منزلتی که بدان منزلتی که تو در پیش ایشان داری

بِالشُّانِ الَّذِي لَهُمْ عِنْدَكَ صَلِّ يَا رَبِّ

بدان که منزلتی ایشان در پیش تو دارند درود فرست پروردگارا

عَلَيْهِمْ صَلَوةً دَائِمَةً مُنْتَهَى رِضَاكَ وَأَغْفِرْ

ایشان بر درودی شد و تا همیشگی سرحد خوشنودیت و پیامرز

لِي بِهِمُ الذُّنُوبَ الَّتِي بَيْنِي وَبَيْنَكَ وَأَتِمِّمْ

به وسیله ایشان گناھانی را که میان است من و تو و تمام کن

نِعْمَتِكَ عَلَيَّ كَمَا أَتَمَّمْتَهَا عَلَيَّ أَبَائِي مِنْ

نعمت خود را بر من چنانچه تمام کردی آنرا بر پدرانم پیش

قَبْلُ يَا كَهَيْعَصَ اللَّهُمَّ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَيَّ

از این ای «کهعیص» خدایا چنانچه درود فرستادی بر

مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ فَاسْتَجِبْ لِي دُعَائِي

محمد و آل محمد پس دعایم را به اجابت رسان

فِيَمَا سَأَلْتُكَ

در آنچه از تو خواستم

در این هنگام به سجده میرویم و سمت راست صورت را بر زمین میگذاریم و میگوییم

يَا سَيِّدِي يَا سَيِّدِي يَا سَيِّدِي صَلِّ عَلَيَّ

آقای من ای آقای من ای آقای من درود فرست بر

مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاعْفِرْ لِي وَاعْفِرْ لِي

محمد و آل محمد و بیامرزم مرا...

ص: 524

این عبارت را با اشک و اندوه فراوان تکرار میکنیم و پس از آن طرف چپ صورت خود را بر زمین میگذاریم و همین دعا را با توجه بسیار بر زبان جاری میکنیم و در پی آن حاجات خود و دیگران را به یاد میآوریم و از خداوند طلب استجابات هر یک را میکنیم

اگر زمان حضور ما در مسجد کوفه صبحگاهان است برای استجابات دعاهاى خود چهار رکعت نماز میخوانیم؛ به گونه ای که در دو رکعت اول بعد از حمد، سوره اخلاص و در دو رکعت دوم بعد از حمد، سوره قدر را قرائت میکنیم و پس از سلام نماز میگوییم

الهِى إِنَّ كُنْتُ قَدْ عَصَيْتُكَ فَإِنِّي قَدْ

خدایا اگر من تو را نافرمانی کردم ولی در عوض در

أَطَعْتُكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ لَمْ أَتَّخِذْ لَكَ

محبوبترین چیزها بدرگاهت فرمانبرداری کردم نگرفتم برایت

وَلَدًا وَلَمْ أَدْعُ لَكَ شَرِيكًا وَقَدْ عَصَيْتُكَ فِي

فرزندی و نخواندم برایت شریکی و در بسیاری از چیزها نیز

أَشْيَاءَ كَثِيرَةً عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمُكَابَرَةِ لَكَ

نافرمانیت کردم اما نه از راه سرکشی و طرفیت با تو

وَلَا اسْتَكْبَارٍ عَنْ عِبَادَتِكَ وَلَا الْجُحُودِ

نه و بواسطه کبرورزی از پرستش نه و از روی انکار

لِرُبُوبِيَّتِكَ وَلَا الْخُرُوجَ عَنِ الْعُبُودِيَّةِ لَكَ

پروردگاریت نه و به خاطر بیرون رفتن بندگیت از

وَلَكِنْ اتَّبَعْتُ هَوَايَ وَارْزَلَنِي الشَّيْطَانُ بَعْدَ

ولی پیروی کردم هوای نفسم را و بلغزاند مرا شیطان پس از

الْحُجَّةِ وَالْبَيَانِ فَإِنْ تُعَذِّبْنِي فَبِذُنُوبِي غَيْرِ

برقراری حجت و بیان اکنون اگر عذابم کنی بواسطه گناهان خود من است بدون آنکه

ظَالِمٍ أَنْتَ لِي وَإِنْ تَعْفُ عَنِّي تَرَحَّمْنِي

توبه من ستم کرده باشی و اگر و اگر از من بگذری و به من رحم کنی

فَبِجُودِكَ وَكَرَمِكَ يَا كَرِيمٌ

آنهم بواسطه جود و بزرگواری تو استای بزرگوار

اعمال مقام نوح (علیه السلام)

مقام نوح یا باب الفرج متصل به دری است که از خانه ی علی (علیه السلام) به

ص: 526

مسجد باز میشده است اینجا مکانی است که ما را با هزاران سال پیش پیوند میزند و آدمی را همراه شیخ الانبیاء می سازد آن پیام آور سعادت پس از 950 سال دعوت خویش محروم و مأیوس از هدایت قوم خود لب به نفرین گشود تا آنان که امروز با نافرمانی خود راه هدایت را مسدود میکنند و نسلی ناپاک برای گمراهی فردا پدید می آورند سزای ضلالت خود را بیابند.

خطاب الهی به گوش او رسید که

پس کشتی را تحت نظر و به دستور ما بساز و درباره ی آنان که ستم کرده اند ما را مخاطب مساز که غرق شدنی هستند (1)

حضرت نوح در وسط مسجد کوفه تخته ها و میخها را به هم پیوند میزد تا فرمان خداوند را انجام دهد؛ اما تمسخر و تحقیق مخالفان روزافزون میشد و جاهلان بیایمان قلب آن پیامبر پر مهر را آماج نیش سخنان خود قرار میدادند تا آنکه دیری نپایید که از درون تنور خانه ی او، که همیشه گل شعله های سوزان آتش شعله می کشید، آب فوران کرد. عموره، بانوی با ایمان به نوح نبی خبر این معجزه ی حیرت آور را رساند در این هنگام کشتی بر آب قرار گرفت و از مسجد کوفه به سوی

ص: 527

1- واصنع الفلک با عیننا و وحینا ولا تخاطبنی فی الذین ظلموا؛ هود / 37.

کوه جودی حرکت کرد و بر آن آرام یافت واستوت علی الجودی (1). فرمان خداوند تحقق یافت مؤمنان نجات یافتند و کافران هلاک شدند

در این مکان چهار رکعت نماز به صورت دو رکعتی با تسبیح حضرت زهرا علیها السلام میخوانیم و میگوییم

اللهم صلِّ على مُحَمَّدٍ وَّآلِ مُحَمَّدٍ

خدایا درود فرست بر محمد و آل محمد

وَأَقْضِ حَاجَتِي يَا اللَّهُ يَا مَنْ لَا يَخِيْبُ

و حاجتم را برآور ای خدا ای که ناامید نشود

سائله وَلَا يَنْفَدُ نَائِلُهُ يَا قَاضِي الْحَاجَاتِ يَا

درخواست کننده اش و تمام نشود عطایش ای برآورنده حاجات ای

مَجِيْبَ الدَّعَوَاتِ يَا رَبَّ الْأَرْضِيْنَ

اجابت کننده دعاها ای پروردگار زمینها

وَالسَّمَوَاتِ يَا كَاشِفَ الْكُرْبَاتِ يَا وَاسِعَ

آسمانها ای برطرف کننده گرفتاریها که عطاهايت

ص: 528

الْعَطِيَّاتِ يَا دَافِعِ النَّقِمَاتِ يَا مُبَدِّلَ

وسیع است ای دفع کننده بلاها ای تبدیل کننده

السَّيِّئَاتِ حَسَنَاتٍ عُدَّ عَلَيَّ بِطَوْلِكَ وَ

بدیها به خوبیها بازگرد بر من نعمت و فضل و

فَضْلِكَ وَ إِحْسَانِكَ وَ اسْتَجِبْ دُعَائِي فِيمَا

احسان خودت مستجاب کن دعایم را در آنچه

سَأَلْتُكَ وَ طَلَبْتُ مِنْكَ بِحَقِّ نَبِيِّكَ وَ وَصِيِّكَ

از تو درخواست کنم و از تو میخواهم به حق پیامبرت

وَ أَوْلِيَّائِكَ الصَّالِحِينَ

و وصیت و دوستان شایسته ات

نماز دیگری در مقام نوح بیان شده است که پس از نماز و تسبیحات دخت رسول اکرم (صلی الله علیه وآله وسلم) چنین میگوییم

اللَّهُمَّ إِنِّي حَلَلْتُ بِسَاحَتِكَ لِعِلْمِي

خدایا من فرود آمدم به آستانت چون علم دارم

بِوَحْدَانِيَّتِكَ وَصَمَدَانِيَّتِكَ وَأَنْتَ لَا قَادِرَ

به یگانگی و بی نیازی تو این که کسی جز تو قادر

عَلَى قَضَاءِ حَاجَتِي غَيْرُكَ وَقَدْ عَلِمْتُ يَا

به برآوردن حاجتم نیست و به خوبی دانسته ام ای

رَبِّ أَنْتَ كَلَّمَا شَاهَدْتُ نِعْمَتَكَ عَلَيَّ اسْتَدْتُ

پروردگار که من هراندازه نعمتت را در خود دریابم نیاز

فَاقْتَى إِلَيْكَ وَقَدْ طَرَقَنِي يَا رَبِّ مِنْ مُهِم

و احتیاجم به تو بیشتر می‌گردد و می‌گردد و اکنون ای پروردگارا بر من فرود آمده

أَمْرِي مَا قَدْ عَرَفْتَهُ لِأَنَّكَ عَالِمٌ غَيْرُ مُعَلِّمٍ وَ

پیش آمد مهمی که تو خود میدانی زیرا تو دانایی هستی بدون معلم و

اسْتَلُّكَ بِالْأَسْمِ الَّذِي وَضَعْتَهُ عَلَيَّ

از تو خواهم بدان اسمی که نهادی آنرا بر

السَّمَوَاتِ فَاسْتَقْتُ وَعَلَى الْأَرْضَيْنِ

آسمانها و آنها از هم جدا شد و بر زمینها

فَأَنْبَسَطْتُ وَعَلَى النُّجُومِ فَأَنْتَشَرْتُ وَعَلَى

و آنها شد پهن و بر ستارگان و آنها پراکنده گشت و بر

الْجِبَالِ فَاسْتَقَرَّتْ وَأَسْتَلَّكَ بِالْإِسْمِ الَّذِي

کوهها به و آنها شدند پابرجا از و تو خواهم بدان نامی که

جَعَلْتَهُ عِنْدَ مُحَمَّدٍ وَعِنْدَ عَلِيٍّ وَعِنْدَ الْحَسَنِ

و دیعت نهادی آنرا نزد محمد و نزد علی و نزد حسن

وَعِنْدَ الْحُسَيْنِ وَعِنْدَ الْأَئِمَّةِ كُلِّهِمْ صَلَوَاتُ

و نزد حسین و نزد همگی امامان که درودهای تو

اللَّهِ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

همگی بر ایشان باد از) تو که خواهم درود فرستی بر محمد

وَأَلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَقْضِيَ لِي يَا رَبِّ حَاجَتِي

و آل محمد و بر آوری پروردگارا حاجتم را

وَتَيْسَرَ عَسِيرَهَا وَتَكْفِينِي مُهِمَّهَا وَتَقْتَحَ

و آسان گردانی دشواریش را و کفایت کنی مهم آنرا و باز کنی

لِي فُفَعَلَهَا فَإِنْ فَعَلْتَ ذَلِكَ فَلَكَ الْحَمْدُ وَإِنْ

قفل آنرا پس اگر چنین کردی ستایش تو را است و اگر

لَمْ تَفْعَلْ فَلَكَ الْحَمْدُ غَيْرُ جَائِرٍ فِي حُكْمِكَ

هم نکردی (باز هم) ستایش است که تو را ستم نکرده ای در حکم خود

وَلَا خَائِفٍ فِي عَدْلِكَ

و نه خلافی انجام داده ای در عدالتت

اکنون طرف راست صورت خود را بر زمین میگذاریم و میگوییم

اللَّهُمَّ إِنَّ يُونُسَ بْنَ مَتَّى عَبْدَكَ وَنَبِيَّكَ

خدایا همانا یونس بن متی بنده تو و

دَعَاكَ فِي بَطْنِ الْحُوتِ فَاسْتَجَبْتَ لَهُ وَأَنَا

پیامبرت بود که تو را در شکم ماهی خواند و تو اجابتش کردی

أَدْعُوكَ فَاسْتَجِبْ لِي بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

و من نیز تو را میخوانم پس اجابت کن به حق محمد و آل محمد

حال دعا میکنیم و بعد از آن سمت چپ صورت خود را بر زمین میگذاریم و

میگوییم

ص: 532

اللَّهُمَّ إِنَّكَ أَمَرْتَ بِالِدُعَاءِ وَ تَكَفَّلْتَ

خدایا تو دستور دادی به دعا کردن و اجابتش را

بِالْإِجَابَةِ وَأَنَا أَدْعُوكَ كَمَا أَمَرْتَنِي فَصَلِّ

به عهده گرفتی و من میخوانم چنانچه دستور دادی پس درود فرست

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَاسْتَجِبْ لِي كَمَا

محمد بر و آل محمد و اجابت کن دعایم را چنانچه

وَعَدْتَنِي يَا كَرِيمٌ

و عده ام کرده ای ای بزرگوار

پیشانی خود را بر زمین مینهیم و میگوییم

يَا مُعِزُّ كُلِّ ذَلِيلٍ وَيَا مُدِلُّ كُلِّ عَزِيزٍ تَعَلَّمْ

ای عزت بخش هر شخص خوار و ای خوارکننده هر عزتمند تو به

كُرْبَتِي فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَفَرِّجْ

خوبی گرفتاریم را میدانی درود فرست بر محمد آلش و بگشا

عَنِّي يَا كَرِيمٌ

از من اندوهم را ای بزرگوار

ص: 533

اعمال محراب امیر مؤمنان علی (علیه السلام)

زمزمه ی زائران دلسوخته به هنگام ورود به این محل با صدای علی جانم علی جانم علی جانم علی جانم و گریه و شیوه آنان و فریاد یا علی یا علی یا علی، روح و روان ارادتمندان به وجود مقدس امام امیرالمؤمنین (علیه السلام) را به سحرگاه خونین 19 ماه رمضان سال 41 ق پرواز میدهد آن زمان که پیشوای مظلوم مسلمانان به دست اشقی الاولین والآخرین با فرقی شکافته فریاد زد

«فزت ورب الكعبة»

آری

مسجد کوفه داغدار از تو *** خون و محراب یادگار از تو

در این مکان مقدس دو رکعت نماز میخوانیم و پس از تسبیحات صدیقه طاهره علیها السلام میگوییم

يَا مَنْ أَظْهَرَ الْجَمِيلَ وَسَتَرَ الْقَبِيحَ يَا مَنْ

ای که آشکار سازد کار خوب را و بپوشاند عمل زشت را ای

لَمْ يُؤَاخِذْ بِالْجَرِيرَةِ وَلَمْ يَهْتِكِ السِّتْرَ

نگیرد (کسی) را) به جنایت و ندرد پرده و

ص: 534

وَالسَّرِيرَةَ يَا عَظِيمَ الْعَفْوِ يَا حَسَنَ التَّجَاوُزِ

درون را ای بزرگ گذشت ای نیکو درگذر

يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ يَا بَاسِطَ الْيَدَيْنِ بِالرَّحْمَةِ

ای پهناور آمرزش ای گسترده هر دو دست خود به رحمت

يَا صَاحِبَ كُلِّ نَجْوَى يَا مُتْتَهِيَ كُلِّ شَكْوَى

ای در نزد هر راز ای سرحد نهایی هر شکوه

يَا كَرِيمَ الصَّنْفَحِ يَا عَظِيمَ الرَّجَاءِ يَا سَيِّدِي

ای بزرگواری چشم پوش ای بزرگ مایه امید ای آقای من

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَافْعَلْ

درود فرست بر محمد و آل محمد و انجام ده درباره مزطر آنچه را

أَنْتَ أَهْلُهُ يَا كَرِيمُ

تو شایسته آنی ای بزرگواری

اعمال «مقام امام صادق (علیه السلام)»

زائران در این مقام شریف باگوش جان نغمه ها و ناله های امام

ص: 535

صادق (علیه السلام) را با خدای مهربان می‌شنوند و با چشم دل ریزش اشک آن حضرت را نظاره می‌کنند و با چنین بینشی در این مقام نزدیک حرم مسلم بن عقیل قرار می‌گیرند و پس از دو رکعت نماز و تسبیحات فاطمه زهرا علیها السلام می‌گویند: (1)

یا صانع کُلِّ مَصْنُوعٍ وَ یا جَابِرَ کُلِّ کَسِيرٍ

ای سازنده هر ساخته و ای جبران کننده شکسته هر

وَ یا حَاضِرَ کُلِّ مَلَأٍ وَ یا شَاهِدَ کُلِّ نَجْوَى

و ای حاضر هر انجمن و ای گواه هر راز

وَ یا عَالِمَ کُلِّ خَفِيَّةٍ وَ یا شَاهِدًا غَيْرَ غَائِبٍ

ای دانای هر پنهان ای حاضری که پنهان نشود

وَ یا غَالِبًا غَيْرَ مَغْلُوبٍ وَ یا قَرِيبًا غَيْرَ بَعِيدٍ

و ای غالب شکست ناپذیر و ای نزدیکی که دور نشود

وَ یا مُؤَنَسَ کُلِّ وَ حِيدٍ وَ یا حَيًّا حِينَ لَا حَيٍّ

ای همدم تنها هر و ای در آن زمان زنده که زنده ای

ص: 536

غَيْرُهُ يَا مُحْيِيَ الْمَوْتَى وَمُمِيتَ الْأَحْيَاءِ

جز او نبود ای زنده کن مردگان و میراننده زندگان

الْقَائِمَ عَلَى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا إِلَهَ إِلَّا

و مراقب هر کس بدانچه است کرده معبودی نیست جز

أَنْتَ صَلَّى عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

تو درود فرست بر محمد و آل محمد

9 امام صادق (علیه السلام) حضرت داود (علیه السلام) از مسجد سهله به سوی جالوت حرکت کرد (1)

جایگاه امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

10 . امام صادق (علیه السلام) : مسجد سهله خانهی امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) و اهلس خواهد بود. (2)

11 . امام صادق (علیه السلام) : مرکز بیت المال و محل تقسیم غنائم در حکومت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) مسجد

سهله خواهد بود. (3)

ص: 537

1- کافی، ج 3 ص 494

2- بحار الانوار، ج 100 ص 435، روایت 3

3- همان، ج 53، ص 11.

مسجد سهله یکی از مساجد کوفه است که جایگاه عبادت انبیا و اولیای خدا بوده و خانهدی امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بعد از ظهور حضرت خواهد بود این مکان مقدس یکی از بهترین مکانها برای عبادت و راز و نیاز با خدا و همچنین برای توجه و ارتباط با امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) است؛ کما اینکه سید بحر العلوم در مسجد سهله خدمت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) رسید و مورد عنایت خاص حضرت قرار گرفت

فضیلت مسجد سهله

1. امام صادق (علیه السلام) مسجد سهله یکی از مکانهایی است که خدا دوست دارد در آنجا خوانده شود. (1)
2. امام صادق (علیه السلام): کسی که در مسجد سهله می ماند مانند کسی است که در خیمه ی رسول الله (صلی الله علیه وآله وسلم) مانده است. (2)
3. امام صادق (علیه السلام): ملائکه در هر شبانه روز در مسجد سهله پناه میگیرند و در آن خدا را عبادت می کنند. (3)

ص: 539

1- بحار الانوار، ج 100 ص 463، روایت 7.

2- همان ص 435 روایت 3

3- همان مدرک

4 امام صادق (علیه السلام) هر مرد و زن مؤمنی مشتاق مسجد سهله است. (1)

مکان استجابت دعا

5. امام صادق (علیه السلام) : هر غمگینی به مسجد سهله بیاید و در بین نماز مغرب و عشاء نماز بخواند و دعا کند خداوند غم و اندوهش را برطرف می سازد. (2)

6. امام صادق (علیه السلام) هر کسی در مسجد سهله از خدا حاجت بخواهد خدا حوائجش را برآورده میسازد و او را در قیامت به مقام بلندی میرساند و او از ناملایمات دنیا و نقشه های دشمنان پناه داده میشود (3)

جایگاه انبیای الهی

7. امام صادق (علیه السلام) : همه ی انبیا در مسجد سهله نماز خوانده اند. (4)

8. امام صادق (علیه السلام) : مسجد سهله خانه ی حضرت ادریس (علیه السلام) حضرت ابراهیم (علیه السلام) و حضرت خضر (علیه السلام) بوده است. (5)

ص: 540

1- همان مدرک

2- بحار الانوار ، ج 100 ص 435 ، روایت 2.

3- همان ص 434 ، روایت 1.

4- همان ص 4354 ، روایت 3

5- بحار الانوار، ج 100 ص 436 ، روایت 7.

هنگام ورود به مسجد سهله نزد درب بایست و بگو

بِسْمِ اللَّهِ وَبِاللَّهِ وَمِنَ اللَّهِ وَإِلَى اللَّهِ وَمَا

به نام خدا و به ذات خدا و از جانب خدا و به

شَاءَ اللَّهُ وَ خَيْرِ الْأَسْمَاءِ لِلَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ

سوی خدا آنچه خدا خواهد و بهترین نامها از خدا است توکل کنم بر و

وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ -

خدا و نیست جنبش و نیرویی جز به خدای والای بزرگ

اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنْ عُمَّارِ مَسَاجِدِكَ

خدایا قرار ده مرا از آبادکنندگان مساجد

وَبِيُوتِكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَتَوَجَّهُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ

و خانه هایت خدایا من بتورو کنم به وسیله محمد و آل محمد

وَأَلِ مُحَمَّدٍ وَأَقْدِمُهُمْ بَيْنَ يَدَيَّ حَوَائِجِي

و پیش اندازم آنها را در جلوی حاجتھایم

فَاَجْعَلْنِي اللَّهُمَّ بِهِمْ عِنْدَكَ وَجِيهًا فِي

پس قرارم ده خدایا به وسیله ایشان در پیش خود آبرومند در

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ اللَّهُمَّ اجْعَلْ

دنیا و آخرت و از مقربان خدایا قرار ده

صَلَوَاتِي بِهِمْ مَقْبُولَةً وَذَنْبَهُمْ مَغْفُورًا

نمازهایم را بدیشان پذیرفته و گناهم را آمرزیده

وَرِزْقِي بِهِمْ مَسْهُوطًا وَدُعَائِي

و روزیم را بدیشان فراخمند و دعایم را

بِهِمْ مُسْتَجَابًا وَحَوَائِجِي بِهِمْ مُقْضِيَةً

بدیشان اجابت شده و حاجت‌هایم را برآورده بدیشان

وَأَنْظُرْ إِلَيَّ بِوَجْهِكَ الْكَرِيمِ نَظْرَةً رَحِيمَةً

و بنگر بمن بروی بزرگواریت نگریستنی مهربانانه

أَسْتَوْجِبُ بِهَا الْكَرَامَةَ عِنْدَكَ ثُمَّ لَا تَصْرِفْهُ

که سزاوار گردهم بدان بزرگواری در پیش تو را سپس آن را از من باز

عَنِّي أَبَدًا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ يَا

مگردان هرگز رحمت مهربانترین مهربانان ای

مُقَلِّبِ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَيَّ

گرداننده دلها و دیدگان پابرجا کن دلم را بر

دِينِكَ وَدِينِ نَبِيِّكَ وَوَلِيِّكَ وَلَا تُزِغْ قَلْبِي

دین خود و دین پیامبرت و نماینده ات منحرف مکن دلم را

بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنِي وَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً

پس از آن که هدایتیم کردی و به بخشش بخش به من از نزد خویش رحمتی که

إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ اللَّهُمَّ إِلَيْكَ تَوَجَّهْتُ وَ

براستی تویی بخشایشگر خدایا سوی تو رو کنم و

مَرْضَاتِكَ طَلَبْتُ وَتَوَابِكَ ابْتَغَيْتُ وَبِكَ

خوشنودی تو را جویم و پاداش نیک تو را خواهانم و به تو

آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ اللَّهُمَّ فَاقْبَلْ

ایمان دارم و بر تو توکل کنم خدایا پس روی خود را

بِرُوحِهِكَ إِلَيَّ وَأَقْبِلْ بِرُوحِهِ إِلَيْكَ

بسویم کن و روی مرا به سوی خود گردان

سپس آیه الکرسی و سوره های فلق و ناس را بخوان و بعد از آن هر یک از اذکار زیر را هفت مرتبه بگو: «سُبْحَانَ اللَّهِ»، «الْحَمْدُ لِلَّهِ»، «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»، «اللَّهُ أَكْبَرُ» سپس بگو

اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ عَلَى مَا هَدَيْتَنِي وَلَكَ

خدایا از تو است ستایش به خاطر آن که مرا راهنمایی کردی و از تو است

الْحَمْدُ عَلَى مَا فَضَّلْتَنِي وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى

ستایش بر آنچه برتریم دادی و از تو است ستایش بر

مَا شَرَّفْتَنِي وَلَكَ الْحَمْدُ عَلَى كُلِّ بَلَاءٍ

آن که شرافتم دادی و از تو است ستایش بر هر آزمایش

ابْتَلَيْتَنِي اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ صَلَوَتِي

نیکوئی که مرا بدان آزمودی خدایا بپذیر نمازم را

وَدُعَائِي وَطَهِّرْ قَلْبِي وَأَشْرِحْ لِي صَدْرِي

و دعایم را و پاک گردان دلم را بازکن سینه ام را

ص: 544

وَتُوبَ عَلَيَّ إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

و توبه ام بپذیر که براستی تویی توبه پذیر مهربان

1- مقام امام صادق (علیه السلام)

جایگاهی است که امام صادق (علیه السلام) در آن عبادت فرموده:

روزی یکی از شیعیان وارد منزل امام صادق (علیه السلام) در کوفه شد. حضرت که مشغول خوردن خرما بود با دیدن او، او را دعوت به همراهی کرد جواب داد گوارایتان باد جانم فدایتان باد در بین راه که به اینجا می آمدم با واقعه ای روبرو شدم که قلبم را به درد آورد

حضرت اصرار فرمود تا اینکه او نیز مشغول خوردن خرما شد و تعریف کرد دیدم یکی از مأموران حکومت بر سر زنی میکوبید و او را به زندان میبرد و زن با صدای بلند ناله میکرد «المستغاث بالله ورسوله» و کسی کمک نمیکرد. حضرت فرمود: چرا مأمور چنین میکرد؟ گفت: از مردم شنیدم زن هنگام راه رفتن به زمین افتاده و گفته است یا فاطمة خدا لعنت کند کسانی را که به تو ظلم کردند در آن موقع مأمور صدایش را شنیده و به سراغ او آمده است.

وقتی امام صادق (علیه السلام) قضیه را شنید، دست از خرما خوردن کشید آنقدر گریه کرد که دستمال محاسن و سینه اش از اشک خیس شد.

ص: 545

سپس فرمود همراه ما بیا تا به مسجد سهله برویم و از خدا بخواهیم زن را نجات دهد. همچنین حضرت شخصی را فرستاد به سوی قصر حاکم تا از وضعیت زن خبردار شود.

هنگامی که حضرت به مسجد سهله رسید دو رکعت نماز خواند و پس از نماز، دستهای مبارکش را به سوی آسمان گشود و فرمود *أنتَ اللهُ لا إله إلا أنتَ...* پس از مناجات نجات زن را از خدا درخواست کرد سپس به سجده رفت و جز نفس مبارکش صدایی شنیده نمی شد. هنگامی که سر از سجده بلند کرد فرمود زن «آزاد شد»

حضرت از مسجد سهله بیرون آمد و در بین راه با شخصی که مأمور شده بود از وضعیت زن خبر پیدا کند، روبرو شد. وی گزارش داد که مأمور حاکم از قصر بیرون آمد دو بیست در هم به او داد و گفت: حاکم را حلال کن

زن از گرفتن پول خودداری کرد مأمور حاکم به داخل قصر برگشت و بلافاصله بیرون آمد و زن را آزاد کرد

امام صادق (علیه السلام) کیسه ای که هفت دینار طلا در آن بود به آن شخص داد و فرمود: سلام مرا به آن زن برسان و سکه ها را به او بده

فرستاده ی حضرت نزد زن آمد و پیام آن حضرت را رساند زن

استقبال کرد و پولها را قبول کرد (1)

در این مقام دو رکعت نماز بخوان سپس دستها را به سوی آسمان بلندکن و بگو

أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ مُبْدِئُ الْخَلْقِ

تویی خدایی که معبودی جز تو نیست آغازنده خلق

وَمُعِيدُهُمْ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَالِقُ

و بازگرداننده آنها و تویی خدایی که معبودی جز تو نیست آفریننده

الْخَلْقِ وَزَارِقُهُمْ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

خلق و روزی ده آنها و تویی خدایی که معبودی جز تو نیست

الْقَابِضُ الْبَاسِطُ وَأَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

برگیرنده و گسترنده ای و تویی خدایی که معبودی جز تو نیست

مُدَبِّرُ الْأُمُورِ وَبَاعِثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ أَنْتَ

تدبیر کننده اموری و برانگیزنده ساکنان در گوری تویی

ص: 547

وَارِثِ الْأَرْضِ وَمَنْ عَلَيْهَا أَسْتَلْكَ بِاسْمِكَ

وارث زمین و ساکنان آن از تو خواهیم به نامت که در

الْمَحْزُونِ الْمَكْنُونِ الْحَيِّ الْقَيُّومِ وَأَنْتَ اللَّهُ

گنجینه و پنهان است ای زنده پاینده تویی و خدایی که

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ عَالِمُ السِّرِّ وَأَخْفَى أَسْتَلْكَ

معبودی جز تو نیست دانای نهان و نهاتر از تو خواهیم

بِاسْمِكَ الَّذِي إِذَا دُعِيَ بِهِ أَجَبْتَ وَإِذَا

بدان نامت که هرگاه بدان تو را خوانند اجابت کنی و چون بدان از

سُئِلْتَ بِهِ أُعْطِيَْتَ وَأَسْأَلُكَ بِحَقِّكَ عَلَيَّ

تو درخواست شود عطا کنی از تو خواهیم به که حقی تو بر

مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ وَبِحَقِّهِمُ الَّذِي أَوْجَبْتَهُ

محمد خاندانش داری و حقی که از به و که از ایشان بر خود واجب کردی

عَلَيَّ نَفْسِكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ

که درود فرستی بر محمد و آل

مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَقْضِيَ لِي حَاجَتِي السَّاعَةَ

محمد و برآوری حاجتم را همین ساعت

السَّاعَةَ يَا سَامِعَ الدُّعَاءِ يَا سَيِّدَاهُ يَا مَوْلَاهُ

همین ساعت ای شنوای ای آقای من ای سرور من

يَا غِيَانَاهُ أَسْتَلُّكَ بِكُلِّ اسْمٍ سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ

ای دادرس، من از تو خواهم به هر نامی که خود را بدان نامیدی

أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ

یا انتخابش کردی آن را علم در غیب نزد خودت که

تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُعَجِّلَ

درود فرستی بر محمد و آل محمد شتاب کنی در

فَرَجَنَا السَّاعَةَ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ

گشایش ما همین ساعت گرداننده دلها و دیده ها

يَا سَمِيعَ الدُّعَاءِ يَا

ای شنوای دعاء

ص: 549

پس از نماز به سجده برو و هرچه میخواهی از خدا بخواه

2- مقام حضرت ابراهیم (علیه السلام)

حضرت ابراهیم (علیه السلام) یکی از انبیای اولوالعزم است که علاوه بر مقام نبوت و رسالت خداوند مقام خلیل الهی و امامت را نیز به او عطا فرمود. او در حوالی کوفه متولد شد و در این سرزمین پرورش یافت هنگامی که نمرود پادشاه بابل از خدا پرستی ابراهیم (علیه السلام) و دشمنی او بابتها آگاه شد دستور داد ابراهیم (علیه السلام) را بسوزانند؛ اما به قدرت الهی او در آتش سالم ماند.

نمرود ابراهیم (علیه السلام) را از عراق تبعید کرد و او به همراه همسرش ساره از عراق به شام هجرت کرد.

ابراهیم (علیه السلام) علاوه بر تبلیغ و انجام رسالت الهی در سرزمین شام به حجاز نیز سفر کرد و هاجر و فرزندش اسماعیل (علیه السلام) را به مکه برد و در آنجا کعبه را بازسازی کرد

هنگامی که ابراهیم (علیه السلام) در عراق زندگی میکرد مسجد سهله خانه ی او بود و از آنجا به یمن برای هدایت قوم عمالقه» می رفت

(1)

در این مقام دو رکعت نماز بخوان و پس از گفتن تسبیح حضرت

ص: 550

زهرًا عليها السلام بگو

اللَّهُمَّ بِحَقِّ هَذِهِ الْبُقْعَةِ الشَّرِيفَةِ وَبِحَقِّ

خدایا به حق این بقعه شریفه و به حق هر کس

تَعَبَدَ لَكَ فِيهَا قَدْ عَلِمْتَ حَوَائِجِي فَصَلِّ

تورا در آن پرستش کرده تو که میدانی حاجات مرا

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَقْضِهَا وَقَدْ أَحْصَيْتَ

پس درود فرست بر محمد و آل محمد و حاجاتم را برآور

ذُنُوبِي فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

و که تو شماره کرده ای گناهم را پس درود فرست بر محمد و آل

وَاعْفِرْهَا اللَّهُمَّ أَحْيِنِي مَا كَانَتْ الْحَيَاةُ

محمد و آنها را خدایا بیا مرز زنده بدار مرا تا وقتی که

خَيْرًا لِي وَأَمِثْنِي إِذَا كَانَتْ الْوَفَاةُ خَيْرًا

زنده بودن برایم بهتر است بمیرانم و وقتی که مرگ برایم

عَلَى مَوْلَاةٍ أَوْلِيَائِكَ وَمُعَادَاةٍ أَعْدَائِكَ

بهتر است بر حال دوست دوستانت داشتن دشمن داشتن

وَأَفْعَلْ بِي مَا أَنْتَ أَهْلُهُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

دشمنانت و انجام ده درباره من آنچه را تو شایسته آنی ای مهربانترین مهربانان

3- مقام حضرت ادریس (علیه السلام)

حضرت ادریس (علیه السلام) یکی از پیامبران الهی بود که دستورات الهی را برای مردم بیان میکرد و خداوند متعال مقام والایی به او عطا کرده بود

مسجد سهله خانه و جایگاه عبادت آن حضرت بود و در آنجا خیاطی میکرد و تسبیح خدا میگفت

از امام صادق (علیه السلام) نقل شده هر کسی در مسجد سهله دعا کند، خداوند حاجتش را برآورده ساخته در قیامت او را به مقام والایی که درجه ی ادریس (علیه السلام) است می رساند. (1) دو رکعت نماز بخوان و بگو

اللَّهُمَّ إِنِّي صَلَّيْتُ هَذِهِ الصَّلَاةَ ابْتِغَاءً مَرْضَاتِكَ

خدایا من این نماز را خواندم به امید بدست آوردن خوشنودیت و

وَ طَلَبَ نَائِلِكَ وَ رَجَاءَ رَفْدِكَ وَ جَوَائِزِكَ فَصَلِّ

به طلب عطایت و به امید دستگیری و جایزه هایت پس درود فرست

ص: 552

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي بِأَحْسَنِ

بر محمد و محمد آل بپذیر و آن را از من به بهترین

قَبُولٍ وَبَلِّغْنِي بِرَحْمَتِكَ الْمَأْمُولَ وَافْعَلْ

پذیرفتن و به رحمت خود مرا به آرزویم برسان انجام ده

مَا أَنْتَ أَهْلُهُ يَا أَزْحَمَ الرَّاحِمِينَ

درباره من آنچه را تو شایسته آنی ای مهربانترین مهربانان

4- مقام حضرت خضر (علیه السلام)

حضرت خضر (علیه السلام) یکی از انبیای الهی و از نوادگان حضرت نوحی (علیه السلام) است.

او در میان قوم خود مبعوث به رسالت شد و آنها را به دین خدا دعوت میکرد. معجزه اش این بود که وقتی بر روی چوب خشک یا زمین عادی می نشست سبز میشد؛ بدین جهت به او خضر میگفتند.

خداوند به او عمر طولانی عطا کرده و هنوز هم زنده است.

او در مراسم حج شرکت کرده در عرفات وقوف میکند و بر دعای مؤمنین آمین میگوید و خداوند متعال او را در زمان غیبت مونس امام

زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) قرار داده است مسجد سهله اقامتگاه حضرت خضر (علیه السلام) است. (1) در این مقام دو رکعت نماز بخوان و بگو

اللَّهُمَّ إِنْ كَانَتْ الذُّنُوبُ وَالْحَطَايَا قَدْ

خدایا اگر چنان است که گناهان خطاها رویم

أَخْلَقْتُ وَجْهِي عِنْدَكَ فَلَمْ تَرْفَعْ لِي إِلَيْكَ

را نزد تو فرسوده کرده است و در نتیجه بالا نرود از من به سوی تو

صَوْتًا وَلَمْ تَسْتَجِبْ لِي دَعْوَةً فَإِنِّي أَسْتَلُّكَ

آوازی اجابت و نکنی برایم دعایی را پس از تو خواهم

بِكَ يَا اللَّهُ فَإِنَّهُ لَيْسَ مِثْلَكَ أَحَدٌ وَآتَوَسَّلُ

حق خودت ای خدا زیرا نیست مانندت هیچکس و توسل جویم

إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ وَاسْتَلُّكَ أَنْ تُصَلِّيَ

به سویت به وسیله محمد آتش و که و از تو خواهم درود فرستی

عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُقْبَلَ إِلَيَّ

بر محمد و آل محمد و رو کنی بسویم بروی

ص: 554

بُوجِهَكَ الْكَرِيمَ وَتُقْبَلُ بوجهي إِلَيْكَ وَلَا

بزرگواری و بگردانی رویم را به سوی خودت و

حِينَ أَدْعُوكَ وَلَا تَحْرِمْنِي حِينَ

نومیدم نسازی هنگامی که تو را میخوانم و محروم نمایی

ارجوكَ يَا أَزْحَمَ الرَّاحِمِينَ

هنگامی که امید به تو دارم ای مهربانترین مهربانان

5- مقام انبیای صالحین (علیهم السلام)

مقام انبیای صالحین علیهما السلام جایگاه عبادت پیامبران الهی است.

دو رکعت نماز بخوان و بگو

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ يَا اللَّهُ أَنْ

خدایا از تو میخواهم به نامت خدا که

تُصَلِّيَ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تَجْعَلَ

درود فرستی بر محمد و آل محمد و قرار دهی بهترین

خَيْرِ عُمْرِي آخِرُهُ وَخَيْرِ أَعْمَالِي خَوَاتِيمِهَا

دوران عمرم را پایانش و بهترین کارهایم را انجامشان و بهترین

ص: 555

وَ خَيْرَ أَيَّامِي يَوْمَ أَلْقَاكَ فِيهِ إِنَّكَ عَلَيَّ

روزهایم را آن روزی که تو را در آن دیدار کنم که براستی تو

كُلِّسِيْ قَدِيْرُ اللّٰهُمَّ تَقَبَّلْ دُعَائِيْ وَاسْمَعْ

بر هر چیز توانایی خدایا بپذیر دعایم را و بشنورازم را

نَجْوَايَ يَا عَلِيَّ يَا عَظِيْمُ يَا قَادِرُ يَا قَاهِرُ يَا

ای والا ای بزرگ ای توانا ای چیره ای

حَيَّا لَا يَمُوْتُ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

زنده ای که هرگز نمیرد درود فرست بر محمد و آل محمد

وَاعْفِرْ لِيْ الذُّنُوْبَ الَّتِي بَيْنِيْ وَبَيْنَكَ وَلَا

بیامر از من گناهایی که را میان من تو است و

تَقْضِ حُنِيْ عَلَيَّ رُؤُوْسِ الشُّهَادِ وَآخِرُسُنِيْ

رسوایم مکن در حضور مردمان و پاسداریم کن بدان

يَعِيْنِكَ الَّتِي لَا تَنَامُ وَارْحَمْنِيْ بِقُدْرَتِكَ

دیده ات که نخوابد و رحم کن به من بدان نیرویی که

عَلَيْ يَا أَزْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ

بر من داری ای مهربانترین مهربانان و درود فرست بر

سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ الطَّاهِرِينَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ

آقای ما محمد آل و پاکش ای پروردگار جهانیان

6- مقام حضرت زین العابدین (علیه السلام)

مقام حضرت زین العابدین (علیه السلام) جایگاه عبادت امام سجاد (علیه السلام) است.

دو رکعت نماز بخوان و بگو:

يَا مَنْ هُوَ أَقْرَبُ إِلَيَّ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ يَا

ای که نزدیک تر است به از من رگ گردن ای که

فَعَالاً لِمَا يُرِيدُ يَا مَنْ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَ

بخوبی بکند آنچه را خواهد ای که حائل شود میان انسان

قَلْبِهِ صَلَّى عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَإِلَيْهِ وَحُلِّ بَيْنَنَا وَ

و دلش درود فرست بر محمد و آلس و حائل شو میان ما و

ص: 557

بَيْنَ مَنْ يُؤْذِنَا بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ يَا كَافِي مَنْ

میان کسی که ما را بیازارد به جنبش و نیروی خودت ای که کفایت کنی

كُلِّشِيْ وَلَا يَكْفِيْ مِنْهُ شَيْءٌ اِكْفِنَا الْمُهْم

از هر چیزی و چیزی از کفایت تو نکند کفایت کن ما مهم را

مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

از کار دنیا و آخرت ای مهربانترین مهربانان

7- مقام امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف)

مقام امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) جایگاهی است منسوب به آن حضرت و بنای آن برای اولین بار توسط سید بحرالعلوم (1) ساخته شد. آن بزرگوار که تعیین کننده ی این محل بود خود از شخصیت‌هایی است که در مسجد سهله به محضر حضرت ولی عصر (عجل الله تعالى فرجه الشريف) شرفیاب شده است

سید بحرالعلوم مرجع عظیم الشأن شیعه و بزرگ مرد پرتلاش روزهای نجف آرامش شبهای مسجد کوفه را برای خلوت با خدای خویش انتخاب کرده بود در دل شب برای تهجد به مسجد کوفه میرفت و اول صبح به نجف باز میگشت.

ص: 558

1- سید مهدی طباطبایی نجفی معروف به سید بحرالعلوم یکی از علما و مراجع تقلید شیعه که مکرر خدمت امام زمان (عجل الله تعالى فرجه الشريف) رسیده است

در سپیده صبحی نورانی هنگام مراجعت از مسجد کوفه شوق رفتن به مسجد سهله سراپای وجودش را فرا گرفت. اما با خود اندیشید اگر به آنجا روم شاید بتوانم به موقع در جلسات درس نجف حاضر شوم بهتر است زودتر به نجف برگردم چند قدمی جلوتر نرفته بود که آن اشتیاق لحظه به لحظه بیشتر شد و او را به سوی مسجد سهله کشانید و زش باد شدیدی او را به مسجد هدایت کرد تا اینکه ناخواسته خود را در آستانه ی مسجد سهله دید.

مسجد خالی از زائرین بود و تنها یک نفر در حال مناجات با خدا دیده میشد صدای گرم و دلنشین آن بزرگوار جسم و روح سید را مجذوب خود کرد زانوهایش لرزید اشک از چشمانش سرازیر شد و آنگونه عظمت این نیایش را مینگریست که گویی میخواست روح از کالبدش خارج شود و به سوی صاحب این صدا پرکشد.

سید بحر العلوم بریده از همه چیز غرق تماشای آن خورشید فروزان و تحت تأثیر عظمت آن قرار گرفته بود تا اینکه مناجات حضرت به پایان رسید و فرمود: مهدی بیا. سید چند قدم جلو رفت و ایستاد. دو مرتبه فرمود، بیا سید که حیا میکرد خود را به حضرت نزدیک کند اندکی جلو رفت و توقف کرد حضرت فرمود: ادب در امتثال است

سید که خود را مشمول لطف خاص حضرت میدید آن قدر جلو

رفت که دستش به دست مبارک حضرت رسید حضرت برای او مطلبی فرمود و او را مورد عنایت خاص خود قرار داد (1) در این محل افراد زیادی خدمت آن حضرت رسیده و از فیض وجود پربرکتش بهره برده اند. مکان مقدسی که قدمهای نورانی حضرتش را بر خود احساس کرده و طلوعه ی ظهورش را انتظار میکشد اینجا وادی نور است و باید جای پای یوسف دلها را جستجو کرد.

(فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى) (2)

پس با ادب و احترام وارد شو و نه تنها کفش از پا بیرون کن بلکه آنچه غیر یاد مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) است از دل بیرون کن

بوی عطر یار را در آن استشمام کن وصال یار را از خدا تمنا کن و عاشقانه دست التجا به عنایات حضرتش دراز کن (3) و بگو: (يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الصُّرُورُ وَجِئْنَا بِبِضْعَةٍ مُزْجَلَةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا) (4)

ص: 560

1- نجم الثاقب: ص 473

2- سوره طه آیه 12 کفشهایت را بیرون آور که تو در سرزمین مقدس طوی هستی

3- باری زیارت و توسل به امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) از نماز امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) نماز استغاثه به امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)، زیارت آل یس، زیارت جامعه و دیگر زیارات آن، حضرت میتوان استفاده کرد.

4- سوره یوسف آیه 88 ای، عزیز ما و خاندان ما را ناراحتی فراگرفته و متاع کمی با خود آورده، ایم پیمان را برای ما کامل کن و بر ما تصدق و بخشش نما».

زیارت امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

سَلَامُ اللَّهِ الْكَامِلُ الشَّامِلُ الشَّامِلُ الْعَامِ

سلام خدا به طور کامل تمام و همه جانبه و عمومی

وَصَلَوَاتُهُ الدَّائِمَةُ وَبَرَكَاتُهُ الْقَائِمَةُ التَّامَّةُ

و درودهای ممتد و پیوسته و برکتهای پابرجا و تام و تمامش

قَلِي حُجَّةِ اللَّهِ وَوَلِيِّهِ فِي أَرْضِهِ وَبِلَادِهِ

بر حجت خدا و ولی او او در زمین و سایر کشورهايش

وَخَلِيفَتِهِ عَلَى خَلْقِهِ وَعِبَادِهِ وَسُلَالَةِ النَّبِيِّ

و جانشین او بر خلق و بندگانش و نژاد پاک نبوت

وَبَقِيَّةِ الْعِثْرَةِ وَالصَّفْوَةِ صَاحِبِ الزَّمَانِ

و باقیمانده عترت و آن (سرور برگزیده یعنی حضرت صاحب الزمان

مُظْهِرِ الْإِيمَانِ وَمُلَقِّنِ أَحْكَامِ الْقُرْآنِ

و آشکار کننده ایمان و یاددهنده احکام قرآن

ص: 561

وَمُطَهَّرِ الْأَرْضِ وَنَاشِرِ الْعَدْلِ فِي الطُّولِ

پاک کننده زمین گسترنده و عدالت در ازا

وَالْعَرْضِ وَالْحُجَّةِ الْقَائِمِ الْمَهْدِيِّ الْإِمَامِ

پهنای زمین و حجت قائم مهدی آن امام

الْمُنْتَظَرِ الْمَرْضِيِّ وَابْنِ الْأَيْمَةِ الطَّاهِرِينَ

منتظر پسندیده و فرزند امامان پاکیزه

الْوَصِيِّ بْنِ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ الْهَادِي

و وصی فرزند اوصیاء پسندیده آن راهنمای

الْمَعْصُومِ ابْنِ الْأَيْمَةِ الْهَادِيَةِ الْمَعْصُومِينَ

معصوم فرزند و امامان راهنمای معصوم

السَّلَامِ عَلَيْكَ يَا مُعِزَّ الْمُؤْمِنِينَ الْمُسْتَضْعَفِينَ

سلام بر تو ای عزت بخش مردم که مؤمنی ناتوان و خوارشان شمرند

السَّلَامِ عَلَيْكَ يَا مُذِلَّ الْكَافِرِينَ الْمُتَكَبِّرِينَ

سلام بر تو ای خوارکننده کافران سرکش و

الظَّالِمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ يَا

ستمکار سلام بر تو ای مولای من ای

صَاحِبَ الزَّمَانِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ رَسُولِ

صاحب الزمان سلام بر تو ای فرزند رسول

اللَّهِ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ

خدا سلام بر تو ای فرزند امیر مؤمنان

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ سَيِّدَةَ

سلام بر تو ای فرزند فاطمه زهرا بانوی

نِسَاءِ الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنَ الْأَيْمَةِ

زنان جهانیان سلام بر تو ای فرزند پیشوایان

الْحُجَجِ الْمَعْصُومِينَ وَالْإِمَامِ عَلَى الْخَلْقِ

و حجتهای معصوم و پیشوای بر خلق

أَجْمَعِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَوْلَايَ سَلَامٌ

همگی سلام بر تو ای سرور من سلام

مُخْلِصٍ لَكَ فِي الْوِلَايَةِ أَشْهَدُ أَنَّكَ الْإِمَامُ

مخلصانه من تو در ولایت و که ، پیرویت گواهی دهم تویی آن پیشوای

الْمَهْدِيِّ قَوْلًا وَفِعْلًا وَأَنْتَ الَّذِي تَمَلَّأَ

راه یافته چه در گفتار و چه در کردار و تویی آن بزرگواری

الْأَرْضَ قِسْطًا وَعَدْلًا بَعْدَ مَا مُلِئَتْ ظُلْمًا

که زمین را پر از عدل داد و کنی آنکه پس پر از ستم

وَجَوْرًا فَعَجَّلَ اللَّهُ فَرْجَكَ وَسَهَّلَ مَخْرَجَكَ

و بیدادگری شده باشد پس از خدا خواهیم که شتاب کند در فرج تو و راه

وَقَرَّبَ زَمَانَكَ وَكَثَّرَ أَنْصَارَكَ وَأَعْوَانَكَ

آمدنت را هموار و زمان ظهورت را نزدیک و یار و یاورت را بسیار گرداند و

وَأَنْجَزَ لَكَ مَا وَعَدَكَ فَهُوَ أَصْدَقُ الْقَائِلِينَ

آنچه به تو وعده فرموده درباره ات وفا کند زیرا که او راستگوترین

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي

گویندگان است که فرموده و ما خواستیم بر کسانی که در زمین زبون شمرده

الأَرْضِ وَنَجَعَلَهُمْ أَيْمَةً وَنَجَعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ

می شدند منت نهیم و ایشان را پیشوایانی کنیم و وارثانشان «گردانیم

يَا مُؤَلَّيَّ يَا صَاحِبَ الزَّمَانِ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ

ای سرور ای من صاحب الزمان فرزند رسول خدا

حَاجَتِي كَذَا وَكَذَا

حاجتم این و این است

و بجای كَذَا وَكَذَا حاجات خود را ذکر کند

فَاشْفَعْ لِي فِي نَجَاحِهَا فَقَدْ تَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ

پس شفاعت کن برایم در برآمدنش زیرا که من با حاجت خویش به تو

بِحَاجَتِي لِعِلْمِي أَنْ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ شَفَاعَةٌ

متوجه شده ام زیرا می دانم که شفاعت تو به درگاه خدا

مَقْبُولَةٌ وَمَقَامًا مَحْمُودًا فَبِحَقِّ مَنْ اخْتَصَّكُمْ

پذیرفته و مقام است پسندیده پس به حق همان خدایی که شما را

بِأَمْرِهِ وَارْتِضَاكُمْ لِسِرِّهِ وَبِالسَّانِ الَّذِي لَكُمْ

در کار خود مخصوص کرده و برای راز و سِرِّش پسندیده و بدان مقامی که شما

عِنْدَ اللَّهِ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ سَلِّ اللَّهُ تَعَالَى فِي

نزد خدا میان خود و او دارید که از خدای تعالی

نُجِّحِ طَلِبَتِي وَإِجَابَةَ دَعْوَتِي وَكَشْفِ كُرْبَتِي

بخواهی من به خواسته ام برسم و دعایم اجابت شود و اندوهم برطرف گردد

ص: 566

زیارت عالیة المضامین

اللَّهُمَّ إِنِّي زُرْتُ هَذَا الْإِمَامَ مُفْرًا بِإِمَامَتِهِ

خدایا من زیارت کردم این امام را در حالی که که اقرار اقرار به امامتش دارم

مُعْتَقِدًا لِفَرَضِ طَاعَتِهِ فَقَصَدْتُ مَشْهَدَهُ

و معتقدم که اطاعتش بر من واجب است و با این حال آهنگ زیارتگاهش را کردم

بِدُنُوبِي وَعُيُوبِي وَمُوبِقَاتِ آقَامِي وَكَثْرَةِ

با گناهایی که دارم و با عیوب و بدیهای و جرمهای هلاکت بارم و بدیهای بسیار

سَيِّئَاتِي وَخَطَايَايَ وَمَا تَعَرَّفُهُ مِنْ

و خطاکاری هایم و آنچه تو خود میدانم و پناه آورده ام

مُسْتَجِيرًا بِعَفْوِكَ مُسْتَعِيدًا بِحِلْمِكَ رَاجِيًا

به گذشتت به بردباریت امیدوارم و به رحمتت و ملتجی گشته ام به

رَحْمَتِكَ لَا حِثًّا إِلَيَّ رُكْنِكَ عَائِدًا بِرَأْفَتِكَ

پایه و اساس مرحمتت و پناهنده ام به مهترت و

ص: 567

مُسْتَشْفَعًا بِوَلِيِّكَ وَابْنِ هِرْكَاهِ اَيْنِ دَعَا بَعْدَ اَزْ زِيَارَتِ

شفيع گرفته ام ولى تو

و فرزند

حضرت اميرالمؤمنين (عليه السلام) باشد عوض كلمة «وابن در تمام چهار موضع «وابى» گويد «منه» اُولِيَّائِكَ وَ صَفِيَّتِكَ

اوليانت را و برگزيده ات

وَ ابْنِ اَصْفِيَّائِكَ وَ اَمِينِكَ وَ ابْنِ اَمَنَاتِكَ وَ

برگزيدگانت پدر را و امين تو و فرزند امانتدارانت را و

خَلِيْفَتِكَ وَ ابْنِ خُلَفَائِكَ الَّذِيْنَ جَعَلْتَهُمْ

جانشين تو و فرزند جانشينانت را آنان كه قرارشان دادى

الْوَسِيْلَةَ اِلَى رَحْمَتِكَ وَ رِضْوَانِكَ وَ الذَّرِيْعَةَ

وسيله اى سوى رحمت و خوشنوديت و واسطه اى

الى رَأْفَتِكَ وَ غُفْرَانِكَ اللّٰهُمَّ وَ اَوَّلُ حَاجَتِي

براى مهر و آمرزشت. خدايا! نخستين حاجتم

اِلَيْكَ اَنْ تَغْفِرَ لِيْ مَا سَلَفَ مِنْ ذُنُوْبِيْ عَلَيَّ

به درگاه تو اين است كه بيامرزى گناهان گذشته ام را يا

ص: 568

كَثُرَتْهَا وَ أَنْ تَعْصِمَنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي

بسیاری آنها و نگاهم داری گناه از باقیمانده در عمرم

وَ تُطَهِّرَ دِينِي مِمَّا يُدْتَسُّهُ وَيَشِينُهُ وَيُزْرِي

و پاک کنی دین آیین مرا از آنچه آلوده و چرکینش کند و معیوبش سازد

بِهِ وَ تَحْمِيهِ مِنَ الرَّيْبِ وَالشَّكِّ وَالْفَسَادِ

نگاهداریش کنی از شک و شبهه و فساد

وَالشَّرِكِ وَ تُبَسِّئَنِي عَلَى طَاعَتِكَ وَطَاعَةِ

و شرک و استوارم بداری بر فرمانبرداری خود و فرمانبرداری

رَسُولِكَ وَ ذُرِّيَّتِهِ التَّجْبَاءِ الشُّعْدَاءِ

پیامبرت و فرزندان نجیب و سعادت‌مندش

صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِمْ وَرَحْمَتِكَ وَ سَلَامِكَ وَ

که درودهای تو و رحمت و سلام

بِرَكَاتِكَ وَ تُحْيِيَنِي مَا أَحْيَيْتَنِي عَلَى

برکاتت بر ایشان باد و زنده ام بداری تا

طَاعَتِهِمْ وَتُمِيَّتِي إِذَا أَمْتَنِي عَلَى طَاعَتِهِمْ

هر که قدر زنده ام بر فرمانبرداریشان و بمیرانیم هرگاه

أَنْ لَا تَمُحُو مِنْ قَلْبِي مَوَدَّتَهُمْ وَمَحَبَّتَهُمْ

مردم بر فرمانبرداریشان و محو نکنی از دل من دوستی و دوستی و محبت، ایشان

بُغْضَ أَعْدَائِهِمْ وَمُرَافَقَةَ أَوْلِيَائِهِمْ وَبِرَّهُمْ

و بغض دشمنانشان رفاقت دوستانشان و نیکی کردن به ایشان را،

أَسْأَلُكَ يَا رَبِّ أَنْ تَقْبَلَ ذَلِكَ مِنِّي وَ

از تو خواهم پروردگارا که بپذیری این زیارت) و دعا را از من

إِلَى عِبَادَتِكَ وَالْمُؤَاظَبَةَ عَلَيْهَا وَ

و مرا دوستدار عبادتت کنی و مواظبتم دهی آن بر به و

تَشْطَنِي لَهَا وَتُبْغِضَ إِلَيَّ مَعَاصِيكَ وَ

نشاطم آوری برای عبادت و متنفرم کنی از گناهان

مَخَارِمَكَ وَتَدْفَعَنِي عَنْهَا وَتُجَنِّبَنِي

محرماتت و بازم داری از آنها و برکنارم داری از

التَّقْصِيرِ فِي صَلَوَاتِي وَالْإِسْتِهَانَةِ بِهَا

کوتاهی کردن در نمازهایم و سرسری گرفتن آن و سستی

والتَّراخِي عَنْهَا وَتُوقِنِي لِتَأْدِيبِهَا كَمَا

و کاهلی کردن در آن، موفقم و دار برای اداء آن چنان چه

فَرَضْتَ وَ أَمَرْتَ بِهِ عَلَى سُنَّةِ رَسُولِكَ

واجب کرده ای و دستور فرموده ای به روش پیامبرت

صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَرَحْمَتِكَ وَبَرَكَاتِكَ

که درودهای تو و رحمت و برکاتت بر او و آتش باد

نُصُوعًا وَخُشُوعًا وَتَسْرَحَ صَدْرِي لِإِيْتَاءِ

با حال خضوع و خشوع، و دیگر آنکه سینه ام را باز کنی و بلندی نظر به من دهی برای

زَكْوَةَ وَاعْطَاءِ الصَّدَقَاتِ وَبَدَلِ

پرداختن زکات و دادن صدقات و انجام

الْمَعْرُوفِ وَالْإِحْسَانِ إِلَى شَيْعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ

کار نیک و احسان نسبت به آل شیعیان محمد

عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ مُوَاسَاتِهِمْ وَلَا تَتَوَقَّانِي

عليهم السلام و مواسات با آنها، و نمیرانیم

إِلَّا بَعْدَ أَنْ تَرْزُقَنِي حَجَّ بَيْتِكَ الْحَرَامِ وَ

مگر بعد از این که روزیم کنی حج خانه کعبه ات و

زِيَارَةَ قَبْرِ نَبِيِّكَ وَ قُبُورِ الْأَيِّمَةِ عَلَيْهِمُ

زیارت قبر پیامبرت و قبور امامان علیهم

السَّلَامُ وَ اسْتَلْتُكَ يَا رَبِّ تَوْبَةً نَصُوحًا

السلام از را، و تو پروردگارا خواهم توبه حقیقی

تَرْضَاهَا وَ نِيَّةً تَحْمَدُهَا وَ عَمَلًا صَالِحًا

مورد پسندت را و نیتی که ستوده درگاه تو باشد و کردار شایسته ای

تَقْبَلُهُ وَ أَنْ تَغْفِرَ لِي وَ تَرْحَمَنِي إِذَا تَوَقَّيْتَنِي

که تو، بپذیری و دیگر آن که مرا بیامرزی و به من رحم کنی هنگامی که از این جهان مرا ببری

وَ تُهَوِّنَ عَلَيَّ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ وَ تَحْشُرْنِي

و آسان کنی بر من سختیهای مرگ را و محشورم کنی

فِي زُمْرَةِ مُحَمَّدٍ وَ إِلِهِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ

در گروه محمد و آتش که درودهای خدا بر او و

عَلَيْهِمْ وَ تُدْخِلْنِي الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِكَ وَ تَجْعَلَ

بر ایشان باد و داخل بهشتم کنی به رحمت خودت و اشکم

دَمْعِي غَزِيرًا فِي طَاعَتِكَ وَ عَبْرَتِي جَارِيَةً

را فراوان کنی در طاعتت انجام و سرشکم را ریزان نمایی

فِيمَا يَقْرُبُنِي مِنْكَ وَ قَلْبِي عَطُوفًا عَلَيَّ

در آن چه مرا به تو نزدیک گرداند و دلم را مهربان کنی نسبت به

أَوْلِيَائِكَ وَ تَصُونَنِي فِي هَذِهِ الدُّنْيَا مِنْ

دوستانت و نگاهم داری در این دنیا از

لِعَاهَاتِ وَالْأَفَاتِ وَالْأَمْرَاضِ الشَّدِيدَةِ

آسیبها آفات و بیماری های سخت

وَالْأَسْقَامِ الْمُؤْمِنَةِ وَ جَمِيعِ أَنْوَاعِ الْبَلَاءِ

و دردهای مزمن و از هر نوع بلا

ص: 573

وَالْحَوَادِثِ وَتَصْرِفَ قَلْبِي عَنِ الْحَرَامِ وَ

و حادثه ای و بگردانی دلم را از توجه به حرام و

تُبْغِضَ إِلَيَّ مَعْاصِيكَ وَ تُحِبِّبَ إِلَيَّ الْحَالَ

مبغوض گردانی در نزد من نافرمانی هایت را و محبوب گردانی در پیش من حلال را

وَ تَفْتَحْ لِي أَبْوَابَهُ وَ تُثَبِّتَ نِيَّتِي وَ فِعْلِي

بگشایی برویم درهای آن را و استوار کنی نیت و کارم را

عَلَيْهِ وَ تَمُدَّ فِي عُمْرِي وَ تُغْلِقَ أَبْوَابَ

بر آن و دراز گردانی عمرم را و بربندی به رویم درهای

الْمِحَنِّ عَنِّي وَ لَا تَسْلُبْنِي مَا مَنَنْتَ بِهِ عَلَيَّ

غم و محنت را نعمتهایی و که به داده من از من

وَ لَا تَسْتَرِدْ شَيْئًا مِمَّا أَحْسَنْتَ بِهِ إِلَيَّ وَ لَا

و چیزی از احسانهای بیشمار خود را از من بازستانی جدا و

تَنْزِعْ مِنِّي التَّعَمُّمَ الَّتِي أَنْعَمْتَ بِهَا عَلَيَّ وَ

نکنی از من نعمتهای (بسیاری را که به من عنایت فرمودی و

تَزِيدُ فِيمَا حَوَّلْتَنِي وَتُضَاعِفُهُ أَضْعَافًا

بِيفْزَايِي بِرَآنْجِهْ بِهْ مِنْ اِرْزَانِي دَاشْتِي وَ مِضَاعَفْ گِرْدَانِي اَن رَا بِهْ چَنْدِينْ بَرَابِرْ

مُضَاعَفَةٌ وَتَرْزُقْنِي مَالًا كَثِيرًا وَاسِعًا سَائِفًا

و رُوزِيمْ كِنِي مَالِي بَسِيَارْ وَ وَسِيعْ وَ رِيْزَانْ

هَنْيَا نَامِيًا وَ اِفِيًا وَ عَرَا بَاقِيًا كَافِيًا وَ جَاهَا

وَ گُورَا وَ بَا بَرَكْتْ وَ رَسَا، وَ نِيْزْ عَزْتِي بَاقِي وَ كَافِي، وَ اَبْرُوبِي

عَرِيضًا مَنِيْعًا وَ نِعْمَةً سَابِغَةً عَامَةً وَ تُغْنِيَنِي

پَهْنَاورْ وَ شَكُوْهْمَنْدْ وَ نَعْمْتِي شَايَانْ وَ فِرَاگِرَنْدِهْ وَ بِيْ نِيْزَامْ كَنْ

بِذَلِكَ عَنِ الْمَطَالِبِ الْمُنْكَدَةِ وَالْمَوَارِدِ

بِدِينِ وَسِيلَهْ اَزْ تَكَاپُوْهَائِي پَرْ مَشَقْتْ وَ مَوَارِدْ

الصَّعْبَةِ وَ تَخَلَّصْنِي مِنْهَا مُعَافِيً فِي دِينِي

سَخْتْ وَ دَشْوَارْ رِهَائِيمْ دِهِي اَزْ اَنْهَائِي يَا سَلَامْتِي دِينِ

نَفْسِي وَ وُلْدِي وَ مَا أُعْطَيْتَنِي وَ مَنَحْتَنِي

جَانْ وَ فِرْزَنْدَانِمْ وَ چِيْزِهَائِي دِيْگِرِي كِهْ بِهْ عَطَا مِنْ كَرْدِهْ

ص: 575

و تَحْفَظْ عَلَيَّ مَالِي وَ جَمِيعَ مَا حَوَّلْتَنِي وَ

و ارزانی داشتی و نگهداری برایم مالم و همه آنچه را به من بخشیده ای و

تَقْبِضْ عَنِّي أَيْدِيَ الْجَبَابِرَةِ وَ تَرُدَّنِي إِلَيَّ

برگیری از سر من دستهای ستم (پیشه گردنکشان را و بازم گردانی به

وَ طَنِي وَ تُبَلِّغَنِي نِهَآيَةَ أَمَلِي فِي دُنْيَايَ وَ

وطنم برسانی و مرا به نهایت آرزویم در دنیا و

آخِرَتِي وَ تَجْعَلَ عَاقِبَةَ أَمْرِي مَحْمُودَةً

، آخرتم، و بگردانی سرانجام کارم را پسندیده

حَسَنَةً سَلِيمَةً وَ تَجْعَلَنِي رَحِيبَ الصَّدْرِ

و نیکو سالم و قرارم دهی فراخ سینه (و بلند نظر)

وَ أَسِعَ الْحَالِ حَسَنَ الْخُلُقِ بَعِيدًا مِنَ الْبُخْلِ

و فراخ حال و خوش خلقی و دور از بخل

وَ الْمُنْعِ وَ التَّفَاقِ وَ الْكِذْبِ وَ الْبَهْتِ وَ قَوْلِ

ممانعت و از احسان و دستگیری و نفاق و دروغ و بهتان

النُّورِ وَتُرْسِخَ فِي قَلْبِي مَحَبَّةَ مُحَمَّدٍ وَ

وزورگویی و ریشه دار کنی در دلم دوستی محمد و

الِ مُحَمَّدٍ وَ شِيعَتِهِمْ وَ تَحْرُ وَ شِيعَتِهِمْ وَ تَحْرُسَنِي يَا رَبِّ

آل محمد شیعیانشان را محافظتم کنی پروردگارا

فِي نَفْسِي وَ أَهْلِي وَ مَالِي وَ وَلَدِي وَ أَهْلِي

جانم و خاندان و مال و فرزندان و

حُرَاتِي وَ إِخْوَانِي وَ أَهْلَ مَوَدَّتِي وَ ذُرِّيَّتِي

نانخوران و برادران و دوستان و نژادم

بِرَحْمَتِكَ وَ جُودِكَ اللَّهُمَّ هَذِهِ حَاجَاتِي

مهر و جودت خدایا! اینها بود حاجتهایی که من

عِنْدَكَ وَ قَدْ اسْتَكْرَثْتُهَا لِلْوَمِيِّ وَ سُحِّي وَ

به درگاه تو دارم و این که زیادشان کردم به خاطر گداصفتی و حرص زیادی است که من دارم ولی

هِيَ عِنْدَكَ صَغِيرَةٌ حَقِيرَةٌ وَعَلَيْكَ سَهْلَةٌ

همه آنها در نزد تو کوچک اندک است و انجامش برای تو سهل

بِسِيرَةٍ فَأَسْأَلُكَ بِجَاهِ مُحَمَّدٍ وَعَالِ

و است آسان پس از تو خواهم به آن آبرویی که محمد و آل

مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمُ السَّلَامُ عِنْدَكَ وَ

محمد که ایشان بر او و بر سلام باد در نزد دارند تو و

حَقِّهِمْ عَلَيْكَ وَبِمَا أُوجِبْتَ لَهُمْ وَبِسَائِرِ

به حقی که ایشان بر تو دارند و بدانچه واجب کرده ای برای ایشان و به حق سایر

أَنْبِيَائِكَ وَرُسُلِكَ وَأَصْفِيَائِكَ وَأَوْلِيَّائِكَ

پیامبران و رسولان و برگزیدگان و دوستان

الْمُخْلِصِينَ مِنْ عِبَادِكَ وَبِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ

مخلص از بندگانت و به حق بزرگترین نام

الْأَعْظَمِ لَمَّا قَضَيْتَهَا كُلَّهَا وَاسْعَفْتَنِي بِهَا وَ

اعظمت که همه این حاجتها را برایم برآوری و کامروایم سازی بدانها و

لَمْ تُخَيِّبْ أَمَلِي وَرَجَائِي اللَّهُمَّ وَشَفِّعْ

و امید آرزویم و را مبدل به نومیدی نکنی خدایا! شفاعت و

صَاحِبَ هَذَا الْقَبْرِ فِي يَا سَيِّدِي يَا وَلِيَّ اللَّهِ

صاحب این قبر را درباره من بپذیر ای آقای من ای ولی خدا

يَا آمِينَ اللَّهُ أَسْتَلُّكَ أَنْ تَشْفَعَ لِي إِلَى اللَّهِ

و ای امانتدار! خدا از تو خواهم که شفاعت کنی از من به درگاه خدای

عَزَّوَجَلَّ فِي هَذِهِ الْحَاجَاتِ كُلِّهَا بِحَقِّ

عزوجل در همه این حاجتها به حق

أَبَائِكَ الطَّاهِرِينَ وَبِحَقِّ أَوْلَادِكَ

پدران پاکت و حق فرزندان

الْمُنْتَجِبِينَ فَإِنَّ لَكَ عِنْدَ اللَّهِ تَقَدَّسَتْ أَسْمَاتُهُ

برگزیده اش زیرا که برای تو در نزد خداوندی که نامهایش منزه است

الْمَنْزِلَةَ الشَّرِيفَةَ وَالْمَرْتَبَةَ الْجَلِيلَةَ وَالْجَاءَ

مقامی است بس شریف و است مرتبتی برجسته و آبرویی است

الْعَرِيضَ اللَّهُمَّ لَوْ عَرَفْتُ مَنْ هُوَ أَوْجَهُ

پهناور و بسیار. !خدایا اگر من کسی را سراغ داشتم که آبرومندتر بود

عِنْدَكَ مِنْ هَذَا الْإِمَامِ وَمِنْ آبَائِهِ وَابْنَائِهِ

نزد تو از این امام بزرگوار و از پدران و فرزندان

الطَّاهِرِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَالصَّلَاةُ لَجَعَلْتُهُمْ

پاکیزه اش که درود سلام و بر ایشان باد به طور مسلّم آنها را

شُفَعَائِي وَقَدَّمْتُهُمْ أَمَامَ حَاجَتِي وَطَلِبَاتِي

شفیعان خود میگردتم و پیش روی حاجتها و خواسته هایم قرار میدادم

هَذِهِ فَاسْمَعْ مِنِّي وَاسْتَجِبْ لِي وَأَفْعَلْ بِي

از پس من بپذیر و دعایم را به اجابت رسان و انجام

مَا أَنْتَ أَهْلُهُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ اللَّهُمَّ وَمَا

درباره من آنچه را تو شایسته، آنی ای مهربان ترین مهربانان! خدایا و هر چه

فَصَبْرَتْ عَنْهُ مَسْتَلْتِي وَعَجَزَتْ عَنْهُ قُوَّتِي

را کوتاه آمد از آن درخواست من و از یادم رفت و ناتوان شد از آن نیرویم

لَمْ تَبْلُغْهُ فِطْنَتِي مِنْ صَالِحِ دِينِي وَدُنْيَايَ

و فکرم بدان نرسید از آنچه به صلاح دین دنیا و

وَ آخِرَتِي فَأَمُنُّ بِهِ عَلَيَّ وَ أَحْفَظُنِي

و آخرت‌مباشد پس آنها را بر من منت گذار (و) عطا فرما

وَ آخِرُسُنِي وَ هَبْ لِي وَ اغْفِرْ لِي وَ مَنْ

و محافظتم کن و پاسداریم کن و ببخش بر من و بیامرزم مرا و هر که

ارادنی بسوءٍ أَوْ مَكْرُومٍ مِنْ شَيْطَانٍ مَرِيدٍ

قصد دارد به من آسیبی یا امر ناخوشایندی وارد کند چه از شیطانی متمرد

أَوْ سُلْطَانٍ عَنِيدٍ أَوْ مُخَالَفٍ فِي دِينٍ

یا سلطانی معاند یا مخالف در دین او یا

مُنَازِعٍ فِي دُنْيَا أَوْ حَاسِدٍ عَلَيَّ نِعْمَةً أَوْ

در ستیزه جویی مال دنیا دنیا یا حسودی که در نعمتی بر من رشک برد یا

ظَالِمٍ أَوْ بَاغٍ فَأَقْبِضْ عَنِّي يَدَهُ وَ اصْرِفْ

ستمکار یا زورگویی هر (که باشد) قدرتش را از سر من بازگیر و نقشه اش

عَنِّي كَيْدَهُ وَ اشْغَلْهُ عَنِّي بِنَفْسِهِ وَ اكْفِنِي شَرَّهُ

را از من بازگردان و او را به خودش مشغول کن و شرّ شرّ خودش

وَشَرِّ أَتْبَاعِهِ وَشَيَاطِينِهِ وَأَجْرُنِي مِنْ كُلِّ

و شرّ پیروان و شیاطینش را از من کفایت ،فرما و پناهم

مَا يَضُرُّنِي وَيُجْحِفُ بِي أَعْطِنِي جَمِيعَ

به من زیان زند به و هلاکتم اندازد و هر

الْخَيْرِ كُلِّهِ أَكَلَهُ مِمَّا أَعْلَمُ وَمِمَّا لَا أَعْلَمُ

خیر و خوبی است همه را به من عطا فرما چه آنکه میدانم و چه آن را که نمیدانم

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَغْفِرْ

خدایا! درود فرست بر محمد و آل محمد و بیامرزش

لِي وَلِوَالِدَيْيَ وَلِإِخْوَانِي وَأَخَوَاتِي وَ

مرا و پدر و مادرم و برادران و خواهرانم و

أَعْمَامِي وَعَمَّاتِي وَأَخْوَالِي وَخَالَاتِي وَ

عموهایم و عمه هایم و دایی هایم و خاله هایم و

أَجْدَادِي وَجَدَاتِي وَأَوْلَادِهِمْ وَذَرَائِهِمْ وَ

اجداد و جدہ هایم را و فرزندانشان و نژادشان و

أَزْوَاجِي وَذُرِّيَّاتِي وَأَقْرَبَائِي وَأَصْدِقَائِي

همسرانشان و فرزندان خودم و خویشانم و رفقا

وَ جِزَانِي وَإِخْوَانِي فِيكَ مِنْ أَهْلِ الشَّرْقِ

و همسایگانم و برادران دینیم را از اهل شرق

وَالْغَرْبِ وَ لِجَمِيعِ أَهْلِ مَوَدَّتِي مِنْ

و غرب عالم تمام و آنان که با من دوستی داشته و دارند از

مُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ

مردان و زنان با ایمان زنده

وَالْأَمْوَاتِ وَ لِجَمِيعِ مَنْ عَلَّمَنِي خَيْرًا أَوْ

و مرده شان را و تمام کسانی که کار خیری را به من یاد داده

تَعَلَّمَ مِنِّي عِلْمًا اللَّهُمَّ أَشْرِكُهُمْ فِي صَالِحِ

یا از من علمی آموخته اند خدایا شریک ساز ایشان را در

دُعَائِي وَ زِيَارَتِي لِمَشْهَدِ حُجَّتِكَ وَ وِلِيَّتِكَ

دعای خیری که کرده ام و زیارتی که از زیارتگاه حجت و ولایت

وَ أَشْرِكُنِي فِي صَلَاحِ أَدْعِيَّتِهِمْ بِرَحْمَتِكَ يَا

نصیبم شده مرا نیز در دعاهاى خیر دعاهاى خیر ایشان شریک ساز به مهرت ای

ارْحَمِ الرَّاحِمِينَ وَ بَلِّغْ وَلِيكَ مِنْهُمْ السَّلَامَ

مهربان ترین مهربانان سلام و برسان از طرف آنها بر ولی

وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ يَا

خودت و بر تو باد ای سرور و آقای من سلام خدا

سَيِّدِي يَا مَوْلَايَ يَا فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ بِهَ جَايِ اِيْنِ كَلِمَةِ نَامِ اِمَامِي رَا

و رحمت و برکاتش *

که زیارت میکند و نام پدر آن بزرگوار را بگوید) صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ

درود خدا بر تو

وَ عَلَي رُوحِكَ وَ بَدَنِكَ أَنْتَ وَسَيِّلَتِي إِلَى

و بر روح و جسمت تویی وسیله من به درگاه

اللَّهِ وَ ذَرِيَعَتِي إِلَيْهِ وَلِي حَقُّ مُوَالَاتِي وَ

خدا و واسطه من در پیشگاهش من بر تو حق دوستی و

تأميلي فكن شفيعي إلى الله عزوجل في

آرزومندی دارم پس شفیع من شو به درگاه خدای عزوجل در

الْوُقُوفِ عَلَيَّ فِصَّتِي هَذِهِ وَصَرَفِي عَنِّي

اطلاع بر جریان کارم و بازگرداندنم

موقفی هذا بالنجاح بما سئلته كله برحمته

از اینجا با کامیابی بدان چه درخواست کرده ام همه را به مهر

وَقُدْرَتِهِ اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِي عَقْلاً كَامِلاً وَوَلِيّاً

و قدرتت خدایا! روزیم کن عقلی کامل و خردی که

رَاحِجًا وَعِرّاً بَاقِياً وَقَلْبًا زَكِيّاً وَعَمَلاً كَثِيراً

بچربد بر هوای نفس و عزتی باقی و دلی پاک و کرداری بسیار

و ادبا بارعاً واجعل ذلك كله لي ولا

و ادبی نیکو همه و را به سود من قرار ده نه

تَجْعَلُهُ عَلَيَّ بِرَحْمَتِكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ

به زیان من به مهتر ای مهربان ترین مهربانان

تعقیب نماز صبح

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَ

خدایا درود فرست بر محمد و آلش و

اهدیني لِمَا اخْتَلَفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ إِنَّكَ

مرا در آن حقی اختلاف مورد است به مشیت و اذن خودت

تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

راهنمایی فرما که تو هر که را بخواهی به راه راست هدایت کنی.

میگویی ده : مرتبه

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ

خدایا درود فرست محمد و بر

مُحَمَّدٍ الْأَوْصِيَاءِ الرَّاضِينَ الْمَرْضِيِّينَ

آلش همان اوصیاء خوشنود پسندیده به

بِأَفْضَلِ صَلَوَاتِكَ وَبَارِكْ عَلَيْهِمْ بِأَفْضَلِ

نیکوترین درودهایت و برکت فرست بر آنها به بهترین

ص: 586

بَرَكَاتِكَ وَ السَّلَامُ عَلَيْهِمْ وَعَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ

برکاتت و سلام بر ایشان ارواح

وَأَجْسَادِهِمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ وَ این صلوات

اجسادشان و رحمت خدا و برکاتش.

در عصرهای جمعه نیز وارد شده با فضیلت بسیار و بگو: نِزَ اللَّهُمَّ

خدایا

اِحْيِي عَلِيَّ مَا اَحْيَيْتَ عَلَيْهِ عَلِيَّ بْنَ اَبِي

مرا زنده دار بر آنچه علی بن ابی

طَالِبٍ وَ اَمْتِنِي عَلِيَّ مَا مَاتَ عَلَيْهِ عَلِيُّ بْنُ

طالب را بر آن زنده داشتی بمیران و بر آنچه علی بن

طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ وَ بَكَوْ صَدِّ مَرْتَبَةً: اَسْتَغْفِرُ

ایطالب بر آن درگذشت. خدا از

اللَّهُ وَ اَتُوبُ اِلَيْهِ وَ صَدِّ مَرْتَبَةً اَسْأَلُ اللّٰهَ الْعَافِيَةَ .

آمرزش خواهم و به سویش توبه کنم * میطلبم از خدا تندرستی

ص: 587

صد: مرتبه اُسْتَجِيرُ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ و صد مرتبه

پناه میبرم به خدا از آتش

وَاسْأَلُهُ الْجَنَّةَ و صد مرتبه اَسْأَلُ اللَّهَ الْحُورَ

از او بهشت مسئلت دارم از خدا حورالعین

الْعَيْنَ و صد مرتبه: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ

میخواهم معبودی نیست جز خدایی که سلطان حق

الْمُيْنِ و صد مرتبه توحید و صد مرتبه صَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ

و آشکار است درود خدا بر

مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ و صد مرتبه: سُبْحَانَ اللَّهِ و

محمد و آتش باد

منزه است خدا و

الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ كَبْرًا وَ لَا

ستایش خاص خدا است معبودی و خدا جز نیست و خدا بزرگتر است و

حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ و صد مرتبه

جنبش و نیرویی مگر به خدای والای بزرگ نیست

ص: 588

مَا شَاءَ اللَّهُ كَانَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

آنچه خدا خواهد شود نیست و جنبش و نه نیرویی جز به خدای

الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ پس بگو: أَصْبَحْتُ لِلَّهِمْ مُعْتَصِمًا

والای بزرگ صبح کردم خدایا در حالی که

بِذِمَامِكَ الْمُنِيعِ الَّذِي لَا يُطَاوُلُ وَلَا

پناه آوردم به جوار (مقام) منیع تو که دستی

يُحَاوِلُ مِنْ شَرِّ كُلِّ غَاشِمٍ وَطَارِقٍ مِنْ

بدان نرسد و مورد تجاوز واقع نگردد از شر هر ستمگر و هر، راهزنی از

سَائِرٍ مَنْ خَلَقْتَ وَ مَا خَلَقْتَ مِنْ خَلْقِكَ

تمام کسانی که آفریده ای چیزهای که دیگری خلق کرده ای

الصَّامِتِ وَ النَّاطِقِ فِي جُنَّةٍ مِنْ كُلِّ مَخُوفٍ

چه آنها (که خموش) (اند) و چه گویا خود را در سپری از هر چیز ترسناکی

بِلِبَاسِ سَابِغَةٍ وَلَا أَهْلِ بَيْتِ نَبِيِّكَ مُحْتَجِبًا

(نهادم) با لباسی بافته از دوستی خاندان پیامبرت و خود را

مِنْ كُلِّ قَاصِدٍ لِي إِلَى أَدِيَّةِ بَجْدَارٍ حَصِينٍ

بپوشانم از که هر قصد آزارم کند به سنگر محکم

الإِخْلَاصِ فِي الإِعْتِرَافِ بِحَقِّهِمْ وَ التَّمَسُّكِ

اخلاص با اعتراف به حق آن بزرگواران تمسک به رشته دوستی، ایشان

بِحَبْلِهِمْ مُوقِنًا أَنَّ الْحَقَّ لَهُمْ وَ مَعَهُمْ وَ فِيهِمْ

در حالی که یقین دارم که حق مخصوص مخصوص آنها و نزد آنها و در پیش آنها

وَ بِهِمْ أَوْلَى مَنْ وَالُوا وَ أَجَانِبُ مَنْ جَانَبُوا

و به وسیله آنها است. دوست دارم هر که را دوست دارند و دوری جویم از هر که

فَاعِدُنِي اللَّهُمَّ بِهِمْ مِنْ شَرِّ كُلِّ مَا أَتَقِيهِ يَا

دوری جویند. پس، خدایا به حق ایشان مرا از شر هر چه میترسم پناه ده ای

عَظِيمُ حَجَزْتُ الأَعَادِي عَنِّي بِبَدِيْعِ

خدای بزرگ من دشمنان را به وسیله خدای پدید آورنده

السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ لَوْ إِنَّا جَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ

آسمانها و زمین از خود دور ساختم همانا «پیش

أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَ مِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ

رویشان سدی نهادیم و پشت سرشان نیز سدی و پرده بر آنها

فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ.

افکنیدم که نمیبینند

تعقیب نماز ظهر

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ لَا إِلَهَ إِلَّا

نیست معبودی جز خدای بزرگ بردبار نیست معبودی جز

اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ

خدا پروردگار، عرش ستایش خاص خدا پروردگار

الْعَالَمِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ

جهانیان است. بار خدایا از تو میخواهم آنچه باعث

رَحْمَتِكَ وَعَزَائِمَ مَغْفِرَتِكَ وَالْغَنِيمَةَ مِنْ كُلِّ

رحمت و وسائل حتمی مغفرت است تو و بهره ای از هر

ص: 591

بِرِّ وَالسَّلَامَةِ مِنْ كُلِّ إِثْمٍ اللَّهُمَّ لَا تَدْعُ لِي

نیکی و سلامتی از هر گناهی بار خدایا هیچ گناهی برایم

ذَنْبًا الْأَغْفَرْتَهُ وَلَا هَمًّا إِلَّا فَرَجْتَهُ وَلَا سُقْمًا

مگذار جز آنکه آن را بیامرزی و هیچ اندوهی جز

الْأَشْفِيْتَهُ وَلَا عَيْبًا إِلَّا سَرَّيْتَهُ وَلَا رِزْقًا إِلَّا

این که برطرف کنی و هیچ دردی جز آنکه شفا دهی و هیچ عیبی جز

بَسَطْتَهُ وَلَا خَوْفًا إِلَّا أَمَنْتَهُ وَلَا سُوءًا إِلَّا

آنکه بپوشانی و هیچ رزقی جز آنکه فراوانش کنی و هیچ ترسی جز

صَرَفْتَهُ وَلَا حَاجَةً هِيَ لَكَ رِضًا وَلِيَّ فِيهَا

آنکه امانش بخشی و هیچ بدی جز آنکه بگردانیش و هیچ حاجتی که در آن خوشنودی تو

صَلَّاحٍ إِلَّا قَضَيْتَهَا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ آمِينَ

و صلاح کار من باشد جز آنکه برآورده اش کنی؛ ای مهربانترین مهربانان اجابت فرما

رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ مِي غویی ده مرتبه: بِاللَّهِ اعْتَصَمْتُ وَ

ای پروردگار جهانیان با توسل به خدا از (گناه خودداری کنم و

بِاللَّهِ اٰیُّنْ وَ عَلٰی اللّٰهِ اَتَوَكَّلُ . پس میگوئی اللهم

به خدا اعتماد کنم و بر او توکل کنم بار ، خدایا

اِنْ عَظَمْتَ ذُنُوْبِيْ فَانْتَ اَعْظَمُ وَاِنْ كَبُرَ

اگر گناهانم بزرگ است پس تو بزرگتر از آنهايي و اگر

تَقْرِيْبِيْ فَانْتَ اَكْبَرُ وَاِنْ دَامَ يُحْلِيْ فَانْتَ

کوتهایم زیاد است باز هم تو بزرگتری و اگر بخل من ادامه دارد پس تو

اَجُوْدُ اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِيْ عَظِيْمَ ذُنُوْبِيْ بِعَظِيْمِ

سخی تری . بار خدایا، بزرگی گناهانم را به بزرگی عفو خود

عَفْوِكَ وَكَثِيْرَ تَقْرِيْبِيْ بِظَاهِرِ كَرَمِكَ وَاقْمَعْ

ببخش و زیاد کوتاهی کردم را به کرم آشکارت بیامرز

يُحْلِيْ بِفَضْلِ جُوْدِكَ اللّٰهُمَّ مَا بَنَا مِنْ نِعْمَةٍ

بخل مرا به زیادی بخششت ریشه کن ساز . خدایا هر نعمتی

فَمِنْكَ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ اسْتَغْفِرُكَ وَاَتُوْبُ اِلَيْكَ

که داریم از تو . است معبودی جز تو نیست از تو آمرزش خواهیم و به سوی تو بازگردم .

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ

آمرزش خواهیم از خدایی که معبودی جز او نیست زنده

الْقَيُّومُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ذُو الْجَلَالِ وَ

و پاینده و بخشاینده و مهربان و دارای جلال و

الْإِكْرَامِ وَ أَسْأَلُهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيَّ تَوْبَةً عَمْدٍ

بزرگواری است؛ از او خواهیم توبه ام را بپذیرد بنده ای توبه

ذَلِيلٍ خَاضِعٍ فَقِيرٍ بَائِسٍ مِسْكِينٍ مُسْتَكِينٍ

خوار فروتن نیازمند پریشان بینوا در مانده

لَا يَمْلِكُ لِنَفْسِهِ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَلَا

پناهنده ای که مالک هیچ یک از سود و زیان

مَوْتًا وَلَا حَيَوَةً وَلَا نُشُورًا لَا نُشُورًا پَسِ مِي گویی اَللّهُمَّ

مرگ و زندگی و رستاخیزی برای خود نیست. بار خدایا

إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لَا تَشْبَعُ وَمِنْ قَلْبٍ

به تو پناه می برم از نفسی که از (خواهش سیر نشود و از دلی

يَخْشَعُ وَ مِنْ عِلْمٍ لَا يَنْفَعُ وَ مِنْ صَلَوةٍ

خشوع ندارد و از که دانشی ندهد سود و از نمازی که

تَرْفَعُ وَ مِنْ دَا. وَ مِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ اللَّهُمَّ اللَّهُمَّ إِنِّي

بالا نرود و از که دعایی شنیده نشود. خدایا از تو

اسْتَلْتِ الْيُسْرَ بَعْدَ الْعُسْرِ وَالْفَرْجَ بَعْدَ

خواستارم آسانی پس از دشواری را و گشایش پس از

الْكُرْبِ وَالرَّاءِ بَعْدَ الشِّدَّةِ اللَّهُمَّ مَا بِنَا

گرفتاری و فراوانی پس از سختی. بار خدایا

مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنْكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اسْتَغْفِرُكَ وَ

نعمتی که ما داریم از آن تو است که معبودی جز تو نیست. از تو آمرزش خواهیم و

أَتُوبُ إِلَيْكَ.

به سوی تو بازگشت کنم

تعقیب نماز مغرب

بعد از تسبیح زهرا علیها السلام می گوی: إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ

یا میگویند همانا خدا و فرشتگانش بر پیغمبر

ت

ص: 595

عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ

درورد فرستند ای کسانی که ایمان آورده اید درود فرستید . بر او

وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ

سلام کنید سلام کاملی خدایا درود فرست بر محمد

النَّبِيِّ وَعَلَى ذُرِّيَّتِهِ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ.

پیامبر گرامی خود و بر ذریه او و بر خاندانش

میگویی هفت مرتبه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ وَلَا

به نام خدای بخشاینده مهربان و

حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ و سه مرتبه

جنبش و هیچ نیرویی نیست جز به خدای والای بزرگ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ وَلَا يَفْعَلُ مَا

ستایش خاص خدایی است که آنچه خواهد میکند ولی غیر او آنچه را

يَشَاءُ غَيْرُهُ پس می گویی: سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

خواهد نتواند انجام دهد منزهی تو معبودی جز تو نیست

ص: 596

اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي كُلَّهَا جَمِيعًا فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ

گناهان مرا به تمامی هر چه هست بیامرزد زیرا

الذُنُوبِ كُلَّهَا جَمِيعًا إِلَّا أَنْتَ

تمامی گناهان را (کسی) جز تو نیامرزد.

تعقیب نماز عشاء

اللَّهُمَّ إِنَّهُ لَيْسَ لِي عِلْمٌ بِمَوْضِعِ رِزْقِي وَ

خدایا به راستی من جای رزق و روزی خود را ندانم

إِنَّمَا أَطْلُبُهُ بِخَطَرَاتٍ تَخْطُرُ عَلَيَّ قَلْبِي

بلکه روی خیالهایی در دلم خطور میکند آن را

فَأَجُولُ فِي طَلَبِهِ الْبُلْدَانَ فَأَنَا فِيهَا أَنَا

میجویم و به همین جهت به دنبال آن در شهرها میگردم و از این رو

طَالِبٌ كَالْحَيْرَانَ لَا أَذْرِي أَمَّ فِي سَهْلٍ هُوَ أَم

در طلب روزی چون شخص سرگردانی هستم که نمیدانم آیا در دشت است یا

فِي جَبَلٍ أَمْ فِي أَرْضٍ أَمْ فِي سَمَاءٍ أَمْ فِي بَرٍّ

کوه، در زمین است یا در آسمان در خشکی است

أَمْ فِي بَحْرٍ وَعَلَى يَدُنْ مَنْ وَمِنْ قَبْلِ مَنْ

یا در دریا و دست به است کی و از جانب چه شخصی است؟

وَقَدْ عَلِمْتُ أَنْ عِلْمَهُ عِنْدَكَ وَأَسْبَابُهُ بِيَدِكَ

آنچه مسلم است دانسته ام که علمش پیش تو است و اسبابش به دست تو است

وَأَنْتَ الَّذِي تَقْسِمُهُ بِاللُّطْفِ وَتُسَبِّهُهُ

که تویی آن را به لطف خود قسمت کنی و به

بِرَحْمَتِكَ اللَّهُمَّ فَصَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَ

رحمتت وسیله اش را فراهم سازی ، خدایا پس بر محمد و آلش درود فرست و

اجْعَلْ يَا رَبِّ رِزْقَكَ لِي وَاسِعًا وَ مَطْلَبَهُ

روزیت را ای پروردگار مهربان) بر من فراخ گردان و راه درآوردنش

سَهْلًا وَ مَا أَخَذَهُ قَرِيبًا وَلَا تُعْنِنِي بِطَلَبِ

را آسان و جای دریافتش را نزدیک کن و مرا در طلب

مَا لَمْ تُقَدِّرْ لِي فِيهِ رِزْقًا فَإِنَّكَ غَنِيٌّ عَنِّي

آنچه مقدرم نکرده ای به زحمت مینداز؛ زیرا

ص: 598

عَدَابِي وَأَنَا فَقِيرٌ إِلَى رَحْمَتِكَ فَصَلِّ عَلَيَّ عَلَى مُحَمَّدٍ

تواز به زحمت انداختن من بی نیازی و من نیازمند رحمت توام پس درود فرست بر

و آلِهِ وَ جُدْ عَلَيَّ عَبْدِكَ بِفَضْلِكَ إِنَّكَ ذُو فَضْلٍ

محمد و آلش و کرم کن بر بنده خود به فضلت که تو

عَظِيمٌ. مؤلف گوید که این دعا از ادعیه طلب رزق، است و مستحب است نیز

دارای فضل بزرگی هستی

در تعقیب عشاء هفت مرتبه سوره اِنَّا أَنْزَلْنَاهُ بِخَوَانِد و آنکه در نماز و تَبِيرَه و آن دو رکعت نافله نشسته است بعد از نماز عشاء صد آیه از قرآن بخوانند و مستحب است عوض صد آیه سوره إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ در یک رکعت و سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ در رکعت دیگر بخوانند.

ص: 599

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه موفق به تولید نرم‌افزارهای تلفن همراه، کتاب‌خانه‌های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارك امام علیه السلام پشتیبانی می‌شود.

برای خدمت‌رسانی بیشتر شما هم می‌توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می‌دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک می‌گوییم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه‌ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

